

जिल्हा
सामाजिक व आर्थिक
समालोचन
रत्नागिरी जिल्हा

१९९९-२०००

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

जिल्हा
सामाजिक व आर्थिक समालोचन
1999-2000

रत्नागिरी जिल्हा

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,
महाराष्ट्र शासन,
मुंबई

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन
1999 - 2000
अनुक्रमाणिका

अ. क्र.	तक्ता क्रमांक	विषय	पृष्ठ क्रमांक
1	2	3	4
		भाग - 1	
1)		1. दृष्टीक्षेपात जिल्हा	I ते VI
2)		2. सामाजिक व आर्थिक समालोचन	1 ते 20
		भाग - 2	
		1) क्षेत्रफळ आणि लोकसंख्या	
1	1.1	1991 च्या जनगणनेनुसार तहसिलनिहाय क्षेत्रफळ, घरे, लोकसंख्या	1
2	1.2	1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक	2
3	1.3	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुका-निहाय वर्गीकरण	6
4	1.4	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण	7
5	1.5अ	1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणारे घांची संख्या	8
6	1.5ब	1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणाऱ्या व्यक्तींची उद्योग गट क्षेत्रनिहाय विभागणी	10
7	1.6अ	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्येचे उद्योगानुसार वर्गीकरण	11
8	1.6ब	1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण	12
9	1.7	1991 च्या जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमातीची लोकसंख्या	13
10	1.8	भिंती / छपरें घासाठी वापरलेल्या साधन सामुग्रीनुसार घरांचे 1991 च्या जनगणनेनुसार वर्गीकरण	14
11	1.9	आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण व नागरी क्षेत्रातील कुटुंबांचे 1991 च्या जनगणनेनुसार वर्गीकरण	15
12	1.10	1991 च्या जनगणनेनुसार जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर	16
		2) हवामान	
13	2.1	निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य	17
14	2.2	निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तापमान	19
		3) कृषी	
15	3.1	जमीनीचा वापर	20
16	3.2	तालुका निहाय निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र	22

1	2	3	4
17	3.3	मुख्य पिकांचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन	28
18	3.4	विविध साधनांचे तालुकानिहाय ओलिताखालील क्षेत्र	29
19	3.5	निरनिराळ्या पिकाखालील ओलिताचे क्षेत्र	30
20	3.6अ	तालुकानिहाय सिंचन विहिरी व इतर विहिरी	36
21	3.6ब	तालुकानिहाय रूपनलिका, हात पंप आणि विद्युत पंप	37
22	3.7	विहिरीसेरीज लघु पाटबंधा-यांची कामे	38
23	3.8	मोठे व मध्यम पाट बंधारे प्रकल्प	39
24	3.9	वहिले धारण जमिनीची संख्या व त्यांचे क्षेत्रफळ	40
25	3.10	तालुकानिहाय कृषि अवजारे	43
26	3.11	दुष्काळ व टंचाई परिस्थितीची माहिती	44
27	3.12	टंचाईच्या पूर्वइतिहासानुसार कठीण व इतर टंचाईग्रस्त भागाची माहिती	47
4) पशुसंवर्धन, वन व मत्स्य व्यवसाय			
28	4.1	1992 च्या पशुगणनेनुसार तालुकानिहाय पशुधन	48
29	4.2	तालुकानिहाय पशुवैद्यकीय संस्था	55
30	4.3	रोगाच्या प्रकारानुसार पशूंच्या मृत्यूंची संख्या	57
31	4.3अ	विविध पशुवैद्यकीय संस्थांचे कार्ये	58
32	4.4	मान्यताप्राप्त पशुवैद्यगृहे आणि कत्तल केलेले पशू	59
33	4.5	जिल्ह्यातील वनक्षेत्र	59
34	4.6	जिल्ह्यातील मुख्य व गौण वन उत्पादने	60
35	4.7	जिल्ह्यातील भूजल मत्स्य व्यवसाय	61
36	4.8	जिल्ह्यातील सागरी मत्स्य व्यवसाय	62
5) रोजगार, उद्योग, खाणकाम व वीज			
37	5.1	कारखान्यातील कामगारांची सरासरी संख्या	63
38	5.2	चालू कारखान्यातील कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगांचे वर्गीकरण	66
39	5.3	कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार चालू कारखान्यांचे वर्गीकरण	68
40	5.4	उद्योगाच्या महत्त्वाच्या बाबींचा तपशिल (वार्षिक उद्योगपाहणी)	70
41	5.5	रोजगार विनिमय केंद्रातील आकडेवारी	72
42	5.6	व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम	74
43	5.7	1999 च्या कर्मचारी गणनेनुसार जिल्ह्यातील कर्मचारी	74
44	5.8	निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार	75
45	5.9	विद्युतीकरण झालेल्या शहरागावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या	76
46	5.10	विजेचा वापर	77
47	5.11	कृषि व बिगरकृषि उद्योग (आर्थिक गणना 1998)	78

1	2	3	4
48	5.12	प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची आणि नियमित काम करणा-या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	80
49	5.13	प्रमुख उद्योग गटानुसार बिगर कृषि आस्थापनांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	81
50	5.14	प्रमुख उद्योग गटानुसार बिगर कृषि आस्थापनामधील कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना 1998)	81
51	5.15	बिगरकृषि सहकारी आस्थापना (आर्थिक गणना 1998) (1999-2000 करीता वगळण्यात आला आहे)	--
52	5.16	प्रमुख उद्योग गटानुसार कृषि व बिगरकृषि सहकारी आस्थापना (आर्थिक गणना 1998) (1999-2000 करीता वगळण्यात आला आहे)	--
53	5.17अ	वस्तुनिर्माण व दुरुस्ती सेवा गटातील एकूण स्वकार्यरत आस्थापनातील नियमित काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	82
54	5.17ब	वस्तुनिर्माण व दुरुस्ती सेवा गटातील एकूण आस्थापनांची संख्या व नियमित काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	83
55	5.18अ	घाऊक व किरकोळ व्यापार गटातील एकूण स्वकार्यरत आस्थापनांची संख्या व नियमित काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	84
56	5.18ब	घाऊक व किरकोळ व्यापार गटातील एकूण आस्थापनांची संख्या व नियमित काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	85
57	5.19अ	सामुहिक , सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा गटातील एकूण स्वकार्यरत आस्थापनांची संख्या व नियमित काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	86
58	5.19ब	सामुहिक , सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा गटातील एकूण आस्थापनांची संख्या व नियमित काम करणा-या कामगारांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	87
59	5.20अ	सर्व उद्योग गटातील एकूण स्वकार्यरत आस्थापनांची संख्या व नियमित काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	88
60	5.20ब	सर्व उद्योग गटातील एकूण आस्थापनांची संख्या व नियमित काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना 1998)	89
		6) सहकार	
61	6.1	त्रिविध प्रकारच्या सहकारी संस्था	90
62	6.2	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्था	91
63	6.3	जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या संस्थांची लेखा परिक्षा वर्गीप्रमाणे वर्गीवारी	92

1	2	3	4
		6) सहकार पुढे चालू	
64	6.4	जिल्ह्यातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकांचे कार्य	93
65	6.5	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य	94
66	6.6	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य	97
67	6.7	जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांचे कार्य	--
68	6.8	जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे	100
69	6.9	जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे	101
70	6.10	जिल्ह्यातील आदिवासी सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे	--
71	6.11	जिल्ह्यातील बिगरकृषि सहकारी पत संस्थांचे कार्य	102
72	6.12	जिल्ह्यातील जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य	103
73	6.13	जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्य	106
74	6.14	जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे महत्त्वाचे कार्य	107
75	6.15	जिल्ह्यातील नियंत्रीत बाजारपेठांची माहिती	--
76	6.16	जिल्ह्यातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे	108
		7) वैद्यकीय व आरोग्य सेवा	
77	7.1	सार्वजनिक अर्थसहाय्यीत संस्थांमार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची तालुकानिहाय माहिती	109
78	7.2	नोंदणी केलेल्या जन्म व मृत्यूंची संख्या	110
79	7.3	दिविध कारणांनुसार मृत्यूंची संख्या	111
80	7.4अ	माता बाल संगोपन कार्यक्रमांतर्गत लस टांचणी	112
81	7.4ब	पटकी प्रतिबंधक लस टांचणी	--
82	7.5	जिल्ह्यातील कुटूंब नियोजन केंद्रे	113
		8) शिक्षण	
83	8.1	1991 च्या जनगणनेनुसार तालुकानिहाय साक्षरता	114
84	8.2	शैक्षणिक संस्था व शिक्षकांची संख्या	115
85	8.3	पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची स्तरानिहाय संख्या आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी	116
86	8.4	इतर प्रकारच्या शैक्षणिक संस्था	118
87	8.5	आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती	119
88	8.6	प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च	120
89	8.7	जिल्ह्यातील व्यवसाय मार्गदर्शन (कनिष्ठ महाविद्यालये) व तांत्रिक शाळा (7 वी ते 12 वी)	121

1	2	3	4
90	8.8	जिल्ह्यातील प्रौढ शिक्षण केंद्रे	--
91	8.9	शिक्षणाकरिता प्रशिक्षण संस्था	121
		9) दळणवळण व वाहतूक	
92	9.1अ	रेल्वे मार्गाची लांबी	122
93	9.1ब	रेल्वे स्थानकांची तालुकावार यादी	122
94	9.2	प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार रस्त्यांची लांबी	123
95	9.3	वापरात असलेल्या मोटार वाहनांची संख्या	124
96	9.4	महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची (प्रवासी) वाहतूक	125
97	9.5	महत्वाच्या रस्त्यावरील वाहतूक गणना	126
98	9.6	पोस्ट, तारघरे व दुरध्वनी सेवा	134
		10) स्थानिक संस्था	
99	10.1	स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च	134
100	10.2	ग्राम पंचायतींचे उत्पन्न व खर्च	135
101	10.3	जिल्हा परिषदेचे उत्पन्न व खर्च	137
102	10.4	महानगरपालिका / नगरपालिका उत्पन्न व खर्च	139
		11) योजना	
103	11.1	विविध विकास शिर्षाखाली झालेला योजनांतर्गत खर्च	140
104	11.2	योजनांतर्गत महत्वाची भौतिक साधने	143
105	11.3	रोजगार हमी योजना	150
106	11.4	रोजगार हमी योजनेखाली घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व खर्च	151
107	11.5	पिण्याच्या पाण्याच्या सोई व टंचाईसंबंधी केलेल्या उपाययोजना	152
108	11.6	संकरित व अधिक उत्पादन देणाऱ्या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र	154
109	11.7	जिल्ह्यातील रासायनिक खतांचे वाटप	154
110	11.8	जिल्ह्यातील साखर कारखाने	--
111	11.9	जिल्ह्यातील दुग्ध संस्था	155
112	11.10	अनर्षण प्रवण कार्यक्रम	--
113	11.11	एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती, त्यावरील तरतुद व खर्च	156
114	11.12	वीस कलमी कार्यक्रम	157
115	11.13	विशेष घटक योजना	158
116	11.14अ	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (लोकसभा)	159
117	11.14ब	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानसभा)	159
118	11.14क	जिल्ह्याचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (विधानपरिषद)	160

1	2	3	4
119	11.143	जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम (राज्य सभा)	160
		12) किंमती व निर्देशांक	
120	12.1	जिल्हयातील निवडक शेती मालाच्या सरासरी घाऊक किंमती	--
121	12.2	जिल्हा मुख्यालयाच्या ठिकाणच्या महत्वाच्या वस्तूच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती	161
122	12.3	कामगारांचे गाहकें किंमतीचे निर्देशांक	165
		13) न्याय व प्रशासन	
123	13.1	जिल्हयातील पोलीस दल	166
124	13.2	जिल्हयातील गुन्हेगारांची वर्गीवारी	167
125	13.3	जिल्हयातील तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगार	169
126	13.4	तुरुंगात दाखल केलेल्या गुन्हेगारांचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण	170
127	13.5	दिवाणी व फौजदारी न्यायालयात निकाली काढलेली प्रकरणे	171
		14) बँकींग व विमा	
128	14.1	जिल्हयातील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँका, त्यांच्या ठेवी व कर्जे	171
129	14.2	संयुक्त भांडवली संस्था	172
130	14.3	उतरविलेल्या विमा पत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम	172
		15) संकीर्ण	
131	15.1	जिल्हयातील चित्रपट गृहे	173
132	15.2	जिल्हयातील गोळा केलेली अल्प बचत, गुंतवणूक व खातेदार	174
133	15.3	तालुकानिहाय गोळा केलेला जमीन महसूल	175
134	15.4	छापखाने आणि छापलेली नियतकालिके व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि नियतकालिके	176
135	15.5	स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेले तांदूळ, गहू व साखर	177
136	15.6	मागणी व वसूल केलेले धान्य	177
137	15.7	सप्टेंबर 1999 मधील लोकसभा व विधानसभा निवडणूक तालुकानिहाय यादी	178
138	15.8	अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या विश्राम गृहांची तालुकावार यादी	180
139	15.9	निवडक निर्देशांकाचे कल	181
			ते
			185

टिप : निरंक माहिती असलेल्या तक्त्यांचा समावेश प्रकाशनात करण्यात आला नाही.
त्याकरीता त्या तक्त्यांना अनुक्रमणिकेमध्ये पृष्ठ क्रमांक देण्यात आलेले नाहीत.

भाग : 1

जिल्हा दृष्टिक्षेपात

पान I ते VI

आर्थिक समालोचन

पान 1 ते 20

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन
1999-2000

दृष्टीक्षेपात जिल्हा व रत्नागिरी

अ. क्र.	बाब	परिमाण	जिल्हा	महाराष्ट्र राज्य
1	2	3	4	5
एक	प्राकृतिक रचना			
	अ) भौगोलिक स्थान			
	1) उत्तर अक्षांश	अंश	16.30	16.4
		ते	18.04	ते 22.1
	2) पूर्व रेखांश	अंश	73.02	72.6
		ते	73.52	ते 80.9
	ब) होवामान 1999			
	1) किमान तपमान	सेल्सिअस	18.0	2.4
	2) कमाल	सेल्सिअस	33.9	47.7
	3) पर्जन्य सरासरी	मि. मी.	3297	1292.53
	क) प्रशासकीय विभाग -1999-2000			
	1) तहसिल	संख्या	9	326
	2) पंचायत समित्या	संख्या	9	320
	3) टंचाईग्रस्त तालुके	संख्या	2	उ. ना.
	4) एकात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प गट	संख्या	9	उ. ना.
	5) शहरे	संख्या	8	336
	6) गावे एकूण (1991 प्रमाणे)	संख्या	1519	43864
	1. निर्जन गावे	संख्या	4	2613
	2. चरती असलेले गावे	संख्या	1515	41251
	7) क्षेत्रफळ	चौ. कि. मी.	8326	307713
दोन	प्रशासकीय संस्था 1999-2000			
	1) पंचायत समित्या	संख्या	9	820
	2) महानगरपालिका	संख्या	-	15
	3) नगरपरिषदा	संख्या	4	228
	4) कटक मंडळे	संख्या	-	7
	5) ग्रामपंचायती (गट ग्रामपंचायती धरून)	संख्या	848	27627
			31-3-2000	31.12.97
	6) पोलिस स्टेशन	संख्या	13	905
	7) पोलिस चौकी / औट पोस्ट	संख्या	29	1594

1	2	3	4	5
तीन	लोकसंख्या 1991			
	1) ग्रामीण लोकसंख्या	हजारात	1406	48895
	2) नागरी लोकसंख्या	हजारात	138	30542
	3) एकूण लोकसंख्या	हजारात	1544	78937
	4) अनुसूचित जातीची लोकसंख्या	हजारात	27	8758
	5) अनुसूचित जातीच्या लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	1.75	11.09
	6) अनुसूचित जमातीची लोकसंख्या	हजारात	15	7318
	7) अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्येची एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी	टक्केवारी	0.97	9.27
	8) पुरुष	हजारात	700	40826
	9) स्त्रिया	हजारात	844	38111
	10) स्त्री पुरुष प्रमाण (हजार पुरुषामागे स्त्रियांचे प्रमाण)	संख्या	1206	934
	11) घनता- (लोकसंख्या)	दर चौ. कि. मी. क्षेत्रातील	185	257
	12) साक्षरतेचे प्रमाण 1991			
	1. एकूण	टक्केवारी	62.70	64.9
	2. पुरुष	टक्केवारी	76.64	76.2
	3. स्त्रिया	टक्केवारी	51.61	52.3
	4. राज्यामध्ये जिल्हयाचा क्रमांक	क्रमांक	10	--
चार	कृषी (अस्थायी 1998-99)			
	1) भौगोलिक क्षेत्र (हेक्टर)	हजार	818	30758
	2) जंगल व्याप्त क्षेत्र	हजार	6	5366
	त्याची भौगोलिकक्षेत्राशी टक्केवारी	टक्केवारी	0.77	17.45
	3) शेतीस उपलब्ध नसलेली जमीन			
	अ. बिगर शेती वापराखालील जमिनी (हेक्टर)	हजार	7	1289
	ब. पडीत व लागवडी लायक नसलेली जमीन (हेक्टर)	हजार	187	1702
	क. एकूण (अ + ब)	हजार	192	2941
	4) पडीक जमिनी व्यतिरिक्त लागवड न केलेली इतर जमीन (हेक्टर)			
	1. कायम गुरेचरण आणि इतर (हेक्टर)	हजार	57	1341
	2. झाडे झुडपाखालील जमीन (हेक्टर)	हजार	51	222
	3. लागवडी योग्य पसु पड जमीन	हजार	152	888

1	2	3	4	5
	5) पडीक जमीन			
	1. चालू पड (हेक्टर)	हजार	28	1132
	2. इतर पड (हेक्टर)	हजार	91	1139
	6) पिकाखालील क्षेत्र			
	1. पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र (हेक्टर)	हजार	260	17732
	2. दुसोटा क्षेत्र (हेक्टर)	हजार	2	4423
	3. एकूण पिकाखालील क्षेत्र (हेक्टर)	हजार	262	22155
	7) ओलित क्षेत्र			
	1. निव्वळ ओलित क्षेत्र (हेक्टर)	हजार	2	2568
	2. एकूण ओलित क्षेत्र (हेक्टर)	हजार	4	3374
	8) महत्वाच्या पिकाखालील अन्नधान्याचे क्षेत्र (हेक्टर)	हजार	108	13642
	9) वहित धारण जमीन 1990-91			
	1. 2 हेक्टर पेक्षा कमी धारक	संख्या "000"	194	6003
	2. 2 ते 10 हेक्टर धारक	संख्या "000"	95	3297
	3. 10 पेक्षा जास्त धारक	संख्या "000"	11	171
	10) जमीन महसूल वसूली 1999-2000	लाखात	87	9200
	11) जिल्हा परिषदांचा उपकर 1999-2000	हजारात	19976	उ. ना.
	12) पंचायत समित्यांचा उपकर 1999-2000	हजारात	19240	उ. ना.
पाच	<u>पशुसंवर्धन (पशुगणना)</u>		1992	1997
	1) एकूण पशुधन	हजारात	905	39793
	2) गायी व बैल	हजारात	564	17949
	3) म्हैशी व शे	हजारात	90	6484
	4) मेंढ्या व शेळ्या	हजारात	115	14716
	5) कांबड्या व बदके	हजारात	1389	34984
सहा	<u>सहकार 1999-2000</u>			
	1) एकूण सहकारी संस्था	संख्या	1428	152745
	2) प्राथमिक कृषि सहकारी संस्था	संख्या	378	20529
	3) प्राथमिक कृषि सहकारी पतसंस्थेचे सभासद संख्या	हजारात	234	9750
	4) दुग्ध सहकारी संस्था	संख्या	205	22096
	5) प्राथमिक कृषि पतसंस्थानी दिलेले कर्ज	रु. कोटीत	11	2646

1	2	3	4	5
सात	<u>जलसिंचन 30.6.99 रोजी पूर्ण झालेले</u> <u>पाटबंधारे प्रकल्प व त्याखालील लाभ क्षेत्र</u>			
	1) मोठे प्रकल्प	संख्या	-	29
	2) मध्यम प्रकल्प	संख्या	2	156
	1 व 2 चे लाभ क्षेत्र (हेक्टर)	हजार	6	उ. ना.
	3) लघु पाटबंधारे प्रकल्प (राज्यस्तर)	संख्या	37	2187
	त्याचे (3) चे लाभक्षेत्र (हेक्टर)	हजार	5	उ. ना.
	4) सिंचन विहिरीखाली भिजणा क्षेत्र (हेक्टर)	हजार	2	1400
आठ	<u>उद्योग 1999</u>			
	1) नोंदणीकृत कारखान्यांची संख्या	संख्या	288	23076
	2) नोंदणीकृत चालू कारखान्यांची संख्या	संख्या	289	25078
	3) सहकारी साखर कारखान्यांची संख्या 99-2000	संख्या	-	188
	4) सहकारी साखरेचे कारखान्यातील उत्पादन 1999-2000	हजार टन	-	6856
	5) सूत गिरण्या 1999-2000	संख्या	1	226
नऊ	<u>वीज</u>		31-3-2000	(31-03-89)
	1) वीज पुरवठा केलेली शहरे व स्टेडी	संख्या	1523	39413
	2) विद्युतीकरण झालेल्या गावांची संख्या	संख्या	1515	उ. ना.
	3) वीज पुरवठा केलेले पंप संच संख्या	हजारात	10	2274
	4) बसविण्यात आलेली गोबर गॅस संयंत्र	संख्या	13410	उ. ना.
उहा	<u>सार्वजनिक आरोग्य 1999-2000</u>			
	1) रुग्णालये	संख्या	13	887
	2) दवाखाने	संख्या	9	1393
	3) प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	66	1762
	4) प्राथमिक आरोग्य पथके	संख्या	उ. ना.	169
अकरा	<u>प्राथमिक शिक्षण</u>		1995-99	1999-2000
	1) एकूण प्राथमिक शाळा	संख्या	2691	65338
	2) प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी संख्या	हजारात	228	12232
	3) प्राथमिक शाळेतील शिक्षक संख्या	हजारात	9	314
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे विद्यार्थी	संख्या	25	39

1	2	3	4	5
बारा	<u>माध्यमिक शिक्षण (उच्च माध्यमिकसह)</u>		<u>1998-99</u>	<u>1999-2000</u>
	1) माध्यमिक शाळा	संख्या	202	14918
	2) एकूण विद्यार्थी संख्या	हजारात	111	8746
	3) शाळेतील शिक्षक संख्या	हजारात	4	240
	4) प्रत्येक शिक्षकामागे माध्यमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	32	36
नेरा	<u>उच्च शिक्षण</u>		<u>1998-99</u>	<u>1999-2000</u>
	1) संस्थावैद्यकीय व अभियांत्रिकी वगळून	संख्या	19	1541
	2) एकूण विद्यार्थी संख्या	हजारात	10	928
चौदा	<u>प्रौढ शिक्षण 1999 - 2000</u>			
	1) प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	-	उ. ना.
	2) प्रौढांची उपस्थिती	संख्या	-	उ. ना.
		हजारात		
पंधरा	<u>तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण 1999-2000</u>			
	1) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	15	616
	अ) शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	10	347
	ब) अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	5	269
	2) शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	संख्या	1910	94488
	3) पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था	संख्या	-	128
	4) त्यांची पहिल्या वर्षाची प्रवेश क्षमता	संख्या	-	35309
	5) पदविका अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था	संख्या	3	182
	6) त्यांची पहिल्या वर्षासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	1173	32244
	7) व्यवसायशिक्षण संस्था (माध्य. उच्च माध्य.)	संख्या	25	उ. ना.
	8) त्यांची प्रवेश क्षमता	हजारात	3	उ. ना.
सोळा	<u>परिवहन आणि दळणवळण 31. 3. 2000</u>			
	1) एकूण रेल्वे मार्गांची लांबी	कि. मी.	194	5396
	2) स्तंभानी जोडलेली गांवे			
	अ) बारमाही	संख्या	1515	34744
	ब) हंगामी	संख्या	-	3501
	3) एकूण स्तंभाची लांबी (पृष्ठांकीत)	कि. मी.	6155	213951
	4) राष्ट्रीय महामार्गाची लांबी	कि. मी.	277	3735
	5) राज्य महामार्गाची लांबी	कि. मी.	833	33165
	6) महत्त्वाच्या जिल्हा स्तंभांची लांबी	कि. मी.	1348	46473
	7) इतर जिल्हा स्तंभांची लांबी	कि. मी.	1253	43005
	8) गाामीण स्तंभांची लांबी	कि. मी.	2315	87573

1	2	3	4	5
भतरा	1) <u>एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम</u> वारिदप खेतालील कुटुंबे 1997-98 च्या सर्वेक्षणानुसार	लाखात	1.20	38.19
	2) <u>स्वर्ण जयंती ग्राम स्वरोजगार योजना</u> स्वरोजगारांची संख्या 1999-2000	संख्या	4284	87994
अठरा	<u>रोजगार निर्मिती 1999 - 2000</u>			
	1) रोजगार हमी योजना (मनुष्यदिवस)	लाखात	28.12	949.39
	2) जवाहर रोजगार योजना (-)	लाखात	6.71	341.00
एको- णिस	<u>आदिवासी कल्याणकारी योजना</u>		1999-2000	1997-98
	1) आदिवासीकरिता आश्रमशाळा	संख्या	2	731
	2) विद्यार्थी	संख्या	625	248298
वीस	<u>मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना</u>		1999-2000	1994-95
	1) मागासवर्गीयांसाठी वसतीगृहे	संख्या	40	192
	2) विद्यार्थी	संख्या	1651	12797
एक- वीस	<u>जिल्हा नियोजन 1999 -2000</u>			
	1) वार्षिक योजनेतील मंजूर तरतूद	रु. कोटीत	38.24	4219.42
	2) अनुशेष भरून काढण्यासाठी तरतूद	रु. कोटीत	46.54	379.55
बावी- स	<u>नागरी पुरवठा 1999-2000</u>			
	1) रास्त भाजाची दुकाने	संख्या	305	46705
	2) पुरविलेला एकूण साठा टन			
	अ) गहू	हजार टन	28	1067
	ब) तांदूळ	हजार टन	30	689
	3) शासकीय गोदामे	संख्या	16	994
	4) साठविण्याची क्षमता मे. टन	लाखात	0.12	584

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन १९९९-२०००

जिल्हा : रत्नागिरी

प्रास्ताविक

विकास योजनांची अंमलबजावणी कार्यक्षमतेने व्हावी व प्रशासन सोयीचे व्हावे या हेतूने रत्नागिरी जिल्हयाचे विभाजन होऊन १९८१ साली रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग हे दोन जिल्हे निर्माण करण्यात आले. महाराष्ट्र राज्याला लाभलेल्या सुमारे ७२० कि.मी. समुद्रकिनार्यालागतच्या कोकण पट्टीत जे चार जिल्हे बसले आहेत त्यापैकी रत्नागिरी हा एक होय. पूर्वेकडे सहयाद्रीच्या उंच उंच अशा सलग रांगा आणि पश्चिमेला पसरलेल्या अथांग अरबी समुद्राच्या परिसरामध्ये रत्नागिरी जिल्हयाचे क्षेत्र व्यापले आहे. लहान मोठ्या द-या, त्यामध्ये दूरवर पसरलेले समुद्र-खाड्यांचे पाणी यामुळे हा सर्व प्रदेश सृष्टीसौंदर्याने फुललेला आणि निसर्गरम्य देखाव्याने नटलेला असा आहे. पर्यटकांना मोहिनी घालतील अशी अनेक रमणीय स्थळे जिल्ह्यामध्ये ठिकठिकाणी आढळतात.

जिल्ह्यातील बहुतांशी लोक जरी शेतीवरच आपली उपजिविका करीत असले तरी शेतीसाठी फारच थोडी जमीन उपलब्ध आहे. जिल्ह्याच्या एकूण भौगोलिक क्षेत्राच्या ७३.४० टक्के क्षेत्र लागवडीयोग्य असले तरी त्यापैकी फक्त ४३.५६ टक्के क्षेत्रच लागवडीखाली येते. बहुतेक भाग डोंगराळ आणि समुद्राच्या खाड्यांनी व्यापलेला आहे. जो काही थोडासा सखल भाग आहे. त्याठिकाणी प्रामुख्याने भाताचे पिक घेतले जाते. डोंगरमाथ्यावर वरकस जमिनीमध्ये बरी, नाचणी यासारखी पिके होतात. तथापि वर्षभर पुरेल इतके धान्य पिकत नाही. त्यामुळे सर्वसाधारणपणे प्रत्येक घरातील एखादी तरी व्यक्ति औद्योगिकदृष्ट्या प्रगत असलेल्या मूंबईत नोकरी किंवा धंद्यासाठी असते. त्यांच्याकडून मिळणा-या अर्थ सहाय्यावरच लोकांना प्रामुख्याने अवलंबून रहावे लागते.

रोजगार हमी योजनेअंतर्गत फळझाडे लागवडीसाठी १००/७५ टक्के शासकीय अनुदानाद्वारे प्रोत्साहन मिळाल्यामुळे आंबे, काजू, मारळ यासारख्या फळझाडांची लागवड फार मोठ्या प्रमाणावर करण्यात येत आहे. रत्नागिरी जिल्हयातील हापूस जातीच्या आंब्याला देशी आणि परदेशी मोठ्या प्रमाणावर मागणी आहे. संदर्भाधिन वर्षामध्ये जिल्हयातून मोठ्या प्रमाणात आंबे इतरत्र पाठविण्यात आले. जिल्ह्याच्या एकंदर अर्थव्यवस्थेवर याचा अनुकूल परिणाम होत आहे. रत्नागिरी जिल्ह्याला जवळ-जवळ १६७ कि.मी. लांबीची समुद्र किनारपट्टी लाभली आहे. मच्छिमारीच्या धंद्यात उपयुक्त अशी छोटी मोठी बरीच बंदरे आणि खाड्या असल्यामुळे, मच्छिमारी हा व्यवसाय मोठ्या प्रमाणावर केला जातो. या ठिकाणच्या मासळीला जपान आणि पश्चिम आशियायी देशाकडून मागणी असल्यामुळे बरेच परदेशी चलनही मिळते. या धंद्यावर जिल्ह्यातील किनारपट्टीलागतच्या गावातील ब-याच कुटुंबाची उपजिविका अवलंबून आहे.

औद्योगिकदृष्ट्या हा जिल्हा मागासलेला आहे. लोहमार्ग व हवाईमार्ग यासारख्या दळणवळणांच्या साधनांची अपुरी सोय, कच्च्या मालाच्या उपलब्धतेचा अभाव आणि प्रशिक्षित कामगार पुरेशा प्रमाणात उपलब्ध न झाल्याने औद्योगिक प्रगती झाली नाही. महाराष्ट्र शासनाने जिल्ह्याच्या मागासलेपणाची दखल घेऊन औद्योगिक प्रगतीचा समतोल राखण्यासाठी अनेक योजना कार्यान्वित केल्या आहेत. तसेच औद्योगिकदृष्ट्या मागासलेल्या जिल्हयापैकी रत्नागिरी हा एक असल्याचे घोषित केले आहे. त्याप्रमाणे याठिकाणी उद्योजकांना आकृष्ट करण्यासाठी येथे कारखाने सुरु करणा-या कारखानदारांना त्यांच्या एकूण स्थीर गुंतवणुकीच्या २० ते ३० टक्के अनुदान रु. १० ते २० लाखाच्या मर्यादित व इतर सवलती मिळण्यास ते पात्र असल्याचे जाहीर केले असून

त्याप्रमाणे योजनेची अंमलबजावणी चालू आहे. रत्नागिरी व चिपळूण या दोन प्रमुख शहरालगत मोठ्या प्रमाणावर औद्योगिक क्षेत्र विकसित केले असून त्या ठिकाणी उद्योजकांना जमीन, पाणी, वीज यासारख्या मुलभूत सोयी, सवलतीच्या दरात उपलब्ध करून दिल्या आहेत. उद्योजकांना त्यांचे उत्पादित मालावरील विक्री करातही सुट दिली जाते. त्यामुळे त्या ठिकाणी छोटे मोठे बरेच नवीन कारखाने उभारण्यात आले आहेत. नवीन उद्योगांना येथे प्रशिक्षित कामगार वर्ग मिळत नाही. ही अडचण भासू नये म्हणून, जिल्ह्यात शासकीय तंत्रनिदेशने व औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था स्थापन करण्यात आल्या आहेत. अनेक प्रकारच्या व्यवसायांचे प्रशिक्षण त्या ठिकाणी देण्यात येते. या सर्व प्रयत्नांमुळे रोजगाराची संधी काही प्रमाणावर उपलब्ध होऊन जिल्ह्यातील सुशिक्षित तरुणांचा मुंबईचा ओढा थांबविण्यास काही प्रमाणात मदत होऊन जिल्ह्याच्या औद्योगिक प्रगतीस चालना मिळत आहे.

वरील सर्व विवेचनावरून असे दिसते की, फलबागा आणि मच्छिमारी या दोन व्यवसायांना जिल्ह्याच्या अर्थव्यवस्थेत महत्त्वाचे स्थान आहे. तसेच पर्यटन हा व्यवसाय हळूहळू मूर्त स्वरूप घेत आहे. त्यादृष्टीने या व्यवसायाच्या विकासाच्या अनेक योजना राबविण्यात येत आहेत.

1. भौगोलिक स्थान व स्वाभाविक रचना

१) भौगोलिक स्थान

रत्नागिरी जिल्हा महाराष्ट्राच्या पश्चिम किनाऱ्यावर असून तो १६.३० ते १८.०४ उत्तर अक्षांस व ७३.०२ ते ७३.५२ पूर्व रेखांश या भौगोलिक पट्ट्यांमध्ये वसला आहे. उत्तरेकडून दक्षिणेकडे चिंचोळ्या होत जाणाऱ्या किनारपट्टीत जिल्ह्याचे क्षेत्र पसरले आहे. जिल्ह्याच्या उत्तर सिमेवर रायगड जिल्हा, पश्चिमेस अरबी समुद्र, दक्षिणेस सिंधुदुर्ग जिल्हा आणि पूर्वेला सहयाद्री पर्वताच्या रांगा आहेत व त्यापलिकडे सातारा, सांगली व कोल्हापूर हे जिल्हे आहेत.

२) क्षेत्र व प्रशासकीय विभाग

२.१. जिल्ह्याचे एकूण भौगोलिक क्षेत्र ८३२६ चौ. कि.मी. (१९९१प्रमाणे) असून क्षेत्राच्या तुलनेत हा जिल्हा राज्यात २२ व्या क्रमांकावर आहे. हे क्षेत्र राज्याच्या २.७ टक्के आहे. या जिल्ह्यामध्ये रत्नागिरी, गुहागर, दापोली, मंडणगड, खेड, चिपळूण, संगमेश्वर, लांजा व राजापूर हे नऊ तालुके समाविष्ट आहेत. तीन तालुक्यांना समावेश असलेला एक महसूल उपविभाग याप्रमाणे तीन महसूल उपविभाग आहेत. जिल्ह्याचे मुख्यालय रत्नागिरी येथे असून ते राज्याच्या मुंबई या राजधानीच्या शहरापासून ३७० कि.मी. अंतरावर पनवेल पणजी या राष्ट्रीय महामार्गापासून आत १३कि.मी.दूर आहे. जिल्ह्याच्या एकूण भौगोलिक क्षेत्राच्यासंदर्भात निरनिराळ्या तालुक्यांनी व्यापलेल्या क्षेत्राचा विचार केला असता १५.०८ टक्के क्षेत्र असलेला संगमेश्वर तालुका सर्वात मोठा आहे. त्यानंतर राजापूरचा (१४.३४ टक्के) क्रमांक लागतो मंडणगड तालुक्याचे क्षेत्र सर्वात कमी ५.३२ टक्के आहे, इतर तालुक्यांचे क्षेत्र पुढीलप्रमाणे आहे. रत्नागिरी ११.३३ टक्के, गुहागर ७.९६ टक्के, दापोली १०.४४ टक्के, खेड १२.२९ टक्के, चिपळूण १४.१४ टक्के व लांजा ९.१० टक्के.

२.२. १९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे जिल्ह्यामध्ये एकूण १५१९ खेडी असून त्यापैकी १५१५ वसलेली आणि ४ ओसाड खेडी आहेत. तालुकानिहाय खेड्यांची संख्या रत्नागिरी १९९, गुहागर १२२, दापोली १७५, मंडणगड १०९, खेड २१५, चिपळूण १६३, संगमेश्वर १९४, लांजा १२२ व राजापूर २१६ अशी आहे. चिपळूण व लांजा तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक तर राजापूर तालुक्यामध्ये दोन याप्रमाणे ओसाड खेडी आहेत.

२.३. जिल्ह्यामध्ये रत्नागिरी, खेड, चिपळूण व राजापूर या चार नगरपरिषदा असून त्या तालुक्याच्या मुख्यालयाच्या ठिकाणी आहेत. जिल्ह्यात एकूण ८४३ ग्रामपंचायती असून त्यांची सभासद संख्या ७००६ आहे.

२.४. रत्नागिरी जिल्हापरिषद व ९ पंचायत समित्या यांच्या निवडणुका होऊन त्यांचा कारभार लोकनियुक्त प्रतिनिधींच्या हस्ती आहे. रत्नागिरी जिल्ह्यातील चार नगरपरिषदांचे क्षेत्र वगळता सर्व भाग रत्नागिरी जिल्हा परिषदेच्या क्षेत्रात येतो.

३) स्वाभाविक रचना

३.१. जिल्ह्याच्या पूर्व सिमेवर सहयाद्री पर्वताच्या रांगा आहेत. या पर्वत शिखरांची उंची कांही ठिकाणी ४०० मीटर पर्यंत आहे. खडकांचा उष्ण भाग व किनारपट्टी यामधला प्रदेश एकमेकांना समांतर अशा असंख्य डोंगरांचा आहे. त्यामुळे सहयाद्री पर्वतातून उगम पावलेले पाण्याचे प्रवाह एकमेकांना समांतर असे वाहत येऊन खाडीच्या स्वरूपात समुद्राला मिळतात.

३.२. जिल्ह्याची दक्षिणोत्तर लांबी सर्वसाधारणपणे १८० कि.मी. आहे. तथापि पूर्व पश्चिम रुंदी मात्र ६४ कि.मी. आहे. जिल्ह्याची एकूण भौगोलिक रचना लक्षात घेता त्याचे खालीलप्रमाणे तीन स्वाभाविक विभाग पडतात.

१] पूर्वेकडील डोंगराळ प्रदेशामध्ये डोंगरमाथा व सभोवतालचा १५ कि.मी. पर्यंतचा प्रदेश.

२] मध्य-भागामध्ये सहयाद्री पर्वताच्या पायथ्यापासून १५ कि.मी. अंतरानंतरचा आणि किनारपट्टीपासून १० ते १५ कि.मी. दूर अंतराच्या प्रदेशाचा समावेश होतो. त्याला स्थानिक भाषेत "वळाट पट्टी" असे संबोधण्यात येते.

३] तिसरा स्वाभाविक विभाग म्हणजे किनारपट्टी व लगतचा भू भाग होय. हा पट्टा समुद्र किना-यापासून जवळ जवळ १५ कि.मी. दूर पर्यंत पसरलेला आहे. यालाच स्थानिक भाषेत "खलाट पट्टी" असे संबोधण्यात येते.

४) माती व जमीन

४.१. जिल्ह्यातील जमीन जांभ्या खडकापासून तयार झालेल्या मातीची आहे. जिल्ह्यात दरवर्षी खूप पाऊस पडत असल्यामुळे जमिनीवरच्या मातीचा बराच सुपिक थर समुद्रामध्ये वाहून जातो, काही ठिकाणी खडक उघडे पडले आहेत, तर काही ठिकाणी जमिनीची खोली अगदी काही इंचापर्यंतच कमी झाल्याचे आढळते. त्यामुळे कृषी उत्पादनाकरिता जमीन तितकीशी सुपीक राहिलेली नाही. समुद्र किना-यालागत तसेच इतर कांही सखल भागात १ ते ३ फुटापर्यंत जमिनीची खोली कमी असल्यामुळे मातीत ओलावा रहात नाही. जमिनीची सुपिकता विचारात घेता तिचे प्रामुख्याने चार प्रकारे वर्गीकरण करता येईल.

१] काही प्रमाणात ओलावा धरून ठेऊ शकणारी जमीन, जेथे भाताचे पीक घेण्यात येते.

२] किना-यालागतची जमीन, जेथे नारळाच्या व सुपारीच्या बागा आहेत. ही जमीन खारपट पोयटायुक्त प्रकारची आहे.

३] डोंगर उताराची वरकस जमीन, जेथे काजू, आंबा यासारख्या फळांची व नाचणी, वरी ही पिके घेतली जातात. सर्वसाधारणपणे जांभ्या दगडापासून झालेली लॅटरायटीक जमीन याप्रकाराखाली येते.

४] खाडी व समुद्र पाण्याने खराब झालेली क्षारयुक्त जमीन, जी कृषी उत्पादनासाठी योग्य नाही.

५) नद्या

जिल्ह्यातील सावित्री, वाशिष्ठी, शास्त्री, जगबुडी, बाव, मुचकुंदी आणि जैतापूर या प्रमुख नद्या सहयाद्री पर्वतात उगम पाऊन पश्चिमेकडे वाहत जातात आणि अरबी समुद्राला मिळतात. जलवाहतूकीच्या दृष्टीने वाशिष्ठी नदी सर्वात महत्वाची आहे. तिची लांबी ४८ कि.मी. असून समुद्रकिनाऱ्यापासून ४० कि.मी. पर्यंत या नदीतून जलवाहतूक केली जाते. शास्त्री नदीची लांबी सर्वसाधारणपणे ६४ कि.मी. आहे. नद्यांचे पात्र उधळ असल्यामुळे पावसाळ्यात त्यांच्या प्रवाहाला खुप गती असते. त्यामुळे या नद्यांचा जलवाहतूकीकरिता मर्यादित उपयोग होतो. समुद्रकिनाऱ्यालागत केळशी, काळबादेयी, पालशेत आणि बो-या या महत्वाच्या खाड्या आहेत. या खाड्यामधून लहान होड्यांद्वारे जलवाहतूक केली जाते. तसेच या खाड्यातून मोठ्या प्रमाणावर मासेमारी करण्यात येते. जिल्ह्यात खुप पाऊस पडत असल्याने नद्यांना पावसाळ्यात पूर येतात. वर उल्लेख केलेल्या कारणामुळे इतर ऋतूमध्ये मात्र त्या कोरड्या पडतात.

६) हवामान

जिल्ह्याचे हवामान दमट (आर्द्र) आहे. जिल्हा समुद्रकिनाऱ्यालागत असल्यामुळे दिवसाच्या, रात्रीच्या त्याचप्रमाणे विभिन्न ऋतूमधील उष्णतामानात विशेष बदल होत नाही. उन्हाळ्यात आर्द्रता जास्त असते. सन १९९९ मध्ये रत्नागिरी येथील जास्तीत जास्त तापमान ३३.९ तर कमीत कमी तापमान १८.० तसेच हर्णे [दापोली] येथील जास्तीत जास्त तापमान ३१.९ व कमीत कमी तापमान २०.३ डिग्री सेल्सिअस इतके होते.

७) पर्जन्यमान

जिल्ह्यातील सर्वसाधारण पावसाचे प्रमाण ३००० मि.मी. आहे. जिल्ह्याच्या सर्व भागात सारखा पाऊस पडत नाही. समुद्रकिनाऱ्यापासून सहयाद्री पर्वताकडे पावसाचे प्रमाण वाढत जाते सहयाद्री पर्वताच्या उंच भागात अधिक पाऊस पडतो. तसेच जून ते ऑक्टोबर या पाच महिन्यातल्या कालावधीत पाऊस पडतो. तथापी पावसाचे प्रमाण जुलै महिन्यात सर्वाधिक असते. १९९९ मध्ये दापोली येथे ४०४६ मि.मि. पाऊस पडला जिल्ह्यात हे प्रमाण सर्वाधिक होते. सर्वात कमी २४३० मि.मि. पाऊस गुहागर येथे पडला. १९९९ मध्ये जिल्ह्याचे सरासरी पर्जन्यमान ३२९७ मि.मि. एवढे होते.

२. लोकसंख्या

८) १९९१ जनगणना व दशत्रांशिक वाढ

१९९१ च्या जनगणनेनुसार जिल्ह्याची एकूण लोकसंख्या १५४४०५७ असून त्यापैकी ७००१९० पुरुष व ८४३८६७ स्त्रीया होत्या. १९८१ ते १९९१ या दहा वर्षांच्या कालावधीत जिल्ह्यातील लोकसंख्यावाढीचा दर १९.९२ टक्के होता. हा राज्याच्या लोकसंख्यावाढीच्या दरापेक्षा जवळ जवळ १४ टक्क्यांनी कमी होता. लोकसंख्या वाढीचा दर कमी असल्याचे व पुरुष संख्या कमी असल्याचे महत्वाचे कारण म्हणजे जिल्ह्यातील लोक मुंबई, पुणे या शहरात रोजगाराकरिता मोठ्या प्रमाणात स्थलांतर करतात. १९९१ च्या जनगणनेनुसार जिल्ह्यातील एकूण लोकसंख्येच्या संदर्भात तालुकानिहाय लोकसंख्या रत्नागिरी १६.३० टक्के, गुहागर ७.९१ टक्के, दापोली ११.६१ टक्के, मंडणगड ४.४२ टक्के, खेड ११.७८ टक्के, चिपळूण १६.११ टक्के, संगमेश्वर १३.३८ टक्के, लांजा ६.८७ टक्के व राजापूर ११.६२ टक्के अशी होती.

१) लोकसंख्येची घनता

राज्याच्या एकूण क्षेत्रापैकी २.७१ टक्के क्षेत्र असलेल्या या जिल्ह्यात राज्याच्या १.९६ टक्के लोकसंख्या होती. लोकसंख्येच्या तुलनेत क्षेत्र अधिक असल्यामुळे लोकसंख्येची घनता ही राज्याच्या २५७ घनतेपेक्षा कमी म्हणजे १८५ होती. रत्नागिरी तालुक्यामध्ये लोकसंख्येची घनता २६७ ही सर्वाधिक होती. तर लाजा तालुक्यामध्ये ती १४० अशी सर्वात कमी होती.

१०) ग्रामीण आणि नागरी लोकसंख्येचे प्रमाण

१९९१ च्या जनगणनेनुसार जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येपैकी ९१.०० टक्के लोक ग्रामीण भागात राहतात तर ९.०० टक्के लोक नागरी भागात राहतात. गुहागर, मंडणगड, संगमेश्वर, लाजा हे तालुके पूर्णपणे ग्रामीण आहेत तर रत्नागिरी, दापोली, खेड, चिपळूण व राजापूर या तालुक्यात अनुक्रमे २२.०० टक्के, १२.०० टक्के, ६.०० टक्के, १५.०० टक्के व ५.०० टक्के लोकसंख्या नागरी आहे.

११) स्त्री, पुरुष यांचे प्रमाण

जिल्ह्यात स्त्रीयांची संख्या दर हजार पुरुषांमागे १२०६ होती. तर राज्यासाठी हे प्रमाण ९३४ होते. म्हणजेच राज्याच्या दर हजार पुरुषांमागील स्त्रीयांच्या प्रमाणापेक्षा रत्नागिरी जिल्ह्याचे प्रमाण २७२ स्त्रीयांनी अधिक होते. ग्रामीण व नागरी भागाकरिता हेच प्रमाण अनुक्रमे १२३० व ९८१ होते.

१२) अनुसूचित जाती व जमाती

१९९१ च्या जनगणनेनुसार जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येच्या २.७२ टक्के तर राज्याच्या लोकसंख्येच्या ०.०५ टक्के लोक अनुसूचित जाती व जमातीचे होते. या उलट, राज्यात एकूण लोकसंख्येच्या २०.३७ टक्के लोक अनुसूचित जाती व जमातीचे असल्याचे आढळून आले.

१३) कामकरी

१९९१ च्या जनगणनेनुसार कामकरीयांची संख्या ५७५७५६ असून ती एकूण लोकसंख्येच्या ३७.३० टक्के होती. काम करणाऱ्यांपैकी ६३.५० टक्के शेतकरी, ९.६० टक्के शेतमजूर आणि १.४० टक्के घरगुती उद्योग करणारे, वस्तुनिर्माणसेवा प्रक्रीया, सेवा व दुरुस्ती इत्यादी क्षेत्रात काम करणारे होते आणि २५.५० टक्के इतर सेवेमध्ये गुंतलेले होते.

१४) वयोगटानुसार वर्गीकरण

१४.१. जिल्ह्याच्या एकूण लोकसंख्येच्या वयोगटानुसार वर्गीकरणासंबंधीची माहिती १९९१ च्या जनगणनेनुसार उपलब्ध झालेली नाही. ही माहिती १९८१ च्या जनगणनेनुसार असून १५ तालुके असलेल्या जुन्या एकत्रित रत्नागिरी जिल्ह्याची आहे.

१४.२. १९८१ च्या जनगणनेनुसार ०-६ या वयोगटामध्ये सर्वात जास्त म्हणजे २१.४० टक्के लोक होते. ७-१४ या वयोगटात १६.६० टक्के लोक होते. १५-१९ या वयोगटामध्ये १०.०० टक्के, २०-२४ या वयोगटात ७.०० टक्के, २५-२९ या वयोगटात ६.०० टक्के, ३०-३९ या वयोगटात ११.०० टक्के, ४०-४९ या वयोगटात ११.०० टक्के, ५०-५९ या वयोगटात ८.०० टक्के तर ६० व त्यापेक्षा अधिक वयाचे ९.०० टक्के लोक होते.

१५) अपंगतेनुसार लोकसंख्या

१९८१ च्या जनगणनेनुसार जिल्ह्यातील पूर्ण अंध, पूर्णतः पांगळे व पूर्णतः मूक व्यक्तींची संख्या अनुक्रमे ५६३, ५०२ व ५०० इतकी होती. १९९१ च्या जनगणनेनुसार सदरची माहिती उपलब्ध झालेली नाही.

१६) धर्मानुसार वर्गीकरण

१९९१ च्या जनगणनेनुसार एकूण लोकसंख्येच्या ८२.२६ टक्के इतके लोक हिंदू धर्माचे होते. त्यानंतर मुस्लिम धर्माचे ९.८१ टक्के, बौद्ध धर्माचे ७.४६ टक्के तसेच जैन धर्माचे ०.२२ टक्के ख्रिश्चन धर्माचे ०.०७ टक्के तर शिख आणि इतर धर्माचे मिळून फक्त ०.१८ टक्के लोक होते.

१७) साक्षरता (ग्रामीण व नागरी)

१९९१ च्या जनगणनेनुसार जिल्ह्यातील एकूण लोकसंख्येच्या ६२.७० टक्के लोक साक्षर होते. राज्याचे हे प्रमाण ६४.९० टक्के होते. ग्रामीण भागात ६०.५७ टक्के तर नागरी भागात ८३.९० टक्के लोक साक्षर होते. पुरुष व स्त्रीया यांच्या साक्षरतेची टक्केवारी अनुक्रमे ७६.६४ व ५१.६१ होती. तालुकावार साक्षरतेचे प्रमाण रत्नागिरी ६८.६९ टक्के, गुहागर ५६.५७ टक्के, दापोली ६१.४३ टक्के, मंडणगड ६२.२७ टक्के, खेड ६३.६८ टक्के, चिपळूण ६६.७७ टक्के, संगमेश्वर ५९.८४ टक्के, लांजा ५६.५९ टक्के व राजापूर ६०.१३ टक्के याप्रमाणे होते.

१८) वापरातील निवासी घरे व कुटुंबे

१९९१ च्या जनगणनेनुसार वापरातील निवासी घरांची एकूण संख्या २९८०५४ होती. त्यापैकी २७२२५६ निवासी घरे [९१.३० टक्के] ग्रामीण भागात होती. जिल्ह्यात एकूण ३२४०३६ कुटुंबे होती. त्यापैकी २९६८६९ कुटुंबे [९१.६० टक्के] ग्रामीण भागात असल्याचे आढळून आले.

३ वने

१९) जंगलक्षेत्र

जिल्हा ऋतु व पिक अहवाल १९९८-९९ नुसार जिल्ह्यातील जंगलव्याप्त क्षेत्र ६३०० हेक्टर असून ते जिल्ह्याच्या एकूण भौगोलिक क्षेत्राच्या ०.७७ टक्के आहे. जिल्ह्यातील एकूण जंगलव्याप्त क्षेत्रापैकी सर्वात अधिक ५०.८३ टक्के क्षेत्र खेड तालुक्यामध्ये आहे. लांजा तालुक्यामध्ये १६.३९ टक्के, दापोली तालुक्यामध्ये १४.७५ टक्के, राजापूर तालुक्यात १३.११ टक्के, चिपळूण तालुक्यात ३.२८ टक्के व मंडणगड तालुक्यात १.६४ टक्के आहे. १९९८-९९ ऋतुपिक अहवालाप्रमाणे रत्नागिरी, गुहागर, व संगमेश्वर तालुक्यात जंगलव्याप्त क्षेत्र नाही. जिल्ह्यात याव्यतिरिक्त महाराष्ट्र शासनाच्या सामाजिक वनिकरण विभागामार्फत रोपांची लागवड केली जाते.

२०) वनोत्पादन

१९९९-२००० मध्ये इमारती लाकूड, जळावु लाकूड, गवत, शिकेकाई, आपटापाने व इतर किरकोळ बाबी यांच्या विक्रीपासून ८.६८ लाख रुपये उत्पन्न मिळाले. यावर्षी बांबू, विडीपाने डिंक, मोहाची फळे इत्यादींची विक्री झालेली नाही. सर्वात अधिक उत्पन्न [४६.७७ टक्के] इमारती लाकडाच्या विक्रीपासून मिळाले.

४ कृषी

२१) जमिनीचा वापर

२१.१ महसूल खात्यामार्फत तयार करण्यात येणा-या जिल्हा ऋतु व पिक अहवाल १९९८-९९ नुसार जिल्ह्याचे भौगोलिक क्षेत्र ८१८३०० हेक्टर होते. त्यापैकी ०.७७ टक्के क्षेत्र जंगलव्याप्त आहे. गुरेचरण आणि इतर चराक करणांनी ४.४८ टक्के क्षेत्र व्यापले आहे. एकूण भौगोलिक क्षेत्राच्या २३.७८ टक्के क्षेत्र लागवडीयोग्य नव्हते. या व्यतिरिक्त लागवड करण्यायोग्य असूनही जे लागवडीखाली आणले नाही असे क्षेत्र १८.५६ टक्के होते. १४.५२ टक्के जमीन पडित ठेवण्यात आली होती त्यापैकी २३.२३ टक्के जमीन चालू पड व ७६.७७ टक्के जमीन इतर पड होती.

२१.२ १९९८-९९ मध्ये जिल्ह्यात ६००६०० हेक्टर क्षेत्र लागवडीयोग्य होते. त्यापैकी २६१६०० हेक्टर क्षेत्र (४३.५६ टक्के) प्रत्यक्षात लागवडीखाली आणण्यात आले. ०.३७ टक्के क्षेत्रात एकापेक्षा अधिक वेळा पिक घेण्यात आले. निव्वळ लागवडीखालील क्षेत्र २५९४०० हेक्टर होते.

२१.३ प्रत्येक तालुक्याच्या लागवडीयोग्य क्षेत्रापैकी प्रत्यक्ष लागवडीखाली आणलेल्या क्षेत्राची टक्केवारी पुढीलप्रमाणे होती.

रत्नागिरी ५६.८७ टक्के, गुहागर ५८.४७ टक्के, दापोली ५७.६३ टक्के, मंडणगड ५४.७४ टक्के, खेड २७.०१ टक्के, चिपळूण ५१.४० टक्के, संगमेश्वर ३८.५५ टक्के लांजा ५४.९२ टक्के आणि राजापूर २६.७१ टक्के.

२१.४ १९९०-९१ मध्ये घेण्यात आलेल्या कृषी गणनेनुसार जिल्ह्यामध्ये एकूण ३००४५६ विहित जमीनधारक होते. त्यांनी धारण केलेले एकूण क्षेत्र ७१८५५४ हेक्टर होते. १९८५-८६ च्या तुलनेत जमीनधारक १.०० टक्क्यांनी घटले. तर त्यांनी धारण केलेले क्षेत्र १.४० टक्क्यांनी कमी झाले. दोन हेक्टरपेक्षा कमी क्षेत्र धारण केलेले ६४.६९ टक्के धारक होते. त्यांनी १७.७२ टक्के जमीन धारण केली होती. २ ते ३.९९ हेक्टरपर्यंत जमीन धारण केलेले १७.४५ टक्के धारक होते आणि त्यांनी धारण केलेली जमीन २०.८० टक्के होती. ४ ते ९.९९ हेक्टर पर्यंत जमीन धारण केलेल्या १४.०८ टक्के धारकांनी ३५.७७ टक्के जमीन धारण केली होती व १० हेक्टरचे पुढे जमीन धारण केलेले फक्त ३.७८ टक्के धारक होते. पण त्यांनी धारण केलेली जमीन मात्र २५.७१ टक्के होती.

२२) निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र

२२.१ जिल्ह्यात प्रामुख्याने खरीप हंगामातय कृषी उत्पादन घेण्यात येते. रब्बी हंगामात लागवडीखाली आणली जाणारी जमीन नगण्य आहे. नैसर्गिक प्रवाहाचे पाणी जेथे उपलब्ध होते तेथेच केवळ रब्बी हंगामात उत्पादन घेण्यात येते. दोन्ही हंगामात अन्नधान्यापैकी प्रामुख्याने भाताचे पिक घेण्यात येते. आंबा, काजू, नारळ, सुपारी ही जिल्ह्यातील महत्वाची पिके आहेत. १९९८-९९ च्या ऋतुपिक अहवालानुसार वेगवेगळ्या पिकाखालील क्षेत्र पुढीलप्रमाणे होते.

२२.२ जिल्ह्यात एकूण ७९४२० हेक्टर क्षेत्रात भाताचे पिक घेण्यात आले. भाताखालील क्षेत्राची तालुकावार विभागणी केली असता रत्नागिरी ९.४२ टक्के, गुहागर ६.१५ टक्के, दापोली १०.०० टक्के, मंडणगड ३.९३ टक्के, खेड १६.७५ टक्के, चिपळूण १३.८८ टक्के, संगमेश्वर १४.९४ टक्के, लांजा १२.४९ टक्के व राजापूर १२.४४ टक्के याप्रमाणे क्षेत्र असल्याचे आढळते.

२२.३ १९९८-९९ साली जिल्ह्यात लागवडीखाली आणलेल्या एकूण क्षेत्रापैकी भाताखाली ३०.३६ टक्के, नाचणीखाली ७.७४ टक्के, वरीखाली १.२५ टक्के आणि सर्वप्रकारच्या कडधान्याखाली १.५४ टक्के क्षेत्र होते.

२२.४. ऋतु पिक अहवाल १९९८-९९ नुसार लागवडीखाली आणलेल्या एकूण क्षेत्रापैकी आंब्याच्या पिकाखाली ७.७१ टक्के, काजूच्या पिकाखाली २.७९ टक्के, नारळ या पिकाखाली १.८३ टक्के तर सुपारी या पिकाखाली १.३० टक्के एवढे क्षेत्र होते. यावरून लागवडीखाली आणलेल्या एकूण क्षेत्राच्यामानाने आंबा, काजू, नारळ, सुपारी या पिकाखाली आणलेली जमिन फारच कमी असल्याचे दिसून येते. मात्र नारळ तसेच सुपारीचे पिक घराच्या आवारातसुद्धा घेण्यात येते त्याचा समावेश येथे करण्यात आलेला नाही.

२२.५ गुरांच्या चा-याकरिता जिल्ह्यात केवळ गवताचेच पिक घेण्यात येते. १९९८-९९ मध्ये एकूण लागवडीखालील क्षेत्रापैकी ४३.९० टक्के क्षेत्रात गवताचे पिक घेण्यात आले.

२३) निरनिराळ्या पिकांचे उत्पादन

२३.१ जिल्ह्यातील बहुतेक सर्व जमीन डोंगराळ उताराची आहे. खार जमिनही मोठया प्रमाणात आहे. तसेच जलसिंचनाचे प्रमाणही अत्यंत अल्प असल्याने जिल्ह्यातील जमीन शेतीसाठी फारशी योग्य नाही व त्याचा परिणाम उत्पादनाचे दर हेक्टरी प्रमाण व एकूण उत्पादन यावर झाल्याचे दिसून येते. तथापि जिल्ह्यातील जमीन व हवामान फलोत्पादनासाठी पोषक आहे.

२३.२ जिल्ह्यात भात या प्रमुख पिकाचे सन १९९९-२००० मध्ये १.९३ लाख टन उत्पादन झाले. भाताचे दर हेक्टरी उत्पादन २४१३ किलो होते. १९९८-९९ मध्ये भाताचे दर हेक्टरी उत्पादन २७९४ किलो होते.

२३.३ नाचणीचे सन १९९९-२००० मध्ये २२७०० टन उत्पादन झाले. तसेच इतर धान्याचे उत्पादन ५९०० टन झाले. तूर व उडिद यांचे वर्ष १९९९-२००० मध्ये अनुक्रमे ३०० व २०० टन उत्पादन झाले. १९९९-२००० मध्ये नाचणीचे दर हेक्टरी उत्पादन ११४७ किलो होते तर मागील वर्षी १०८१ किलो असे होते.

२३.४ जिल्ह्यात हापूस तसेच रायवळ आंब्याचे चांगले उत्पादन घेण्यात येते. हापूस आंबा हा मधुर, चविष्ट व बरेच दिवस टिकणारा असल्याने त्याला विदेशातून मोठयाप्रमाणावर मागणी आहे. हापूस आंब्याच्या निर्यातीमुळे परकीय चलन मिळते व पर्यायाने उत्पादकास आंब्याची चांगली किंमत मिळते म्हणून प्रामुख्याने समुद्रकिन्यालगतच्या क्षेत्रात हापूस आंब्याची दिवसेंदिवस मोठया प्रमाणात लागवड होत आहे.

२३.५ सन १९९८-९९ मध्ये १७१ लक्ष नग नारळाचे उत्पादन झाले यावर्षीची आकडेवारी उपलब्ध नाही त्याशिवाय घराच्या आवारात असलेल्या नारळाच्या झाडापासूनही मोठयाप्रमाणात नारळाचे उत्पादन घेतले जाते तसेच फणस, काजू आणि कोकम या फळांचेही लक्षणीय उत्पादन होते. आंबा व फणसापासून अनुक्रमे आंबापोळी व फणसपोळी तसेच कोकम या फळापासून कोकम सरबत आणि कोकम आमसूल बनविण्याचे घरगुती उद्योग जिल्ह्यात आहेत. या उत्पादनास मागणी चांगली असल्यामुळे त्यांच्या विकासास बराच वाव आहे.

२४) रासायनिक खतांचे वितरण

१९९९-२००० मध्ये २०४९१ मे.टन. रासायनिक खताचे वितरण करण्यात आले. यापैकी नियंत्रित संस्थाकडून १३९३६ मे.टन तर खाजगी संस्थाकडून ६५५५ मे.टन रासायनिक खताचे वितरण झाले.

२५) पिकांच्या संरक्षणाचे उपाय

२५.१ रोगांचा प्रादुर्भाव होऊ नये म्हणून जिल्ह्यातील खरीप पिकांवर किटक नाशकांचा अगदी अल्प प्रमाणावर वापर केला जातो. तथापि हापूस आंब्याचे रोगापासून संरक्षण करण्याकरिता आंब्याच्या झाडावर किटकनाशकांची मोठया प्रमाणात फवारणी केली जाते.

२५.२ जिल्ह्यातील लोकांना जेम्तेम तीन-चार महिने पुंल एवढेच अन्नधान्याचे उत्पादन जिल्ह्यात होते. त्यामुळे जिल्ह्यातील अन्नधान्याच्या उत्पादनाची खरेदी विक्री होत नाही म्हणून कृषी उत्पादन साठविण्याकरिता गोंयामे आणि विक्रीकरिता प्राथमिक नियमित बाजारपेठाही जिल्ह्यात नाहीत.

२५.३ जिल्ह्यातील फळांची विक्री मोठ्या प्रमाणात होते. त्यापैकी हापूस आंब्यांच्या बागेतील उत्पादनाची दोन ते दहा वर्षे मुदतीच्या करारामे व्यापाऱ्यांना विक्री केली जाते झाडावरून आंबा तोडण्यापासून त्याची बाजारात विक्री करण्यापर्यंतच्या सर्व प्रक्रीया व्यापारीच करतात. तसेच लहान फिरते व्यापारी खेड्यात घरोघरो जाऊन मणस, कोकम, काजू व नारळ यांची शेतकऱ्याकडून खरेदी करतात. शेतकऱ्यांच्या बागेतून अथवा घरून वरील फळांची खरेदी करण्याची क्रिया व्यापारी करीत असल्यामुळे त्यांच्या विक्री करण्याच्या प्रक्रीयेत शेतकऱ्यांचा सहभाग नाही.

२६) जमीन सुधारणा कार्यक्रम

मृद सुधारणाची कामे मृदसुधारण कार्यालयासार्फत केली जातात. यामध्ये आंबा व काजू लागवड, घळीचे बांध बांधणे अशा कामांचा प्रामुख्याने समावेश आहे. तसेच खार बंधा-याची कामे जिल्ह्यात घेण्यात येतात व त्यामुळे खारे पाणी बंधा-यांनी अडवून भातशेतीखाली क्षेत्र आणण्यात येते.

५. जलसिंचन

२७) जलसिंचनाची साधने

२७.१ जिल्ह्यात पाऊस खूप पडत असला तरी पावसाचे सर्व पाणी जिल्ह्याच्या विशिष्ट अशा भौगोलिक रचनेमुळे वाहून जाते. जिल्ह्याचा बहुतेक भाग डोंगराळ असल्यामुळे लागवडीयोग्य जमीन फारच कमी आहे. शेतीसाठी जलसिंचनाचे प्रमाणही त्यामुळे अत्यल्प आहे. हे पुढे दिलेल्या आंकडेवारीवरून स्पष्ट होईल.

२७.२ १९९८-९९ मध्ये निव्वळ लागवडीखाली असलेल्या २५९४३५ हेक्टर क्षेत्रापैकी फक्त २३८८ हेक्टर निव्वळ क्षेत्र ओलिताखाली होते. त्यापैकी १७७८ हेक्टर क्षेत्र विहिरीच्या पाण्याने तर राहिलेले ६१० हेक्टर क्षेत्र हे इतर साधनांनी ओलिताखाली आणले होते. जिल्ह्यातील निरनिराळ्या तालुक्यामध्ये १९९८-९९ साली ओलिताखाली असलेल्या निव्वळ क्षेत्राचा विचार केला तर रत्नागिरी २६८ हेक्टर, मुडगूर १९० हेक्टर, चापोली ५२४ हेक्टर, मंडणगड ४६० हेक्टर, खेड ११९ हेक्टर, चिपळूण १४७ हेक्टर, संगमेश्वर ३८० हेक्टर, लांजा ६७ हेक्टर व राजापूर २३३ हेक्टर या प्रमाणे होते.

२७.३ १९९८-९९ मध्ये लागवडीखाली असलेल्या एकूण २६१६३७ हेक्टर क्षेत्रापैकी ओलिताखालील एकूण क्षेत्र ४०८७ हेक्टर होते. ओलिताखालील क्षेत्रापैकी कडधान्याखाली १९.६५ टक्के, फळे व भाजीपाल्याखाली ५.९७ टक्के, मसाल्याच्या पदार्थाखाली ६.७८ टक्के, तर उर्वरित इतर पिकाखाली ६७.६० टक्के क्षेत्र ओलिताखाली होते.

२७.४ खेड तालुक्यात नातुवाडी मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पाच्या धरणाची ४५.२५ मि. भिंत बांधण्याचे काम पूर्ण झाले असून कालवे बांधण्याच्या एकूण ३६ किलोमीटरपैकी सर्व काम पूर्ण झाले होते. सर्व प्रकल्पाचे काम पूर्ण झाल्यावर २०५० हेक्टर जमीन ओलिताखाली येईल. या प्रकल्पाअंतर्गत लाभ मिळणारी सर्व जमीन खेड तालुक्यामधील असेल. संगमेश्वर तालुक्यात गडनदी मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पाचे प्राथमिक स्वरूपाचे काम सुरु झाले आहे सदर प्रकल्प पूर्ण झाल्यानंतर २५७६ हेक्टर क्षेत्र ओलिताखाली येऊ शकेल.

६. पशुसंवर्धन, पशुवैद्यकीय सेवा आणि दुग्धोत्पादन

२८) पशुधन

२८.१ १९९२ मध्ये घेण्यात आलेल्या पशुगणनेनुसार जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या जनावरांची संख्या ९.०५ लक्षा तर १९८७ मध्ये ७.३४ लक्षा होती. १९९२ मध्ये असलेल्या सर्व प्रकारच्या पशुपैकी गाय-बैल ६२.२७ टक्के, म्हशी व रेडे ९.९४ टक्के, शेळ्या व मेंढ्या १२.७२ टक्के होत्या. जिल्ह्यात पशूंच्या संख्येची घनता दर चौरस किलो मीटरला ११० होती. १९९२ च्या पशुगणनेत सर्व प्रकारच्या जनावरांच्या संख्येत १९८७ च्या पशुगणनेपेक्षा २३.३७ टक्क्यांनी वाढ झाली. एकूण गाय व बैल यांच्या संख्येतील वाढ ४.४० टक्के तर शेळ्या व मेंढ्या यांच्या संख्येतील वाढ ४४.३० टक्के होती.

२८.२ १९९२ मध्ये जिल्ह्यात एकूण १३८८६३२ कोंबड्या होत्या तर १९८७ मध्ये ही संख्या १०८६६५२ होती. कोंबड्यांच्या संख्येतील ही वाढ २७.७९ टक्के होती. चिपळूण येथे शासनाच्या पशुसंवर्धन खात्याचे कृत्रिमरित्या अंडी उबऊन पक्षी पैदास करण्याचे केंद्र आहे.

२९) पशुधनापासून उत्पादन

जिल्ह्यामध्ये एकूण तीन अधिकृत कत्तलखाने असून त्याठिकाणी फक्त शेळ्या, मेंढ्या व कोंबड्या कापल्या जातात. १९९९-२००० मध्ये या कत्तलखान्यामध्ये एकूण ४६५६ मेंढ्या व १४३६९ शेळ्या कापण्यात आल्या. सन १९९९-२००० मध्ये शासकीय दुध योजनेमार्फत जिल्ह्यामध्ये एकूण ३६९६ हजार लिटर दुध संकलीत करण्यात आले. सरासरी प्रतिदिनी १०१२६ लिटर दुध गोळा करण्यात आले. जिल्ह्यात असलेल्या २०५ दुध संस्था व त्यांच्या २५०४९ सभासदांच्या सहाय्याने सदर दुध संकलन झालेले आहे.

३०) पशुवैद्यकीय सेवा

सन १९९९-२००० मध्ये जिल्ह्यात १ पशुवैद्यकीय चिकित्सालय, २० पशुवैद्यकीय दवाखाने, ४४ पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्रे, ५ विभागिय कृत्रिम रेतन केंद्रे, १ जिल्हा कृत्रिम रेतन केंद्र, १ आधारभूत ग्रामकेंद्र व १४५ कृत्रिम रेतन उपकेंद्रे होती. सन १९९९-२००० मध्ये एकूण १९९९९३ जनावरांवर उपचार करण्यात आले. १८५५६ जनावरांसाठी कृत्रिमरित्या गर्भधारणा करण्यात आली. घटजर्ष, लाळ्या, फ्या इत्यादी संसर्गजन्य रोगाचे निर्मुलन करण्यासाठी १८१४३६८ जनावरांना तस टोचण्यात आली. खच्चीकरण केलेल्या गुरांची संख्या १०१७४ होती.

३१) पशु उत्पादन व विकास योजना

३१.१ कृत्रिम गर्भधारणेद्वारे गोजातीतील जनावरांची पैदास करण्याकरिता पशुसंवर्धन खात्याचे चिपळूण येथे विदेशी जातीचे वळू असून त्याचे दोर्य गोळा केले जाते.

३१.२ दुध शितकरण करण्याची जिल्ह्यात ४ केंद्रे आहेत. रत्नागिरी केंद्रात २०००० लिटर तर चिपळूण येथील केंद्रात ४०००० लिटर दुधाचे प्रत्येक दिवशी शीतकरण केले जाऊ शकते. संगमेश्वर व लांजा येथील केंद्राची प्रत्येक दिवशी प्रत्येकी ५००० लिटर दुधाचे शितकरण करण्याची क्षमता आहे.

७. मत्स्यव्यवसाय

३२) मत्स्या उत्पादन

३२.१ रत्नागिरी जिल्ह्याला सुमारे १६७ कि.मी. लांबीचा समुद्र किनारा लाभला आहे. जिल्ह्यात सागरी तसेच भुजल मच्छिमारीचा व्यवसाय करण्यात येतो. सर्व प्रकारच्या सागरी माश्यांचे १९९९-२००० या वर्षामध्ये ७६३१३ मे.टन उत्पादन झाले. त्या उत्पादनाचे मुल्य ८६.९२ कोटी रुपये मिळाले. सर्वसाधारणपणे एकूण पकडलेल्या माश्यांपैकी २५.२० टक्के मासे वाळविले गेले, ५.१४ टक्के मासे खारविले गेले तर राहिलेल्या ६९.६६ टक्के माश्यांची विक्री लगतच्या पणे, कोल्हापूर, सातारा या जिल्ह्यात आणि मुंबई या शहरात तसेच या जिल्ह्यात केली गेली.

३२.२ जिल्ह्यालगतच्या समुद्रात कोळंबी मोठ्या प्रमाणात सापडते. कोळंबीला परदेशात मोठ्या प्रमाणात मागणी आहे. कोळंबीवर प्रक्रीया करण्याचे जिल्ह्यात कारखाने आहेत.

३२.३ सर्व ऋतुमध्ये कोळंबीचे अधिक प्रमाणात उत्पादन घेणे शक्य व्हावे या दृष्टिकोनातून रत्नागिरी येथे निमखा-या पाण्यातील पथदर्शक प्रकल्प पूर्ण झाला असून कोळंबीचे प्रजनन, संगोपन ही कामे येथे हाती घेण्यात आली आहेत.

३२.४ मत्स्यव्यवसायाकरिता प्रशिक्षित उमेदवार उपलब्ध व्हावेत म्हणून महाराष्ट्रात प्रथमच कोकण कृषी विद्यापिठाच्या अंतर्गत रत्नागिरी येथे १९८१ मध्ये मत्स्य महाविद्यालय सुरू करण्यात आलेले आहे. महाविद्यालयातील तीन वर्षांचे प्रदक्षिण यशस्वीरित्या पूर्ण करणा-यांना पदवी प्रदान करण्यात येते.

३२.५ समुद्रात पकडलेले मासे जवळपास ५० मच्छिमारी बंदरावर उतरविण्याची सुविधा जिल्ह्यात उपलब्ध आहे. तसेच मोठ्या बोटीना बंदर सुविधा उपलब्ध व्हाव्यात म्हणून रत्नागिरी येथे मिरकरवाडा मत्स्यप्रकल्पाचे काम जवळजवळ पूर्ण होत आले आहे.

८. वीज

३३) शहर व ग्रामीण विद्युतीकरण

१९९१ च्या जनगणनेप्रमाणे जिल्ह्यातील सर्व ८ शहरांचे व १५१५ गावांचे मार्च, १९९१ अखेर विद्युतीकरण झालेले आहे. जिल्ह्यात ४ ओसाड गावे आहेत. तेथे विद्युत पुरवठा करण्यात आलेला नाही. त्यापैकी चिपळूण व लांजा तालुक्यात प्रत्येकी १ गांव व राजापूर तालुक्यात २ गावे आहेत. सर्वसामान्यपणे जिल्ह्यातील एकेका गावात पांच ते बारा पर्यंत वाड्यांचा समावेश असतो. एका वाडीतून दुस-या वाडीपर्यंतचे अंतर १ कि.मि. पासून ८ कि.मि. पर्यंत असते. त्यामुळे वर नमुद केलेल्या विद्युतीकरण झालेल्या गावातील सर्व वाड्यांना विजेची सुविधा उपलब्ध आहे असे म्हणता येणार नाही.

३४) वीजेचे पंपसेट

१९९९-२००० मध्ये जलसिंचनाकरिता जिल्ह्यात ३६६ विजेवर चालणारे नवीन पंप बसविण्यात आले.

३५) विजेचा वापर

१९९९-२००० मध्ये जिल्ह्यात ५०६२१० हजार किलोवॉट तास वीजेचा वापर करण्यात आला. त्यापैकी उद्योगाकरिता ५४.१९ टक्के, घरगुती वापराकरिता २८.३३ टक्के, व्यापार व

लघुउद्योगासाठी ८.९७ टक्के, सार्वजनिक दिवाबतीसाठी ०.७९ टक्के, शेतीसाठी २.१४ टक्के आणि इतर कामासाठी ५.५८ टक्के वीज वापरण्यात आली. मार्च, २००० अखेर विद्युत वापराकरीता देण्यात आलेल्या विद्युत संबंधनांची [इलेक्ट्रीक कनेक्शन] संख्या ३१५७६५ होती.

३६) विद्युत निर्मिती

चिपळूण तालुक्यामध्ये पोफळी येथे जलविद्युत निर्माण करणारा राज्यातील प्रमुख प्रकल्प आहे. त्याशिवाय त्याप्रकल्पालगतच अलोरे/कोळकैवाडी येथेसुद्धा वीज निर्मितीकरण्याचा प्रकल्प आहे तसेच एन्नॉन या खाजगी कंपनीचा गुहागर तालुक्यातील अंजनवेल येथे विद्युत निर्मिती करण्याचा प्रकल्प नव्याने सुरू झाला आहे.

९. खनिजे आणि उद्योग

३७) खनिजे

३७.१ जिल्ह्यात प्रमुख तसेच गौण अशा दोन्ही प्रकारच्या खनिजाचे साठे आहेत. रत्नागिरी तालुक्यात पूर्णगड ते मालगुंड या समुद्र किना-यालगत इल्मेनाईट मिळते. सिलीकाचे साठे राजापूर तालुक्यामध्ये आढळून येतात. येथे ७.५ दशलक्ष टन सिलीकाचा साठा असल्याचा अंदाज आहे. मंडणगड, दापोली तालुक्यात बॉक्साइटचे साठे उपलब्ध आहेत. राजापूर, दापोली आणि चिपळूण तालुक्यात गाळाची माती (clay) सापडते. त्याचा उपयोग मंगलोरी कौले, विटा, फरश्या व भांडी तयार करण्याकरिता होतो.

३७.२ जिल्ह्यात जांभ्या खडकाच्या इमारती दगडाचा भरपूर साठा आहे. दरवर्षी इमारती दगडाचे मोठ्या प्रमाणात उत्खनन करण्यात येते. तसेच बांधकामासाठी आवश्यक असलेल्या वाळूचा साठाही जिल्ह्यात मुबलक प्रमाणात आहे.

३८) उद्योग व औद्योगिक बसाहती.

३८.१ जिल्ह्यामध्ये १९९९ अखेर नोंदणी झालेल्या एकूण ३३८ कारखान्यांपैकी ४९ कारखाने बंद होते. २८९ चालू कारखान्यांमध्ये ११२७५ कामगार होते. त्यापैकी ५० ते ९९ कामगार असलेल्या २९ कारखान्यांमध्ये १७.९९ टक्के कामगार काम करीत होते. १०० ते ४९९ कामगार असलेल्या १८ कारखान्यांमध्ये ३०.२७ टक्के कामगार काम करीत होते. ५०० व त्यापेक्षा अधिक कामगार असलेले जिल्ह्यात फक्त ५ कारखाने होते व त्यात २४.९९ टक्के कामगार काम करीत होते.

३८.२ जे.के. फाईल्स, नर्मदा सिमेंट, हेन्केल, नोसिल व फिनोलेक्स हे जिल्ह्यातील प्रमुख कारखाने आहेत. जे.के.फाईल्समध्ये औद्योगिक कानसिचे उत्पादन केले जाते. तर नर्मदा सिमेंटमध्ये सिमेंटचे उत्पादन होते. हेन्केल व नोसिल या दोन कारखान्यात रासायनिक पदार्थांचे उत्पादन होते. फिनोलेक्स हा कारखाना रत्नागिरी तालुक्यात रनपार -गोळप येथे कार्यान्वित झाला असून तेथे प्लॅस्टीक करीता आवश्यक असणा-या पावडरचे उत्पादन होते.

३८.३ रत्नागिरी जिल्हा औद्योगिकदृष्ट्या मागासलेला असल्याचे शासनाने जाहीर करून जिल्ह्यात कांही प्रोत्साहनपर योजना सुरू केल्या आहेत. त्याचप्रमाणे कारखानदारास त्यांच्या एकूण भांडवली गुंतवणूकीच्या २० ते ३० टक्के रक्कम अनुदान म्हणून राज्य सरकारकडून मिळते याशिवाय शासनाने रत्नागिरी व चिपळूण जवळ औद्योगिक क्षेत्र विकसित करून नवीन उद्योजकाना कांही मुलभूत सुविधा सवलतीच्या दरात उपलब्ध करून दिलेल्या आहेत. तसेच महाराष्ट्र राज्य वित्तीय महामंडळातर्फे सवलतीच्या दरात कर्जही देण्याची सुविधा आहे. महाराष्ट्र शासनाचे सिक्कॉम हे आणखी एक महामंडळ विविधप्रकारे नव्या उद्योजकाना मदत करते. त्यामुळे या जिल्ह्यात बरेच नवीन उद्योग सुरू झाले आहेत.

१०. वाहतूक व दळणवळण

३९) रस्ते

३९.१ जिल्ह्यात एकूण ६०२६ कि.मी. लांबीचे रस्ते (नगरपरिषद हद्द सोडून) असून त्यापैकी ३४९१ कि.मी. डांबरी आणि २०४४ कि.मी. खडीचे पक्के रस्ते आहेत. डांबरी रस्त्यापैकी ४६.६६ टक्के रस्त्याचे परिरक्षण शासनाच्या सार्वजनिक बांधकाम विभागातर्फे तर ५३.३४ टक्के लांबीच्या रस्त्याचे परिरक्षण जिल्हा परिषदेमार्फत केले जाते.

३९.२ इतर (कच्च्या) रस्त्यांची लांबी ४९९ कि.मी. असून त्या रस्त्याचे परिरक्षण जिल्हापरिषद करते.

४०) नोंदणी झालेली मोटार वाहने

१९९८-९९ मध्ये जिल्ह्यात नोंदणी झालेल्या वाहनांची संख्या ६३०९२ होती. सन १९९९-२००० यावर्षी यामध्ये वाढ होऊन एकंदर वाहनांची संख्या ६९३४५ झाली. मोटार सायकली व स्कूटर्स ६०.५४ टक्के, मोटारी व जीप १२.३२ टक्के, टॅक्सी ०.१९ टक्के स्वयंचलीत रिक्शा १२.६९ टक्के, डिझेलवर चालणारी सार्वजनिक वाहने ९.४३ टक्के आणि इतर ४.८३ टक्के, अशाप्रकारे जिल्ह्यातील एकूण वाहनांचे त्यांच्या प्रकारानुसार वर्गीकरण होते.

४१) मालवाहतूक

रत्नागिरी येथे नर्मदा सिमेंट या कारखान्यात होणारे सिमेंटचे उत्पादन इतरत्र वितरित केले जाते. तसेच रनपार येथील फिनोलेक्स कारखान्यात तयार होणारी प्लॅस्टीक बनविण्यास आवश्यक असणारी पावडर इतरत्र वितरित केली जाते. त्यामुळे जिल्ह्यात रत्नागिरी येथून सर्वाधिक माल वाहतूक होते.

४२) प्रवासी वाहतूक

महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळाद्वारे जिल्ह्यात प्रवासी वाहतूक केली जाते. १९९९-२००० मध्ये ६७१५१ कि.मी. लांबीच्या १०९१ मार्गावर ६५२ बसगाड्याद्वारे वाहतूक केली गेली. या वाहतूकीपासून महामंडळाला रु. ७८९२.९५ लाख इतके उत्पन्न मिळाले. प्रत्येक दिवशी सरासरी २.४२ लाख प्रवाशांची वाहतूक केली गेली व प्रत्येक प्रवाशामागे (दरदिवशी) रु. ८.९४ इतके सरासरी उत्पन्न मिळाले. मुंबई, पणजी (गोवा) या सागरी मार्गावरून होणारी बोट वाहतूक बरीच वर्षे बंद आहे.

४३) रेल्वे वाहतूक

मुंबई - मंगलोर या मार्गावर रेल्वे वाहतूक सुरू करण्याकरिता योजना तयार करण्यात आली आणि त्याकरिता कोकण रेल्वे महामंडळ स्थापन करण्यात आले आहे. कोकण रेल्वे हा या शतकातील सर्वात मोठा रेल्वे प्रकल्प असून ७६० कि.मी. लांबीच्या या प्रकल्पाचे काम पूर्ण झाले आहे. रत्नागिरी जिल्ह्यातील ब्राँडगेज मार्गाची लांबी १९४ कि.मी. एवढी आहे. डिसेंबर, १९९६ पासून रत्नागिरी - मुंबई रेल्वे प्रवासी वाहतूक सुरू करण्यात आली आणि मुंबई-मंगलोर रेल्वे प्रवासी वाहतूक १९९८ सालापासून सुरू करण्यात आलेली आहे. जिल्ह्यात एकूण १५ रेल्वे स्टेशन आहेत.

४४) डाक व तार घरे

१९९९-२००० मध्ये ६५१ पोस्ट कार्यालये होती. त्यापैकी १५३ पोस्ट कार्यालयात तार करण्याची सुविधा उपलब्ध होती. जिल्ह्यामध्ये एक लाख लोकसंख्येसाठी (प्रक्षेपित) ४० पोस्टाची कार्यालये होती.

४५) दूरध्वनी

१९९९-२००० मध्ये जिल्हयात ३९५८१ दूरध्वनी कार्यरत होते. त्यापैकी सर्वात अधिक रत्नागिरी तालुक्यात ११७२० दूरध्वनी कार्यरत होते.त्यानंतर चिपळूण तालुक्यात ८८७६, खेड ४३९०, दापोली ३८६२, संगमेश्वर ३५६९, राजापूर २३१६, गुहागर २२६५, मंडणगड १४४४ व लांजा येथे ११३९ दूरध्वनी कार्यरत होते. १९९९-२००० या वर्षी जिल्हयामध्ये दरलक्षा लोकसंख्येमागे दूरध्वनीचे प्रमाण २४१६ आहे. सर्वात अधिक प्रमाण दरलाख लोकसंख्येमागे ४१७१ इतके रत्नागिरी तालुक्यात असून सर्वात कमी दूरध्वनीचे प्रमाण लांजा तालुक्यात दरलाख लोकसंख्येमागे १०२६ असे आहे.

११. कामगार आणि रोजगार**४६) रोजगार**

सन १९९८-९९ मध्ये जिल्हयातील खाजगी आणि सार्वजनिक क्षेत्रात काम करणा-या कर्मचा-यांची संख्या ४५९५२ होती. १९९९-२००० मध्ये थोडी वाढ होऊन ती ४६५०८ झाली. त्यापैकी सार्वजनिक क्षेत्रात ३१८७४ (६८.५३ टक्के) कर्मचारी तर राहिलेले १४६३४ (३१.४७ टक्के) कर्मचारी खाजगी क्षेत्रात होते.

४७) सार्वजनिक आणि खाजगी क्षेत्रातील रोजगार

१९९९-२००० मध्ये खाजगी क्षेत्रातील एकूण १४६३४ कर्मचा-यांपैकी सामुहिक, सामाजिक आणि व्यक्तीगत सेवा यांमध्ये ५९३० (४०.५२ टक्के), वस्तू निर्माण क्षेत्रात ६२६२ (४२.७९ टक्के), वित्त पुरवठा, विमा, स्थावर मालमत्ता आणि व्यापारविषयक सेवा यांमध्ये १०७३ (७.३२ टक्के), घाऊक व किरकोळ व्यापार आणि हॉटेल व्यवसाय यांमध्ये ४८८ (३.३३ टक्के) आणि शेतीमध्ये ३१२ (२.१३ टक्के) कर्मचारी गुंतलेले होते. उर्वरित ३.९१ टक्के कर्मचारी परिवहन- गोदामे- दळणवळण, बांधकाम, खाणकाम तसेच वीजनिर्मिती वगैरेमध्ये गुंतलेले होते. सार्वजनिक क्षेत्रात असलेल्या ३१८७४ कर्मचा-यांपैकी सर्वाधिक म्हणजे १८८०६ (५९.०० टक्के) कर्मचारी सामुहिक, सामाजिक आणि व्यक्तीगत सेवेमध्ये गुंतलेले होते. परिवहन, गोदामे व दळणवळण सेवेत ५५१९ (१७.३२ टक्के) कर्मचारी, बांधकामसेवेत ३२९५ (१०.३४ टक्के) कर्मचारी व राहिलेले १३.३४ टक्के कर्मचारी इतर उद्योगात गुंतलेले होते.

४८) रोजगार आणि विनिमय

जिल्हयात रत्नागिरी येथे जिल्हा शासकिय रोजगार विनिमय केंद्र आहे. ३१ डिसेंबर, १९९९ रोजी नोकरी मिळविण्याकरिता ४५७७५ उमेदवारांची नावे नोंदविलेली होती. नोंदणी केलेल्या उमेदवारांपैकी १८९ (०.४१ टक्के) उमेदवाराना नोकरी मिळाली. यापैकी २२.७५ टक्के उमेदवाराना खाजगी क्षेत्रात तर उरलेल्या ७७.२५ टक्के उमेदवाराना सार्वजनिक क्षेत्रात नोकरी मिळाली. नोकरी मिळाल्यापैकी ४१ उमेदवार (२१.६९ टक्के) अनुसूचित जाती/जमातीचे होते. सन १९९९ मध्ये ७०५ जागा जाहीर केल्या होत्या त्यापैकी २६.८१ टक्के जागांवर नेमणूका करण्यात आल्या.

४९) रोजगार हमी योजना

१९९९-२००० सालात रोजगार हमी योजनेवर एकूण २२६१.६५ लक्षा रूपये खर्च करण्यात आले असून त्यामधून २८.१२ लक्षा मनुष्यदिवस निर्मिती झाली. १९९९-२००० मध्ये रस्त्यांची १५२ कामे (रस्ते) पूर्ण करण्यात आली. यावर्षी कच्च्या बांधा-यांची १५४० कामे हाती घेण्यात आली असून त्यासाठी ४५.०० लक्षा रूपयांची तरतूद करण्यात आलेली होती.

फलोत्पादनाच्या कामासाठी ७३९.८४ लक्ष रूपये खर्च करण्यात आले त्यामधून ९८५१ हेक्टर क्षेत्रात फळझाडांची लागवड करण्यात आली.

५०) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था

रत्नागिरी येथे २ व चिपळूणमध्ये १ शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था असून १९९६-९७ चा वर्षापासून गुहागर, मंडणगड, खेड, संगमेश्वर आणि राजापूर या ५ तालुक्यामध्ये प्रत्येकी एक शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था सुरु करण्यात आली आहे. १९९७-९८ चा वर्षापासून दापोली व लांजा या २ तालुक्यात प्रत्येकी एक संस्था नव्याने सुरु करण्यात आलेली आहे. अशाप्रकारे सर्व तालुक्यामध्ये संस्था कार्यान्वयित झाल्या असून जिल्ह्यात एकूण १० शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था कार्यरत आहेत. सर्व संस्थांमध्ये विविध मान्यताप्राप्त व्यावसायिक अभ्यासक्रमाचे प्रशिक्षण दिले जाते त्याशिवाय जिल्ह्यात ५ अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था आहेत.

१२. आर्थिक गणना

५१) कृषि व बिगर कृषि आस्थापना

५१.१ वर्ष १९९८ मध्ये आर्थिक गणना घेण्यात आली. आर्थिक गणनेत बिगरशेती व निवडक शेती या उद्योगातील स्वःकार्य व आस्थापनाविषयक माहिती संकलीत करण्यात आली.

५१.२ रत्नागिरी जिल्ह्यामध्ये कृषी व बिगर कृषी उद्योगांची संख्या ४९१९० आहे. यापैकी ७८.९२ टक्के आस्थापना ग्रामीण तर केवळ २१.०८ टक्के आस्थापना नागरी भागात होत्या. एकूण आस्थापनापैकी ४१५२१(८४.४१ टक्के) खाजगी तर ९७९(१.९९ टक्के) आस्थापना सहकारी क्षेत्रात व ६६९० (१३.६० टक्के) सार्वजनिक क्षेत्रात होत्या. एकूण आस्थापनेच्या ४.९२ टक्के आस्थापनाचे मालक अनुसुचित जातीचे तर ३.९३ टक्के आस्थापनाचे मालक अनुसुचित जमातीचे होते. एकूण आस्थापनापैकी २२.२३ टक्के आस्थापना जागाविरहीत कार्यान्वित होत्या. तर केवळ २१.११ टक्के आस्थापनेमध्ये उत्पादनासाठी विजेचा वापर करण्यात येत होता.

५२) कामगार

कृषि व बिगर कृषी आस्थापनांमध्ये १३९४६३ कामगार काम करीत होते. यापैकी ७१.४१ टक्के कामगार ग्रामीण भागात तर २८.५९ टक्के कामगार नागरी भागात काम करीत होते. एकूण कामगारांपैकी वेतनावर काम करणारे कामगार ९९११५ (७१.०७ टक्के) होते. जिल्ह्यातील प्रत्येक आस्थापनेत सरासरी ३ कामगार काम करीत होते. तर ग्रामीण व नागरी भागातील आस्थापनेकरिता हेच प्रमाण ३ व ४ असे होते.

५३) उद्योग गट

एकूण ४९१९० आस्थापनांपैकी किरकोळ व्यापार या उद्योग गटात सर्वाधिक म्हणजे १५३२५ (३१.१५ टक्के) आस्थापना होत्या व त्यामध्ये एकूण कामगारांपैकी २६५६० (१९.०४ टक्के) कामगार काम करीत होते. सामुहिक, सामाजिक, व्यक्तीगत सेवा या उद्योग गटाचा दुसरा क्रमांक लागतो. त्यामध्ये एकूण १३२४२ (२६.९२ टक्के) आस्थापना होत्या. कामगार संख्येच्या दृष्टिकोनातून विचार केल्यास या आस्थापनेमध्ये ४५३८४ (३२.५४ टक्के) कामगार काम करीत होते. वस्तू निर्माण या उद्योग गटात ५३७० (१०.९२ टक्के) आस्थापना होत्या. या आस्थापनेमध्ये २३७४०(१७.०२ टक्के) कामगार काम करीत होते. उर्वरित उद्योग गटातील १५२५३ (३१.०१ टक्के) आस्थापनेमध्ये ४३७७९ (३१.४० टक्के) कामगार गुंतलेले होते.

५४) सहकार क्षेत्रातील आस्थापना

बिगर कृषि सहकारी क्षेत्रात असणा-या एकूण ९७० आस्थापनापैकी ८४४ (८७.०१ टक्के) आस्थापना ग्रामीण भागात तर १२६ (१२.९९ टक्के) आस्थापना नागरी भागात होत्या. कृषि सहकारा क्षेत्रात असणा-या फक्त ९ आस्थापनापैकी ८ ग्रामीण भागात तर केवळ १ आस्थापना नागरी भागात होती.

५५) स्वकार्यरत उद्योग

रत्नागिरी जिल्ह्यातील " सर्व गट मिळून एकत्र " या गटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या ३०५६७ आहे. यापैकी ग्रामीण भागात २४५९२ (८०.४५ टक्के) व नागरी भागात ५९७५ (१९.५५ टक्के) उद्योग आहेत. स्वकार्यरत उद्योगातील व्यक्तींची संख्या ४०३४८ असून त्यापैकी ग्रामीण भागात ३२७८७ (८१.२६ टक्के) व नागरी भागात ७५६१ (१८.७४ टक्के) व्यक्ती आहेत.

१३. सहकार**५६) सहकारी संस्था**

५६.१ ३१ मार्च, २००० रोजी संपणा-या वर्षामध्ये जिल्ह्यात सर्व प्रकारच्या १४२८ सहकारी संस्था होत्या. या संस्थांचे ५.३८ लक्षा सभासद होते.

५६.२ एकूण संस्थापैकी ३८० (२६.६१ टक्के) कृषी पतसंस्था होत्या. २४१ (१६.८८ टक्के) बिगर शेती पतसंस्था तर उर्वरित ८०७ (५६.५१ टक्के) बिगर कृषी व बिगर पतसंस्था होत्या.

५६.३ एकूण संस्थापैकी २०५ (१४.३६ टक्के) दुग्धव्यवसाय करणा-या, घरबांधणी करणा-या २०९ (१४.६४ टक्के), नससंयोजकता करणा-या ६६ (४.६२ टक्के) तसेच महिला सहकारी संस्था ६४ (४.४८) टक्के व उर्वरित ८८४ (६१.९०) टक्के संस्था इतर प्रकारच्या होत्या.

५६.४ जिल्ह्यामधील सर्व संस्थांतील एकूण सभासदांपैकी ४४.२४ टक्के सभासद कृषी पत संस्थांतील होते. ३३.२७ टक्के सभासद बिगर शेती पतसंस्था यामधील होते तर २२.४९ टक्के सभासद हे उर्वरित संस्थांतील होते.

५६.५ सहकारी जंझमपैकी जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेने ३१-३-२००० अखेर ९२३६.३१ लाख रुपये कर्जाचे वितरण केले होते. त्यापैकी ९४.१६ टक्के कर्ज अल्प मुदतीचे, ४.०९ टक्के कर्ज मध्यम मुदतीचे तर उर्वरित १.७५ टक्के कर्ज दीर्घ मुदतीचे होते. त्याच वर्षाअखेर १२८९.६९ लक्षा रुपयांचे कर्ज थकित होते.

१४-बँका**५७) कर्ज व ठेवी**

५७.१ १९९९-२००० मध्ये जिल्ह्यात बँकांच्या शाखा असलेली एकूण १३० गांवे व शहरे होती. बँकात काम करणा-या कर्मचा-यांची संख्या १९९६ इतकी होती. बँकांच्या एकूण शाखा १८४ होत्या. त्यापैकी १०६ वर्गीकृत बँकांच्या व ७८ सहकारी बँकांच्या शाखा होत्या.

५७.२ जिल्ह्यातील वर्गीकृत बँकामध्ये १९९९-२००० या वर्षात ११५६५४ लक्षा रुपयांच्या ठेवी होत्या. त्यापैकी बँकानी ४६५०४ लक्षा रुपयांच्या कर्जाचे वितरण केले होते. कर्जाचे ठेवीशी गुणोत्तर ४०.२१ लक्षा होते.

१५. वस्तुंच्या किंमती

५८) किंमती

५८.१ १९९८ च्या तुलनेत १९९९ या वर्षी वाढलेल्या प्रमुख वस्तुंच्या किंमती प्रती किलो/लीटर पुढीलप्रमाणे होत्या. तांदूळ उत्तम २१.००, तांदूळ मध्यम १४.५९, तांदूळ हलका १२.४३, गहू मध्यम १२.१२, ज्वारी देशी १५.५९, बाजरी मध्यम ८.६२, उडीदडाळ ३२.७४, सुटे दूध १७.९९, शुध्द तूप २१०.६३, लाकूड जळाऊ ८०.००, पितळेचे पातेले १८०.००, तंबाखू ४०.००,

५८.२ मागील वर्षाच्या तुलनेत १९९९ या वर्षामध्ये कमी झालेल्या काही प्रमुख वस्तुंच्या किंमती प्रती किलो/लिटर पुढीलप्रमाणे होत्या. गहू उत्तम १४.३६, तुरडाळ मध्यम ३५.६२, चणाडाळ मध्यम २१.५४, गूळ १४.९१, खोबरेलतेल ७६.९८, शेंगदाणे मध्यम ३०.५२, मिरची ७१.७५, कांदे ८.८४, बटाटे ९.०६, चहापती १४५.५०,

साखर (स्व.धा.दू), मांस, कॉफीपावडर यांचे भाव स्थिर होते.

५८.३ १९८२ हे पायाभूत वर्ष धरून मुंबई या केंद्राचा १९९९-२००० या वर्षाचा कामगारांसाठी ग्राहक किंमतीचा सर्वसाधारण सरासरी निर्देशांक ४७३.८३ होता. १९९९-२००० या वर्षाचा सर्वसाधारण सरासरी निर्देशांक हा एप्रिल १९९९ ते ऑक्टोबर १९९९ पर्यंत सतत वाढत गेलेला आढळतो. तर नोव्हेंबर १९९९ ते डिसेंबर १९९९ पर्यंत स्थिरावून जानेवारी २००० पासून पुन्हा वाढत गेल्याचे आढळून येते

१६ - शिक्षण

५९) शैक्षणिक सुविधा

५९.१ जिल्ह्यात सन १९९८-९९ मध्ये १८५७ पूर्व प्राथमिक शाळा, २६९१ प्राथमिक शाळा, २५३ माध्यमिक शाळा, ४९ उच्च माध्यमिक शाळा व १९ महाविद्यालये होती. एक लाख लोकसंख्येमागे (प्रक्षेपित) प्राथमिक शाळांची संख्या १६५ होती.

५९.२ जिल्ह्यात १९९८-९९ या वर्षी एकूण विद्यार्थी ४१७१०७ एवढे होते. त्यापैकी पूर्व प्राथमिकस्तरावरील विद्यार्थी १६.२७ टक्के, प्राथमिक ५४.७६ टक्के, माध्यमिक १५.५५ टक्के, उच्च माध्यमिक ११.११ टक्के व २.३१ टक्के विद्यार्थी उच्च शिक्षण घेणारे होते.

५९.३ १९९८-९९ मधील विद्यार्थ्यांपैकी अनुसूचित जातीचे ३२०७७, अनुसूचित जमातीचे २६४२ व इतर मागासवर्गीय २०४९४२ एवढे विद्यार्थी होते.

६०) इतर प्रशिक्षण कार्यक्रम

रत्नागिरी जिल्ह्यात जुलै १९९८ अखेर साक्षरोत्तर कार्यक्रम पूर्ण समाप्त झाला आहे. त्यानंतर प्रस्तावित निरंतर शिक्षण योजना कार्यान्वयित झालेली नाही.

१७ - आरोग्य

६१) आरोग्यविषयक सेवा

६१.१ जिल्ह्यामध्ये ३१ डिसेंबर, १९९९ अखेर शासन व स्थानिक संस्थांची मिळून १३ रुग्णालये, ९ दवाखाने, २ प्रसूतिगृहे व ६६ प्राथमिक आरोग्यकेंद्रे तसेच ३७४ उपकेंद्रे होती. त्यामध्ये एकूण १९३ डॉक्टर काम करीत होते. वरील सर्व वैद्यकीय संस्थामध्ये १३०४ खाटांची व्यवस्था होती. १९९९ मध्ये ४४२०० आंतररुग्णावर उपचार करण्यांत आले. बाहय रुग्ण म्हणून उपचार केलेल्या रुग्णांची संख्या ९७०५०० एवढी होती.

६१.२ सन १९९९ मध्ये एकूण ३२५१२ जन्म झाले. दर हजार लोकसंख्येकरिता (प्रक्षेपित)जन्माचे प्रमाण १९.८५ होते. त्याचवर्षी मृत्यू पावलेल्यांची संख्या १२३२८ होती. दर हजार लोकसंख्येकरिता मृत्यूचे प्रमाण ७.५२ होते.

६२) कुटुंब कल्याण कार्यक्रम

सन १९९९-२००० मध्ये जिल्हयात एकूण ७० कुटुंब नियोजन केंद्रे होती. एकूण १०४८९ व्यक्तींवर निर्बिजीकरणाची शस्त्रक्रीया करण्यांत आली. ज्यांच्यावर अशी शस्त्रक्रीया करण्यात आली त्यापैकी ०.६८ टक्के पुरुष व ९९.३२ टक्के स्त्रिया होत्या. या शिवाय ८३३६ स्त्रियांनी लुप बसवून घेतले होते. जिल्हयात मार्च,२००० अखेर ६२६९६ जननक्षम जोडपी आहेत.

६३) पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाईसंबंधी उपाययोजना

रत्नागिरी जिल्हयात एकूण १५१९ गावांपैकी ८७२ गावांना बाराही महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध आहे. वाडया व वस्त्यांचा विचार करता एकूण ८०९३ वाडया व वस्त्यांपैकी ५३२२ वाडया व वस्त्यांना बाराही महिने पुरेसे पाणी उपलब्ध आहे. टंचाई असलेल्या उर्वरीत गावे व वाडयांना टँकर, बैलगाडी व इतर साधनांनी पाणीपुरवठा केला जातो.इतर साधनांमध्ये विंधनविहिर, तात्पुरती नळ योजना, होडया इत्यादी साधनांचा समावेश होतो. प्रत्येक तालुक्यातील काही गावे व वाडया यामध्ये पिण्याच्या पाण्याची खाजगी सुविधा आहे. तेथे शासकीय योजनांद्वारे काही उपाययोजना करण्यांत आलेली नाही.

१८. वार्षिक योजना

६४) जिल्हा नियोजन (जिल्हा योजनांतर्गत विकास कार्यक्रम)

जिल्हयाची भौगोलिक रचना, उपलब्ध साधनसामग्री,शासनाने दिलेली वित्तीय मर्यादा इत्यादी बाबी विचारांत घेऊन शासनाच्या नियोजन विभागाने ठरवून दिलेल्या निकषानुसार जिल्हयाच्या सर्वांगीण विकासाचा आराखडा प्रतिवर्षी तयार करण्यांत येतो. त्याप्रमाणे जिल्हयासाठी निधी प्राप्त झाला होता. त्याला अनुसरून १९९९-२००० मध्ये जिल्हा वार्षिक योजनेअंतर्गत (ओटीएसपी व विशेष घटक योजना धरून)रु. ४४.३७ कोटी खर्च करण्यात आला होता. त्याशिवाय स्टेटपुल कार्यक्रमांतर्गत (इयर मार्कड) रु.७१.८२ कोटी व अनुषेश कार्यक्रमान्तर्गत रु. ४५.५६ कोटी याप्रमाणे एकूण रु. १६१.७५ कोटी इतका खर्च करण्यात आला आहे.

६५) वीस कलमी कार्यक्रम

या कार्यक्रमांतर्गत १९९९-२००० या वर्षासाठी प्रमुख साध्य खालीलप्रमाणे होते.

- एकात्मिक ग्रामीण विकास या कार्यक्रमाखाली ४२८४ लाभार्थींना लाभ देण्यात आला आहे.
- जवाहर रोजगार योजनेखाली एकंदर ६.७१ लाख मनुष्य दिवस निर्मिती झाली.
- अनुसूचित जातीच्या कुटुंबांना अर्थसहाय्य या कार्यक्रमाखालील विविध योजनांद्वारे १६१६ कुटुंबांना अर्थसहाय्य करण्यात आले.
- अनुसूचित जमातीच्या कुटुंबांना अर्थसहाय्य या कार्यक्रमांखालील विविध योजनांद्वारे १६ कुटुंबांना अर्थसहाय्य करण्यांत आले.
- इंदिरा आवास योजना कार्यक्रमांतर्गत ३८७ घरकले बांधण्यांत आली.

फ) पंप संचाचे विद्युतीकरण कार्यक्रमाखाली ३६६ संच बसविण्यात आले.

ह) सुधारित चुली या योजनेखाली २००३ सुधारित चुलीचे वाटप करण्यात आले.

६६) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम

१९९२ मध्ये पूर्ण झालेल्या पाहणीनुसार जिल्ह्यात एकूण १७५८९६ कुटूंबे दारिद्र्य रेषेखाली होती. ही कुटूंबे जिल्ह्यातील एकूण कुटूंब संख्येच्या ५७.५७ टक्के इतकी होती. १९९९-२००० या वर्षी एकूण लाभार्थी ४२८४ होते.

६७) एकात्मिक बालविकास सेवा योजना

बालकाचा सर्वांगीण विकास होण्याकरीता त्याच्या गर्भावस्थेत तसेच जन्मानंतरचे वातावरणात सुधारणा व्हावी यासाठी एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना दापोली, मंडणगड, खेड व चिपळूण तालुक्यात राबविण्यात येत आहे. या योजनेअंतर्गत सहा वर्षांपेक्षा कमी वर्षाची मुले, गर्भवती स्त्रीया व अंगावर पाजणा-या माता यांना त्याच्या आरोग्याची तपासणी, रोगप्रतिबंधक उपाय, पुरक आहार, वैद्यकीय सेवा यांचा लाभ मिळतो. तसेच बालकांना पूर्वशालेय व शाळाबाह्य शिक्षण व १५ ते ४५ पर्यंतच्या सर्व स्त्रीयांना आहार आरोग्य यासंबंधी शिक्षण देण्यात येते.

६८) पश्चिम घाट विकास योजना

पश्चिम घाट क्षेत्रातील डोंगराळ व दूर्गम अशा भागांचा विकास करण्यासाठी माहे डिसेंबर, १९७४ पासून ही योजना सुरु करण्यात आली असून योजनेत रत्नागिरी जिल्ह्यातील खेड, चिपळूण, संगमेश्वर, लांजा व राजापूर या पाच तालुक्यांचा समावेश आहे. उर्वरित तालुक्याचा या योजनेत समावेश करण्यासाठी मागणी आहे.

या कार्यक्रमांतर्गत मृदसंधारण, फलोत्पादन, सामाजिक वनीकरण, वने, लघुपाटबंधारे रेशीम उद्योग, साकव कार्यक्रम, पशुसंवर्धन, मत्स्यव्यवसाय अशा स्वरूपाच्या योजनांचा समावेश आहे.

इतर

६९) नगरपरिषदा

जिल्ह्यात एकूण ४ नगरपरिषदा आहेत. सन १९९९-२००० मध्ये या सर्व नगरपरिषदांचे उत्पन्न ३०२८.३२ लाख रुपये होते. निरनिराळ्या विकास कार्यक्रमांवर या नगरपरिषदांनी २२६३.६२ लाख रुपये खर्च केले. एकूण उत्पन्नाच्या २५.०५ टक्के उत्पन्न हे नगरपालिकांच्या करापासून मिळाले. एकूण खर्चापैकी सार्वजनिक आरोग्य व सोयी याकरीता २७.४८ टक्के, सार्वजनिक बांधकामाकरिता १८.७७ टक्के, शिक्षणाकरीता १०.३८ टक्के तसेच सामान्य प्रशासनासाठी ७.१३ टक्के खर्च झाला. रत्नागिरी नगरपरिषदेचे उत्पन्न व खर्च सर्वात जास्त असून राजापूर नगरपरिषदेचे उत्पन्न व खर्च सर्वात कमी आहे.

७०) पोलिस व गुन्हेगारी

सन १९९९-२००० मध्ये जिल्ह्यात एकूण १३ पोलिस ठाणे, २९ आऊट पोस्ट व १५ लॉकप्स होती. यावर्षी पोलिस दलाचा एकूण खर्च रु.१७०४.२१ लाख एवढा झाला होता. सन १९९९-२००० या वर्षामध्ये ४९३७ गुन्ह्यांसंबंधी प्रकरणांची नोंद झाली असून १९९८-९९ च्या तुलनेत यात ३.१० टक्के घट झालेली आहे. गुन्ह्यांसंबंधी प्रकरणापैकी सर्वात जास्त ७१.९६ टक्के गुन्हे विशेष किंवा स्थानिक कायद्याखालील दखलपात्र ठरलेले गुन्हे होते. तर सार्वजनिक शांतता-सुरक्षितता व न्यायाबाबतचे ०.७७ टक्के, व्यक्ती विषयक गंभीर गुन्हे ०.६१ टक्के,

व्यक्ती-विषयक किरकोळ गुन्हे ४.९२ टक्के व राहिलेले २१.७४ टक्के गुन्हे हे इतर गुन्हेगारी स्वरूपाचे होते.

७१) अग्निशामक दल

रत्नागिरी, खेड, चिपळूण आणि राजापूर येथील नगरपरिषदाकडे अग्निशामक दल आहेत.

७२) मनोरंजन

सन १९९९-२००० मध्ये जिल्हयात एकूण ५ चित्रपटगृहे होती. त्यांची प्रत्येक खेळासाठी आसन क्षमता २८७१ होती तसेच जिल्हयात १७ सरकारमान्य व्हिडीओ गृहे होती.

७३) पर्यटन विकास

सृष्टीसौंदर्याने नटलेल्या या रत्नागिरी जिल्हयामध्ये पर्यटकांना मंत्रमुग्ध करतील अशी अनेक स्थळे आहेत. महाराष्ट्र पर्यटन व विकास महामंडळाने रत्नागिरी जिल्हयातील गणपतीपुळे या निसर्गरम्य धार्मिक ठिकाणी पर्यटन स्थळ विकसित करून पर्यटकांना आवश्यक सुविधा उपलब्ध करून दिल्या आहेत. तसेच भाटये-रत्नागिरी नजिक तंबू निवासाची सोय उपलब्ध करून दिल्यामुळे दिवसेंदिवस पर्यटकांची संख्या वाढत आहे. त्याचप्रमाणे वेळणेश्वर तालुका गुहागर या स्थळाचे काम विकासाच्या दृष्टीने हाती घेतले आहे. जिल्हयातील समुद्रकिनारे, खाडया, ऐतिहासिक किल्ले, लहान धबधबे, गरम पाण्याचे झरे, प्रसिध्द देवालये, प्राचीन कालीन गुंफा, द-याखो-यातील निसर्गरम्य परिसर पर्यटकांना आकर्षित करतील या दृष्टीने रत्नागिरी सिंधुदुर्ग प्रादेशिक नियोजन मंडळाने जिल्हयातील ७७ स्थळांचा अभ्यास करून ती विकसित करता येतील असे आपल्या अहवालात नमुद केले आहे. सदर ७७ ठिकाणांपैकी ज्या ठिकाणी पर्यटनाच्या दृष्टीने प्रचंड वाव आहे व जी अग्रक्रमाने विकसित करता येतील अशी ठिकाणे खालीलप्रमाणे आहेत. १. पावस २. गुहागर ३. हर्णे (दापोली) ४. दाभोळ (दापोली) ५. पन्हाळकाजी (दापोली) ६. त्राणकोट (मंडणगड) ७. आंबवडे (मंडणगड) ८. नातुवाडी (खेड) ९. चोरवणे (खेड) १०. पर्शुराम (चिपळूण) ११. चिपळूण १२. कोळकेवाडी (चिपळूण) १३. कसबा (संगमेश्वर) १४. मारळ (संगमेश्वर) १५. माचाळ (लांजा) १६. राजापूर १७. नाटे (राजापूर) १८. आंबोळगड (राजापूर). रत्नागिरी जिल्हयाच्या एकूण सामाजिक व आर्थिक समालोचनाचा आढावा घेता असे म्हणता येईल की फलोधान, मच्छिमारी यावर आधारित प्रक्रीया करणा-या लघुउद्योगांना या जिल्हयात अजून बराच वाव आहे. तसेच पर्यटन केंद्राचा विकास केला तर पर्यटन व्यवसायाला जिल्हयाच्या अर्थव्यवस्थेत स्थान मिळू शकेल. कोकण रेल्वे चालु झाली असल्याने फलोधान, मच्छिमारी तसेच पर्यटन यांचा चांगला विकास होऊ शकेल व त्यादृष्टीने शासन प्रयत्नशील आहे.

भाग 2

सांख्यिकी तपते

पान 1 ते 185

जिल्हा इ. रत्नागिरी. 1991 च्या जनगणनेनुसार तहसिलवार क्षेत्रफळ, घरे व लोकसंख्या

अ. क्र.	तहसिल	ला. ब.	क्षेत्र चौ. कि. मी.	घर चौ. कि. मध्ये लोकसंख्या	गावे संख्या		श. ह. रे संख्या	वापरातील निवासगृहे "000"	कुटुंबे "000"	लोकसंख्या हजारांत		
					वस्ती असलेली	असलेली				एकूण	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.	रत्नागिरी	एकूण	943.54	287	199	-	1	44	51	252	119	132
		ग्रामीण	938.05	209	199	-	-	34	40	195	90	105
		नागरी	10.49	5389	-	-	1	11	11	57	29	28
2.	गुहागर	एकूण	662.49	184	122	-	-	28	28	122	52	70
		ग्रामीण	662.49	184	122	-	-	28	28	122	52	70
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	ढापोली	एकूण	868.83	216	175	-	3	38	39	179	79	100
		ग्रामीण	850.11	185	175	-	-	34	35	157	68	89
		नागरी	18.72	1182	-	-	3	4	4	22	11	11
4.	संडणमठ	एकूण	442.93	154	109	-	-	14	15	68	30	38
		ग्रामीण	442.93	154	109	-	-	14	15	68	30	38
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	खेड	एकूण	1023.45	178	215	-	1	35	37	182	84	98
		ग्रामीण	1020.24	167	215	-	-	33	35	171	78	93
		नागरी	3.21	3517	-	-	1	2	2	11	6	6
6.	तिळवण	एकूण	1177.65	211	163	1	2	48	50	249	117	132
		ग्रामीण	1158.85	182	163	1	-	40	43	210	98	113
		नागरी	18.80	2036	-	-	2	7	8	38	19	19
7.	सामेश्वर	एकूण	1255.46	165	194	-	-	40	44	207	93	114
		ग्रामीण	1255.46	165	194	-	-	40	44	207	93	114
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	सांजा	एकूण	757.49	140	122	1	-	20	22	106	48	59
		ग्रामीण	757.49	140	122	1	-	20	22	106	48	59
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	राजापूर	एकूण	1193.98	150	216	2	1	33	37	179	79	101
		ग्रामीण	1187.79	143	216	2	-	31	35	170	74	96
		नागरी	6.19	1587	-	-	1	2	2	10	5	5
जिल्हा	एकूण	एकूण	8225.82	185	1515	4	8	298	324	1544	700	844
		ग्रामीण	8268.41	170	1515	4	-	272	297	1406	631	775
		नागरी	57.41	2405	-	-	8	26	27	138	70	68

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : रायगिरी

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
			एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	रायगिरी	1951	159	132	27	72	58	14	88	75	13
		1961	168	137	32	76	60	16	92	77	15
		1971	189	161	38	86	67	19	102	84	18
		1981	211	164	47	98	73	24	114	91	23
		1991	252	195	57	119	90	29	132	105	28
2	गुहागर	1951	88	88	-	37	37	-	51	51	-
		1961	92	92	-	38	38	-	54	54	-
		1971	100	100	-	41	41	-	59	59	-
		1981	109	109	-	45	45	-	64	64	-
		1991	122	122	-	52	52	-	70	70	-
3	डापोली	1951	129	129	-	57	57	-	72	72	-
		1961	135	118	17	59	50	8	76	67	9
		1971	148	129	19	64	55	9	83	74	10
		1981	160	141	19	69	60	9	91	81	9
		1991	179	157	22	79	68	11	100	89	11
4	मंडणगड	1951	49	49	-	22	22	-	27	27	-
		1961	52	52	-	23	23	-	29	29	-
		1971	57	57	-	25	25	-	33	33	-
		1981	62	62	-	27	27	-	35	35	-
		1991	68	68	-	30	30	-	38	38	-
5	रेड	1951	125	118	6	57	54	3	68	65	3
		1961	137	130	7	62	58	4	76	72	4
		1971	155	146	9	69	65	4	84	81	4
		1981	166	156	10	74	69	5	92	87	5
		1991	182	171	11	84	78	6	98	93	6

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : रत्नागिरी

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण व्यक्ती			पुरुष			स्त्रिया		
			एकूण	गामी- ण	नागरी	एकूण	गामी- ण	नाग- री	एकूण	गामी- ण	नाग- री
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
6	विपळण	1951	153	137	16	69	61	8	84	76	8
		1961	171	148	23	78	66	12	93	82	11
		1971	203	169	34	93	76	17	110	93	17
		1981	214	179	35	97	80	18	117	99	18
		1991	249	210	38	117	98	19	132	113	19
7	संगमेश्वर	1951	148	142	6	67	64	3	82	78	3
		1961	157	157	-	69	69	-	88	88	-
		1971	176	176	-	78	78	-	98	98	-
		1981	192	192	-	86	86	-	106	106	-
		1991	207	207	-	93	93	-	114	114	-
8	ल'जा	1951	78	78	-	35	35	-	43	43	-
		1961	82	82	-	36	36	-	46	46	-
		1971	90	90	-	39	39	-	51	51	-
		1981	96	96	-	42	42	-	54	54	-
		1991	106	106	-	48	48	-	59	59	-
9	राजापूर	1951	147	128	18	65	57	8	82	72	10
		1961	152	137	15	66	59	7	86	78	8
		1971	161	146	16	69	62	7	92	84	8
		1981	169	160	9	73	69	4	96	92	5
		1991	179	170	10	79	74	5	101	96	5
	जिल्हा एकूण	1951	1076	1001	73	481	445	36	597	559	37
		1961	1146	1053	94	507	459	47	640	593	47
		1971	1279	1164	116	564	508	56	714	657	57
		1981	1379	1259	120	611	551	60	769	709	60
		1991	1544	1406	138	700	621	70	844	775	68

1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

जिल्हा : स्तनागिरी

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	दर चौरस कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषांमध्ये स्त्रियांचे प्रमाण	दशवार्षिक फरकाची टक्केवारी		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
1	स्तनागिरी	1951	172	1222	-	-	-
		1961	182	1211	+ 5.66	+ 3.79	+ 18.52
		1971	204	1186	+ 12.50	+ 10.22	+ 18.75
		1981	228	1163	+ 11.64	+ 8.61	+ 23.68
		1991	267	1109	+ 19.43	+ 13.90	+ 21.28
2	गुहागर	1951	140	1378	-	-	-
		1961	146	1421	+ 4.55	+ 4.55	-
		1971	160	1439	+ 8.70	+ 8.70	-
		1981	173	1422	+ 9.00	+ 9.00	-
		1991	184	1346	+ 11.93	+ 11.93	-
3	दापोली	1951	152	1263	-	-	-
		1961	159	1288	+ 4.65	- 8.53	-
		1971	175	1297	+ 9.63	+ 9.32	+ 11.76
		1981	189	1319	+ 8.11	+ 9.30	-
		1991	206	1266	+ 11.88	+ 11.34	+ 15.79
4	मंडणगड	1951	118	1227	-	-	-
		1961	125	1261	+ 6.12	+ 6.12	-
		1971	137	1320	+ 9.62	+ 9.61	-
		1981	149	1296	+ 8.77	+ 8.77	-
		1991	154	1267	+ 9.68	+ 9.68	-
5	खेड	1951	125	1193	-	-	-
		1961	137	1226	+ 9.60	+ 10.17	+ 16.67
		1971	155	1246	+ 13.14	+ 12.31	+ 28.57
		1981	166	1243	+ 7.10	+ 6.85	+ 11.11
		1991	178	1167	+ 9.64	+ 9.62	+ 10.00

तत्ता क्रमांक 1.2 पुढे चालू
1951 पासूनच्या लोकसंख्येमधील दशवार्षिक फरक

- 5 -

जिल्हा : रत्नागिरी

(लोकसंख्येचे आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	दर चौरस कि. मी. मधील लोकसंख्या	दर हजार पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण	दशवार्षिक फरकाची टक्केवारी		
					एकूण	ग्रामीण	नागरी
1	2	3	13	14	15	16	17
6	चिपळूंग	1951	136	1217	-	-	-
		1961	152	1192	+ 11.76	+ 8.03	+ 43.75
		1971	186	1183	+ 18.71	+ 14.19	+ 47.83
		1981	190	1206	+ 5.42	+ 5.92	+ 2.94
		1991	211	1128	+ 16.36	+ 17.32	+ 8.57
7	संगमेश्वर	1951	115	1224	-	-	-
		1961	122	1275	+ 6.08	+ 10.56	- 100.00
		1971	137	1256	+ 12.10	+ 12.10	-
		1981	148	1233	+ 9.09	+ 9.09	-
		1991	165	1226	+ 7.81	+ 7.81	-
8	लाजा	1951	146	1229	-	-	-
		1961	112	1278	+ 5.13	+ 5.13	-
		1971	122	1308	+ 9.76	+ 9.76	-
		1981	131	1286	+ 6.67	+ 6.67	-
		1991	140	1229	+ 10.42	+ 10.42	-
9	राजापूर	1951	114	1262	-	-	-
		1961	118	1303	+ 3.40	+ 7.03	(-)16.67
		1971	126	1333	+ 5.92	+ 6.57	+ 6.67
		1981	132	1315	+ 4.97	+ 9.59	(-)43.75
		1991	150	1278	+ 5.92	+ 6.25	+ 11.11
	जिल्हा एकूण	1951	989	1241	-	-	-
		1961	143	1262	+ 6.51	+ 5.19	+ 28.77
		1971	155	1266	+ 11.61	+ 10.54	+ 23.40
		1981	167	1259	+ 7.82	+ 8.16	+ 3.45
		1991	185	1206	+ 11.97	+ 11.68	+ 15.00

टिप : आकडे पूर्वाकात केल्याने काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.
आधार : 1951, 1961, 1971, 1981, 1991 ची जनगणना.

1991 च्या जनगणनेप्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार गावांचे तालुकावार वर्गीकरण
जिल्हा : रत्नागिरी (लोकसंख्या शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	व स्ती अ स ले ली गा वे							
		200 पेक्षा कमी		200 ते 499		500 ते 999		1000 ते 1999	
		संख्या	लो. संख्या	संख्या	लो. संख्या	संख्या	लो. संख्या	संख्या	लो. संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	रत्नागिरी	13	14	44	162	67	477	55	758
2	गुहागर	4	3	16	65	56	414	39	541
3	दापोली	6	9	41	149	79	573	40	542
4	मंडणगड	9	12	39	135	45	309	14	182
5	खेड	6	8	76	271	73	533	54	760
6	चिपळूण	5	6	13	52	45	343	83	1197
7	संगमेश्वर	7	7	48	170	63	471	60	871
8	लांजा	3	5	37	143	47	338	31	411
9	राजापूर	18	23	61	224	81	564	47	640
	जिल्हा एकूण	71	86	375	1371	556	4021	423	5902

अ. क्र.	तहसील	व स्ती अ स ले ली गा वे								ओसाड गांवे संख्या
		2000 ते 4999		5000 ते 9999		10000 वअधिक		ए कु ण		
		संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोक-संख्या	संख्या	लोक-संख्या	
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	रत्नागिरी	19	480	1	60	-	-	199	1951	-
2	गुहागर	7	199	-	-	-	-	122	1221	-
3	दापोली	8	245	1	54	-	-	175	1572	-
4	मंडणगड	2	45	-	-	-	-	109	682	-
5	खेड	6	134	-	-	-	-	215	1706	-
6	चिपळूण	16	434	1	73	-	-	163	2104	1
7	संगमेश्वर	14	386	1	50	1	110	194	2065	-
8	लांजा	3	77	1	88	-	-	122	1062	1
9	राजापूर	9	245	-	-	-	-	216	1696	2
	जिल्हा एकूण	84	2244	5	325	1	110	1515	14060	4

टिप : आकडे पूर्णांकित केल्याने काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.
आधार : 1991 च्या जनगणना

1991 च्या जनगणने प्रमाणे लोकसंख्या गटानुसार शहरांचे तालुकावार वर्गीकरण
जिल्हा : स्तनागिरी (लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	तहसील	लोकसंख्ये प्रमाणे शहरांची संख्या					
		5000 पेक्षा कमी		5000 ते 9999		10000 ते 19999	
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	स्तनागिरी	-	-	-	-	-	-
2	गुहागर	-	-	-	-	-	-
3	दापोली	-	-	3	22	-	-
4	मंडणगड	-	-	-	-	-	-
5	खेड	-	-	-	-	1	11
6	चिपळूण	1	4	-	-	-	-
7	संगमेश्वर	-	-	-	-	-	-
8	लांजा	-	-	-	-	-	-
9	राजापूर	-	-	1	10	-	-
	जिल्हा एकूण	1	4	4	32	1	11

तक्ता क्रमांक 1.4 पुढे चालू

(लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	तहसील	लोकसंख्ये प्रमाणे शहरांची संख्या							
		20000 ते 49999		50000 ते 99999		100000 व अधिक		एकूण शहरे	
		संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
1	2	9	10	11	12	13	14	15	16
1	स्तनागिरी	-	-	1	57	-	-	1	57
2	गुहागर	-	-	-	-	-	-	-	-
3	दापोली	-	-	-	-	-	-	3	22
4	मंडणगड	-	-	-	-	-	-	-	-
5	खेड	-	-	-	-	-	-	1	11
6	चिपळूण	1	34	-	-	-	-	2	38
7	संगमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-
8	लांजा	-	-	-	-	-	-	-	-
9	राजापूर	-	-	-	-	-	-	1	10
	जिल्हा एकूण	1	34	1	57	-	-	3	138

संदर्भ : 1991 च्या जनगणनेप्रमाणे.

1991 च्या जनगणनेनुसार काम करणारे व काम न करणारे यांची संख्या

जिल्हा : रत्नागिरी

(आकडे शंभरात)

अ. क्र.	तहसील	बाब	काम करणाऱ्यांचा वर्ग						
			शेत-करी	शेत-मजूर	पशुसंवर्धन, जंगल-काम, मच्छीमारी, शिकारी, फाळबाग, मळे इ.	खाण-काम व दगड-खाण-काम करणारे	वस्तू निर्माण प्रक्रिया, सेवा व दुस्त्या इ.	घरगुती उद्योगा-व्यतिरिक्त इतर उद्योग	बांध-काम करणारे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	रत्नागिरी	ग्रामीण	360	95	32	6	11	42	17
		नागरी	2	1	20	1	6	20	11
		एकूण	362	96	52	8	17	62	28
2	गुहागर	ग्रामीण	288	49	35	2	5	11	10
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	288	49	35	2	5	11	10
3	दापोली	ग्रामीण	357	88	36	4	6	18	12
		नागरी	5	8	5	*	2	4	2
		एकूण	362	96	41	4	8	22	14
4	मंडणगड	ग्रामीण	186	26	4	1	3	6	5
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	186	26	4	1	3	6	5
5	खेड	ग्रामीण	478	70	6	4	8	31	17
		नागरी	2	*	*	*	1	4	2
		एकूण	480	71	6	4	9	35	19
6	चिपळूण	ग्रामीण	561	68	6	4	14	38	31
		नागरी	9	6	1	1	3	17	7
		एकूण	570	74	7	5	17	55	39
7	संगमेश्वर	ग्रामीण	619	73	5	3	8	18	16
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	619	73	5	3	8	18	16
8	लाजा	ग्रामीण	283	24	4	3	4	8	9
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	283	24	4	3	4	8	9
9	राजापूर	ग्रामीण	505	46	20	5	8	14	11
		नागरी	1	*	1	*	1	2	1
		एकूण	506	46	21	5	9	16	12
जिल्हा	एकूण	ग्रामीण	3635	539	148	32	67	185	127
		नागरी	19	15	27	3	13	47	23
		एकूण	3655	555	175	35	79	232	150

अ. क्र.	तहसील	बाब	का म क र णा - यां चा च र्ग						
			व्यापार आणि वाणिज्य क्षेत्रात काम करणारे	वाह-तूक साठ-वण, दळण वळण	इतर काम करणा-रे	एकूण मुख्यतः काम करणारे (4 ते 13 ची बेरीज)	सिमा-तिक काम करणारे	एकूण काम करणारे	एकूण लोकसंख्या (14 ते 16 ची बेरीज)
1	2	3	11	12	13	14	15	16	17
1	रत्नागिरी	ग्रामीण	34	20	60	677	219	1055	1951
		नागरी	33	18	55	166	6	394	565
		एकूण	67	38	115	843 (33.51)	224	1449 (57.59)	2516
2	गुहागर	ग्रामीण	20	6	24	450	98	674	1221
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	20	6	24	450 (36.86)	98	674 (55.20)	1221
3	डापोली	ग्रामीण	27	9	38	594	114	863	1572
		नागरी	14	5	17	62	4	155	221
		एकूण	42	14	54	657 (36.64)	117	1019 (56.83)	1793
4	मंडणगड	ग्रामीण	12	5	16	265	34	333	682
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	12	5	16	265 (33.86)	34	333 (56.15)	682
5	हंड	ग्रामीण	17	9	34	674	112	920	1706
		नागरी	10	3	10	32	1	80	113
		एकूण	27	12	44	707 (33.87)	112	1000 (54.97)	1819
6	चिपळूण	ग्रामीण	25	14	58	819	130	1155	2104
		नागरी	25	12	29	112	2	269	383
		एकूण	51	26	88	931 (37.43)	132	1423 (57.21)	2487
7	संगमेश्वर	ग्रामीण	30	14	49	834	143	1088	2065
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	30	14	49	834 (40.39)	143	1088 (52.68)	2065
8	लांजा	ग्रामीण	14	5	22	375	147	540	1062
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-
		एकूण	14	5	22	375 (35.31)	147	540 (50.84)	1062
9	राजापूर	ग्रामीण	20	7	33	670	181	846	1696
		नागरी	8	3	9	26	1	71	98
		एकूण	28	10	42	696 (33.80)	182	916 (51.05)	1794
जिल्हा	ग्रामीण	200	89	335	5353	1178	7524	14060	
	नागरी	91	42	120	400	13	968	1331	
	एकूण	290	131	455	5753 (37.23)	1191	8492 (54.99)	15441	

टिप 1) आकडे पूर्णरिते केव्याने बेरजा जुळणार नाहीत 2) अशी सुण 50 पेक्षा कमी आकडेवारी.

3) कंसातील आकडे एकूण लोकसंख्येशी टक्केवारी दर्शविताने आधार जनगणना-1991.

1991 च्या जनगणनेनुसार मुख्यतः काम करणा-या व्यक्तींची
उद्योगगट क्षेत्रनिहाय विभागणी

जिल्हा : रत्नागिरी

(आकडे हजारात)

जाब	प्राथमिक क्षेत्र			द्वितीय क्षेत्र		
	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7
ग्रामीण	203 (71)	282 (93)	485 (81)	33 (11)	5 (2)	38 (7)
नागरी	5 (14)	2 (26)	6 (16)	7 (22)	1 (15)	8 (21)
एकूण	208 (65)	284 (91)	442 (77)	40 (12)	6 (2)	46 (8)

तक्ता क्रमांक 1.5 (ब) पुढे चालू

(आकडे हजारात)

जाब	तृतीय क्षेत्र			एकूण		
	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7
ग्रामीण	51 (18)	11 (4)	62 (12)	287 (100)	249 (100)	536 (100)
नागरी	21 (64)	4 (59)	25 (63)	33 (100)	7 (100)	40 (100)
एकूण	72 (23)	15 (6)	88 (15)	320 (100)	256 (100)	576 (100)

टिप : 1) केंसालील आकडे काम करणा-या एकूण व्यक्तींची (पुरुष/स्त्रिया/एकूण)
उत्केवारी दर्शविताने.

2) आकडे पूर्णकाल केल्याने काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

आधार : 1991 ची जनगणना.

लोकसंख्येचे वयोगटानुसार वर्गीकरण - जनगणना 1981

जिल्हा : रत्नागिरी

(अकडे संभरात)

क्र. ब.	सर्व वयोगट	0 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29
1	2	3	4	5	6
एकूण	21116	8658	2114	1409	1270
ग्रामीण	19484	7434	1927	1225	1123
नगरी	1709	572	187	185	148

तत्का क्रमांक 1.6 (अ) पुढे चालू

(अकडे संभरात)

क्र. ब.	20 - 29	40 - 49	50 - 59	60 व त्यावरील	वय अनिर्दिशित
1	7	8	9	10	11
एकूण	2261	2243	1720	1297	42
ग्रामीण	2151	2070	1616	1177	21
नगरी	210	173	114	120	20

टिप : 1) अकडे पूर्वाकांत केंद्र्याने बेरजा जुळणार नाहीत.

2) तक्त्यातील अकडेवारी जुन्या रत्नागिरी जिल्ह्याची आहे.

अधार : 1981 ची जनगणना.

लोकसंख्येचे धर्मानुसार वर्गीकरण - जनगणना 1991

जिल्हा : रत्नागिरी

(आकडे शंभरात)

अ. क्र.	पुरुष/स्त्रिया/एकूण	बाब	सर्व धर्म	बौद्ध	ख्रिश्चन	हिंदू	जैन	मुस्लीम	शीख	इतर	धर्म अनिर्दिष्ट
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	पुरुष	एकूण	7002	519	6	5761	18	687	1	1	10
		ग्रामीण	6305	495	3	5261	12	527	*	*	5
		नागरी	697	23	3	500	6	160	*	*	5
2	स्त्रिया	एकूण	8439	634	5	6941	17	829	*	*	11
		ग्रामीण	7755	612	2	6470	12	652	*	*	6
		नागरी	684	22	3	471	5	178	*	*	5
	एकूण	एकूण	15441	1153	12	12702	35	1516	1	1	22
		ग्रामीण	14060	1107	6	11731	25	1179	*	1	11
		नागरी	1381	46	6	971	10	337	1	*	10

टिप : 1) आकडे पूर्णांकाने केल्याने काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

2) * अंशी खूप 50 पेक्षा कमी आकडेवारी दर्शविते.

आधार : जनगणना 1991.

1991 वया जनगणनेनुसार अनुसूचित जाती व जमाती करिता आकडेवारी

जिल्हा : रत्नागिरी

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	तहसील	बा ब	अनुसूचित जाती			अनुसूचित जमाती			ए कु ण		
			व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया	व्यक्ती	पुरुष	स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	रत्नागिरी	एकूण	4	2	2	1	*	*	5	2	2
		ग्रामीण	3	1	1	*	*	*	3	1	1
		नागरी	1	1	1	*	*	*	1	1	1
2	शुहावर	एकूण	1	1	1	*	*	*	1	1	1
		ग्रामीण	1	1	1	*	*	*	1	1	1
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	दापोली	एकूण	5	2	3	3	4	4	13	6	7
		ग्रामीण	4	2	2	3	4	4	12	6	6
		नागरी	1	*	*	*	*	*	1	*	*
4	मंठागड	एकूण	1	1	1	3	1	1	4	2	2
		ग्रामीण	1	1	1	3	1	1	4	2	2
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	हेड	एकूण	5	2	3	1	1	1	6	3	4
		ग्रामीण	4	2	2	1	1	1	5	3	3
		नागरी	1	*	*	*	*	*	1	*	*
6	धिपळण	एकूण	5	2	2	2	1	1	7	3	3
		ग्रामीण	4	2	2	2	1	1	6	3	3
		नागरी	1	1	*	*	*	*	1	1	*
7	संगमेश्वर	एकूण	3	1	2	*	*	*	3	1	2
		ग्रामीण	3	1	2	*	*	*	3	1	2
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	सांजा	एकूण	1	1	1	*	*	*	1	1	1
		ग्रामीण	1	1	1	*	*	*	1	1	1
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	राजापूर	एकूण	2	1	1	*	*	*	2	1	1
		ग्रामीण	2	1	1	*	*	*	2	1	1
		नागरी	*	*	*	*	*	*	*	*	*
जिल्हा	एकूण	27	13	14	15	7	8	42	20	22	
	ग्रामीण	24	11	13	14	7	7	38	18	20	
	नागरी	3	2	2	1	*	*	4	2	2	

टिप : 11 आकडे पूर्णांकाने केलेल्याने बेरजा जुळणार नाहीत. 20 आशी सुण 500 पेक्षा कमी आकडेवारी
 आधार : जनगणना 1991.

मिती / छप्परे यासाठी वापरलेल्या साधन-सामग्रीनुसार घरांचे वर्गीकरण

जिल्हा : रत्नागिरी

(1991 च्या जनगणनेनुसार)

अ. क्र.	ब. ब.	ए कू ण सं ह्या	ग्रा मी ण सं ह्या	ना ग री सं ह्या
1	2	3	4	5
	एकूण जनगणना घरे	451490	416600	34890
	एक : मितीच्या सामुग्रीनुसार			
1	गवता, पाणे, वेळू व बांबू	56635	55225	1460
2	माती	228650	221855	6795
3	कच्च्या विटा	66170	63895	2275
4	लाकूड	4325	3245	1080
5	पक्क्या विटा	14385	10485	3900
6	गॅल्वनाइज्ड लोखंडी किंवा इतर धातूचे पत्रे	2635	1585	1120
7	दगड	63020	50070	12950
8	सिमेंट काँक्रीट	12490	7370	5120
9	वर उल्लेखलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली इतर सामुग्री	3030	2890	190
	दोन : छप्परांच्या सामुग्रीनुसार			
1	गवता, पाणे, वेळू, माती, कच्च्या विटा किंवा बांबू	74170	72725	1445
2	कौले, तळी दगड, कंकर	343480	318895	24585
3	प्रन्हाजीचे लोखंडी पत्रे, जस्ताचे किंवा धातूचे पत्रे	5835	3425	2410
4	ऑसबेसटॉन सिमेंटचे पत्रे	5140	3440	1700
5	विटा व घुना	605	465	140
6	दगड	390	260	130
7	प्रचलित सिमेंट काँक्रीट	7625	3740	3885
8	इतर वर उल्लेखलेल्या व्यतिरिक्त वापरलेली सामुग्री	14245	13850	595

आकार व मालकीच्या स्थितीनुसार ग्रामीण / नागरी क्षेत्रातील कुटुंबांचे वर्गीकरण
जिल्हा : रत्नागिरी (1991 च्या जनगणनेनुसार)

अ. क्र.	बा . ब	ग्रामीण संख्या	नागरी संख्या	एकूण संख्या
1	2	3	4	5
1	एक एकूण कुटुंबे दोनोघराच्या मालकीबाबतची स्थिती अ) स्वतःची घरे असलेली ब) भाड्याच्या घरात राहणारी क) बेघर कुटुंबे / ड) इतर	292430 271090 17380 3960	26085 14865 9430 1790	318515 285955 26810 5750
2	एक ते दोन व्यक्ती असलेली कुटुंबे एक एकूण कुटुंबे दोनोघराच्या मालकीबाबतची स्थिती अ) स्वतःची घरे असलेली ब) भाड्याच्या घरात राहणारी क) बेघर कुटुंबे / ड) इतर	59445 52715 5580 1160	4235 1825 2070 340	63680 54540 7650 1490
3	तीन ते पाच व्यक्ती असलेली कुटुंबे एक एकूण कुटुंबे दोनोघराच्या मालकीबाबतची स्थिती अ) स्वतःची घरे असलेली ब) भाड्याच्या घरात राहणारी क) बेघर कुटुंबे / ड) इतर	142630 131360 9230 1990	13295 6810 5450 1035	155925 138170 14730 3025
4	सहा ते आठ व्यक्ती असलेली कुटुंबे एक एकूण कुटुंबे दोनोघराच्या मालकीबाबतची स्थिती अ) स्वतःची घरे असलेली ब) भाड्याच्या घरात राहणारी क) बेघर कुटुंबे / ड) इतर	70610 67710 2215 635	6210 4245 1610 355	76820 71955 3825 1040
5	नऊ व अधिक व्यक्ती असलेली कुटुंबे एक एकूण कुटुंबे दोनोघराच्या मालकीबाबतची स्थिती अ) स्वतःची घरे असलेली ब) भाड्याच्या घरात राहणारी क) बेघर कुटुंबे / ड) इतर	19745 19305 305 135	2345 1985 300 60	22090 21290 605 195

टिप : या तक्त्यातील एकूण कुटुंबांच्या संख्येत संस्था कुटुंबाचा समावेश नाही.
आधार : 1991 ची जनगणना प्रकाशन [भाग 8 ए व बी] घरबांधणी अहवाल.

जनगणना घरे आणि त्यांचा वापर

जिल्हा : राज्यागिरी

(1991 ची जनगणना)

अ. क्र.	बा. ब.	एकूण जनगणना घरे (रकाना 4 ते 10)	जनगणनेच्या सुवातीला रिकामी असलेली घरे	जनगणना घरांचा वापर			इतर वापरासह स्तंभ 6 व 7 मध्ये निर्देशित केलेल्या व्यतिरिक्त रहाणे	हॉटेल, धर्मशाळा, पर्यटनघरे इत्यादि
				रहाणे	दुकान आणि रहाणे	घंत्रशाळा (कुटीरो-धोगासह) आणि रहाणे		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	एकूण	451490	25865	288755	3125	3615	उ. ना.	980
2	ग्रामीण	416600	23155	265070	2645	3165	उ. ना.	630
3	नागरी	34890	2710	23685	480	450	उ. ना.	300

तक्ता क्रमांक 1.10 पुढे चालू

अ. क्र.	बा. ब.	उपहार गृहे सोडून दुकाने	उद्यवसायांची घरे आणि कार्यालये	कारखाने घंत्रशाळा छपरे इत्यादी	स्टॉर, मिठाईची दुकाने आणि उपहार गृहे	करमणूक पंचायत घरे सांस्कृतिक केंद्र इत्यादी (पुजा स्थाने सोडून)	पुजास्थानादेवळे चर्च मशिद गुस्ठदारा वगैरे	इतर
1	2	10	11	12	13	14	15	16
1	एकूण	7255	2645	5415	785	760	6785	105555
2	ग्रामीण	5295	1975	4135	585	670	6375	102920
3	नागरी	1960	670	1280	220	90	410	2635

निवडक केंद्रातील पर्जन्य दिवसांची संख्या व एकूण पर्जन्य

जिल्हा : रत्नागिरी

वर्ष : 1999

(पर्जन्य मि. मि.)

अ. क्र.	तहसील/केंद्र	महिना												
		जानेवारी			फेब्रुवारी			मार्च			एप्रिल			
		सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1	रत्नागिरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	गुहागर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	आपोली	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	मंडणगड	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
5	खेड	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
6	चिपळूण	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
7	संगमेश्वर	-	-	-	-	-	-	1	-	-	8	-	-	-
8	लांजा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	राजापूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	-	-	-

तक्ता क्रमांक 2.1 पुढे चालू

अ. क्र.	तहसील/केंद्र	महिना								
		मे			जून			जुलै		
		सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	रत्नागिरी	48	-	-	327	25	1024	1120	29	875
2	गुहागर	19	6	37	636	25	1110	1081	28	857
3	आपोली	22	6	166	748	29	1532	1330	30	1292
4	मंडणगड	13	5	38	323	24	977	1564	30	1530
5	खेड	11	8	117	773	25	1094	1340	29	1337
6	चिपळूण	37	-	-	713	24	1136	1182	28	1345
7	संगमेश्वर	27	6	84	342	26	1025	1513	27	1605
8	लांजा	27	9	172	782	27	1137	1390	30	1153
9	राजापूर	28	10	186	947	26	1347	1513	30	1208

पुढे चालू

अ. क्र.	तहसील/केंद्र	महिना								
		ऑगस्ट			सप्टेंबर			ऑक्टोबर		
		सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	24	25	26	27	28	29	30	31	32
1	रत्नागिरी	707	31	183	315	22	288	157	9	74
2	गुहागर	765	25	151	442	17	201	170	10	74
3	दापोली	946	31	448	453	27	444	153	12	164
4	मंडणगड	1047	30	670	361	24	254	164	10	173
5	खेड	911	27	370	384	23	357	189	12	195
6	चिपळूण	1089	25	285	347	26	303	201	22	271
7	संगमेश्वर	1466	29	342	1052	19	262	890	13	273
8	लांजा	773	24	313	325	18	245	207	11	189
9	राजापूर	1186	26	270	429	21	195	240	8	192

अ. क्र.	तहसील/केंद्र	महिना								
		नोव्हेंबर			डिसेंबर			एकूण		
		सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य	सरा-सरी	पर्जन्य दिवसांची संख्या	पर्जन्य
1	2	33	34	35	36	37	38	39	40	41
1	रत्नागिरी	7	-	-	12	-	-	3190	116	2444
2	गुहागर	6	-	-	15	-	-	3134	111	2430
3	दापोली	24	-	-	4	-	-	3680	135	4046
4	मंडणगड	18	-	-	5	-	-	3998	128	3642
5	खेड	18	-	-	4	-	-	3630	124	3470
6	चिपळूण	12	-	-	-	-	-	3587	125	3390
7	संगमेश्वर	16	1	1	389	-	-	6203	121	3592
8	लांजा	12	-	-	7	-	-	3518	119	3259
9	राजापूर	8	-	-	10	-	-	4379	121	3398

टीप : तक्त्यातील "सरासरी" ही मागील 10 वर्षांची आहे.
 आधार : जिल्ह्यातील सर्व तहसिलदार.

निवडक केंद्रातील कमाल व किमान तपमान (1999)

जिल्हा : रत्नागिरी

(आकडे सेल्सिअसमध्ये)

अ. क्र.	महिना	केंद्र : रत्नागिरी		केंद्र : हर्णे	
		कमाल	किमान	कमाल	किमान
1	2	3	4	5	6
1.	जानेवारी	31.8	18.0	28.6	20.3
2.	फेब्रुवारी	33.2	20.5	29.8	22.0
3.	मार्च	32.0	22.1	29.5	22.9
4.	एप्रिल	31.7	24.9	30.4	24.3
5.	मे	31.8	25.3	30.7	24.5
6.	जून	29.4	24.3	29.6	23.4
7.	जुलै	28.8	24.3	29.2	23.2
8.	ऑगस्ट	28.9	24.4	29.0	23.5
9.	सप्टेंबर	29.4	23.6	29.4	22.6
10.	ऑक्टोबर	32.6	23.1	31.9	22.8
11.	नोव्हेंबर	33.9	22.1	31.9	24.3
12.	डिसेंबर	32.9	19.9	30.7	22.9
	वर्ष : 1999	33.9	18.0	31.9	20.3

अधार : संचालक, विभागीय हवामान शास्त्र कार्यालय, कुलाबा, मुंबई -400 005.

जमिनीचा वापर

जिल्हा : रत्नागिरी

(क्षेत्र"00"हेक्टर)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण भौगोलिक क्षेत्र 5+8+12+15+16	जंगल-व्याप्त क्षेत्र	शेतीला उपलब्ध नसलेले क्षेत्र			पडीत जमिनी व्यतिरिक्त लागवड न झालेली एकूण जमीन			
					बिगर शेती वापरातील जमीन	पडीत/लागवडी-लायक नसलेली जमीन	एकूण (6+7)	लागवडी लागू नसलेली	कायम गुरे चरण व दसणी जागा	कसलेल्या जमिनीत समाविष्ट नसलेली झाडे, झुडपे, फळबागा यासारखी	एकूण (9+10+11)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	रत्नागिरी	95-96	928	-	31	342	373	88	-	122	210
		98-99	954	-	2	377	378	89	-	122	211
2	शुहागर	95-96	636	-	15	198	213	156	40	27	223
		98-99	435	-	3	36	44	53	1	6	71
3	दापोली	95-96	868	-	21	221	242	113	99	53	265
		98-99	889	9	23	216	239	123	116	55	300
4	मंडणगड	95-96	426	1	6	35	91	24	-	-	24
		98-99	457	1	6	123	129	10	-	74	84
5	खेड	95-96	1016	37	24	176	200	207	-	1	208
		98-99	1041	31	4	201	205	239	19	1	260
6	चिंचवण	95-96	1116	2	23	273	311	317	-	-	317
		98-99	1141	2	13	302	316	317	-	-	317
7	भजमेश्वर	95-96	1251	-	40	353	393	43	116	-	159
		98-99	1276	-	1	362	363	279	175	-	454
8	रांजा	95-96	739	10	12	191	203	105	36	-	141
		98-99	767	10	2	216	217	104	25	-	129
9	रांजापूर	95-96	1133	3	25	135	160	429	18	248	636
		98-99	1224	3	16	40	56	401	18	247	667
	एकूण जिल्हा	95-96	8163	58	207	1984	2191	1335	310	451	2143
		98-99	8183	63	73	1873	1946	1519	367	505	2391

पुढे चालू

जमिनीचा वापर

जिल्हा : रत्नागिरी

(क्षेत्र '00' हेक्टर)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	पडीत जमीन			लागवडीसालील क्षेत्र			लागवडी-लायक क्षेत्र (9+11+15+16)
			चालू पड	इतर पड	एकूण पड 13+14	निव्वळ क्षेत्र	एका पेक्षा अधिक	एकूण क्षेत्र 16+17	
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19
1	रत्नागिरी	95-96	1	27	28	316	9	325	554
		98-99	1	39	40	324	2	327	576
2	गुहागर	95-96	17	16	33	167	1	168	383
		98-99	39	60	99	221	*	221	378
3	दापोली	95-96	35	95	130	226	4	230	552
		98-99	30	13	42	299	3	302	524
4	मंडणगड	95-96	53	79	132	178	1	179	384
		98-99	3	63	65	177	1	179	327
5	सेड	95-96	3	371	374	196	3	199	778
		98-99	3	331	335	210	2	212	785
6	चिगळण	95-96	50	67	117	433	5	443	802
		98-99	30	107	133	418	5	423	823
7	गंगेश्वर	95-96	46	321	367	327	5	333	737
		98-99	55	58	113	346	6	352	913
8	नांजा	95-96	13	28	41	344	5	348	490
		98-99	24	91	115	295	1	296	539
9	राजापूर	95-96	19	14	24	301	4	305	1002
		98-99	40	150	189	304	1	305	1142
जिल्हा एकूण	जिल्हा एकूण	95-96	258	1019	1277	2494	37	2531	5604
		98-99	276	912	1188	2594	22	2616	6006

टिप : 1 | आकडे पूर्णांकाने केलेले असल्याने काही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

2 | 1995-96 ची माहिती पूर्ण सुधारीत असून 1998-99 ची माहिती तात्पुरती आहे.

3 | * अशी सुण 50 पेक्षा कमी आकडेवारी दर्शविते

आधार : 1 | कृषि अधिकालय, पुणे 2 | अधीक्षक, भूमी अभिलेख, रत्नागिरी.

तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांसाठीील क्षेत्र

जिल्हा : सतनागिरी

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	महु	सरीस ज्वारी	रुबी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका	वरी	नाचणी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	सतनागिरी	95-96	7475	-	-	-	-	-	-	35	180
		98-99	7485	-	-	-	-	-	-	30	180
2	गुहागर	95-96	4162	-	-	-	-	-	-	1010	4114
		98-99	4881	-	-	-	-	-	-	-	3921
3	वामोली	95-96	8080	-	-	-	-	-	-	1038	3703
		98-99	7939	-	-	-	-	-	-	1331	3115
4	मंडणगड	95-96	4179	-	-	-	-	-	-	549	2131
		98-99	3124	-	-	-	-	-	-	548	1084
5	खेड	95-96	13069	-	-	-	-	-	-	531	2993
		98-99	12302	-	-	-	-	-	-	512	1700
6	चिपळूण	95-96	11026	-	-	-	-	-	-	128	3804
		98-99	11026	-	-	-	-	-	-	130	3902
7	सामेश्वर	95-96	11286	-	-	-	-	-	-	422	3630
		98-99	11868	-	-	-	-	-	-	430	2709
8	सांजा	95-96	10235	-	-	-	-	-	-	142	1579
		98-99	9921	-	-	-	-	-	-	124	1839
9	साजापूर	95-96	9825	-	-	-	-	-	-	199	1947
		98-99	9374	-	-	-	-	-	-	159	1791
	जिल्हा	95-96	79387	-	-	-	-	-	-	4049	23131
	एकूण	98-99	79420	-	-	-	-	-	-	3264	20241

मुळे चालू

तबता क्रमांक ३.२ पुढे चालू
तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांसाठीील क्षेत्र

- 23 -

जिल्हा : सतनागिरी

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	इतर तृण धान्य	एकूण तृण धान्य 4ते18	हरभरा	तूर	मूग	उडीद	वाल	कु-बी-ध	च-व-बी
1	2	3	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1	सतनागिरी	95-96	-	7690	-	25	-	-	124	-	5
		98-99	60	7755	-	22	-	5	-	118	-
2	गुहागर	95-96	755	10051	2	-	3	16	86	46	-
		98-99	-	8802	-	-	-	-	-	-	-
3	दापोली	95-96	71	12387	-	5	-	78	417	25	1
		98-99	-	12385	-	4	-	46	271	63	-
4	मंडणगड	95-96	20	6879	-	-	-	25	137	-	-
		98-99	-	4756	-	-	-	25	137	-	-
5	सेड	95-96	34	15727	69	178	38	14	251	-	-
		98-99	658	16172	119	78	38	40	154	-	-
6	चिपळण	95-96	14	14972	-	30	-	2	215	-	-
		98-99	-	15058	-	62	5	38	237	24	-
7	संगमेश्वर	95-96	27	15385	1	53	-	2	155	64	4
		98-99	-	15007	51	-	-	2	-	112	-
8	लांजा	95-96	99	12105	-	3	3	11	125	35	1
		98-99	-	11824	-	2	4	9	-	36	-
9	राजापूर	95-96	139	12160	-	21	-	49	350	139	9
		98-99	-	11824	-	26	-	53	-	129	-
	जिल्हा एकूण	95-96	1219	107836	72	315	44	197	1860	309	20
		98-99	718	103643	170	194	47	213	799	482	-

पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 3.2 पुढे चालू
तहसिलवार निरनिसाळ्या पिकांसाठीील क्षेत्र

जिल्हा : रत्नागिरी

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	इतर कडधान्य	एकूण कडधान्य 15 ते 22	एकूण अन्नधान्य 14+ 23	ऊस	मिरची	हळद	सुपाऱी	इतर मसाऱ्याचे पदार्थ	एकूण मसाऱ्याचे पदार्थ 28 ते 29
1	2	3	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	रत्नागिरी	95-96	70	224	7914	-	*	*	*	65	65
		98-99	78	228	7978	-	20	*	45	1	67
2	गुहागर	95-96	-	158	10204	1	*	*	*	194	194
		98-99	-	-	8902	-	-	-	218	-	2718
3	दापोली	95-96	-	526	13413	2	*	*	*	55	55
		98-99	947	1381	13716	-	14	-	18	-	427
4	मंडपगड	95-96	-	182	7041	-	*	*	*	59	59
		98-99	137	299	5055	-	-	-	47	-	47
5	सेड	95-96	151	701	16428	-	*	*	*	212	212
		98-99	33	462	16934	-	12	-	-	-	12
6	शिंपळण	95-96	-	247	16219	5	*	*	*	11	11
		98-99	232	593	16651	5	6	-	13	-	24
7	अगनेवार	95-96	69	348	15718	-	*	*	*	14	14
		98-99	458	623	15830	-	7	3	3	-	19
8	सांजा	95-96	-	178	12283	-	*	*	*	24	24
		98-99	35	136	12020	-	5	-	22	-	27
9	राजापूर	95-96	-	568	12728	-	*	*	*	11	11
		98-99	152	360	12184	-	17	-	127	-	144
	जिल्हा एकूण	95-96	230	3107	110943	8	*	*	*	645	645
		98-99	2123	4027	107670	5	31	4	3394	1	3480

तबता क्रमांक 3.2 पुढे चालू
तहसिलदार निरनिराळ्या पिकांमालील क्षेत्र

- 25 -

जिल्हा : राज्याची

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

क्र. सं.	तहसिल	वर्ष	अंकां	काजू	एकूण जवळ	एकूण भाजो पाला	संकीर्ण लघु पिके	एकूण लघु पिके 24+25+26+27+28+29	का-पू-स	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके 37+38
1	2	3	31	32	33	34	35	36	37	38	39
1	राजागिरी	85-86	.	.	8760	25	-	18724	-	-	-
		88-89	5826	2753	3394	23	-	18485	-	-	-
2	सुजाडा	85-86	.	.	584	74	-	11087	-	-	-
		88-89	1825	468	1763	-	-	18278	-	-	-
3	दा.पंचोली	85-86	.	.	3397	41	-	20498	-	-	-
		88-89	842	-	842	39	-	15024	-	-	-
4	महापाठ	85-86	.	.	1973	188	-	9214	-	-	-
		88-89	2532	1736	4269	187	-	3131	-	-	-
5	सेठ	85-86	.	.	1848	222	-	18388	-	-	-
		88-89	1038	997	2035	135	-	18989	-	-	-
6	विचकण	85-86	.	.	1873	241	-	18849	-	-	-
		88-89	353	-	353	227	-	18775	-	-	-
7	संगमोळा	85-86	.	.	2155	-	-	17882	-	-	-
		88-89	1584	1871	3355	459	-	19084	-	-	-
8	राजा.	85-86	.	.	1888	3	-	28238	-	-	-
		88-89	4657	-	4657	1	-	18735	-	-	-
9	राजापूर	85-86	.	.	2803	7	-	5654	-	-	-
		88-89	1829	-	1842	9	-	979	-	-	-
	जिल्हा	85-86	.	.	42197	731	-	187324	-	-	-
	एकूण	88-89	26178	7294	27506	1100	-	183724	-	-	-

पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 3.2 पुढे चालू
तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांमधील क्षेत्र

जिल्हा : रत्नागिरी

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	मुई-मूग	ज-व-स	कर-डई	तीळ	नारळ	इतर मळीत धान्ये	एकूण मळीत धान्ये 40ते45	तं-बा-सू	इतर औषधी व मादक पदार्थ
1	2	3	40	41	42	43	44	45	46	47	48
1	रत्नागिरी	95-96	-	-	-	52	304	92	448	-	-
		98-99	-	-	-	21	324	-	345	-	-
2	शुहागर	95-96	12	-	-	30	219	769	1030	-	-
		98-99	116	-	-	207	2713	-	3036	-	-
3	दापोली	95-96	2	-	-	75	6	1875	1958	-	-
		98-99	-	-	-	524	861	-	1385	-	-
4	मंडणगर	95-96	-	-	-	44	27	1464	1535	-	-
		98-99	-	-	-	248	410	31	689	-	-
5	खेड	95-96	105	-	-	75	8	395	583	-	-
		98-99	59	-	-	179	177	9	424	-	-
6	विपळण	95-96	225	-	-	63	110	866	1274	-	-
		98-99	225	-	-	63	110	-	408	-	-
7	संगमेश्वर	95-96	-	-	-	46	33	20	99	-	-
		98-99	-	-	-	248	56	-	302	-	-
8	लांजा	95-96	-	-	-	102	29	107	238	-	-
		98-99	9	-	-	227	32	-	268	-	-
9	राजापूर	95-96	-	-	-	54	75	61	190	-	-
		98-99	-	-	-	51	114	-	165	-	-
	जिल्हा	95-96	354	-	-	541	311	5649	7115	-	-
	एकूण	98-99	419	-	-	1766	4797	40	7032	-	-

तक्ता क्रमांक ३.२ पुढे चालू
तहसिलवार निरनिराळ्या पिकांखालील क्षेत्र

- 27 -

जिल्हा : रत्नागिरी

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण औषधी व मादक पदार्थ 46+47	चा-यांची पिके	हिरवी पिके	संकीर्ण अखाद्य पिके	एकूण अखाद्य पिके 39+46+49+52	लागवडी खालील एकूण क्षेत्र 36+53	एकापेक्षा अधिक वेळा लागवडी खालील क्षेत्र	लागवडी खालील निव्वळ क्षेत्र 54-55
1	2	3	49	50	51*	52	53	54	55	56
1	रत्नागिरी	95-96	-	15302	-	-	15750	32514	922	31592
		98-99	-	15855	-	-	16200	32665	228	32437
2	गुहागर	95-96	-	4723	-	-	5753	16820	135	16685
		98-99	-	5814	-	-	8850	22128	7	22121
3	दापोली	95-96	-	606	-	-	2584	22972	350	22622
		98-99	-	13792	-	-	15177	30201	334	29867
4	मंडणगड	95-96	-	7198	-	-	8733	17947	137	17810
		98-99	-	7650	-	-	8339	17371	137	17234
5	सेड	95-96	-	657	-	-	1240	19928	327	19601
		98-99	-	1854	-	-	2278	21217	215	21002
6	चिपळूण	95-96	-	26169	-	-	27443	44292	450	43842
		98-99	-	25070	-	-	25478	42253	450	41803
7	संगमेश्वर	95-96	-	15287	-	-	15336	32238	543	31695
		98-99	-	15845	-	-	16147	35211	608	34603
8	लांजा	95-96	-	6305	-	-	6543	34841	457	34384
		98-99	-	12601	-	-	12869	29574	109	29465
9	राजापूर	95-96	-	15019	-	-	15209	30563	427	30136
		98-99	-	16370	-	-	16535	30514	114	30400
	जिल्हा एकूण	95-96	-	91266	-	-	93621	353145	2748	249397
		98-99	-	114851	-	-	121873	361637	2202	259435

टिप: 1) * अशी सूचना म्हणजे त्याबाबीची कोड उपलब्ध नाही.

2) 1995-96 ची माहिती पूर्ण सुधारित असून 1998-99 ची माहिती नालमुली आहे.

आधार: 1) कृषि आयुक्तालय, पुणे.

2) अधीक्षक, भूमि अभिलेख, रत्नागिरी.

मुख्य पिकाचे दर हेक्टरी उत्पादन व एकूण उत्पादन

जिल्हा : राजाश्री

वर्ष : 1999-2000

दर हेक्टरी सरासरी उत्पादन = किलोमध्ये

एकूण उत्पादन = '00' मेटनात.

अ. क्र.	पिके	दर हेक्टरी उत्पादन	एकूण उत्पादन	अ. क्र.	पिके	दर हेक्टरी उत्पादन	एकूण उत्पादन
1	2	3	4	1	2	3	4
1	तांदूळ	2413	1928	17	जवस	-	-
2	गहू	-	-	18	भुईमूग	1883	11
3	ज्वारी	-	-	19	मोहरी	-	-
4	बाजरी	-	-	20	तीळ	-	-
5	बाजी	-	-	21	एंडी	-	-
6	मका	-	-	22	ऊस	-	-
7	नाचणी	1147	227	23	नारळ	उ. ना.	उ. ना.
8	इतर धान्ये	629	59	24	[नग लासाता कापूस (सरकी विरहीत)	-	-
9	एकूण धान्ये	2015	2214	25	ताग	-	-
10	हरभरा	-	-	26	मेस्टर(अंबाडी)	-	-
11	तूर	515	3	27	तंबाखू	-	-
12	उडीद	732	2	28	एकूण औषधी व अमली पदार्थ	-	-
13	मुग	532	1	29	सुंठ (आले)	962	4
14	मसूर	-	-	30	मिरची (लाल)	886	2
15	इतर कडधान्ये	406	26	31	हळद	825	4
16	एकूण कडधान्ये	471	32	32	बटाटा	4684	14

टिप : मूल्य हळद 1000 मेटनात आहे.

आधार : कृषी विभाग, पणे.

विधिवे साधनांचे ओलिता खालील क्षेत्र

जिल्हा : रत्नागिरी

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	ओलिताखालील क्षेत्र		ओलिता-खालील निव्वळ क्षेत्र 4+5	ओलिता-खालील एकूण क्षेत्र	एकूण लागवडीखालील क्षेत्र	ओलिताखालील एकूण क्षेत्राची एकूण लागवडीखालील क्षेत्राशी टक्केवारी
			पृष्ठभागीय	विहिरी-व्हारे				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	रत्नागिरी	1995-96	58	223	281	487	32514	1.34
		1998-99	58	210	268	649	32865	1.99
2	मुहागर	1995-96	135	473	608	661	16820	3.93
		1998-99	55	135	190	323	22128	1.46
3	दापोली	1995-96	-	-	-	85	22972	0.37
		1998-99	-	524	524	524	30501	1.74
4	मंडणगड	1995-96	-	96	96	86	17947	0.48
		1998-99	188	272	460	654	17874	3.66
5	सेड	1995-96	162	223	385	454	19928	2.28
		1998-99	-	119	119	875	21217	4.12
6	चिपळूण	1995-96	-	328	328	494	44992	1.12
		1998-99	33	114	147	382	42553	0.90
7	संगमेश्वर	1995-96	-	126	126	168	33263	0.50
		1998-99	276	104	380	380	35211	1.08
8	लांजा	1995-96	-	65	65	122	34841	0.35
		1998-99	-	67	67	67	29574	0.23
9	राजापूर	1995-96	-	64	64	128	30563	0.42
		1998-99	-	233	233	233	30514	0.76
	जिल्हा	1995-96	355	1588	1943	2635	253145	0.75
	एकूण	1998-99	610	1778	2388	4087	281637	1.56

टिप : 1995-96 ची माहिती पूर्ण सुधारित व 1998-99 ची माहिती तात्पुरती आहे.

आधार : 11 रत्नागिरी जिल्हालय, पण 21 अधिकांक, भूमिअभिलेख, रत्नागिरी

निरनिराळ्या पिकांसाठीील औलीताचे क्षेत्र

जिल्हा : राज्यागिरी

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	तांदूळ	गहू	खरीप ज्वारी	रब्बी ज्वारी	एकूण ज्वारी	बाजरी	मका	वरी	नाचणी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	राज्यागिरी	95-96 98-99	35 40	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
2	गुहागर	95-96 98-99	20 -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
3	दापोली	95-96 98-99	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
4	मंडणगड	95-96 98-99	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
5	खेड	95-96 98-99	65 65	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
6	चिपळूण	95-96 98-99	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
7	संगमेश्वर	95-96 98-99	121 78	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
8	लांजा	95-96 98-99	59 14	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
9	राजापूर	95-96 98-99	28 -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
	जिल्हा	95-96	323	-	-	-	-	-	-	-	-
	एकूण	98-99	137	-	-	-	-	-	-	-	-

तक्ता क्रमांक ३.५ पुढे चालू
निरनिराळ्या पिकांसाठी तालीताचे क्षेत्र

- ३१ -

जिल्हा : राजागिरी

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	इतर तृण धान्य	एकूण तृण धान्य ४ते१३	हरभरा	तूर	मूग	उडीय	वाल	कुकी-ध	म-टकी
१	२	३	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
१	राजागिरी	९५-९६	-	३५	-	२५	-	-	-	-	-
		९८-९९	६०	१००	-	-	-	५	-	२५	-
२	गुहागर	९५-९६	-	२०	-	-	-	-	-	-	-
		९८-९९	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३	दापोली	९५-९६	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		९८-९९	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४	भंडागड	९५-९६	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		९८-९९	-	-	-	-	-	२५	-	-	-
५	खेड	९५-९६	-	६५	-	७८	-	-	-	-	-
		९८-९९	-	६५	११९	५७	३८	-	१५४	-	-
६	चिपळूण	९५-९६	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		९८-९९	-	-	-	६२	५	३१	-	२४	-
७	भगमेश्वर	९५-९६	-	१२१	-	-	-	-	-	-	-
		९८-९९	-	६८	-	-	-	-	-	-	-
८	तांजा	९५-९६	-	५९	-	३	-	-	-	-	-
		९८-९९	-	१४	-	२	४	९	-	३६	-
९	राजापूर	९५-९६	-	२३	-	-	-	-	-	-	-
		९८-९९	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा		९५-९६	-	३२३	-	१०६	-	-	-	-	-
एकूण		९८-९९	६०	२४७	११९	१११	४७	७०	१५४	८५	-

पुढे चालू

तक्ता क्रमांक ३.५ पुढे चालू
निरनिराळ्या पिकांसाठीील अलीताचे क्षेत्र

जिल्हा : रत्नागिरी

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	इतर कडधान्य	एकूण कड- धान्य 15 ते 22	एकूण अन्न- धान्ये 14 ते 23	ऊस	मिथी	हलस	सु- पा- सी	इतर मसा- ल्याचे पदार्थ	एकूण मसा- ल्याचे पदार्थ 26 ते 29
1	2	3	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	रत्नागिरी	95-96	-	25	60	-	*	*	*	83	63
		98-99	78	108	208	-	20	-	45	-	65
2	गुहागर	95-96	-	-	20	1	*	*	*	194	194
		98-99	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	डापोली	95-96	-	-	-	2	*	*	*	52	52
		98-99	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	मंडणगड	95-96	-	-	-	-	*	*	*	59	59
		98-99	187	162	162	-	-	-	-	-	47
5	बेड	95-96	-	78	143	-	*	*	*	212	212
		98-99	-	358	423	-	12	-	-	-	12
6	चिपळूण	95-96	-	-	-	5	*	*	*	11	11
		98-99	-	122	122	5	2	-	13	-	20
7	संगमेश्वर	95-96	-	-	121	-	-	*	*	14	14
		98-99	-	-	68	-	-	-	-	-	9
8	लांजा	95-96	-	3	62	-	-	*	*	24	24
		98-99	2	53	67	-	-	-	-	-	-
9	राजापूर	95-96	-	-	23	-	*	*	*	11	11
		98-99	-	-	-	-	17	-	107	-	124
	जिल्हा	95-96	-	106	429	8	*	*	*	640	640
	एकूण	98-99	217	803	1050	5	51	-	226	-	277

तक्ता क्रमांक 3.5 पुढे चालू
निरनिराळ्या पिकांखालील ओलीताचे क्षेत्र

- 33 -

जिल्हा : राजगिरी

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	ओढा	काजू	एकूण फळे	एकूण भाजीपाला	संकीर्ण खाद्यपिके	एकूण खाद्यपिके 24+25+30+33ते 35	का-पू-स	इतर तंतू पिके	एकूण तंतू पिके 37+38
1	2	3	31	32	33	34	35	36	37	38	39
1	राजगिरी	95-96 98-99	- -	- -	10 13	- 18	- -	133 304	- -	- -	- -
2	गुहागर	95-96 98-99	- -	- -	179 -	48 -	- -	442 -	- -	- -	- -
3	दापोली	95-96 98-99	- -	- -	22 -	1 -	- -	77 -	- -	- -	- -
4	मंडणगड	95-96 98-99	- -	- -	- 4	- -	- -	59 213	- -	- -	- -
5	खेड	95-96 98-99	- -	- -	- -	61 195	- -	416 630	- -	- -	- -
6	धिपळूण	95-96 98-99	- -	- -	14 -	145 -	- -	175 147	- -	- -	- -
7	संगमेश्वर	95-96 98-99	- -	- -	- 1	- -	- -	135 78	- -	- -	- -
8	लांजा	95-96 98-99	- -	- -	7 -	- -	- -	98 67	- -	- -	- -
9	राजपूर	95-96 98-99	- -	- -	19 13	- -	- -	58 137	- -	- -	- -
	जिल्हा	95-96	-	-	251	255	-	1583	-	-	-
	एकूण	98-99	-	-	31	213	-	1576	-	-	-

पुढे चालू

तब्ता क्रमांक 3.5 पुढे चालू
निरनिराळ्या पिकांखालील ओलीताचे क्षेत्र

जिल्हा : रत्नागिरी

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	भूडें- भुग	ज- व- स	कर- डई	तीळ	नारळ	इतर गळीत धान्ये	एकूण गळीत धान्ये 40 ते 45	तंबाखू	इतर औषधी व मादक पदार्थ
1	2	3	40	41	42	43	44	45	46	47	48
1	रत्नागिरी	95-96	-	-	-	-	-	304	304	-	-
		98-99	-	-	-	21	324	-	345	-	-
2	रांगर	95-96	-	-	-	-	-	219	219	-	-
		98-99	116	-	-	207	-	-	323	-	-
3	आयवली	95-96	2	-	-	-	-	6	8	-	-
		98-99	-	-	-	524	-	-	524	-	-
4	मंडणगड	95-96	-	-	-	-	-	27	27	-	-
		98-99	-	-	-	-	410	31	441	-	-
5	खेड	95-96	30	-	-	-	-	8	38	-	-
		98-99	59	-	-	-	177	9	245	-	-
6	चिपळूण	95-96	209	-	-	-	-	110	319	-	-
		98-99	225	-	-	-	-	-	225	-	-
7	मंगमेश्वर	95-96	-	-	-	-	-	33	33	-	-
		98-99	-	-	-	246	56	-	302	-	-
8	राजा	95-96	-	-	-	-	-	29	29	-	-
		98-99	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	राजापुर	95-96	-	-	-	-	-	75	75	-	-
		98-99	-	-	-	-	96	-	96	-	-
	जिल्हा	95-96	241	-	-	-	-	311	1052	-	-
	एकूण	98-99	410	-	-	998	1063	40	2511	-	-

तरता क्रमांक 3.5 पुढे चालू
निरनिराळ्या पिकांसाठी ओलीताचे क्षेत्र

- 36 -

जिल्हा : रत्नागिरी

(क्षेत्र हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	तहसील	वर्ष	एकूण ओषधी व मादक पदार्थ 47+48	चा-यांची पिके	हि-र-वी पिके	संकीर्ण असाद्य साद्य पिके	एकूण असाद्य पिके 39+46+49+50 ते 52	ओलीता सालीन एकूण क्षेत्र 36+53
1	2	3	49	50	51	52	53	54
1	रत्नागिरी	95-96	-	-	-	-	304	437
		98-99	-	-	-	-	345	649
2	गुहागर	95-96	-	-	-	-	219	661
		98-99	-	-	-	-	323	323
3	दापोली	95-96	-	-	-	-	8	85
		98-99	-	-	-	-	524	524
4	मंडणगड	95-96	-	-	-	-	27	86
		98-99	-	-	-	-	441	654
5	खेड	95-96	-	-	-	-	38	454
		98-99	-	-	-	-	245	875
6	चिपळूण	95-96	-	-	-	-	319	494
		98-99	-	-	-	-	235	382
7	संगमेश्वर	95-96	-	-	-	-	33	168
		98-99	-	-	-	-	302	380
8	नांजा	95-96	-	-	-	-	29	122
		98-99	-	-	-	-	-	67
9	राजापूर	95-96	-	-	-	-	75	123
		98-99	-	-	-	-	96	233
जिल्हा		95-96	-	-	-	-	1052	2635
एकूण		98-99	-	-	-	-	2511	4087

टिप 1) 1995-96 ची माहिती पूर्ण सुधारीत असून 1998-99 ची माहिती तात्पुरती आहे.

2) * अशी सगळी म्हणजे त्याबाबीची फोड उपलब्ध नाही.

साधार : 1) कृषि आयुक्तालय, पुणे.

2) अधीक्षक भूमि अभिलेख, रत्नागिरी.

तालुकावार सिंचन विहिरी आणि इतर विहिरी

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	तहसिल	वर्ष	सिंचन विहिरींची एकूण संख्या	वापरात असलेल्या विहिरीवर बसविलेले		वापरात नसलेल्या सिंचन विहिरी संख्या	इतर विहिरींची संख्या
				डिझेल पंप	विजेचे पंप		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	रत्नागिरी	1995-96	1911	93	1588	390	94
		1998-99	990	5	1596	390	1066
2	गुहागर	1995-96	2020	-	1651	-	1015
		1998-99	2020	-	722	-	1098
3	धापोली	1995-96	1098	54	295	44	-
		1998-99	1098	54	195	-	-
4	मंडणगड	1995-96	196	22	77	12	480
		1998-99	238	20	92	15	462
5	खेड	1995-96	20	-	26	-	-
		1998-99	20	-	26	-	-
6	विपळण	1995-96	41	-	41	57	1955
		1998-99	41	-	41	57	1955
7	संगमेश्वर	1995-96	71	-	71	31	3389
		1998-99	87	-	71	31	3395
8	जांजा	1995-96	1045	47	188	-	1190
		1998-99	1045	47	188	-	1322
9	मजापूर	1995-96	735	6	88	89	2613
		1998-99	762	11	98	99	2642
	जिल्हा एकूण	1995-96	7187	222	3925	625	10686
		1998-99	6246	187	2979	592	19940

टीप : 1995-96 ची माहिती पूर्ण सुधारित तर 1998-99 ची माहिती नातपुरती आहे.
 आधार : 1) कृषी अयुक्तालय, पुणे. 2) अधीक्षक भूमिअभिलेख, रत्नागिरी.

तालुकावार कुपनलिका, हातपंप चालू असलेल्या हातपंप व विद्युत पंपांची संख्या
जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	सहस्रील	वर्ष: 1999-2000			31 मार्च, 2000 अखेर	
		पशुस्वी कुपनलिकांची संख्या	बसविलेल्या हातपंपांची संख्या	बसविलेल्या विद्युत पंपांची संख्या	चालू असलेल्या हातपंपांची संख्या	चालू असलेल्या विद्युत पंपांची संख्या
1	2	3	4	5	6	7
1	रत्नागिरी	2	2	-	110	12
2	मुहामगर	4	4	3	70	11
3	डापोली	5	5	3	134	10
4	मंडणगड	2	2	1	62	10
5	खेड	3	3	2	314	16
6	चिपळूण	8	8	3	253	16
7	संगमेश्वर	16	12	5	344	22
8	लांजा	9	7	1	176	15
9	राजापूर	12	12	13	273	33
	जिल्हा एकूण	61	55	31	1736	145

आधार : उपअभियंता, (घांत्रिकी), भुजल सर्वेक्षण आणि विकास यंत्रणा, रत्नागिरी.

अ. क्र.	तहसील	पूर्ण झालेल्या कामांची संख्या				उपयोगात असलेली कामे (संख्या)			
		जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी/सहकार	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी/सहकार	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१	रत्नागिरी	८१	१	-	८२	४३	-	-	४३
२	गुहागर	५८	२	-	६०	२३	१	-	२४
३	दापोली	९६	४	-	१००	३३	२	-	३५
४	मंडणगड	२८	१	-	२९	१०	१	-	११
५	खेड	१४६	६	-	१५२	६४	९	-	७३
६	चिपळूण	१४२	७	-	१४९	७५	८	-	८३
७	संगमेश्वर	१०९	४	-	११३	६६	६	-	७२
८	लांजा	६९	६	-	७५	३२	६	-	३८
९	राजापूर	८८	४	-	९२	६३	४	-	६७
	जिल्हा एकूण	३०६	३५	-	३४१	४६९	३७	-	५०६

तक्ता क्रमांक ३.७ पुढे चालू

अ. क्र.	तहसील	वापरातील कामाचे लाभक्षेत्र (हेक्टर)				ओलिताखालील निष्पळ क्षेत्र (हेक्टर)			
		जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी/सहकार	एकूण	जिल्हा परिषद	राज्य	खाजगी/सहकार	एकूण
१	२	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
१	रत्नागिरी	१७८	-	-	१७८	१११	-	-	१११
२	गुहागर	२०४	४२	-	२४६	२०४	६	-	२०९
३	दापोली	६०८	१०६८	-	१६७६	६०८	६८६	-	१२९४
४	मंडणगड	५९	२६७	-	३२६	५९	२६५	-	३२४
५	खेड	६२७	७२८	-	१३५५	६२७	३०५	-	९३२
६	चिपळूण	२६९	९३९	-	१२०८	१३०	१६	-	१४६
७	संगमेश्वर	४४०	६३०	-	१०७०	४०६	२१	-	४२७
८	लांजा	२६९	६४४	-	९१३	२३३	३८	-	२७१
९	राजापूर	२०६	६९६	-	९०२	१६७	२७	-	१९४
	जिल्हा एकूण	२८२९	४७०९	-	७५३८	२६७९	१६६९	-	४३४८

आधार १) कार्यकारी अभियंता, लघुपाटबंधारे दक्षिण विभाग रत्नागिरी.

२) कार्यकारी अभियंता, ल. पा. वि., जि. प. रत्नागिरी लघुपाटबंधारे प्रकल्पाची संस्था.

३) कार्यकारी अभियंता, ल. पा. वि., कापसाळ वसाहत, चिपळूण.

मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्पामुळे मिजणारे क्षेत्र व मिळणारे फायदे,
जिल्हा : रत्नागिरी (जून, 1999 अखेरची स्थिती)

अ. क्र.	प्रांत	मोठे प्रकल्प	मध्यम प्रकल्प	
1	2	3	4	5
1	प्रकल्पाचे नांव	--	नातूवाडी प्रकल्प	गडनदी प्रकल्प
2	प्रकल्पाचे स्थान	--	मौजे नातूवाडी, ता. खड	मौजे कुडांबे, ता. संगमेश्वर
3	अ) काम पूर्ण झाल्याचे वर्ष ब) अपूर्ण असल्यास पूर्ण होण्याचे वर्ष	--	1998	--
	क) प्रकल्पाचा अंदाजे खर्च (सुधारित) रु. लाखात	--	3762.00	11279.00
4	धरण	--		
	अ) मंजूर झालेली उंची(मी.)	--	45.25	66.00
	ब) पूर्ण झालेली उंची(मी.)	--	45.25	अंशकामे प्रगती पथावर आहेत.
5	कालवा/वितरीका	--		
	अ) एकूण लांबी (कि. मी.)	--		
	1) कालवा	--	36.00	71.00
	2) वितरीका	--	11.18	5.00
	ब) पूर्ण लांबी (कि. मी.)	--		
	1) कालवा	--	36.00	उजवा कालवा कि.मी. 1 ते 15 हा 80 टक्के पूर्ण
	2) वितरीका	--	11.18	--
6	कमाल क्षमता(द. ल. घ. मी.)	--	28.08	65.328
7	31. 3. 2000 रोजी प्रत्यक्ष साठा (द. ल. घ. मी.)	--	6.80	--
8	एकूण लाभक्षेत्र- हेक्टर	--	2390	3578
9	लाभक्षेत्राखालील लागवडी लायक क्षेत्र - हेक्टर	--	2139	2862
10	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर ओलिताखाली येणारे क्षेत्र(हेक्टर)	--	2050	2576
11	मध्या 99-2000 मध्ये ओलिताखाली असलेले क्षेत्र(हेक्टर)	--		
	अ) बारमाही	--	13.00	--
	ब) हंगामी	--	139.00	--

टिप : यां जिल्ह्यात मोठे पाटबंधारे प्रकल्प नाहीत.

आधार : 1) कार्यकारी अभियंता, रत्नागिरी पाटबंधारे विभाग (दक्षिण) रत्नागिरी.

2) कार्यकारी अभियंता लघुपाटबंधारे विभाग, कापसाळ वसाहत, जि.पू.प.

वहिन धारण जमिनीच्या संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ, ओलिताखाली असलेली वहिन धारण जमिन आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र व वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहिन धारण जमिनीची संख्या.

जिल्हा : रत्नागिरी

वर्ष : 1990-91

(क्षेत्रफळ: हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी (हेक्टर)	वैयक्तिक धारण		संयुक्त धारण		संस्था धारण		एकूण धारण		पूर्णपणे ओलिताखालील	
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	00.02 हेक्टर खालील	4362	48	88	-	6	-	4456	48	92	1
2	00.02 -00.49	92068	19709	2417	526	151	33	94636	20268	1612	212
3	00.50 -00.99	41542	29958	1030	743	40	29	42612	30730	134	70
4	01.00 -01.99	51187	74190	1436	2089	52	79	52675	76338	51	35
5	02.00 -02.99	30699	75299	902	2231	23	56	31624	77586	-	-
6	03.00 -03.99	20213	63762	603	2088	16	57	20832	71907	4	10
7	04.00 -04.99	18493	60234	430	1913	6	27	18929	62174	-	-
8	05.00 -07.49	18737	113805	632	4162	17	100	19436	118067	-	-
9	07.50 -09.99	8550	73450	382	3236	8	70	8940	76806	-	-
10	10.00 -19.99	8787	117536	459	6238	10	136	9256	123960	-	-
11	20.00 हेक्टर पेक्षा जास्त	1863	53845	184	5822	13	1003	2060	60670	-	-
	एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)	291501	637836	8613	29128	342	1590	300456	718554	1893	328

पुढे चालू

वहित धारण जमिनीच्या संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ, ओलिताखाली असलेली वहित धारण जमिन आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र व वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमिनीची संख्या.

जिल्हा : रत्नागिरी

वर्ष : 1990-91

(क्षेत्रफळ : हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी (हेक्टर)	पूर्णपणे जिरा-ईत धारण		अंशतः ओलिताखालील धारण			ओलिताखालील क्षेत्र		संपूर्ण मालकीचे व कसलेले	
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	एकूण क्षेत्रफळ	ओलिताखालील क्षेत्र	संख्या	निव्वळ ओलिताखालील क्षेत्र	संख्या	क्षेत्रफळ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	00.02 हेक्टर खालील	3986	45	-	-	-	उ. ना.	उ. ना.	4458	48
2	00.02 -00.49	91679	12547	482	133	61	-	-	94301	20190
3	00.50 -00.99	41985	15122	389	210	78	-	-	42408	30581
4	01.00 -01.99	52077	21662	467	380	108	-	-	52360	75857
5	02.00 -02.99	31316	29278	272	354	87	-	-	31371	76959
6	03.00 -03.99	20600	24656	213	321	67	-	-	20664	71307
7	04.00 -04.99	13794	20287	130	300	58	-	-	13854	61844
8	05.00 -07.49	19209	35997	210	679	70	-	-	19248	116938
9	07.50 -09.99	8815	21878	116	433	35	-	-	8840	75941
10	10.00 -19.99	9111	32738	145	808	40	-	-	9195	123164
11	20.00 हेक्टर पेक्षा जास्त	2044	14441	13	43	12	-	-	2042	59923
	एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)	294566	238651	2442	3671	661	-	-	298739	712752

वहित धारण जमिनीच्या संख्या व त्याचे क्षेत्रफळ, ओलिताखाली असलेली वहित धारण जमिन आणि ओलिताखालील निव्वळ क्षेत्र व वहितीच्या व प्रकारानुसार क्षेत्रफळ श्रेणीनुसार वहित धारण जमिनीची संख्या.

जिल्हा : रत्नागिरी

वर्ष : 1990-91

(क्षेत्रफळ : हेक्टरमध्ये)

अ. क्र.	क्षेत्रफळ श्रेणी हेक्टर	संपूर्ण भाडेपट्टीचे धारण		संपूर्ण इतरांमार्फत कसलेले धारण		अंशतः मालकीचे/इतरांमार्फत कसलेले धारण		अंशतः भाडेपट्टीचे आणि कसलेले धारण		
		संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	क्षेत्रफळ	संख्या	मालकीचे क्षेत्र	भाडेपट्टीचे क्षेत्रफळ	इतरांमार्फत कसलेले क्षेत्र	एकूण क्षेत्रफळ
1	2	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	00.02 हेक्टर खालील	-	-	उ. ना.	उ. ना.	-	-	-	उ. ना.	-
2	00.02 -00.49	35	7	"	"	114	15	6	"	30
3	00.50 -00.99	14	8	"	"	78	42	10	"	56
4	01.00 -01.99	-	-	"	"	230	249	41	"	350
5	02.00 -02.99	-	-	"	"	141	277	41	"	352
6	03.00 -03.99	9	35	"	"	113	308	28	"	403
7	04.00 -04.99	-	-	"	"	52	121	33	"	229
8	05.00 -07.49	-	-	"	"	149	683	14	"	835
9	07.50 -09.99	-	-	"	"	81	578	31	"	636
10	10.00 -19.99	8	83	"	"	41	363	-	"	584
11	20.00 हेक्टर पेक्षा जास्त	6	488	"	"	12	246	-	"	259
एकूण (सर्व क्षेत्रफळ श्रेणी)		72	621	"	"	1006	2832	204	"	3834

आधार : राज्य शासनाच्या कृषि विभागाने 1990-91 मध्ये घेतलेल्या कृषि गणनेतील सांख्यिकी तसे.

कृषिविषयक अवजारे - कृषि गणना

जिल्हा : इतनागिरी

वर्ष : 1992

अ. क्र.	तहसील	नांगरांची संख्या		बैलगा-इया संख्या	ऊसाचे चरक		ओलीतासाठी		ट्रक्टर संख्या	तेलघाणी	
		लाक-डी	लोखंडी		शक्ति-चालणारे	बैल म-दतीने चालणारे	तेला-चालणारे पंप	विद्युत पंप		विद्युत शक्ति-चालणारी	इतर शक्ति-चालणारी
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	इतनागिरी	17563	-	228	-	-	9	425	-	-	-
2	गुहागर	11082	48	295	-	1	7	382	4	-	1
3	दापली	20039	19	385	-	-	51	191	3	-	2
4	मंडणगड	6997	-	162	-	-	5	70	-	-	-
5	खेड	15765	-	612	-	-	37	197	-	-	-
6	चिपळूण	17312	6	512	-	-	51	172	17	1	8
7	संगमेश्वर	20902	-	635	-	-	-	-	-	-	-
8	लांजा	17879	-	251	-	1	54	88	2	-	2
9	राजापूर	24905	-	269	-	-	13	134	-	-	-
	जिल्हा एकूण	152444	73	3349	-	2	227	1659	26	1	13

आधार : पशुसंवर्धन संचालनालय, पुणे.

दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती

जिल्हा : रत्नागिरी

वर्ष : १९९९-२०००

अ. क्र.	तहसील	बा										
		ब										
		(अ) दुष्काळ व टंचाई										
एकूण गावे संख्या	ग्रस्त गावे संख्या	ग्रस्त कुटुंबे संख्या	जमीन महसूल पूर्ण सूट वा निलंबन दिलेली गावे संख्या	अंदाजित हानी रुपये पिक न घेणे	पशुधन मालमत्ता इ.ची हानी	मदतीची हाती घेतलेली कामे	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	केलेला स्वर्च रुपये	शेत जमिन अधिनियम खाली दिलेली तरगाई रुपये			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	
१	रत्नागिरी	१९९	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२	गुहागर	१२२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
३	दापोली	१७५	४	उ. ना.	-	-	-	-	-	-	-	-
४	भंडणगड	१०९	७	उ. ना.	-	-	-	-	-	-	-	-
५	खेड	२१५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६	चिपळूण	१६४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
७	संगमेश्वर	१९४	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
८	लांजा	१२३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	राजापूर	२१८	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	१६१९	११	उ. ना.	-	-	-	-	-	-	-	-

पुढे वास्तू

दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती

जिल्हा : स्तनागिरी

वर्ष : १९९९-२०००

अ. क्र.	तहसील	बा ब									
		(ब) अ व ब ण स दृ श प रि स्थि ती									
		एकूण गावे संख्या	ग्रस्त गावे संख्या	ग्रस्त कुटुंबे संख्या	जमिन महसुल पूर्ण निलंबन दिलेली गावे संख्या	अंदाजित हानी रुपये पिक न घेणे	पशुधन मालमत्ता इ.	मदतीची हाती घेतलेली कामे	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	केलेला खर्च रुपये	शेत जमिन अधिनिष्पत्ती दिलेली तगाई रुपये
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१	स्तनागिरी	१९९	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२	गुहागर	१२२	-	-	-	-	-	-	-	-	
३	दापोली	१७५	-	-	-	-	-	-	-	-	
४	अडणगड	१०९	-	-	-	-	-	-	-	-	
५	खेड	२१५	-	-	-	-	-	-	-	-	
६	चिपळूण	१६४	-	-	-	-	-	-	-	-	
	संगमेश्वर	१९४	-	-	-	-	-	-	-	-	
	लांजा	१२३	-	-	-	-	-	-	-	-	
	राजापूर	२१८	-	-	-	-	-	-	-	-	
	जिल्हा एकूण	१५१९	-	-	-	-	-	-	-	-	

पुढे चालू

तक्ता क्रमांक ६.११ पुढे चालू
दुष्काळ, टंचाई व टंचाई सदृश परिस्थितीची माहिती

जिल्हा : रत्नागिरी

वर्ष : 1999-2000

अ. क्र.	तहसील	बा									
		(क)					पू				
		एकूण गावे संख्या	ग्रस्त गावे संख्या	ग्रस्त कुटुंबे संख्या	जमिन महसुल पूर्ण निलंबन दिलेली गावे संख्या	अंदाजित हानी रुपये	मदतीची हाती घेतलेली कामे	कामावर घेतलेल्यांची संख्या	केलेला खर्च रुपये	शेत जमिन अधिनिघमाखाली दिलेली तगाई रुपये	
23	24	25	26	27	28	29	30	31	32		
1	रत्नागिरी	199	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	गुहागर	122	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	दापोली	175	1	1	-	-	3000	-	-	-	-
4	मंजगड	109	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	रोड	215	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	चिपळूण	164	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	संगमेश्वर	194	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	लाजा	123	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	राजापूर	218	1	2	-	-	4000	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	1519	2	3	-	-	7000	-	-	-	-

टिप : 1. चिपळूण, लाजा या तालुक्यामध्ये प्रत्येकी 1 तसेच राजापूर मध्ये 2 ओसाड निर्जन गावांचा समावेश आहे.

टिप : 2. 1999-2000 मध्ये जिल्ह्यात अवर्षण-सदृश्य परिस्थिती जाहिर केलेली नाही.

आद्या : जिल्हाधिकारी कार्यालय, (सर्वसाधारण शाखा) रत्नागिरी.

टंचाईच्या पूर्वेतिहासानुसार कठीण व इतर टंचाईग्रस्त भाग ठरविण्याबाबत माहिती

जिल्हा : स्नागिरी

वर्ष : 1999-2000

अ. क्र.	तहसील	मंडळाचे नांव	मंडळातील गावांची संख्या	ग्रस्त गावांची संख्या	अ. क्र.	तहसील	मंडळाचे नांव	मंडळातील गावांची संख्या	ग्रस्त गावांची संख्या
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1	स्नागिरी	स्नागिरी	32	-	6	चिपळूण	चिपळूण	21	-
		कोतवडे	32	-			रामपूर	25	-
		तरवळ	42	-			सरवते	28	-
		जयगड	29	-			शिरगांव	21	-
		पाली	40	-			कळकवणे	22	-
		पावस	30	-			वहाळ	22	-
							सावई	27	-
2	गुहागर	गुहागर	30	-	7	संगमेश्वर	देवरुख	30	-
		पालखेत	32	-			फणसवळे	26	-
		हेदवी	31	-			कडवई	21	-
		तवसाळ	29	-			आंगवली	29	-
							कोंडगांव	23	-
3	दापोली	दापोली	23	4			म्हाबळे	26	-
		वाकवली	33	-			मासजन	18	-
		पालघड	40	-			वाशी	20	-
		दाभौळ	33	-	8	लांजा	लांजा	29	-
		आंजर्ले	37	-			भाबेड	33	-
4	मंडणगड	मंडणगड	48	7			साटवली	26	-
		म्हाप्रळ	61	-			पूनस	34	-
5	गड	खेड	27	-	9	राजापूर	राजापूर	34	-
		भरणे	37	-			जैतापूर	46	-
		लवेल	25	-			नाटे	40	-
		धामणंद	33	-			कोंडये	36	-
		आंबवली	33	-			पाचळ	29	-
		शिर्शी	40	-			ओणी	41	-
आधार : मा. जिल्हाधिकारी, स्नागिरी, (महसूल शाखा.)						जिल्हा एकूण	X	1514	11

तहसीलवार पशुधन (1992 च्या पशुगणनेप्रमाणे)

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	तहसील	विदेशी/संकरित गाई व बैल (अडीच वर्षावरील बैल)				
		केवळ पैदाशी करिता ठेवलेले वधू	पैदाशी व कामाकरिता उपयोगात आणलेले बैल	केवळ कामाकरिता उपयोगात आणलेले बैल	पैदाशीसाठी अथवा कामासाठी उपयोगात न आणलेले बैल	एकूण (3 ते 6)
1	2	3	4	5	6	7
1	रत्नागिरी	45	53	53	42	193
2	गुहागर	14	28	176	4	222
3	दापोली	21	91	211	19	342
4	मंडणगड	1	8	28	1	38
5	खेड	46	173	289	60	548
6	चिपळूण	50	130	373	41	644
7	संगमेश्वर	6	54	73	13	151
8	नांजा	2	39	75	6	122
9	राजापूर	3	5	14	4	26
	जिल्हा एकूण	188	631	1277	190	2286

जिल्हा : रत्नागिरी.

अ. क्र.	तहसील	विदेशी / संकरित गाई व बैल					
		अडीच वर्षावरील गाई				विदेशी/संकरित अडीच वर्षापर्यंतची वासरे	एकूण विदेशी संकरित गाई व बैल (7+11+12)
		कुमत्या	एकदाही न ज्यायलेल्या व आटलेल्या	इतर	एकूण गाई (8 ते 10)		
1	2	8	9	10	11	12	13
1	रत्नागिरी	376	235	78	689	513	1895
2	गुनागर	331	357	8	696	365	1283
3	दापोली	547	698	66	1306	1333	2986
4	मंडणगड	81	123	1	210	146	394
5	खेड	1171	1135	55	2411	1822	4781
6	चिपळुण	1817	1805	46	3668	2773	7085
7	संगमेश्वर	1031	969	5	2005	1593	3749
8	राजा	335	233	16	634	518	1274
9	राजापूर	83	78	5	166	152	344
जिल्हा एकूण		5772	5733	280	11785	9220	23291

जिल्हा : रातमागिरी

अ. क्र.	तहसील	देशी गाई व बैल						
		तीन वर्षावरील बैल					तीन वर्षावरील गाई	
		केवळ पै- दागीसा- ठी वापर- लेले वळ	पैदाशी व कामाकरि- ता उपयो- गात आण- लेले बैल	केवळ कामा- करिता वापरलेले बैल	इतर बैल	एकूण ३ वर्षाव- रील बैल (14 ते 17)	दुभत्या	आटलेल्या व एकदा- ही न व्यापलेल्या गाई
14	15	16	17	18	19	20		
1	रातमागिरी	25	3071	27801	326	30728	5118	7866
2	गुहागर	7	2041	16850	700	19598	3916	8934
3	डापोली	37	3024	28419	972	32452	5009	17425
4	मंडणगड	39	2178	12013	212	14442	1945	8095
5	खेड	139	7564	22281	178	30142	5986	16518
6	चिपळूण	1	5423	26658	1244	33826	7271	16988
7	संगमेश्वर	14	4217	28907	563	33701	6729	15042
8	लांजा	-	3381	21355	334	25570	2353	12439
9	राजापूर	-	2588	31887	1386	35841	5185	11139
	जिल्हा एकूण	262	33487	216131	5915	255795	44167	114446

जिल्हा : राजागिरी

अ. क्र.	तहसील	देशी गाई व बैल				
		३ वर्षावरील गाई		तीन वर्ष व त्याखालील देशी वासरे	एकूण देशी गाई व बैल (18+22+23)	विदेशी/संकरित व देशी एकूण गाई व बैल (13 + 24)
		इतर	एकूण गाई (19 ते 21)			
1	2	21	22	23	24	25
1	राजागिरी	4	12988	7685	51891	52786
2	गुहागर	400	18250	9972	42820	44103
3	दापोली	414	23508	18815	74775	77761
4	भंडणगड	40	10080	9499	34021	34415
5	खेड	794	28298	15903	69343	74124
6	चिपळूण	147	24406	18273	76005	83090
7	संगमेश्वर	93	21864	18507	74072	77821
8	सांजा	141	14988	10952	51455	52729
9	राजापूर	48	16372	14364	66577	66921
	जिल्हा एकूण	2081	160694	123970	540459	568750

जिल्हा : राजागिरी

अ. क्र.	तहसील	म्हशी व रेंडे						
		तीन वर्षांवरील रेंडे					२ वर्षांवरील म्हशी	
		केवळ पैदाशी साठी ठेवलेले	पैदाशी साठी व कामासाठी ठेवलेले	केवळ कामासाठी ठेवलेले	इतर	एकूण रेंडे (26 ते 29)	दुभत्या	आटलेल्या व न व्यापलेल्या
1	2	26	27	28	29	30	31	32
1	राजागिरी	29	375	2998	88	3490	2732	2132
2	गुहानगर	11	200	601	22	834	1145	1212
3	दापोली	11	364	4481	162	5018	2430	4312
4	मंडणगड	32	155	716	9	912	615	1175
5	खेड	66	667	2176	45	2954	2115	3271
6	चिपळण	13	505	1042	92	1652	3079	3750
7	संगमेश्वर	10	366	1151	50	1577	2054	2676
8	लांजा	-	212	1021	4	1237	998	1342
9	राजापूर	-	605	2425	160	3190	2436	3107
	जिल्हा एकूण	172	3449	16611	629	20864	17604	22977

जिल्हा : सतनागिरी

अ. क्र.	तहसील	म्हशी व शे				एकूण गौजातीय (25 + 36)
		३ वर्षावरील म्हशी		शेके ३ वर्षे व त्याखालील	एकूण म्हशी व शेके (30+ 34+ 35)	
		इतर	एकूण म्हशी (31 ते 33)			
1	2	33	34	35	36	37
1	सतनागिरी	36	4900	2824	10714	63500
2	गुहागर	30	2387	1589	4810	48913
3	बाधोली	185	6877	6125	18020	95781
4	मंडणगड	5	1795	1225	3932	38347
5	सेड	199	5585	3066	11605	85729
6	चिपळण	27	6856	3764	12272	95362
7	संगमेश्वर	7	4737	3453	9767	87588
8	सांजा	39	2379	1651	5267	57996
9	राजापुर	43	5591	4387	13668	80589
जिल्हा एकूण		526	41107	28034	90055	653305

पुढे चालू

जिल्हा : राजागिरी

अ. क्र.	तहसील	मेंढ्या	बक-या	घोडे व शिंभरे	इतर पशुधन	एकूण पशुधन (27 ते 41)	एकूण कोबड्या	एकूण कुक्कुट जातीच्या पक्षांची संख्या
1	2	38	39	40	41	42	43	44
1	रत्नागिरी	28	57286	-	58801	179595	138422	138422
2	गुहागर	-	1708	-	6862	57483	99646	99646
3	झापोली	13	7713	7	10874	114888	170860	171048
4	मेंढणगड	-	5175	-	5820	49842	67220	67220
5	सेड	1	5887	15	6125	97757	190179	190179
6	त्रिपळण	5	7346	5	12969	115687	252009	252065
7	संगमेश्वर	-	11904	-	13497	112989	195697	195697
8	लोणा	-	5653	-	6485	70184	125617	125617
9	राजापूर	-	12488	-	14803	107880	148982	148982
	जिल्हा एकूण	47	115140	27	136226	905255	1388632	1388876

जिल्ह्यातील पशुवैद्यकीय संस्थांची तालुकावार संख्या : 1999-2000

जिल्हा : स्तभागिरी

(31-3-2000 अखेर)

अ. क्र.	तहसील	पशुवैद्यकीय संस्थांचा प्रकार								
		पशुवैद्यकीय सर्व-चिकित्सालये	पशुवैद्यकीय इवासाने		पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्रे	पशुरोग अन्वेषण केंद्रे/प्रयोगशाळा		फिरते पशुरोग नियंत्रण पथकेंद्रे	फिरते पशुवैद्यकीय इवासाने	दक्षता पथके
			राज्य	स्थानिक स्तर		राज्य	विभागीय			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	स्तभागिरी	-	-	3	5	-	-	-	-	-
2	गुहागर	-	-	2	2	-	-	-	-	-
3	दापोली	-	-	2	5	-	-	-	-	-
4	मंढणगड	-	-	2	1	-	-	-	-	-
5	सेह	-	-	2	4	-	-	-	1	-
6	चिपळूण	1	-	2	6	-	1	1	-	-
7	संगमेश्वर	-	-	3	5	-	-	-	-	-
8	सांजा	-	-	1	6	-	-	-	1	-
9	राजापूर	-	-	3	10	-	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	1	-	20	44	-	1	1	2	-

जिल्हा : रत्नागिरी

अ.	तहसील	पशुवैद्यकीय संस्थांचा प्रकार										
		कृत्रिम स्तन प्रति- क्षण केंद्रे	विभा- गीय कृत्रि- म स्तन केंद्रे	जिल्हा कृत्रिम स्तन केंद्रे	आधार भूत गाव केंद्रे	कृत्रिम स्तन केंद्रे			पशुपै- दास केंद्रे	सधन कुक्कु- ट वि- कास गट	मेष पैदा- स केंद्रे	शेळी पैदा- स केंद्रे
						जिल्हा परिष- दा क- डील	आधार भूत गाव- केंद्रा- खाली	विभा- गीय केंद्रा खा- लील				
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	रत्नागिरी	-	-	-	-	8	2	-	-	-	-	-
2	गुहागर	-	1	-	-	4	-	10	-	-	-	-
3	दापोली	-	1	-	-	7	-	10	-	-	-	-
4	मंडणगड	-	-	-	-	3	-	5	-	-	-	-
5	खेड	-	1	-	-	6	-	16	-	-	-	-
6	चिपळूण	-	1	1	-	8	-	20	-	1	-	-
7	संगमेश्वर	-	1	-	-	8	-	14	-	-	-	-
8	लांजा	-	-	-	1	7	4	-	-	-	-	-
9	राजापूर	-	-	-	-	13	-	-	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	-	5	1	1	64	6	75	-	1	-	-

रोगांच्या प्रकारानुसार पशुंच्या मृत्यूंची संख्या वर्ष (1999-2000)

जिल्हा : स्तनागिरी

अ. क्र.	संसर्गजन्य व बांडगुळजन्य रोग	लागण	मृत्यु
1	2	3	4
1	एकूण पशुधनाची मृत्यू संख्या गाई, म्हशी व बैल अ) पटसर्प ब) लाळ्या (पायलागो) क) फण्या ड) फाशी इ) तारा फ) देवी ग) इतर (आंत्रविषार, बोटॅलिझम)	3 188 - 3 - - -	2 - - 3 - - -
	एकूण	189	5
2	मेंढ्या व बक्या अ) फण्या ब) न्युमोनिया क) लाळ्या (पायलागो) ड) देवी इ) इतर	- - - - -	- - - - -
	एकूण	-	-
3	कौबड्या अ) राणीखेत (मानमोडी) ब) देवी क) बुळकांडी ड) इतर (गंबोरो)	- - - 205	- - - 205
	एकूण	205	205

आधार : जिल्हा पशुसंवर्धन उपसंचालक, स्तनागिरी (चिपळूण)

तक्ता क्रमांक 4.3 (अ)
विविध पञ्चवैधकीय संस्थांचे कार्य वर्ष (1999-2000)

जिल्हा : रत्नागिरी.

अ. क्र.	तहसील	उपचार केलेल्या जनावरांची संख्या	स्वर्चीकरण केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारणा केलेल्या जनावरांची संख्या	कृत्रिम गर्भधारणा अंतर्गत जन्मास आलेल्या वासरांची संख्या		लस टोचलेल्या जनावरांची संख्या
					एकूण वासरे	स्तंभ-8 पैकी संकरित वासरांची संख्या	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	रत्नागिरी	16087	789	972	229	140	126442
2	मुद्गागर	20045	1000	2084	800	584	206292
3	दापोली	31700	1618	2889	888	540	305542
4	मंडणगड	6884	222	317	81	62	70060
5	खेड	22320	1202	2016	780	520	245918
6	चिपळूण	26085	1723	3844	1366	910	268282
7	संगमेश्वर	24625	1325	4899	1803	1401	229583
8	जांजा	13544	1385	1121	716	502	178617
9	राजापूर	30758	910	1184	402	218	188682
	जिल्हा एकूण	191998	10174	13556	6935	4877	1814668

आधार : जिल्हा पञ्चवैधकीय उपसंचालक, रत्नागिरी (कळबस्त), चिपळूण)

मान्यताप्राप्त पशुवधगृहे आणि प्रत्येक पशुवधगृहात कत्तल केलेल्या पशुंची संख्या, 1999-2000
जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	नांव व तहसिल नगर परिषद	पशुवध गृहांची संख्या	एकूण कत्तल केलेली जनावरे (संख्या)						
			गायी व बैल	म्हशी व शेडे	मेंढ्या	शेंढ्या/ बकऱ्या	डुकरे	इतर	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	ज. प. रत्नागिरी ता. रत्नागिरी	1	-	-	4656	393	-	-	5049
2	ज. प. शेड ता. शेड	-	-	-	-	-	-	-	-
3	ज. प. चिपळूण ता. चिपळूण	1	-	-	-	13112	-	-	13112
4	ज. प. राजापूर ता. राजापूर	1	-	-	-	864	-	-	864
	जिल्हा एकूण	3	-	-	4656	14369	-	-	19025

टिप : जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, रत्नागिरी, यांनी जिल्ह्यात परवाना दिलेल्या कत्तलखाना नसून वरील कत्तलखाने ज. प. च्या वेळोवेळीसाली चालतात.
आधार : 1) जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद, रत्नागिरी. 2) नगरपालिका (सर्व)

जिल्ह्यातील वनक्षेत्र वर्ष 1999-2000 (अस्थायी)

जिल्हा : रत्नागिरी

(क्षेत्र चौ. कि. मि. मध्ये)

अ. क्र.	विभाग	राखीव	संरक्षित	अवर्गीकृत	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	महसूल विभाग	-	-	2	2
2	वन विभाग	11	-	49	60
	जिल्हा एकूण	11	-	51	62

आधार : मुख्य वन संरक्षक, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.

जिल्ह्यातील मुख्य व गौण वन उत्पादने वर्ष (1999-0000)

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	वन उत्पादने	संदर्भ वर्षातील एकूण उत्पादन	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्री केलेले उत्पादन	संदर्भ वर्षातील एकूण विक्रीचे मूल्य (मागील शिलकी उत्पादन धरून) (रु. हजारांत)
1	2	3	4	5
1	डमार (ली. ला. कुंड (हजार घ. मी.))	0.230	0.178	406
2	जुळुऊ लाकूड (हजार घ. मी.)	0.548	0.323	54
3	चंदन लाकूड (हजार घ. मी.)	-	-	-
4	गौण वन उत्पादने			
	अ) जांबू (सह्यद्रि)	-	-	-
	ब) भवत इत्यादि (बिंबटल)	10.00	10.00	*
	क) विडी पाने (स्टॅ. बॅग)	-	-	-
	ड) डिक (बिंबटल)	-	-	-
6	इतर			
	1. आपटा पाने (बिंबटल)	-	-	-
	2. मोहाची फुले (बिंबटल)	-	-	-
	3. खाणी व खनिजे	-	-	-
	4. हिडा (बिंबटल)	20.00	20.00	1
	5. आंबा	-	-	-
	6. रोसा	-	-	-
	7. जांभू (बिंबटल)	-	-	-
	8. इतर			
	1. काजूफळे (बिंबटल)	132.30	132.30	403
	2. शिकेकाई	10.00	10.00	2
	3. चिहवारसप्त	12.00	12.00	2
6	एकूण गौण उत्पादने (4+5)	xxx	xxx	408
	जिल्हा एकूण किंमत (1+2+3+6)	xxx	xxx	868

टिप : अशी सुवा 500 पेक्षा कमी आकडेवारी दर्शविते.
आधार : उपनिर्मागिय वन अधिकारी, रत्नागिरी (विपक्षण)

जिल्ह्यातील भूजल मत्स्यव्यवसाय वर्ष (1999-2000)

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	तहसील	नदीची लांबी कि. मी.	मत्स्यव्यवसायासाठी अनुकूल क्षेत्रातली, सरोवरे व जलाशय यांचे एकूण क्षेत्र हे.	मत्स्यव्यवसायासाठी आणलेले एकूण क्षेत्र हेक्टर	भूजल मत्स्य उत्पादन (मे. टन)	पकडलेल्या माशांची उत्पादकास मिळालेली किंमतीरूपये लाखात	मत्स्यव्यवसाय क्षेत्रासाठी वापरलेले मत्स्यबीज (लाखात)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	रत्नागिरी	45	27	-	-	-	-
2	गुहागर	160	78	56	22.04	5.60	उ. ना.
3	ढापोली	50	80	31	18.64	2.41	उ. ना.
4	मंडणगड	40	-	-	-	-	-
5	खेड	60	139	139	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
6	विपळण	30	252	199	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
7	संगमेश्वर	60	47	13	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
8	लांजा	50	115	56	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
9	राजापूर	50	27	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	595	760	494	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.

आधार : सहाय्यक मत्स्यव्यवसाय संचालक, (मांडवी) रत्नागिरी.

जिल्ह्यातील सागरी मत्स्यव्यवसाय वर्ष (1999-2000)

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	तहसील	किना-या-ची लांबी (कि.मी.)	सागरी मच्छिमार व्यवसाय करणा-या गावांची/वाड्यांची संख्या	मासे उतरविण्यासाठी केंद्रे (संख्या)	सागरी मत्स्य-उत्पादन (मै. टन)	पकडलेल्या माशांची उत्पादकास मिळालेली किंमत (रु. लाख)	माशांचा वापर (मै. टन)	
							उन्हात वाळवलेले	खारवलेले
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	रत्नागिरी	56	40	19	44053	5017.65	11100	2262
2	गुहागर	38	19	14	4950	563.81	1247	254
3	दापोली	35	15	13	13428	1529.45	3383	690
4	मंडणगड	20	5	1	1193	135.38	301	61
5	खेड	-	-	-	-	-	-	-
6	चिथळण	-	1	-	-	-	-	-
7	संगमेश्वर	-	2	-	-	-	-	-
8	लांजा	-	-	-	-	-	-	-
9	राजापूर	18	17	3	12639	1445.23	3197	652
	जिल्हा एकूण	167	99	50	76313	3692.07	19228	3919

आधार : उपसंचालक (सांख्यिकी), मत्स्यव्यवसाय विभाग, महाराष्ट्र शासन, प्रशासकिय इमारत
दुसरा माळा, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर उद्यानाजवळ, वांद्रे, मुंबई 400 051.

कारखान्यातील कामगारांची दैनिक सरासरी संख्या वर्ष (1999)

जिल्हा : राज्यागिरी

अ. क्र.	उद्योग नांव	संके- तां- क	कारखाने संख्या			स्तंभ १ मधील कारखा- न्यातील कामगार			काम केलेल्या शिम दिनांची संख्या	प्रपत्र न पाठविणारे संख्या	
			नोंद- णी झाले ले	बं- द द	प्रप- त्रे पाठ- वि- णारे चालू	ए कू ण	पु रु ष	स्त्रि- या		चा- लू का- र- खा- ने	स्तंभ 11 मधील कारखा- न्यातील काम- गार
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	मटण-मासे भाजी- पाना प्रक्रीया	151	20	5	9	455	282	178	135037	6	229
2	दुग्ध पदार्थ तयार करणे	152	7	1	4	60	60	-	21900	2	50
3	कापड, दळण करणे	153	6	1	5	16	16	-	3744	-	-
4	कापड, बिलिकट, साखर वर्तुळे उत्पादन	154	11	-	7	295	278	17	89111	4	95
5	सोम्य पेय, बिअर यांचे उत्पादन	155	23	4	17	276	206	70	76280	2	24
6	तिडी, तंबाखू उत्पा. करणे	160	1	-	-	-	-	-	-	1	15
7	कापड तयार करणे	171	6	4	2	11	10	1	3176	-	-
8	धागा, दोरी, कार्पेटस उपा वर्ग, तयारकरणे	172	3	-	2	17	11	6	5950	1	30
9	लाकूड चिरकाम	201	49	3	35	117	117	-	32801	11	27
10	लाकूड, गवतापासून पदार्थ बनविणे	202	1	-	1	4	4	-	1200	-	-
11	कामद, कामदपदार्थ तयार करणे	210	4	2	1	101	101	-	36168	1	11
12	दैनिक, मासिके वर्ग, प्रकाशित करणे	221	1	1	-	-	-	-	-	-	-
13	सुदगालय	222	3	-	1	8	8	-	1851	2	22
14	कोळसा उत्पादन	231	1	-	1	55	53	2	16648	-	-
15	पेट्रोलजन्य पदा- र्थांचे उत्पादन	232	1	-	1	22	22	-	4187	-	-
16	बेसीक केमिकल्स तयार करणे	241	52	10	38	1732	1758	24	540589	4	46
17	रंग, लोबधे, साखण, पापिक, काडीपेटी वगैरे उत्पादन	242	31	5	24	2461	2430	32	816761	2	10

जिल्हा : रत्नागिरी.

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तां- क	कारखाने संख्या			स्तंभ ६ मधील कारखा- न्यातील कामगार			काम केलेल्या श्रम दिनांची संख्या	प्रपत्र न पाठविणारे संख्या	
			नोंद- णी झाले- ले	बं द	प्रप- त्रे पाठ- वि- णारे बालू	ए कू ण	पु रु ष	स्त्रि ण		चा- लू का- र- खा- ने	स्तंभ 11 मधील कारखा- न्यातील काम- गार
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
18	रबर, रबरपासून प्रदार्थ बनविणे	251	11	2	7	56	56	-	16090	2	50
19	प्लॅस्टिक सामान तयार करणे	252	15	2	12	776	760	16	237137	1	15
20	काच, काच सामान तयार करणे	261	4	1	3	86	57	29	25842	-	-
21	कपड्या, मूर्ती, प्रसाधानगृह सामानाचे उत्पादन	269	15	2	11	536	520	16	157225	2	75
22	लोखंड, स्टील (बेसीक)उत्पादन	271	1	-	1	539	539	-	166611	-	-
23	सोन, चांदी, पितळ, अल्युमिनीयम वर्ग धातू उत्पादन	272	6	1	4	184	184	-	55531	1	20
24	खिळे तयार करणे, लोहार काम, वैल्डींग वर्ग	289	8	-	5	92	92	-	26620	3	45
25	पंप, लीफ्ट, फ्रीज सामान, इंजीन तयार करणे	291	2	-	2	95	95	-	28888	-	-
26	विशिष्ट प्रकारची पंत्रसामुग्री उत्पा.	292	1	-	1	11	11	-	3335	-	-
27	विद्युत मोटार, जनरेटर, ट्रान्सफॉर्मर उत्पादन	311	1	-	1	17	17	-	5100	-	-
28	वायर, आवरण केबल उत्पादन	313	2	-	2	101	99	2	29700	-	-

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	उद्योग गट	संके- तां- क	कारखाने संख्या			स्तंभ II मधील कारखा- न्यातील कामगार			काम केलेल्या क्रम दिनांची संख्या	प्रपत्र न पाठविणारे संख्या	
			नोंद- णी झाले- ले	बं द	प्रप- त्रे पाठ- वि- णारे चालू	ए कू ण	पु रु ष	स्त्रि- या		चा- लू का- र- खा- ने	स्तंभ II मधील कारखा- न्यातील काम- गार
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
29	इतर वीज साधनांचे उत्पादन	319	2	-	2	67	67	-	20983	-	-
30	वैद्यकीय साधनांचे उत्पादन	331	2	-	2	44	44	-	13416	-	-
31	फर्निचर तयार करणे	361	5	2	2	8	8	-	2270	1	4
32	दागिने, वाद्य, क्रिडा साहित्य बनविणे	369	3	3	-	-	-	-	-	-	-
33	वीजउत्पादन, वितरण	401	3	-	2	407	406	1	125034	1	500
34	पाणी साठविणे-शु- ध्दीकरण व वितरण	410	1	-	-	-	-	-	-	1	20
35	मोटर वाहतूक- देखभाल व दुरुस्ती	502	17	-	12	659	641	18	221161	5	242
36	ऑटो व्हायल किरकोळ विक्री	505	15	-	14	124	124	-	40980	1	6
37	वैद्यकीय साहित्य, गृहोपयोगी वस्तूंची किरकोळ विक्री	528	1	-	1	10	10	-	3500	-	-
38	घरगृती उपयोगा- च्या वस्तूंची दुरुस्ती करणे.	528	2	-	2	206	206	-	62064	-	-
39	वाहतूकीविषयक एजन्सीज	630	1	-	-	-	-	-	-	1	20
	जिल्हा एकूण	***	338	49	234	9718	9301	417	3026850	55	1557

आधार : औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

चातू कारखान्यांचे व कामगारांच्या संख्येनुसार उद्योगनिहाय वर्गीकरण सन 1999

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचे संकेतांक	10 कामगारां- पेक्षा कमी		10 ते 19 कामगार		20 ते 49 कामगार		50 ते 99 कामगार		100 ते 499 कामगार	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	15 साय-पेय वस्तू उत्पादन	22	118	14	131	12	297	5	248	3	556
2	16 चिडी, तंबाखू उत्पादन	-	-	1	15	-	-	-	-	-	-
3	17 कापड तयार करणे	3	18	1	10	1	30	-	-	-	-
4	20 लाकूड, लाकडी वस्तू तयार करणे	47	148	-	-	-	-	-	-	-	-
5	21 कागद, कागदी वस्तू तयार करणे	-	-	1	11	-	-	-	-	1	101
6	22 मुद्रणालय	1	8	2	22	-	-	-	-	-	-
7	23 कोळसा उत्पादन	-	-	-	-	1	22	1	55	-	-
8	24 केमिकल्स, केमिकल्स उत्पादन	15	89	20	284	14	495	10	719	7	1528
9	25 रबर, प्लॅस्टीक वस्तू तयार करणे	11	70	6	89	2	50	2	122	-	-
10	26 धातूविरहित पदार्थ तयार करणे	3	23	4	59	6	216	-	-	3	399
11	27 वेगवेगळ्या धातूंचे उत्पादन	1	4	-	-	2	47	2	158	-	-
12	28 फॅब्रीकेटेड मेटल वस्तू उत्पादन	2	14	4	59	2	65	-	-	-	-
13	29 इंजीन, इंजीन सामान तयार करणे	-	-	2	25	-	-	1	81	-	-
14	31 वीजसामान तयार करणे	1	9	2	30	-	-	2	146	-	-
15	33 वैद्यकीयसामान, घडयाळे तयार करणे	-	-	1	12	1	32	-	-	-	-
16	36 फर्नीचर तयार करणे	3	12	-	-	-	-	-	-	-	-
17	40 वीज, गॅस वितरण	-	-	-	-	-	-	-	-	2	407
18	41 पाणी साठवण-वितरण	-	-	-	-	1	20	-	-	-	-
19	50 मोटारवाहनांची किरकोळ विक्री, देखभाल, दुरुस्ती	12	79	7	95	6	282	6	403	1	222
20	52 गृहोपयोगी वस्तू किरकोळ विक्री	1	6	1	10	-	-	-	-	1	206
21	68 वाहतूकी संबंधी कामे	-	-	-	-	1	20	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	193	598	83	307	40	1528	29	2027	18	3418

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचे संकेतांक	500 ते 999 कामगार		1000 ते 4999 कामगार		5000 व जास्त		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
		13	14	15	16	17	18	19	20
1	15 खाद्य-पेयवस्तू उत्पादन	-	-	-	-	-	-	56	1500
2	16 विडी, तंबासु उत्पादन	-	-	-	-	-	-	1	15
3	17 कापड तयार करणे	-	-	-	-	-	-	5	58
4	20 लाकूड, लाकडी वस्तू तयार करणे	-	-	-	-	-	-	47	148
5	21 कागद, कागदी वस्तू तयार करणे	-	-	-	-	-	-	2	112
6	22 मूद्रणालय	-	-	-	-	-	-	3	30
7	23 कोळसा उत्पादन	-	-	-	-	-	-	2	77
8	24 केमिकल्स, केमिकल्स प्रोडक्ट्स उत्पादन	2	1204	-	-	-	-	68	4319
9	25 रबर, प्लॅस्टीक वस्तू तयार करणे	1	566	-	-	-	-	22	897
10	26 धातुविरहित पदार्थ तयार करणे	-	-	-	-	-	-	16	697
11	27 वेगवेगळ्या धातूंचे उत्पादन	1	539	-	-	-	-	6	743
12	28 फॅब्रिकेटेड मेटल वस्तू उत्पादन	-	-	-	-	-	-	8	138
13	29 इंजीन, इंजीन सामान तयार करणे	-	-	-	-	-	-	3	106
14	31 वीजसामान तयार करणे	-	-	-	-	-	-	5	185
15	33 वैद्यकीयसामान, घडयाळे तयार करणे	-	-	-	-	-	-	2	44
16	38 फर्नीचर तयार करणे	-	-	-	-	-	-	3	12
17	40 वीज, गॅस वितरण	1	500	-	-	-	-	3	907
18	41 पाणी साठवण-वितरण	-	-	-	-	-	-	1	20
19	50 मोटारवाहनांची किरकोळ विक्री, देखभाल, दुरुस्ती	-	-	-	-	-	-	32	1031
20	52 गृहोपयोगी वस्तू किरकोळ विक्री	-	-	-	-	-	-	3	216
21	63 वाहतूकी संबंधी कामे	-	-	-	-	-	-	1	20
	जिल्हा एकूण	5	2309	-	-	-	-	239	11275

टीप : अ = कारखान्यांची संख्या, ब = कामगारांची संख्या
 आधार: गिरिक्षक, कारखाने, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार चालू असलेल्या कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष (1999)

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचा संकेतांक	दिवसांची संख्या								
		अनुपलब्धित		60 दिवस व त्यापेक्षा कमी		61 ते 120 दिवस		121 ते 180 दिवस		
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	16 खाद्य-पेय वस्तूचे उत्पादन	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	17 कापड तयार करणे	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	20 लाकूड, लाकडी वस्तू तयार करणे	-	-	-	-	1	4	-	-	-
4	21 कागद, कागदी वस्तू तयार करणे	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	22 मुद्रणालय	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	23 कोळसा उत्पादन	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	24 केमिकल्स, केमिकल प्रोडक्ट्स	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	25 रबर, प्लॅस्टीक वस्तू तयार करणे	-	-	-	-	-	-	1	8	-
9	26 धातू विरहीत पदार्थ तयार करणे	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	27 वेगवेगळ्या धातूंचे उत्पादन	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	28 फॅब्रीकेटेड मेटल प्रोडक्ट्स तयार करणे	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	29 इंजीन, इंजीन सामान तयार करणे	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	31 वीज, वीज सामान तयार करणे	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	33 वैद्यकीय सामान, घड्याळे बनविणे	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	36 फर्नीचर तयार करणे	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	40 वीज, गॅस वितरण	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17	50 मोटारवाहनांची किरकोळ विक्री, देखभाल, दुरुस्ती	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	52 गृहोपयोगी वस्तूंची किरकोळ विक्री	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	-	-	-	-	1	4	1	8	

पुढे चालू

कामाच्या दिवसांच्या संख्येनुसार चालू असलेल्या कारखान्यांचे वर्गीकरण वर्ष (1999)

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	प्रमुख उद्योग समूह व त्यांचा संकेतांक	दिवसांची संख्या							
		181 ते 240 दिवस		241 ते 300 दिवस		300 हून अ- धिक दिवस		एकूण	
		अ	ब	अ	ब	अ	ब	अ	ब
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
1	15 खाद्य-पेय वस्तूंचे उत्पादन	9	64	20	389	13	649	42	1102
2	17 कापड तयार करणे	-	-	1	3	3	25	4	28
3	20 लाकूड, लाकडी वस्तू तयार करणे	1	2	29	97	5	18	36	121
4	21 कागद, कागदी वस्तू तयार करणे	-	-	-	-	1	101	1	101
5	22 मुद्रणालय	1	8	-	-	-	-	1	8
6	23 काळसा उत्पादन	1	22	-	-	1	55	2	77
7	24 केमिकलस, केमिकलस प्रोडक्स	6	274	11	286	45	3703	62	4263
8	25 रबर, प्लॅस्टीक वस्तू तयार करणे	-	-	9	128	9	706	19	832
9	26 धातू विरहित पदार्थ तयार करणे	-	-	7	181	7	441	14	622
10	27 वेगवेगळ्या धातूंचे उत्पादन	-	-	2	31	3	692	5	723
11	28 फॅब्रीकेटेड मेटल प्रोडक्स तयार करणे	1	8	2	57	2	27	5	92
12	29 इंजीन, इंजीन सामान तयार करणे	-	-	1	14	2	92	3	106
13	31 वीज, वीज सामान तयार करणे	-	-	2	109	3	76	5	185
14	33 वैद्यकीय सामान, घड्याळे बनविणे	-	-	1	12	1	32	2	44
15	36 फर्नीचर तयार करणे	-	-	2	8	-	-	2	8
16	40 वीज, गॅस वितरण	-	-	-	-	2	407	2	407
17	50 मोटारवाहनांची, किरकोळ विक्री, देखभाल, दुरुस्ती	-	-	3	60	23	723	26	783
18	52 गृहोपयोगी वस्तूंची किरकोळ विक्री	-	-	1	6	2	210	3	216
	जिल्हा एकूण	19	378	91	1376	122	7957	234	9718

टीप : अ = कारखान्यांची संख्या, ब = कामगारांची संख्या.

आध्यात्म निरीक्षक, कारखाने, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबींचा तपशिल (वार्षिक उद्योग पाहणी) वर्ष (1996-97)

जिल्हा : रत्नागिरी

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	उद्योगाचे वर्णन व संकेतांक	स्थिर भांडवल रु.	सेळते भांडवल रु.	कामगार संख्या	कर्मचारी संख्या	कामगारांचे वेतन
1	2	3	4	5	6	7
1	20 व 21 खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	62507	18478	526	587	8958
2	22 पेष, तंबाखू पदार्थांचे उत्पादन	1476	5187	70	93	1207
3	24 कृत्रिम कापडाचे उत्पादन	--	--	--	--	--
4	26 कापडी वस्तूंचे उत्पा. (पादत्राणा- शिवाय परिधान करण्याच्या वस्तू)	--	--	--	--	--
5	30 रबर, प्लॅस्टीक, पेट्रोलियम व कोळसा यांच्या पदार्थांचे उत्पादन	2912314	809029	1141	1834	89938
6	32 अधातू खनिज पदार्थांचे उत्पादन	29837	29847	124	147	2774
7	33 मूलभूत व मिश्र धातूंचे उत्पादन	12759	100	--	--	--
8	34 धातूंच्या वस्तूंच्या सुटेभागांचे उत्पा. (यंत्र व परिवहन सामुग्री शिवाय)	75700	111076	843	1045	54775
9	37 परिवहन सामुग्री, सुटेभागांचे उत्पा.	151008	(-) 16160	337	469	20680
10	39 सर्व प्रकारच्या यंत्रांची दुरुस्ती	15801	--	241	256	15072
11	इतर	2172554	757667	3821	5360	119702
	जिल्हा एकूण	5427755	1775223	7103	9791	313105

पुढे चालू

उद्योगाच्या महत्वाच्या बाबींची तपशिल (वार्षिक उद्योग पाहणी) वर्ष (1996-97)

जिल्हा : रत्नागिरी

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	उद्योगाचे वर्णन व संकेतांक	एकूण मिळकत.	एकूण उत्पादन	एकूण निविष्ठी	उत्पादनांमुळे मुख्यवृद्धी
1	2	3	4	5	6
1	20 व 21 खाद्य पदार्थांचे उत्पादन	12926	576889	644479	58984
2	22 पेंच, तंबाखू पदार्थांचे उत्पादन	2199	55889	67379	11666
3	24 कृत्रिम कापडाचे उत्पादन	--	--	--	--
4	26 कापडी वस्तूंचे उत्पा. (पादत्राणा- शिवाय परिधान करणाऱ्या वस्तू)	--	--	--	--
5	30 रबर, प्लॅस्टीक, पेट्रोलियम व कोळसा यांच्या पदार्थांचे उत्पादन	284356	3184606	4184349	585376
6	32 अधातू स्वनिज पदार्थांचे उत्पादन	5383	20673	30007	6186
7	33 मुलभूत व मिश्र धातूंचे उत्पादन	--	5	--	(-) 1538
8	34 धातूंच्या वस्तूंच्या सुटेभागांचे उत्पा. (घंत्र व परिवहन सामुग्री शिवाय)	94878	205425	542266	326601
9	37 परिवहन सामुग्री, सुटेभागांचे उत्पा.	34754	432222	517036	78842
10	39 सर्व प्रकारच्या घंत्रांची दुरुस्ती	17358	36897	56013	17358
11	इतर	253233	2444218	3222045	619567
	जिल्हा एकूण	685087	6955824	9269573	1700993

टिप : उद्योगनिहाय माहिती मोठ्या कारखान्यांसाठी दिली असून लहान कारखान्यांची (नमुना निवडीवर) माहिती 'इतर' समोर देण्यात आलेली आहे.

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	बा. ब.	वर्ष 1999
1	2	3
1	जाहीर केलेल्या रिकाम्या जागांची संख्या	705
2	सेवायोजन कार्यालयाचा उपयोग करणारे मालक	219
3	नवीन नोंदणी केलेल्या उमेदवारांची संख्या	11780
4	वर्ष अखेरीस पटावरील उमेदवारांची एकूण संख्या (वर्ष अखेरीस)	45775
5	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या (अ) खाजगी क्षेत्र (ब) सार्वजनिक क्षेत्र (क) एकूण	43 146 189
6	नोकरी मिळालेल्या उमेदवारांची संख्या (अ) अनुसूचित जाती/अनुसूचित जमाती (ब) इतर (क) एकूण	41 148 189
7	राष्ट्रीय वर्गीकरणानुसार व्यवसाय 1) व्यवसायिक तांत्रिक आणि संबंधित कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले 2) प्रशासकीय, शास्त्रीय व व्यवस्थापकीय कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले 3) लेखनिक व तत्संबंधीचे कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	944 27 -- -- 2612 51

पुढे चालू

तक्ता क्रमांक 5.5 पुढे चालु
रोजगार विनिमय केंद्रातील अकरडेवारी वर्ष 1999

- 73 -

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	जा. उ.	वर्ष 1999
1	2	3
7	4) विक्री कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	-- --
	5) शेतकरी, मत्स्यव्यवसाय, शिकारी व संबंधित कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	68 1
	6) खाण कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	-- --
	7) वाहतूक व दळणवळण व्यवसायातील कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	981 38
	8) क्राफ्टसुमन, उत्पादन प्रक्रिया कामगार व इतर अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	612 32
	9) सेवा, खेळ व तत्सम कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	768 40
	10) इतर कोठेही वर्गीकरण न केलेले कामगार अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	5795 --
	11) एकूण अ) नोंदणी केलेले ब) नोकरी दिलेले	11780 189

आधार : रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन अधिकारी, रत्नागिरी.

तबता क्रमांक 5.6
व्यवसाय मार्गदर्शन कार्यक्रम वर्ष 1999-2000

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	बा ब	परि-माण	वर्ष 1999-2000
1	2	3	4
1.	सेवायोजन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन केंद्र (1) वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तीशः अगर गटांमध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या (2) सेवायोजन केंद्रांमध्ये घेण्यात आलेली गटांशी चर्चा (3) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर/प्रशिक्षणासाठी/उमेदवारांसाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या संख्या संख्या	1179 23 470
2.	विश्वविद्यालयीन सेवायोजन माहिती मार्गदर्शन केंद्रातील व्यवसाय मार्गदर्शन (1) वैयक्तिक मार्गदर्शन/व्यक्तीशः अगर गटांमध्ये सल्ला दिलेल्यांची संख्या (2) सेवायोजन केंद्रांमध्ये घेण्यात आलेली गटांशी चर्चा (3) मार्गदर्शन केलेल्या अर्जदारांना नोकरीवर/प्रशिक्षणासाठी/उमेदवारांसाठी दिलेल्यांची संख्या	संख्या संख्या संख्या	-- -- --

आधार : रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन अधिकारी, रत्नागिरी.

तबता क्रमांक 5.7
जिल्ह्यातील कर्मचा-यांची संख्या (कर्मचारी गणना 1-7-1999)

अ. क्र.	बाब (वेतनश्रेणीनुसार पदाची श्रेणी)	शासकीय	जिल्हा परिषद	नगर परिषद
1	2	3	4	5
1.	अ	248	160	-
2.	ब	1038	797	14
3.	क	4140	9991	411
4.	ड	2961	862	462
5.	एकूण अ ते ड	10387	11810	887
6.	इ (इतर वर्ग)*	2068	2489	154
7.	एकूण अ ते इ	12455	12299	1041

टिप : * "इ(इतर वर्ग)" यामध्ये कार्यलयीन आस्थापनेवरील, आकस्मिक खर्चातून रोजगार दिले जाणारे रोजंदारीवरील, अंशकालिक, मानसेवा व वरलेल वर्गीकरणात समाविष्ट न झालेले कर्मचारी तसेच जुन्या वेतनश्रेणीनुसार वेतन घेणा-यांना प्रमावेश होतो.

आधार : कार्यलयीन संचालनालय, मुंबई.

निरनिराळ्या उद्योगातील रोजगार (३१ मार्च, २००० ला संपणा-या वर्षाकरिता)

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	उद्योगाचे नांव	राष्ट्रीय उद्योग संकेतांक	माहिती देणा-या अस्थापनांची संख्या	कर्मचारी संख्या			
				शासकीय	निमशासकीय	स्वाजगी	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८
१	कृषि	०	३	३९७	६५	३१२	७७४
२	खाणकाम	१०	१	-	-	४८	४८
३	वस्तू निर्माण	२० व ३१	५९	१९२	-	६२६२	६४५४
४	बीज निर्मिती, गॅस, घाणी व सांडपाणी सेवा	४० ते ४२	६	-	२३३३	३९४	२७२७
५	बांधकाम	५०	१६	२७०९	५८६	९६	३३९०
६	घाऊक व किरकोळ व्यापार व हॉटेल व्यवसाय	६० ते ६९	२२	-	-	४८८	४८८
७	परिवहन, गोदामे आणि वळणवळण	७० ते ७६	६	१०७४	४४४५	३२	५५५१
८	वित्त पुरवठा, विमा, रथावर मालमत्ता आणि व्यापार विषयक सेवा	८० ते ८३	७१	-	१२६७	१०७३	२३४०
९	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा	९० ते ९६	१९६	६१७५	१२६३१	५९३०	२४७३६
१०	इतर (दुरुस्ती सेवा)	९८ ते ९९	-	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	xx	३८४	१०५४७	२१३२७	१४६३४	४६६०८

आधार : रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन अधिकारी, रत्नागिरी.

विद्युतीकरण झालेल्या शहरांची व गावांची संख्या व त्यांची लोकसंख्या
31 मार्च, 2000 अखेर

जिल्हा : रत्नागिरी

(लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	यंत्रणा	वर्ष	जिल्ह्यातील		विद्युतीकरण झालेली गावे	
			गावे	शहरे	संख्या	लोकसंख्या
1	2	3	4	5	6	7
1	महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ	31-08-1991	1519	8	1515	1406
		31-08-1999	1519	8	1515	1406
		31-08-2000	1519	8	1515	1406
2	स्वाजगी विद्युत कंपन्या	31-08-1991	-	-	-	-
		31-08-1999	-	-	-	-
		31-08-2000	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	31-08-1991	1519	8	1515	1406
		31-08-1999	1519	8	1515	1406
		31-08-2000	1519	8	1515	1406

तक्ता क्रमांक 5.9 पुढे चालू

(लोकसंख्या हजारात)

अ. क्र.	यंत्रणा	वर्ष	विद्युतीकरण झालेली शहरे		एकूण विद्युतीकरण झालेली गावे, शहरे	
			संख्या	लोकसंख्या	संख्या	लोकसंख्या
			8	9	10	11
1	महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ	31-08-1991	8	138	1523	1544
		31-08-1999	8	138	1523	1544
		31-08-2000	8	138	1523	1544
2	स्वाजगी विद्युत कंपन्या	31-08-1991	-	-	-	-
		31-08-1999	-	-	-	-
		31-08-2000	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	31-08-1991	8	138	1523	1544
		31-08-1999	8	138	1523	1544
		31-08-2000	8	138	1523	1544

टिप 1. रत्नागिरी जिल्ह्यात विद्युत पुरवठा करणाऱ्या स्वाजगी कंपनी नाहीत.

2. रत्नागिरी जिल्ह्यात चार गावे जोडाड व निर्जन आहेत.

3. सर्व गावांचे विद्युतीकरण झालेली असले तरी सर्व वाड्यांचे विद्युतीकरण झालेले असेलच असे नाही.

आधार : अधिकक अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, रत्नागिरी.

विजेचा वापर 1999-2000 या वर्षाकरिता

जिल्हा : रत्नागिरी

(हजार किलोवॉट तासामध्ये)

अ. क्र.	निर्मितीचा प्रकार	विजेच्या प्रकाराचा वापर							कनेक्शनसची संख्या
		घरगुती	व्यापारी कामासाठी लघुशक्तीसाठी	औद्योगिक	सार्वजनिक दिवाबत्ती	कृषि	इतर	एकूण	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	धर्मल	-	-	-	-	-	-	-	-
2	हायड्रो	143390 (28.33)	45390 (8.97)	274340 (54.19)	4020 (0.79)	10810 (2.14)	28260 (5.58)	506210	315765
3	इतर	-	-	-	-	-	-	-	-
	एकूण	143390	45390	274340	4020	10810	28260	506210	315765

टिप : कंसातील आकडे एकूणशी टक्केवारी दर्शविताने.

आधार : अधीक्षक अभियंता, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, प्रविभागिय कार्यालय, नाचणे रोड, रत्नागिरी.

(आर्थिक गणना-1998)

कृषि व बिगर कृषि उद्योग

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	बाब	* कृषि उद्योग			बिगर कृषि उद्योग			कृषि व बिगर कृषि एकूण		
		ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	उद्योगाची संख्या									
	अ. स्वकार्यरत उद्योग **	3472	182	3604	21120	5848	26968	24592	5975	30567
	ब. आस्थापना ***	1229	216	1445	18001	4177	17178	14280	4898	18828
	क. एकूण	4701	348	5049	34121	10020	44141	38822	10868	49190
2.	मालकीच्या प्रकारा-नुसार एकूण उद्योग (संख्या)									
	अ. सहकारी	8	1	9	844	126	970	852	127	979
	ब. सार्वजनिक	6	-	6	6039	645	6684	6045	645	6690
	क. खाजगी	4687	347	5024	27238	9249	36487	31925	9596	41521
3.	मालकांचा विशेष सामाजिक गट (एकूण संस्थेची टक्केवारी)									
	अ. अनु. जाती	4.47	10.06	4.85	5.93	2.65	5.00	5.54	2.90	4.99
	ब. अनु. जमाती	7.15	4.60	6.97	3.92	2.40	3.58	4.31	2.47	3.98
4.	जागविरहित कार्यान्वीन असलेल्या उद्योगांची एकूणशी टक्केवारी	70.41	65.80	70.09	17.42	14.50	16.76	23.83	14.22	22.28
5.	शक्तीवर चालणाऱ्या उद्योगांची एकूणशी टक्केवारी	27.36	59.77	29.59	19.05	23.84	20.14	20.06	25.05	21.11

पुढे चालू

तबता क्रमांक ६.११ पुढे चालु

- 79 -

(आर्थिक गणना-१९९८)

कृषि व बिगर कृषि उद्योग

जिल्हा : सतनागिरी

अ. क्र.	बाब	* कृषि उद्योग			बिगर कृषि उद्योग			कृषि व बिगर कृषि एकूण		
		ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण	ग्रामीण	नागरी	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
६.	सर्वसाधारणपणे काम करणा-या कामगारांची संख्या									
	अ) एकूण कामगार	१२६४६	१३२५	१४३७१	३७०४८	३३०४४	१२६०९२	९९६९४	३९८६९	१३९४६३
	ब) वेतनावर काम करणारे कामगार	६६७७	१०२५	३२०२	६०२२०	३०६८३	९०९१३	६६८०७	३२२०८	९९११५
	क) वेतनावरील कामगारांची एकूण कामगारांची टक्केवारी	५२.४२	३९.०४	६७.०७	६९.१९	३०.६५	७२.६३	६७.०८	८१.०४	७१.०७
	द) कामगारांची प्रति उद्योग सरासरी संख्या	३	५	३	३	४	३	३	४	३

टीप : * कृषि उत्पादन व मळे वगळून कृषि संबंधित उद्योग.

** पगारावर एकही कर्मचारी नसलेले उद्योग.

*** ज्या उद्योगात कमीत कमी एकतरी व्यक्ती पगारावर काम करते असे उद्योग.

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

प्रमुख उद्योग गटानुसार उद्योगांची संख्या आणि सर्वसाधारणपणे
नेहमी काम करणा-या कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	वर्ग	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार	उद्योग	कामगार
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	कृषि	4701	12546	242	1825	5049	14371
2.	सनिज उत्पादन व साणकाम	153	1361	23	139	181	1500
3.	वस्तुनिर्माण	4788	21671	562	2069	5370	23740
4.	बीज, गॅस आणि घाणी- पुरवठा	39	1491	12	1074	51	2565
5.	बांधकाम	2363	4595	271	988	2634	5383
6.	घाऊक व्यापार	689	2328	149	543	838	3371
7.	किरकोळ व्यापार	10967	17406	4868	9154	15825	26560
8.	उपहारगृहे आणि हॉटेल्स	1137	3012	561	2288	1698	5300
9.	वाहतूक	2054	2935	350	1835	2904	4770
10.	साठवणी आणि गोदाम विषयक	14	43	35	91	49	134
11.	दळणवळण	431	1090	188	778	609	1868
12.	वित्तीय, विमा, स्थावर	811	2327	309	2190	1180	4517
13.	मालमत्ता आणि व्यावसायिक सेवा	10625	28489	7317	16895	13242	45384
14.	सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवा	-	-	-	-	-	-
15.	इतर सेवा (इतरत्र वर्गीकरण न केल्या)	-	-	-	-	-	-
	सर्व प्रमुख उद्योग गट एकूण	38822	99594	10308	39869	49190	139463

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

महत्वाच्या उद्योग गटानुसार बिगर कृषि आस्थापनांची संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	आस्थापना		
			ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा	2 व 3	1452	279	1731
2	घाऊक व किरकोळ व्यापार	6	2281	1601	3882
3	सामुहीक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा.	9	6844	1298	8142

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

महत्वाच्या उद्योग गटानुसार बिगर कृषि आस्थापनांतील कामगारांची संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	उद्योग गट	उद्योग गट संकेतांक	आस्थापना		
			ग्रामीण	नागरी	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	उत्पादन व दुरुस्ती सेवा	2 व 3	16798	1614	18412
2	घाऊक व किरकोळ व्यापार	6	8041	5957	13998
3	सामुहीक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा.	9	24818	15321	39634

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

वस्तुनिर्माण व दुरुस्ती सेवा या मटातील स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी
काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान मटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा : सत्नागिरी

अ. क्र.	रोजगारांचा आकारमान मट संख्या	ग्रामीण		नगरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योग एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	1-2	3165	4286	293	395	3448	4671
2.	3	131	393	14	42	145	435
3.	4	24	96	4	16	28	112
4.	5	9	45	1	5	10	50
5.	6 ते 9	7	53	1	7	8	60
6.	10 व अधिक	-	-	-	-	-	-
	सर्व आकारमानमट	3336	4873	308	455	3639	5328

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

वस्तुनिर्माण व दुस्तती सेवा उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम

करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-१९९८)

जिल्हा : राज्यागिरी

क्र. क्र.	रोजगारांचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
१.	२.	३.	४.	५.	६.	७.	८.
१.	१-२	४८२	८७०	३८	१७२	५२०	१०४२
२.	३	१४८	४४४	६१	१८३	२०९	६२७
३.	४	१६१	६४४	३१	१२४	१९२	७६८
४.	५	१२८	६४०	३५	१७५	१६३	८१५
५.	६-९	२३१	१६१७	४६	३११	२७७	१९२८
६.	१०-१९	१६६	२१२८	१४	१६६	१८०	२२९४
७.	२०-४९	९१	२७०३	४	१२४	९५	२८२७
८.	५०-१९९	३६	३४४२	२	१४५	३८	३५८७
९.	२००-४९९	६	१७९४	१	२१४	७	२००८
१०.	५०० व त्यापेक्षा जास्त	३	२५१६	-	-	३	२५१६
	सर्व आकारमान गट	१४५२	१६७९८	२७९	१६१४	१७९१	१८४१२

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

घाऊक व किरकोळ व्यापारामधील स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम
करण-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक वर्ष-1998)

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	रोजगाराचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत एकूण उद्योग संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत एकूण उद्योग संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत एकूण उद्योग संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	3972	10808	2801	3392	11773	14200
2	3	285	855	85	255	370	1110
3	4	89	358	11	44	100	400
4	5	17	85	7	35	24	120
5	6-9	9	59	2	14	11	73
6	10 व अधिक	8	30	-	-	8	30
	सर्व आकारमान गट	9375	12198	2906	3740	12281	15938

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

घाऊक व किरकोळ व्यापार उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	रोजगारांचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	1240	2287	636	1249	1876	3536
2	3	475	1425	418	1254	393	2679
3	4	207	328	206	324	413	1652
4	5	120	600	125	625	245	1225
5	6-9	148	1049	154	1047	302	2096
6	10-19	74	957	51	605	125	1542
7	20-49	18	295	10	259	28	654
8	50-199	3	208	1	94	4	302
9	200-499	1	312	-	-	1	312
10	500 आणि त्यापेक्षा जास्त	-	-	-	-	-	-
	सर्वा आकारमानगट	2281	3041	1601	5957	3882	13998

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

सामूहिक, सामाजिक व व्यक्तीगत सेवा मधील एकूण स्वकार्यरत उद्योगांची संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा : स्नागिरी

अ. क्र.	रोजगाराचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1.	1-2.	3745	4041	1290	1476	5035	5517
2.	3.	23	69	21	63	44	132
3.	4.	6	24	6	24	12	48
4.	5.	3	15	1	5	4	20
5.	6 ते 9	4	27	1	6	5	33
6.	10 व अधिक	-	-	-	-	-	-
	सर्व आकारमानगट	3781	4176	1319	1574	5100	5750

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

सामुहिक, सामाजिक व व्यक्तिगत सेवामधील आस्थापनेची एकूण संख्या व नेहमी काम करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	रोजगाराचा आकारमान गट संख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	4840	8408	504	888	5344	9291
2	3	631	1898	210	630	841	2528
3	4	287	1148	118	472	405	1620
4	5	200	1000	85	425	285	1425
5	6-9	525	3682	111	810	636	4492
6	10-19	218	2858	121	1686	339	4494
7	20-49	126	3445	36	2689	212	6184
8	50-199	15	994	58	5189	73	6183
9	200-499	1	200	4	1066	5	1266
10	500 व त्यापेक्षा जास्त	1	685	1	1571	2	2256
	सर्व आकारमानगट	8844	24818	1298	15821	8142	39684

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या व नेहमी काम

करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (आर्थिक गणना-1998)

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	रोजगाराचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	स्वकार्यरत उद्योगांची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	23426	23807	5779	6903	29205	36710
2	3	863	2589	152	456	1015	3045
3	4	206	324	30	120	236	944
4	5	57	235	9	45	66	330
5	6 ते 9	35	232	4	27	39	259
6	10 व अधिक	5	50	1	10	6	60
	सर्व आकारमानगट	24592	32787	5975	7561	30567	40243

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

सर्व उद्योग गट मिळून एकत्र उद्योग गटातील आस्थापनांची एकूण संख्या व नेहमी काम
करणा-या कर्मचा-यांची आकारमान गटानुसार संख्या (अर्थिक गणना-1998)

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	रोजगाराचा आकारमान गटसंख्या	ग्रामीण		नागरी		एकूण	
		आस्थापनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या	आस्थापनाची एकूण संख्या	नेहमी काम करणा-या व्यक्तींची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8
1	1-2	7963	14075	1532	2876	9495	16951
2	3	1931	5793	896	2688	2827	8481
3	4	1068	4272	494	1976	1562	6248
4	5	708	3540	353	1765	1061	5305
5	6-9	1457	10202	565	3968	2022	14170
6	10-19	752	9356	321	4069	1073	13425
7	20-49	277	7745	145	4305	422	12050
8	50-199	58	4920	77	6795	135	11715
9	200-499	11	3003	9	2295	20	5298
10	500 आणि त्यापेक्षा जास्त	5	3901	1	1571	6	5472
	सर्व आकारमानगट	14230	66807	4393	32308	18623	99115

आधार : अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई.

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्था संख्या
1	2	3
1.0	सहकारी पतसंस्था (एकूण)	
1.1	जिल्हामध्यवर्ती सहकारी संस्था	1
1.2	प्राथमिक कृषि सहकारी संस्था	378
1.3	शेतकरी सेवा संस्था	2
1.4	संयुक्त सहकारी संस्था (आदिवासी सहकारी संस्था)	-
1.5	धान्य बँका	1
1.6	इतर (संस्थेचा प्रकार द्यावा)	-
2.0	बिगर कृषि पत संस्था (एकूण)	
2.1	प्राथमिक सहकारी बँका	
	अ. नागरी बँका	5
	ब. कर्मचारी पत संस्था	-
2.2	इतर बिगर कृषि पत संस्था	
	अ. कर्मचारी पत संस्था	74
	ब. नागरी पत संस्था आणि इतर (भिडो, शिष्ट आणि पतसंस्था वगैरे)	162
	क. इतर	-
3.0	पणन संस्था (एकूण)	
3.1	जिल्हा पणन संस्था	
	अ. सर्वसाधारण उद्देश	1
	ब. विशेष उद्देश	-
3.2	प्राथमिक पणन संस्था	
	अ. सर्वसाधारण (तालुका स्तरीय विक्री संघ)	9
	ब. विशेष	7
3.3	इतर	-
4.0	उत्पादक संस्था (एकूण) (प्रकारनिहाय तपशील 6.13 मध्ये पहावा)	388
5.0	सामाजिक सेवा संस्था (प्रकारनिहाय तपशील 6.13 मध्ये पहावा)	402
	एकूण	1428

आधार : जिल्हा उपनिर्देश 33 सहकारी संस्था, रत्नागिरी

जिल्ह्यातील सर्व प्रकारच्या सहकारी संस्थांची माहिती
(31-03-2000 ला संपणा-या वर्षाकरिता)

जिल्हा : रत्नागिरी

[रूपये व सभासद संख्या हजारात]

अ. क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1	संस्था	1428
2	एकूण सभासद	538
3	भरणा आलेले भागभांडवल	475602
4	वरील तीन पैकी अ. शासकीय भाग भांडवल ब. स्वतःचा निधी	66567 409035
5	ढेवी	3938424
6	खेवते भांडवल	6101161
7	निव्वळ दिलेली कर्जे	3382072
8	सरेखीची किंमत	133532
9	विक्रीची किंमत	149359
10	जहा मिळालेल्या अ. संस्था ब. रक्कम	950 97575
11	तोटातील अ. संस्था ब. रक्कम	413 8590
12	जहा किंवा तोटा नसलेल्या संस्था	65

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, रत्नागिरी.

जिल्ह्यातील सहकारी संस्थांची लेखा परीक्षण वर्गीप्रमाणे वर्गवारी 31.3.2000 अखेर

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	तहसिल	लेखा परीक्षणानुसार वर्गवारी				वर्गीकरण केलेल्या	लेखा परीक्षा न झालेल्या	एकूण सहकारी संस्था
		अ	ब	क	ड			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	रत्नागिरी	56	139	39	6	240	80	320
2	गुहागर	3	28	17	-	48	24	72
3	दापोली	3	29	39	3	79	36	115
4	मंडणगड	2	17	16	4	39	10	49
5	खेड	16	28	59	5	108	84	192
6	चिपळूण	29	85	47	2	163	150	313
7	संगमेश्वर	9	20	38	1	68	69	137
8	लांजा	2	18	17	1	38	69	107
9	राजापूर	3	38	21	3	70	53	123
	जिल्हा एकूण	133	402	293	25	853	575	1428

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, रत्नागिरी.

जिल्ह्यातील राज्य आणि जिल्हा पातळीवरील सहकारी बँकेची कार्ये ३१.३.२००० अखेर

जिल्हा : रत्नागिरी

(रुपये हजारानी)

अ. क्र.	बँकांचा प्रकार	बँक शाखा	सभासद		भाग भांडवल (रु.)	राखीव व इतर निधी(रु.)	ठेवी (रु.)	खेबते भांडवल (रु.)
			संस्था सभा.	वैयक्तिक सभासद				
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	महाराष्ट्र राज्य सह. बँक, मुंबई.	-	-	-	-	-	-	-
२	जिल्हा मध्यवर्ती सह. बँक, जि.	६९	११२२	१७५	३२०६४	१७३५१५	२२०९७९५	३१६३६०९
३	जिल्हा औद्योगिक सह. बँक,	-	-	-	-	-	-	-
४	राज्य भूविकास बँकेची जिल्हा शाखा.	९	६९	१३९३२	११२९८	-	१२०९	२९०६०
५	राज्य कृषि व ग्रामीण विकास बँक	-	-	-	-	-	-	-

तक्ता क्रमांक ७.४ पुढे चालू

अ. क्र.	अल्प मुदतीचे कर्ज (रु.)				मध्यम मुदतीची कर्जे (रु.)	दीर्घ मुदतीची कर्जे (रु.)	रेंगे कर्जे (रु.)			थकलेली कर्जे(रु.)		
	रोल पत	वटवि-लेली बिले	एकूण १० + ११	शेतीच्या कामा-साठी **			अल्प मुद-तीची	मध्यम मुदतीची	दीर्घ मुद-तीची	अल्प मुद-तीची	मध्यम मुद-तीची	दीर्घ मुद-तीची
१	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
१	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२	३६९७०७	-	३६९७०७	६३४६३	३७७६१	१६१६३	११०५००	१८१६६५	१४०००	३९९१०	३२५००	६५६९
३	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४	-	-	-	-	-	९७३६३	-	-	९७३६३	-	-	२८७२२
५	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

टिप : ** स्तंभ क्र.१३ मधील कर्जे स्तंभ क्र.१२ पैकी आहेत.

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, रत्नागिरी.

जिल्हा : स्तनागिरी

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	सभासद संख्या				भाग भांडवल (रुपये)	स्तंभ 9 पैकी शासकीय भाग भांडवल (रुपये)
				एकूण	नहान खातेदार	मोठे खातेदार	इतर सभासद		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	स्तनागिरी	55	52229	33214	16440	3984	12990	7434	11
2	गुहागर	29	44530	24610	16950	3060	4600	27600	-
3	दापोली	41	32240	23320	19410	4060	4850	15990	-
4	मंडणगड	26	18274	12010	7740	2986	1284	11150	-
5	खेड	49	45639	28884	12359	4533	9492	5135	65
6	चिपळूण	45	46030	35590	18342	6316	10432	9082	30
7	संगमेश्वर	50	49127	31113	19473	4944	6696	5289	-
8	लांजा	35	28920	14945	9248	4046	1651	2962	12
9	राजापूर	48	49985	26812	15045	6105	5662	3333	2
	जिल्हा एकूण	378	365584	233593	136607	40534	57557	87975	120

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य, 31.3.2000 अखेर

जिल्हा : रत्नागिरी

(रुपये हजाराने)

अ. क्र.	सहसील	राखीव आणि इतर निधी (रुपये)	संस्थेने घेतलेली एकूण कर्जे (रुपये)	सेवले भांडवल (रुपये)	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची)		येणे कर्जे (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची)	
					कर्जेदार	कर्जाची रक्कम (रुपये)	बाकी असलेले सभासद	रक्कम (रु.)
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	रत्नागिरी	6755	11674	33701	4984	11579	6355	19401
2	मुहावर	5200	10500	28000	7750	14600	7075	18500
3	दापोली	1560	7300	16000	5060	7050	6600	10600
4	मंडणगड	730	7500	11550	980	4800	3100	9560
5	सेड	2595	21439	29416	3697	11483	9324	21885
6	चिपळूण	9795	32816	63865	9303	17183	10239	41190
7	संगमेश्वर	3233	21222	33279	4866	18972	8573	23633
8	सांजा	3227	12604	21820	3411	11060	4414	13668
9	राजापूर	3603	15596	26667	2666	10238	5587	18028
	जिल्हा एकूण	36748	140651	289298	43117	107015	61322	176515

जिल्ह्यातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांचे कार्य, ३१.३.२००० अखेर

जिल्हा : रत्नागिरी

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	एकूण कर्जाची थकबाकी (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची)		३ वर्षांपेक्षा कमी कर्जाची थकबाकी		३ वर्षांपेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
		थकबाकीदार	रक्कम (रुपये)	थकबाकीदार	रक्कम (रुपये)	थकबाकीदार	रक्कम (रुपये)
१	२	१३	१९	२०	२१	२२	२३
१	रत्नागिरी	२७६५	५४७३	२६३५	५३३०	८०	१४३
२	गुहागर	३४३०	६०६०	२९२०	४२७०	५१०	७९०
३	दापोली	४०६०	३८००	३४४५	३१५०	६१५	६५०
४	मंडणगड	३१६०	५५००	२५४०	४४००	६२०	११००
५	खेड	३९२६	१२५९०	३५६३	७२६४	५६९३	५३२६
६	चिपळूण	५१०४	२०३३९	४६३१	३२३४	१४२३	१२०५५
७	संगमेश्वर	४४३०	५४६३	३६०३	४९९२	११२७	४७१
८	लांजा	३९९०	७२९९	३४५०	६३४९	५३०	९५०
९	राजापूर	४६६४	८१५५	३१९४	६४१६	१४७०	१७६९
	जिल्हा एकूण	४०५२९	७३६७९	२८७६१	५०४५५	११७६८	२३२२४

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, रत्नागिरी.

जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांचे कार्य, 31.3.2000 अखेर

जिल्हा : राजागिरी

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	संस्थांची संख्या	एकूण खातेदारांची संख्या	सभासद संख्या			भाग भांडवल (रु.)	स्तंभ ९ पैकी शासकीय भाग भांडवल (रुपये)	
				एकूण	लहान खातेदार	मोठे खातेदार			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	राजागिरी	1	942	1955	1337	140	478	485	50
2	मुहावर	-	-	-	-	-	-	-	-
3	आपोजी	-	-	-	-	-	-	-	-
4	मंडणगड	-	-	-	-	-	-	-	-
5	वेढ	-	-	-	-	-	-	-	-
6	विपळण	1	2873	2316	1856	731	229	391	40
7	संगमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-
8	लांजा	-	-	-	-	-	-	-	-
9	राजापुर	-	-	-	-	-	-	-	-
	जिल्हाएकूण	2	3815	4771	3193	871	707	876	90

जिल्हा : रत्नागिरी

(रूपये हजारत)

अ. क्र.	तहसील	राखीव आणि इतर निधी (रु.)	संस्थेने घेतलेली एकूण कर्जे (रु.)	सेवते भांडवल (रु.)	एकूण दिलेली कर्जे (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची)		घेणे कर्जे (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची)	
					कर्जदार	कर्जाची रक्कम(रु.)	बाकी असलेले सभासद	रक्कम (रु.)
1	2	11	12	13	14	15	16	17
1	रत्नागिरी	215	4465	5716	1268	1640	130	5242
2	गुहागर	-	-	-	-	-	-	-
3	दापोली	-	-	-	-	-	-	-
4	मंडणगड	-	-	-	-	-	-	-
5	खेड	-	-	-	-	-	-	-
6	चिपळूण	225	460	1656	723	175	569	1078
7	संगमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-
8	लांजा	-	-	-	-	-	-	-
9	राजापूर	-	-	-	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	440	4925	7372	1391	1815	699	6320

जिल्हा : रत्नागिरी

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	एकूण कर्जाची थकबाकी (अल्प, मध्यम, दीर्घ मुदतीची)		ए वर्षापेक्षा कमी वर्षे कर्जाची थकबाकी		ए वर्षापेक्षा अधिक वर्षे कर्जाची थकबाकी	
		थकबाकीदार	रक्कम (रुपये)	थकबाकीदार	रक्कम (रुपये)	थकबाकीदार	रक्कम (रुपये)
1	2	18	19	20	21	22	23
1	रत्नागिरी	180	485	128	479	2	6
2	गुहागर	-	-	-	-	-	-
3	दापोली	-	-	-	-	-	-
4	मंडणगड	-	-	-	-	-	-
5	खेड	-	-	-	-	-	-
6	विपळण	569	881	285	249	304	612
7	संगनेर	-	-	-	-	-	-
8	सांजा	-	-	-	-	-	-
9	राजापूर	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		899	1846	398	728	306	618

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, रत्नागिरी.

जिल्हयातील प्राथमिक कृषि सहकारी संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.2000 अखेर
जिल्हा : रत्नागिरी (रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	एकूण रकमा 4 ते 13	अन्नधान्ये					अन्नधान्येतर				
			गहू	भात	ज्वार-जमीण धान्ये	डाळी	इतर	कापूस	गळीताची धान्ये	रुस	तागव मेष्टा	इतर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	रत्नागिरी	5211	-	3201	-	-	-	-	-	-	-	2010
2	गुहागर	8500	-	8500	-	-	-	-	-	-	-	-
3	दापोली	4500	-	4500	-	-	-	-	-	-	-	-
4	मंडणगड	3000	-	3000	-	-	-	-	-	-	-	-
5	शेड	3003	-	7653	-	-	-	-	-	-	-	350
6	दिपळण	17739	-	17739	-	-	-	-	-	-	-	-
7	संगमेश्वर	13233	-	11459	-	-	-	-	-	-	-	1774
8	लांजा	6235	-	4715	-	-	-	-	-	-	-	1520
9	राजापूर	6531	-	5561	-	-	-	-	-	-	-	970
	जिल्हा एकूण	73002	-	66373	-	-	-	-	-	-	-	6624

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, रत्नागिरी.

जिल्ह्यातील शेतकरी सेवा संस्थांनी दिलेली पीक कर्जे 31.3.2000 असेर

जिल्हा : रत्नागिरी

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	एकूण (काजा) 4 ते 13	अन्नधान्ये					अन्नधान्ये तऱ				
			गहू	भात	ज्वार वगैरे धान्ये	डाळी	इतर	कापूस	गळी-ताची धान्ये	ऊस	ताग व मेषटा	इतर
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	रत्नागिरी	175	-	175	-	-	-	-	-	-	-	-
2	गुहागर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	दापोली	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	मंडणगड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	सेड	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	विपळण	415	-	415	-	-	-	-	-	-	-	-
7	संगमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	लांजा	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	राजापूर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
जिल्हा एकूण		590	-	590	-	-	-	-	-	-	-	-

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, शेतकरी संस्था, रत्नागिरी.

जिल्ह्यातील बिगर कृषि सहकारी पत संस्थांचे कार्य ३१.३.२००० अखेर

जिल्हा : रत्नागिरी

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	प्रकार	संस्था संख्या	सभा-सद संख्या	भाग-भांडवल (रु.)	राखीव व इतर निधी (रु.)	ठेवी (रु.)	खेळते भांडवल (रु.)	कर्जे			
								अग्रिम (रु.)	वसूल झालेले (रु.)	घेणे (रु.)	धकी-त (रु.)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
१	प्राथमिक सहकारी बँका										
	१. नागरी बँका	५	६३१४५	३५८४२	७१७२१	९९०६२०	१२५३६३७	१६३७७५३	१९५५३०३	७५७३६६	६७०४६
	२. कर्मचारी पतपेढी आणि इतर	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
२	इतर बिगरकृषि										
	१. नागरी बँका	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	२. कर्मचारी पतपेढी	७४	३९३६०	१९२३९०	५३२५०	६०६०५०	८०६५००	५४९९६०	४२९०३०	८३३८१६	९७०००
	३. इतर (नागरी पतपेढी)	१६२	७५६९०	३२६९०	१४१००	१३०७५०	२८०९६०	१६५५२०	१३०६५०	१६९२७२	१८४९८

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, रत्नागिरी.

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्य 31.3.2000 उत्तरे

जिल्हा: रत्नागिरी

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	संस्था संख्या	सभासदांची संख्या	सेवते भांडवल (रुपये)	खरेदीची किंमती(रु.)			विक्रीची किंमती(रु.)		
					कृषि उत्पादन	शेतीच्या मर्याजेच्या वस्तू	उपभोगाच्या वस्तू	मालक म्हणून	अडत्या म्हणून	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	जिल्हा सारसवरील मध्यवर्ती मर्या. संस्था	1	50	10120	-	33	29500	32100	-	32100
2	प्राथमिक पणनसंस्था									
	रत्नागिरी	3	1550	5198	-	6500	13000	20100	-	20100
	गुहागर	1	945	2470	-	1050	6550	7800	-	7800
	जापोली	3	1500	4225	-	4800	4500	9500	-	9500
	मंडणगड	2	230	550	-	1050	630	1300	-	1300
	खेड	1	208	2090	-	5010	12200	16855	-	16855
	चिपळूण	2	2450	3650	-	8500	11300	30500	-	30500
	संगमेश्वर	1	321	60	-	700	2400	2400	-	2400
	जांजा	1	448	2998	-	9099	329	11520	-	11520
	राजापूर	2	944	5170	-	4371	12413	16784	-	16784
	जिल्हा एकूण	17	8646	36531	-	40110	93472	149359	-	149359

पुढे चालू

जिल्हा आणि प्राथमिक पणन संस्थांचे कार्ये 31.3.2000 अखेर

जिल्हा : रत्नागिरी

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	कृषि उत्पादनाची विक्री(रुपये)(अडते व मालक म्हणून)							एकूण
		भात व तांदूळ	गहू	इतर अन्नधान्ये	कापूस	गळीताची धान्ये	डाळी	इतर	
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19
1	जिल्हास्तरावरील मध्यवर्ती मर्या. संस्था	-	-	-	-	-	-	-	-
2	प्राथमिक पणन संस्था								
	रत्नागिरी	-	-	-	-	-	-	-	-
	गुहागर	-	-	-	-	-	-	-	-
	दापोली	-	-	-	-	-	-	-	-
	मंडणगड	-	-	-	-	-	-	-	-
	खेड	-	-	-	-	-	-	-	-
	चिपळूण	-	-	-	-	-	-	-	-
	संगमेश्वर	-	-	-	-	-	-	-	-
	लांजा	-	-	-	-	-	-	-	-
	राजापूर	-	-	-	-	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	-	-	-	-	-	-	-	-

अ. क्र.	तहसील	शेतीला आवश्यक वस्तुंची विक्री रु(आडते व मालक म्हणून)					उपभोग्य वस्तुंची एकूण विक्री
		खते	बियाणे	कृषि अवजारे	इतर	एकूण	
1	2	20	21	22	23	24	25
1	जिल्हास्तरावरील मध्यवर्ती मर्या. संस्था.	32	-	-	-	32	32068
2	प्राथमिक पणन संस्था						
	रत्नागिरी	5500	700	90	-	6290	13810
	गुहागर	6500	-	-	-	6500	1300
	दापोली	5323	735	-	-	6058	3437
	भंडणगड	670	220	-	-	890	910
	सेड	7199	107	-	-	7306	9549
	चिपळूण	9600	-	-	-	9600	20900
	संगमेश्वर	2030	-	-	-	2030	370
	लांजा	4535	165	20	260	4980	6540
	राजापूर	8868	210	430	135	9643	7141
	जिल्हा एकूण	50282	2137	540	395	53354	96025

जिल्ह्यातील उत्पादक आणि सामाजिक सेवा संस्थांचे कार्ये अ. 3. 2000 अखेर

जिल्हा : रत्नागिरी

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	सभासदांची संख्या	भाग भांडवल (रुपये)	राखीव आणि इतर निधी (रुपये)	खेळते भांडवल (रुपये)
1	2	3	4	5	6	7
1)	उत्पादक संस्था					
1.1	साखर कारखाने	-	-	-	-	-
1.2	इतर शेती प्रक्रिया संस्था	5	350	860	1700	5500
1.3	विणकर संस्था (हातमाग, चंत्रमाग)	4	45	220	12	785
1.4	सुत गिरण्या	1	113	1176	-	1179
1.5	औद्योगिक वसाहती/संस्था	7	500	1500	1140	6750
1.6	इतर औद्योगिक संस्था	26	16330	4050	2020	40530
1.7	दुग्ध व्यवसाय संस्था	205	25049	1150	1350	11555
1.8	दुग्ध व्यवसाय संघटना	1	175	160	20	420
1.9	मत्स्यव्यवसाय संस्था	66	21200	12550	7040	74950
1.10	शेती संस्था	-	-	-	-	-
1.11	उपसा जलसिंचन संस्था	10	410	1990	75	2215
1.12	वन कामगार संस्था	-	-	-	-	-
1.13	इतर संस्था (पशुधन संस्था)	51	2500	2025	1660	2700
2)	सामाजिक सेवा संस्था					
2.1	गाहक भांडारे	74	32760	1320	970	20980
2.2	गृह निर्माण संस्था	209	5400	2250	1595	72980
2.3	कामगार कंत्राटदार संस्था	26	1210	965	240	6165
2.4	परिवहन संस्था	5	270	180	310	740
2.5	अ) महिला सहकारी संस्था	64	4670	1100	280	1285
	ब) जिल्हा सहकारी मंडळ	1	9	201	25	250
	क) इतर	23	170	170	15	260

आधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, रत्नागिरी.

जिल्ह्यातील उत्पादक संस्था आणि सामाजिक सेवा संस्था यांचे प्रमुख कार्यांचा तपशील
जिल्हा : रत्नागिरी. 31.3.2000 अखेर

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	बाब	परिमाण	साध्य
1	2	3	4	5
1	साखर कारखाने	अ. गाळलेल्या ऊसाचे वजन ब. गाळलेल्या ऊसाची किंमत क. उत्पादित साखरेचे वजन ड. उत्पादित साखरेची किंमत	हजार मे. टन लाख रुपये हजार मे. टन लाख रुपये	- - - -
2	प्राथमिक विणकर सहकारी संस्था	अ. चालू माग ब. सूत खरेदी क. उत्पादन ड. विक्री	संख्या लाख रुपये लाख रुपये लाख रुपये	- - - -
3	सूत गिरण्या	अ. चात्यांची संख्या ब. उत्पादित सूत	संख्या "00" हजार टन	- -
4	इतर औद्योगिक संस्था	अ. कच्चा माल खरेदी ब. उत्पादन क. विक्री	लाख रुपये लाख रुपये लाख रुपये	15.25 30.20 18.00
5	दुग्ध व्यवसाय संस्था	अ. दुग्ध खरेदीची किंमत ब. दुग्ध विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	260.00 265.10
6	दुग्ध व्यवसाय संघटना	अ. खरेदीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	126.00 127.10
7	मत्स्य व्यवसाय संस्था	अ. पकडलेल्या मासळीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	उ. ना. उ. ना.
8	मत्स्य व्यवसाय केंद्रीय संस्था	अ. पकडलेल्या मासळीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	उ. ना. उ. ना.
9	कृषि संस्था	अ. कसलेले क्षेत्र ब. उत्पादन	"00" हेक्टर लाख रुपये	- -
10	उपसा सिंचन संस्था	अ. भिजलेले क्षेत्र	"00" हेक्टर	40.00
11	वन कामगार संस्था	अ. दिलेली कुपे ब. वन उत्पादन मूल्य	संख्या लाख रुपये	- -
12	प्राथमिक ग्राहक भांडारे	अ. खरेदीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	225.00 226.10
13	प्राथमिक ग्राहक भांडारे	अ. खरेदीची किंमत ब. विक्रीची किंमत	लाख रुपये लाख रुपये	66.30 69.10
14	कामगार कंत्राटदार संस्था	अ. वर्षात हाती घेतलेली कामे ब. हातीघेतलेल्या कामांची अदा. किंमत क. दिलेली मजूरी	संख्या लाख रुपये लाख रुपये	27 28.15 14.00
15	गृह निर्माण संस्था	अ. बांधलेल्या घरांची/ गाळ्यांची संख्या	संख्या	490

अधार : जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, रत्नागिरी.

जिल्ह्यातील सावकारांची संख्या आणि त्यांनी दिलेली कर्जे 31.8.2000 अखेर

जिल्हा : रत्नागिरी

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	तहसील	सावकारांची संख्या	व्यापा-यांना दिलेली कर्जे	व्यापा-यां-व्यतिरिक्त दिलेली कर्जे	एकूण
1	2	3	4	5	6
1	रत्नागिरी	5	-	-	-
2	गुहागर	-	-	-	-
3	दापोली	-	-	-	-
4	मंडणगड	-	-	-	-
5	खेड	-	-	-	-
6	चिपळूण	2	-	-	-
7	संगमेश्वर	-	-	-	-
8	लांजा	-	-	-	-
9	राजापूर	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	7	-	-	-

टीप : सावकार नवीन असल्याने व्यवहार सुरू झाले नसून कर्जे वाटप केलेले नाही.
आधार: जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था, रत्नागिरी.

तक्ता क्रमांक 7.1

-109-

सार्वजनिक व अर्थसहाय्यीत संस्थांमार्फत उपलब्ध असलेल्या वैद्यकीय सुविधांची माहिती 1999

अ. क्र.	तहसील	रुग्णा-लये	दवा-साने	प्रसूती-गृहे	प्राथमिक आरोग्यकेंद्रे	उप-केंद्रे	डॉक्टर	परिचारिका
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	रत्नागिरी	8	8	-	8	45	54	145
2.	गुहागर	1	-	-	5	20	12	43
3.	दापोली	1	-	-	8	46	19	62
4.	मंडणगड	1	1	-	3	20	5	25
5.	सेड	1	2	1	8	48	22	66
6.	चिपळूण	1	2	1	9	59	23	81
7.	संगमेश्वर	2	-	-	10	54	25	79
8.	लांजा	1	-	-	6	27	14	40
9.	राजापूर	2	1	-	9	45	19	62
	जिल्हा एकूण	18	9	2	66	374	193	603

तक्ता क्रमांक 7.1 पुढे चालू

अ. क्र.	तहसील	साटांची संख्या			उपचार केलेले अंतररुग्ण (00)			उपचार केलेले बाह्यरुग्ण(00)		
		एकूण	स्त्रियां-साठी	मुलां-साठी	पुरुष	स्त्रिया	मुले	पुरुष	स्त्रिया	मुले
1	2	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1.	रत्नागिरी	699	296	363	60	65	36	741	910	918
2.	गुहागर	43	25	18	15	32	8	308	390	431
3.	दापोली	78	34	14	10	17	1	215	287	189
4.	मंडणगड	16	6	4	3	9	1	160	165	114
5.	सेड	98	53	35	5	18	8	330	527	283
6.	चिपळूण	94	44	40	11	10	2	372	366	294
7.	संगमेश्वर	120	58	62	28	20	5	383	384	254
8.	लांजा	54	24	15	7	13	1	158	316	106
9.	राजापूर	102	51	51	19	23	10	342	428	336
	जिल्हा एकूण	1304	601	602	153	212	72	3009	3771	2925

अपचार : 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, रत्नागिरी. 2)अधिक्षक मनोरुग्णालय, रत्नागिरी.
3) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जि. प., रत्नागिरी. 4)अधिक्षक कुष्ठरोग रुग्णालय, रत्नागिरी.
5) मुख्याधिकारी, नगरपरिषद, रत्नागिरी/सेड/चिपळूण

नोंदणी केलेल्या जन्म-मृत्यूंची संख्या-1999

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	तहसील	एकूण ग्रामीण नागरी	नोंदलेल्या जन्मांची संख्या			नोंदलेल्या मृत्यूंची संख्या			बाल मृत्यूंची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	रत्नागिरी	एकूण	3453	3201	6654	1605	1074	2679	73	64	137
		ग्रामीण	1208	1130	2338	943	627	1570	3	11	19
		नागरी	2245	2071	4316	662	447	1109	65	53	118
2.	गुहागर	एकूण	1128	1152	2280	632	470	1102	1	3	4
		ग्रामीण	1128	1152	2280	632	470	1102	1	3	4
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	दाभोली	एकूण	1353	1255	2608	813	494	1307	3	4	12
		ग्रामीण	1032	956	1988	744	433	1177	5	2	7
		नागरी	321	299	620	69	61	130	2	2	5
4.	मंडपगड	एकूण	602	543	1145	353	186	539	1	-	1
		ग्रामीण	602	543	1145	353	186	539	1	-	1
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	खेड	एकूण	1978	1838	3816	711	427	1138	7	2	9
		ग्रामीण	1261	1204	2465	664	400	1064	4	1	5
		नागरी	717	634	1401	47	27	74	3	1	4
6.	चिपळूण	एकूण	3645	3257	6902	1150	743	1893	9	16	25
		ग्रामीण	2034	1868	3902	996	644	1640	9	16	25
		नागरी	1611	1389	3000	154	99	253	-	-	-
7.	संगमेश्वर	एकूण	2094	1945	4039	1022	691	1713	4	3	7
		ग्रामीण	2094	1945	4039	1022	691	1713	4	3	7
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	सांजा	एकूण	908	874	1782	454	279	733	1	-	1
		ग्रामीण	908	874	1782	454	279	733	1	-	1
		नागरी	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	साजापूर	एकूण	1691	1545	3236	712	512	1224	3	3	6
		ग्रामीण	1215	1123	2338	675	436	1111	3	3	6
		नागरी	476	412	888	37	26	63	-	-	-
जिल्हा	एकूण	एकूण	16352	15660	32012	7452	4376	11828	107	95	202
		ग्रामीण	11432	10805	22237	6483	4216	10699	36	39	75
		नागरी	5370	4855	10225	969	660	1629	71	56	127

विविध कारणानुसार मृत्युंची संख्या 1999

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	मृत्युचे कारण	मृत्युंची संख्या
1	2	3
1.	हिचताप	--
2.	पटकी	--
3.	देवी	--
4.	क्षय	248
5.	न्युमोनिया	16
6.	अमांश, अतिसार, गैस्ट्रो	6
7.	हृदय विकार	662
8.	विषमज्वर	1
9.	कर्करोग	151
10.	श्वसन क्रियेसंबंधी	201
11.	अपघात अ) आत्महत्या ब) रहदारी वाहतूक क) इतर अपघात	32 32 330
12.	इतर कारणे	10649
13.	एकूण मृत्यु	12328

आधार : उपसंचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

माताबाल संगोपन कार्यक्रम अंतर्गत लस टोचणी

जिल्हा : राजागिरी

वर्ष : (1999-2000)

अ. क्र.	तहसिल	बा- ज	त्रिगुणी लस ति. डो.	पोलीओ	बीसीजी	गोवर	द्विगुणी (डीटी)	विष- मज्वर	धनुर्वात लस		
									10 वर्षे	16 वर्षे	गरादर स्त्रिया
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	राजा- गिरी.	गा.	4696	4696	4604	4504	5352	-	5438	4908	4987
		ना.	974	974	3594	1811	1117	-	1508	1403	1782
		ए.	5670	5670	3198	6815	6469	-	6941	6311	6769
2.	गुहागर	गा.	3318	3318	3189	3157	3357	-	3398	3318	3607
		ना.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		ए.	3318	3318	3189	3157	3357	-	3398	3318	3607
3.	दापोली	गा.	4426	4426	4423	4296	4748	-	4809	4176	4652
		ना.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		ए.	4426	4426	4423	4296	4748	-	4809	4176	4652
4.	मंडण- गड.	गा.	1777	1777	1705	2069	1853	-	1875	1752	1787
		ना.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		ए.	1777	1777	1705	2069	1853	-	1875	1752	1787
5.	खेड	गा.	4462	4462	4324	4306	4801	-	4404	4265	4509
		ना.	318	318	305	299	95	-	314	289	178
		ए.	4730	4730	4629	4605	4896	-	4718	4554	4687
6.	चिपळूण	गा.	5562	5562	5538	5379	6239	-	5732	5249	5892
		ना.	1151	1151	983	1063	1095	-	410	382	358
		ए.	6713	6713	6571	6442	7334	-	6142	5631	6750
7.	संगम- खेड.	गा.	4611	4611	5376	4704	5253	-	5029	4380	4867
		ना.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		ए.	4611	4611	5376	4704	5253	-	5029	4380	4867
8.	सांजा	गा.	2589	2589	2493	2571	3007	-	2592	2542	2322
		ना.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		ए.	2589	2589	2493	2571	3007	-	2592	2542	2322
9.	राजापूर	गा.	4071	4071	4084	3979	4523	-	4437	4262	4408
		ना.	235	235	230	134	191	-	231	235	319
		ए.	4306	4306	4314	4113	4714	-	4668	4497	4727
जिल्हा एकूण	गा.	35512	35512	35791	34965	39133	-	37709	34852	37581	
	ना.	2678	2678	5112	3307	2498	-	2463	2309	3137	
	ए.	38190	38190	40903	38272	41631	-	40172	37161	40663	

आधार : 1) जिल्हा शल्य चिकित्सक, राजागिरी (नागरी माहिती)

2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद, राजागिरी. (ग्रामीण माहिती)

जिल्हयातील कुटुंब नियोजन केंद्रांची संख्या-1999-2000

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	तहसील	एकूण ग्रामीण नागरी	31-3-2000 रोजी असलेल्या केंद्रांची संख्या	निर्बीजीकरण केलेल्यांची संख्या			लुप-पध्दती I. U. C. D संख्या	जननक्षम जोडपी संख्या
				पुरुष नसबंदी	स्त्रियांची नसबंदी	एकूण नसबंदी		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	रत्नागिरी	ग्रामीण	8	7	1245	1252	1158	8519
		नागरी	1	3	332	385	330	2180
2	मुहागर	एकूण	9	10	1627	1637	1488	10699
		ग्रामीण	5	3	713	716	531	4580
3	दाधोली	नागरी	-	-	-	-	-	-
		एकूण	5	3	713	716	531	4580
4	मंडणगड	ग्रामीण	3	3	1324	1327	958	5400
		नागरी	-	-	-	-	-	-
5	खेड	एकूण	3	2	522	524	341	2553
		ग्रामीण	3	-	1272	1272	1009	5393
6	चिपळूण	नागरी	1	-	131	131	9	-
		एकूण	9	-	1402	1403	1018	5393
7	संगमेश्वर	ग्रामीण	9	-	1640	1640	1071	7944
		नागरी	1	3	272	275	167	6180
8	लांजा	एकूण	10	3	1912	1915	1238	14124
		ग्रामीण	10	47	1327	1374	1190	8648
9	राजापूर	नागरी	-	-	-	-	-	-
		एकूण	10	47	1327	1374	1190	8648
10	राजापूर	ग्रामीण	6	3	554	557	530	4053
		नागरी	-	-	-	-	-	-
11	राजापूर	एकूण	6	3	554	557	530	4053
		ग्रामीण	9	-	946	946	942	6571
12	राजापूर	नागरी	1	-	90	90	50	675
		एकूण	10	-	1026	1036	992	7246
जिल्हा	एकूण	ग्रामीण	66	65	9543	9608	7780	53661
		नागरी	4	6	375	381	556	9035
		एकूण	70	71	10413	10489	8336	62696

आधार : 1) जिल्हा मध्य चिकित्सक, रत्नागिरी.
(नागरी शाखी)

2) जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जि. प. रत्नागिरी.
(ग्रामीण शाखी)

१९९१ च्या जनगणनेनुसार तहसिलनिहाय साक्षरता

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	तालुका	साक्षरांची संख्या-हजारात								
		गाामीण			नागरी			एकूण		
		पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१	रत्नागिरी	५९	४३	१०७	२३	१९	४१	३२	६६	१४८
		(७७.७२)	(५७.७६)	(६४.१६)	(३९.६४)	(७८.०९)	(८४.०१)	(३०.७०)	(५८.०७)	(६८.६९)
२	शुहागर	३१	२७	५८	-	-	-	३१	२७	५८
		(७३.३४)	(४४.९९)	(६३.६७)	-	-	-	(७३.३४)	(४४.९९)	(६३.६७)
३	दापोली	४१	३६	७७	३	७	१६	४९	४४	९३
		(७३.३९)	(४७.४६)	(६३.६३)	(३३.३६)	(७४.२६)	(८१.२६)	(७६.०२)	(६०.४६)	(६१.४३)
४	मंडणगड	१८	१७	३५	-	-	-	१८	१७	३५
		(७३.२१)	(६१.९९)	(६२.२७)	-	-	-	(७६.२१)	(६१.९९)	(६२.२७)
५	खेड	४८	४०	८८	५	४	९	६३	४४	९७
		(७६.९३)	(६०.९६)	(६२.०९)	(९२.७२)	(८०.८६)	(८६.८६)	(७७.१४)	(६२.६६)	(६३.६८)
६	विषळण	६३	५०	११३	१५	१३	२८	७८	६३	१४१
		(७७.२३)	(६१.३१)	(६३.४२)	(९२.१९)	(७७.४७)	(८४.८१)	(७९.७६)	(६६.६६)	(६६.७७)
७	संगमेश्वर	५६	४९	१०५	-	-	-	५६	४९	१०५
		(७३.६१)	(४९.२४)	(६९.८४)	-	-	-	(७३.६१)	(४९.२४)	(६९.८४)
८	नांजा	२३	२३	५१	-	-	-	२३	२३	५१
		(७१.००)	(४६.४६)	(६६.६९)	-	-	-	(७१.००)	(४६.४६)	(६६.६९)
९	राजापुर	४५	४०	८५	४	३	७	४९	४३	९२
		(७४.०९)	(४६.६८)	(६८.८२)	(९०.६७)	(७४.६३)	(८२.३६)	(७६.१४)	(४८.९२)	(६०.१३)
	जिल्हा एकूण	३८९	३२९	७१८	५४	४६	१००	४४४	३७६	८१९
		(७६.०४)	(४९.३३)	(६०.६७)	(९०.४६)	(७७.२६)	(८३.९०)	(७६.६४)	(६१.६१)	(६३.७०)

टिप : १) आकडे पूर्णांकाने केल्याने कांही ठिकाणी बेरजा जुळणार नाहीत.

२) कंसातील आकडे साक्षरतेची टक्केवारी दर्शवितात. आधार : जनगणना १९९१.

शैक्षणिक संस्था आणि शिक्षकांची आणि विद्यार्थ्यांची संख्या. 1998 - 99

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्थांची संख्या	शिक्षक संख्या				विद्यार्थी संख्या	प्रति शिक्षक विद्यार्थी संख्या
			एकूण	स्काना 4 पैकी शिक्षिका	त्रि-क्षित	स्काना 6 पैकी शिक्षिका		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	पूर्व प्राथमिक शाळा	1857	1897	1897	1014	1014	67852	36
2	प्राथमिक शाळा							
	अ) एक शिक्षकी शाळा	-	-	-	-	-	-	-
	ब) कनिष्ठ प्राथ. शाळा	1684	3056	1251	2216	1192	66421	22
	क) उच्च प्राथ. शाळा	1107	6095	2691	5843	2528	161994	27
	ड) एकूण (अ+ब+क)	2091	9151	3942	8759	3720	228415	25
3	माध्यमिक शाळा	253	2193	481	2177	476	64363	30
4	उच्च माध्यमिक शाळा	49	1334	282	1330	282	46356	35
5	साजान्य शिक्षणाची महाविद्यालये (कला, शास्त्र, वाणिज्य)	19	363	66	363	66	9621	27
	जिल्हा एकूण	4869	14933	6663	13643	5553	417107	23

टीप : पूर्व प्राथमिक शाळांची रकाना 6 व 7 ची नहिनी 1997-98 ची आहे.

आधार : शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, एजे

पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या
आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गीवारी, 1998 - 99

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	संस्थेतील विद्यार्थ्यांची संख्या					
		पूर्वप्राथमिक		प्राथमिक		माध्यमिक	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
1	2	3	4	5	6	7	8
1	पूर्व प्राथमिक	67852	33389	-	-	-	-
2	इयत्ता 1 ते 4	-	-	151451	74212	-	-
3	इयत्ता 5 ते 7	-	-	7994	37166	33956	15542
4	इयत्ता 8 ते 10	-	-	-	-	70032	27695
5	इयत्ता 11 व 12	-	-	-	-	7231	2337
6	उच्च माध्य. नंतर	-	-	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	67852	33389	228415	111378	111219	46074

तक्ता क्रमांक ४.३ पुढे चालू

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	संस्थेतील विद्यार्थ्यांची संख्या			
		सामान्यशिक्षणाची महाविद्यालये		एकूण	
		एकूण	मुली	एकूण (3+5+7+9)	मुली (4+6+8+10)
1	2	9	10	11	12
1	पूर्व प्राथमिक	-	-	67852	33389
2	इयत्ता 1 ते 4	-	-	151451	74212
3	इयत्ता 5 ते 7	-	-	110920	52708
4	इयत्ता 8 ते 10	-	-	70032	27695
5	इयत्ता 11 व 12	1248	1917	11479	4754
6	उच्च माध्यमिक नंतर	5373	3628	5373	2628
	जिल्हा एकूण	9621	4545	417107	195386

पुढे चालू

पूर्व प्राथमिक, प्राथमिक, माध्यमिक व महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांची स्तरनिहाय संख्या
आणि मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची वर्गवारी 1998 - 99

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	शैक्षणिक स्तर	मागासवर्गीय विद्यार्थी संख्या							
		अनुसूचित जाती नवबौद्धसह		अनुसूचित जमाती		इतर मागासवर्गीय		एकूण मागासवर्गीय	
		एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
1	2	13	14	15	16	17	18	19	20
1	पूर्व प्राथमिक	-	-	-	-	-	-	-	-
2	इयत्ता 1 ते 4	12998	6404	1579	677	92006	44831	106583	51912
3	इयत्ता 5 ते 7	10347	4900	680	293	68028	32335	79055	37523
4	इयत्ता 8 ते 10	7247	3061	341	103	37432	13543	45020	16707
5	इयत्ता 11 व 12	933	370	31	9	5066	2002	6080	2381
6	उच्च माध्यमिक नंतर	502	187	11	1	2410	1161	2923	1349
	जिल्हा एकूण	32077	14922	2642	1083	204942	93872	239661	109877

आधार : शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

जिल्हा : सतनागिरी

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	संस्था संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या							
			अनु. जाती		अनु. जमाती		इ. मा. व.		एकूण मा. व.	
			एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली	एकूण	मुली
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१	शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये	३	३६	१४	२९	७	६५	३०	१२०	६१
२	विधी महाविद्यालये	१	६	२	१	-	२९	१०	३६	१२
३	वैद्यकीय महाविद्यालये	-	-	-	-	-	-	-	-	-
४	आयुर्वेद महाविद्यालये	-	-	-	-	-	-	-	-	-
५	अभि. महाविद्यालये	-	-	-	-	-	-	-	-	-
६	इतर									
	अ. तंत्रनिकेतन	३	१४०	१५	१०	-	६२४	६५	६७४	७०
	ब. आय. टी. आय.	१५	६१	१०	१०	-	३३७	११७	९५४	१२७
	क. डी. एड.	६	१३६	४९	३५	३२	२७७	११०	४९३	१९१
	ड. जी. सी. डी.	-	-	-	-	-	-	-	-	-

तक्ता क्रमांक ४.१ पुढे चालू

अ. क्र.	संस्थेचा प्रकार	विद्यार्थ्यांची संख्या				एकूण शिक्षक	
		द्विगम मागोस		एकूण विद्यार्थी		एकूण	शिक्षिका
		एकूण	मुली	एकूण	मुली		
१	२	१२	१३	१४	१५	१६	१७
१	शिक्षण विषयक पदवी महाविद्यालये	१२२	६६	२४२	११७	२५	७
२	विधी महाविद्यालये	३०	२९	११६	४१	१३	-
३	वैद्यकीय महाविद्यालये	-	-	-	-	-	-
४	आयुर्वेदिक महाविद्यालये	-	-	-	-	-	-
५	अभियांत्रिकी महाविद्यालये	-	-	-	-	-	-
६	इतर						
	अ. तंत्रनिकेतन	९५०	३६	१६२४	१५६	३४	२
	ब. आय. टी. आय.	९५२	१७४	१९१०	३०१	१४६	१४
	क. डी. एड.	२९४	१४२	७९२	३३३	६८	११
	ड. जी. सी. डी.	-	-	-	-	-	-

टिप : तंत्रनिकेतन ची माहिती ही १९९५-९६ चा वर्षाची आहे.

आधार : १) उच्च शिक्षण संचालनालय, पुणे. २) तंत्र शिक्षण संचालनालय, पुणे.

आधिकृत्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांना मिळणा-या शैक्षणिक सवलती 1998-99

जिल्हा : सतनामिरी

ना भा र्थ्या ची सं ह्या									
स. क्र.	मा- ध्य- मि- क.	कनिष्ठ महा विद्यालये 11 वी, 12 वी	उच्च शिक्षण	अभि- यांत्रिकी महा विद्यालये	वैद्यकीय महा विद्यालये	इतर महा विद्यालये	इतर संस्था	एकूण	प्रत्यक्ष स्वर्च (रूपये हजारात)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	-	3730	1500	--	--	1382	1081	7643	881

आधार : शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

तक्ता क्रमांक ३. ६
प्राथमिक शिक्षणावरील खर्च १९९९-२०००

जिल्हा : रत्नागिरी

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	पंत्रणा	योजनेतर				योजनांतर्गत			
		आवर्ती	बांधकाम अनुदाना-व्यतिरिक्त अनावर्ती खर्च	बांधकाम	एकूण	आवर्ती	बांधकाम अनुदाना-व्यतिरिक्त अनावर्ती खर्च	बांधकाम	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१	जिल्हा परिषद	१३४७४२९	-	-	१३४७४२९	३३१४	-	-	३३१४
२	नगरपरिषद	२६२४०	-	-	२६२४०	-	-	-	-
३	कटक मंडळ	-	-	-	-	-	-	-	-
४	महानगरपालिका	-	-	-	-	-	-	-	-
५	बांधकाम अनुदाना व्यतिरिक्त इतर खर्च	-	-	-	-	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	१३७३६६९	-	-	१३७३६६९	३३१४	-	-	३३१४

तक्ता क्रमांक ३. ६ पुढे चालू

अ. क्र.	पंत्रणा	एकूण खर्च			
		आवर्ती	बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त अनावर्ती खर्च	बांधकाम	एकूण
१	२	११	१२	१३	१४
१	जिल्हापरिषद	१३५०७४३	-	-	१३५०७४३
२	नगरपरिषद	२६२४०	-	-	२६२४०
३	कटक मंडळ	-	-	-	-
४	महा नगरपालिका	-	-	-	-
५	बांधकाम अनुदानाव्यतिरिक्त इतर खर्च	-	-	-	-
	जिल्हा एकूण	१३७६९८३	-	-	१३७६९८३

आधार : शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

जिल्हयातील व्यवसाय मार्गदर्शन कनिष्ठ महाविद्यालये व तांत्रिक शाळा (अठवी ते बारावी)
जिल्हा : रत्नागिरी 1999-2000

अ. क्र.	बा ब	परिमाण	माहिती
1	2	3	4
1	शाळांची संख्या	संख्या	25
2	पटावरील संख्या अ. मुले ब. मुली	संख्या संख्या संख्या	2692 504
	एकूण (अ + ब)	संख्या	3196
	एकूण खर्च	रुपये हजारात	12397

आधार : जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, रत्नागिरी.

शिक्षकांकरिता प्रशिक्षण संस्था 1998-99

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	बा ब	परिमाण	माहिती
1	2	3	4
1	शिक्षकांकरिता प्रशिक्षण संस्था संख्या अ. पदवीस्तर ब. पदवीपूर्व स्तर क. शाळास्तर	संख्या संख्या संख्या	3 7 -
2	पटावरील संख्या अ. पदवीस्तर ब. पदवीपूर्व स्तर क. शाळास्तर	संख्या संख्या संख्या	242 818 -
3	एकूण खर्च (रुपये) अ. पदवीस्तर ब. पदवीपूर्व स्तर क. शाळास्तर	रुपये रुपये रुपये	उ. ना. उ. ना. उ. ना.

आधार : शिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

रेल्वे मार्गाची लांबी [31 मार्च, 2000 या वर्षाअखेर]

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	रेल्वे मार्ग	लांबी कि. मी.
1	2	3
1.	1) ब्रॉडगेज 2) डब्ले 3) तिहेरी व अधिक	194.465 -- --
2.	मिटर गेज	--
3.	नॅरो गेज	--
	एकूण रेल्वे मार्ग	194.465

रेल्वे स्थानकांची तालूकावार यादी [31 मार्च, 2000 या दिवशीची]

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	तालुका	रेल्वे स्थानकांचे नाव	रेल्वेचा प्रकार	रेल्वे क्षेत्र विभाग
1	2	3	4	5
1	खेड	द्विवाणखवटी	ब्रॉडगेज	कोकण रेल्वे, रत्नागिरी
2	खेड	खेड	--	--
3	खेड	अंजणी	--	--
4	चिपळूण	चिपळूण रोड	--	--
5	चिपळूण	कामधे	--	--
6	चिपळूण	सावडी	--	--
7	संगमेश्वर	आरवली(आदित्यनगर)	--	--
8	संगमेश्वर	संगमेश्वर रोड	--	--
9	रत्नागिरी	उक्षी	--	--
10	रत्नागिरी	भोके	--	--
11	रत्नागिरी	रत्नागिरी	--	--
12	रांजा	निवसर	--	--
13	रांजा	आडवली	--	--
14	रांजा	विलवडे	--	--
15	रांजापूर	रांजापूर रोड	--	--

आधार : महत्त्व अभियंता, कोकण रेल्वे कार्पोरेशन ली., एमआयडीसी, रत्नागिरी.

प्रकार व पृष्ठभाग यानुसार स्तयाची लांबी 31 मार्च, 2000 असेर

जिल्हा: रत्नागिरी

[लांबी कि.मी. मध्ये]

अ. क्र.	बाब	स्तयाचा प्रकार							एकूण स्तयांची लांबी
		राष्ट्रीय महा-मार्ग	प्रमुख राज्य महा-मार्ग	राज्य महा-मार्ग	प्रमुख जिल्हा स्ते	इतर जिल्हा स्ते	खड्या तील स्ते	इतर योजने तर	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	सिमेंट काँक्रीट								
	अ) सा. बां. विभाग	-	-	-	-	-	-	-	-
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	-	-	-	-	-
	क) नगरपरिषद	-	-	-	-	-	-	3.50	3.50
2	डांबरी								
	अ) सा. बां. विभाग	277.00	170.00	625.00	546.00	11.00	-	-	1629.00
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	474.00	672.00	716.00	-	1862.00
	क) नगरपरिषद	-	-	-	-	-	-	87.88	87.88
3	सडीचे								
	अ) सा. बां. विभाग	-	16.00	22.00	87.00	4.00	-	-	129.00
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	239.00	485.00	1191.00	-	1915.00
	क) नगरपरिषद	-	-	-	-	-	-	17.46	17.46
4	इतर माल वापरून केलेले								
	अ) सा. बां. विभाग	-	-	-	-	-	-	-	-
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	2.00	81.00	408.00	-	491.00
	क) नगरपरिषद	-	-	-	-	-	-	-	-
5	इतर								
	अ) सा. बां. विभाग	-	-	-	-	-	-	-	-
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	-	-	-	-	-
	क) नगरपरिषद	-	-	-	-	-	-	19.74	19.74
	एकूण लांबी								
	अ) सा. बां. विभाग	277.00	186.00	647.00	633.00	15.00	-	-	1758.00
	ब) जिल्हा परिषद	-	-	-	715.00	1238.00	2315.00	-	4268.00
	क) नगरपरिषद	-	-	-	-	-	-	128.58	128.58
	जिल्हा एकूण	277.00	186.00	647.00	1348.00	1253.00	2315.00	128.58	6154.58

आधार : 1. अधीक्षक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, रत्नागिरी.

2. मुख्याधिकारी, नगरपरिषद, रत्नागिरी.

वापरत असलेली मोटर वाहनांची संख्या - 31 मार्च, 2000 अखेर

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1.	मोटर सायकली, स्कुटर्स/मोपेड इत्यादी	41983
2.	मोटारी/जीप्स/स्टेशन वॅग्स	8546
3.	टॅक्सी कॅबजस्	134
4.	स्वयंचालित रिक्शा	8803
5.	स्टेट कॅबजेस	
	1) डिझेलवर चालणा-या	588
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	-
	कॅम्पाटी वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	-
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	-
6.	मालमोटारी-साजगी वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	-
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	-
	मालमोटारी-सार्वजनिक वाहने	
	1) डिझेलवर चालणा-या	6540
	2) पेट्रोलवर चालणा-या	1678
7.	रुग्णवाहिका	63
8.	शाळेच्या बसेस	32
9.	साजगी सेवा देणारी वाहने (अनुयाज)	164
10.	जोड वाहने	409
11.	ट्रॅक्टर्स	357
12.	इतर	48
	जिल्हा एकूण	69345

आधार : प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, रत्नागिरी.

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची प्रवासी वाहतूक अकडेवारी, वर्ष 1999-2000
जिल्हा : स्तनागिरी

अ. क्र.	बाब	उपक्रमाचे नांव
		महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, स्तनागिरी विभाग, स्तनागिरी
1	2	3
1	वर्षाअखेरीस मार्गांची संख्या	1091
2	मार्गांची एकूण लांबी [कि. मी.]	67150.6
3	मार्गांची सरासरी लांबी [कि. मी.]	61.55
4	वर्षातील अस्तित्वात असलेल्या बसगाड्यांची संख्या	652
5	स्त्यावर धावणा-या बसगाड्यांची दैनिक सरासरी संख्या	566
6	प्रवाशांची दैनिक सरासरी [लाखात]	2.42
7	वाहतुकीमुळे वर्षात मिळालेले उत्पन्न [रु. हजारात]	789295
8	दर प्रवाशांमागे मिळालेले सरासरी उत्पन्न पैशामध्ये (दर दिवशी)	894

अधार : विभागीय नियंत्रक, महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ, स्तनागिरी
विभाग, स्तनागिरी.

महत्वाच्या स्तयावरील वाहतूक गणना 17-05-99 ते 24-05-99

जिल्हा : रत्नागिरी.

अ. क्र.	मार्गाचा प्रकार, नांव व क्रमांक	लांबी कि. मी.	जवळचे शहर/सेडे	स्तयाची रुंदी मीटर	पृष्ठ भागाचा प्रकार	जलदगती वाहने				
						कार, जीप्स	बस गाड्या	माल मोटारी	दुचाकी वाहने	एकूण 7 ते 10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
राष्ट्रीय महामार्ग										
1	पनवेल-पणजी -17	154/200	कशेडी	7.00	डांबरी	1817	924	1773	127	4641
2	पनवेल-पणजी -17	254/800	धामणी	7.00	डांबरी	3122	1392	2245	956	7715
3	पनवेल-पणजी -17	330/000	वाकेड	5.50	डांबरी	2972	2111	2446	1114	8643
प्रमुख राज्य महामार्ग										
1	रत्नागिरी-कोल्हापूर -3	20/000	हातसंबा	6.70	डांबरी	2150	616	1287	1326	5379
2	रत्नागिरी-कोल्हापूर -3	88/800	साखरपा	7.00	डांबरी	1287	190	655	528	2660
3	रत्नागिरी-कोल्हापूर -3	31/000	पाली	7.00	डांबरी	907	129	466	356	1858
4	बाणकोट-केळशी -4	00/600	बाणकोट	3.70	डांबरी	70	21	61	52	204
5	आंजर्ले-केळशी -4	01/600	आंजर्ले	3.70	डांबरी	363	1	209	259	832
6	आंजर्ले-दापोली -4	00/000	आसूद	3.70	डांबरी	1280	82	520	530	2462
7	वेलदूर-गुहागर -4	03/560	राजवी	3.75	डांबरी	98	33	92	33	301
8	गुहागर-नवसाळ -4	03/800	पालशेत	3.70	डांबरी	223	41	214	206	684
9	रत्नागिरी-पूर्णगड -4	21/800	भाटये	3.70	डांबरी	1996	251	515	1240	4002
10	रत्नागिरी-पूर्णगड -4	08/500	गोळप	3.70	डांबरी	1613	153	588	980	3334
11	रत्नागिरी-सडये -4	05/000	साखरतर	3.70	डांबरी	719	201	94	698	1712
12	गावखडी-आडीवरे -4	06/000	आडीवरे	3.70	डांबरी	347	31	108	140	626
राज्य महामार्ग										
1	बाणकोट-मंडणगड-70	00/000	बाणकोट	3.70	डांबरी	241	21	218	222	702
2	गुहागर-कराड -78	04/000	मोडकाघर	5.50	डांबरी	330	121	204	225	880
3	गुहागर-कराड -78	57/100	मुंदे	7.00	डांबरी	1626	196	1498	1413	4733
4	गुहागर-कराड -78	46/000	खेडी	7.00	डांबरी	6523	304	2540	4733	14150
5	विसापूर-लाटवण -96	00/600	विसापूर	3.70	डांबरी	73	15	82	65	235
6	दापोली-पालगड -96	09/000	पिसई	3.70	डांबरी	1079	120	877	438	2514
7	दाभोळ-दापोली -96	09/000	दाभोळ	3.70	डांबरी	885	57	806	692	2440
8	पुसाड-खेड -100	34/200	भिगळोली	5.50	डांबरी	527	211	519	431	1688
9	म्हाप्रळ-खेड -100	12/600	पालगड	5.50	डांबरी	401	142	743	226	1512
10	मुरार-खेड -100	50/000	म्हाप्रळ	5.50	डांबरी	440	211	491	220	1362
11	मंडणगड-दापोली-103	05/000	नारगोळी	3.70	डांबरी	96	17	161	98	371
12	आंजर्ले-दाहागाव -103	18/400	वेळवी	3.70	डांबरी	783	27	451	354	1615

अ. क्र.	मार्गाचा प्रकार, नांव व क्रमांक	लांबी कि. मी.	जवळचे शहर/खेडे	रस्त्याची रुंदी	पृष्ठ भागाचा प्रकार	मंदगती वाहने				दर दिवशी सरासरी वाहन भार मे. टन
						जनावरांकडून ओढली जाणारी वाहने	सायकली	इतर वाहने	एकूण	
1	2	3	4	5	6	12	13	14	15	16
राष्ट्रीय महामार्ग										
1	पनवेल-पणजी -17	154/800	कशेडी	7.00	डांबरी	-	-	-	-	31953
2	पनवेल-पणजी -17	254/800	धामणी	7.00	डांबरी	2	120	-	122	42981
3	पनवेल-पणजी -17	330/000	वाकेड	5.50	डांबरी	-	-	-	-	46413
प्रमुख राज्य महामार्ग										
1	रत्नागिरी-कोल्हापूर -8	20/000	हातसंबा	6.70	डांबरी	15	20	-	35	21330
2	रत्नागिरी-कोल्हापूर -8	88/800	साखरपा	7.00	डांबरी	9	150	3	162	16792
3	रत्नागिरी-कोल्हापूर -8	31/000	पाली	7.00	डांबरी	20	160	1	181	9295
4	बाणकोट-केळशी -4	00/600	बाणकोट	3.70	डांबरी	17	20	-	37	998
5	आंजर्ले-केळशी -4	01/600	आंजर्ले	3.70	डांबरी	229	304	-	533	3165
6	आंजर्ले-दापोली -4	00/000	आसूढ	3.70	डांबरी	80	197	-	277	7482
7	वेलदूर-गुहागर -4	03/500	रानवी	3.75	डांबरी	21	23	29	73	1498
8	गुहागर-तवसाळ -4	03/800	पालशेत	3.70	डांबरी	28	34	27	89	3167
9	रत्नागिरी-पूर्णगड -4	21/800	भाटये	3.70	डांबरी	-	-	-	-	10014
10	रत्नागिरी-पूर्णगड -4	03/500	गोळप	3.70	डांबरी	-	-	-	-	10047
11	रत्नागिरी-भडये -4	05/000	साखरतर	3.70	डांबरी	45	52	-	97	4333
12	गावसडी-आडीवरे -4	06/000	आडीवरे	3.70	डांबरी	-	50	-	50	2011
राज्य महामार्ग										
1	बाणकोट-मंडणगड-70	00/000	बाणकोट	3.70	डांबरी	15	25	-	40	3042
2	गुहागर-कराड -78	04/000	मोडकाघर	5.50	डांबरी	19	31	22	72	3368
3	गुहागर-कराड -78	57/100	मुंढे	7.00	डांबरी	136	455	-	591	21931
4	गुहागर-कराड -78	43/000	खेडी	7.00	डांबरी	12	3680	-	3692	44504
5	विसापूर-लाटवण -96	00/600	विसापूर	3.70	डांबरी	10	16	-	26	1146
6	दापोली-पालगड -96	09/000	पिसई	3.70	डांबरी	21	14	-	35	11976
7	दाभोळ-दापोली -96	09/000	दाभोळ	3.70	डांबरी	50	665	-	715	9582
8	पुसाड-खेड -100	34/200	भिंमळोली	5.50	डांबरी	21	30	-	51	3571
9	म्हाप्रळ-खेड -100	12/600	पालगड	5.50	डांबरी	22	33	-	55	3785
10	मुरार-खेड -100	50/000	म्हाप्रळ	5.50	डांबरी	28	34	-	62	3207
11	मंडणगड-दापोली-103	05/000	नारगोळी	3.70	डांबरी	37	24	-	111	1964
12	आंजर्ले-दहागाव -103	13/400	वेळवी	3.70	डांबरी	106	156	-	262	6267

जिल्हा : रत्नागिरी.

अ. क्र.	मार्गाचा प्रकार, नांव व क्रमांक	लांबी कि. मी.	जवळचे शहर/सेडे	स्तंभ्याची रुंदी मीटर	पृष्ठ भागाचा प्रकार	जलदगती वाहने				
						कार, जी प्स	बस गा ह्या	माल मोटारी	दुधाकी वाहने	एकूण 7 ते 10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
13	दापोली-सेड -104	49/000	साक्रोळी	3.70	डांबरी	1382	360	1341	1073	4136
14	दापोली-सेड -100	00/200	दापोली	3.70	डांबरी	1876	146	575	589	3186
15	दापोली-सेड -100	03/700	टाळसुरे	3.70	डांबरी	1461	131	570	512	2674
16	दापोली-सेड -100	28/200	महाडनाक	3.70	डांबरी	1981	400	1495	1146	5022
17	सावर्डे-तवसाळ -105	01/200	आगवे	3.70	डांबरी	1011	49	363	639	2062
18	जयगड-निवळी -106	19/000	चाफे	3.70	डांबरी	179	254	253	593	1279
19	संगमेश्वर-साखरपा -107	16/000	देवरुस	3.70	डांबरी	951	150	316	573	1990
20	रत्नागिरी-देवधे -108	14/800	चांदेराई	3.70	डांबरी	713	36	667	658	2074
21	पावस-देवधे -109	18/200	उपळे	3.70	डांबरी	336	114	428	281	1209
22	दाभोळे-राजापूर -110	01/000	लांजा	3.70	डांबरी	1057	94	264	752	2167
23	लांजा-साटवली -110	05/000	कोंडे	3.70	डांबरी	245	30	146	165	586
24	विटापेठ-पावस -111	16/000	रायपाटण	3.70	डांबरी	199	38	92	47	376
25	ओणी-शिचणे -111	05/600	कळसवली	3.70	डांबरी	141	12	125	70	343
26	पावस-सानवली	10/000	जाकादेवी	3.70	डांबरी	295	29	277	169	770
27	मुसाकाजी-राजापूर-112	21/000	धारतळे	3.70	डांबरी	321	36	139	143	639
28	जेतापूर-हातीवळे -113	02/800	जुवाटी	3.70	डांबरी	231	44	143	102	550
प्रमुख जिल्हा मार्ग										
1	पाचरल-आंबवणे -1	00/000	पाचरल	3.70	डांबरी	50	22	56	65	193
2	केळशी-देवहारे -2	15/400	केळशी	3.70	डांबरी	57	22	46	110	235
3	कुंबळे-साटवण -3	00/000	कुंबळे	3.70	डांबरी	103	20	77	102	302
4	केळशी-तिवरे -5	25/000	वेळवी	3.75	डांबरी	18	9	51	31	109
5	दापोली-अडखळ -6	07/000	दापोली	3.75	डांबरी	79	22	58	96	253
6	सेड-आंबये-भोवेली -8	01/000	चाकाळे	3.70	डांबरी	425	33	124	120	702
7	नातूनगर-विन्हेरे -10	00/000	नातूनगर	3.70	डांबरी	32	6	149	21	208
8	कुडोशी-दहिवली -11	00/000	कुडोशी	3.70	डांबरी	47	26	32	70	175
9	सेड-बिरमणी -11	00/200	चडवली	3.70	डांबरी	58	20	61	51	183
10	मांडवे-हुंबरी -13	12/000	घाटव	3.70	डांबरी	13	6	21	13	53

जिल्हा : रत्नागिरी.

अ. क्र.	मार्गाचा प्रकार, नांव व प्रकार	लांबी कि. मी.	जवळचे शहर/खेडे	स्तंभ्याची रुंदी	पृष्ठ भागाचा प्रकार	मंदगती वाहने				दर दिवशी सरासरी वाहन भार मे. टन
						जावराकडून उडली जाणारी वाहने	सायकली	इतर वाहने	एकूण	
1	2	3	4	5	6	12	13	14	15	16
13	दापोली-खेड -104	49/000	साक्रोळी	3.70	डांबरी	99	289	-	388	20838
14	दापोली-खेड -100	00/200	दापोली	3.70	डांबरी	17	1259	-	1276	9673
15	दापोली-खेड -100	03/700	टाळसुरे	3.70	डांबरी	11	93	-	104	8719
16	दापोली-खेड -100	23/200	महाडनाक	3.70	डांबरी	13	403	-	421	22536
17	सावर्डे-तवसाळ -105	01/200	आगवे	3.70	डांबरी	19	259	58	326	6565
18	जयगड-निवळी -106	19/000	चाफे	3.70	डांबरी	-	12	-	12	7434
19	संगमेश्वर-साखरपा -107	16/000	देवरुस	3.70	डांबरी	4	351	1	356	6651
20	रत्नागिरी-देवधे -108	14/600	चांदेराई	3.70	डांबरी	68	84	-	150	7000
21	नावस-देवधे -109	18/200	उपळे	3.70	डांबरी	24	56	-	90	5798
22	दाभोळे-राजापूर -110	01/000	लांजा	3.70	डांबरी	20	363	24	407	5410
23	लांजा-साटवली -110	05/000	कोंडे	3.70	डांबरी	11	-	-	11	2063
24	विटापेठ-पावस -111	16/000	रायपाटण	3.70	डांबरी	37	97	-	59	1750
25	ओणी-शिवणे -111	05/600	कळसवली	3.70	डांबरी	23	48	-	76	1650
26	पावस-सानवली	10/000	जाकादेवी	3.70	डांबरी	-	100	-	100	3165
27	मुसाकाजी-राजापूर-112	21/000	धारतळे	3.70	डांबरी	-	10	-	10	2480
28	जेतापूर-हातीवळे -113	02/800	जुवाटी	3.70	डांबरी	-	4	-	4	2094
प्रमुख जिल्हा मार्ग										
1	पाचरल-आंबवणे -1	00/000	पाचरल	3.70	डांबरी	19	46	-	65	870
2	केळशी-देव्हारे -2	15/400	केळशी	3.70	डांबरी	55	29	-	84	807
3	कुंबळे-लाटवण -3	00/000	कुंबळे	3.70	डांबरी	37	42	-	109	1206
4	केळशी-तिवरे -5	25/000	वेळवी	3.75	डांबरी	15	11	-	26	613
5	दापोली-अडसळ -6	07/000	दापोली	3.75	डांबरी	7	83	-	90	940
6	खेड-कुंबळे-सावली -8	01/000	चाकाळे	3.70	डांबरी	16	399	-	415	2233
7	नातूनगर-विन्हेरे -10	00/000	नातूनगर	3.70	डांबरी	17	-	35	52	306
8	कुडाशी-दहीवली -11	00/000	कुडाशी	3.70	डांबरी	12	19	70	101	699
9	खेड-बिरमणी -11	00/200	वडवली	3.70	डांबरी	32	29	46	97	720
10	सांडवे-हुंबरी -13	12/000	चाटव	3.70	डांबरी	6	10	13	29	275

जिल्हा : रत्नागिरी.

अ. क्र.	मार्गाचा प्रकार, नांव व क्रमांक	लांबी कि. मी.	जवळचे शहर/खेडे	स्तंभ्याची रुंदी, मीटर	पृष्ठ भागाचा प्रकार	जलदगती वाहने -				
						कार, जी. एस.	बस गा. ड्या	माल मोटारी	दुचाकी वाहने	एकूण 7 ते 10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
11	खेड-बिरमणी -12	00/400	भरणे	3.70	डांबरी	871	68	181	459	1579
12	खेड-सोपी -14	01/000	वेरळ	3.70	डांबरी	415	78	218	214	920
13	वाकवली-उन्हवरे -16	02/400	टेटवली	3.70	डांबरी	282	42	135	249	708
14	चिंचघर-मुंबके -17	02/000	सुसेरी	3.70	डांबरी	690	59	306	292	1347
15	सवेणी-गुणदे -18	00/000	हेदळी	3.70	डांबरी	34	13	36	36	119
16	सोपी-धामणंद -19	12/000	कासई	3.70	डांबरी	53	24	44	41	162
17	पिंपळी-नांदिवसे -19	15/200	पिंपळी	3.70	डांबरी	609	58	325	574	1561
18	चिपळूण-चोरवणे -20	11/000	काडवली	3.70	डांबरी	240	65	190	148	643
19	तरवळ-राई	02/300	आगवे	3.70	डांबरी	45	19	39	33	136
20	कोंढये-करंबवणे -22	07/000	करंबवणे	3.70	डांबरी	180	27	123	130	460
21	गणेशखिंड-मालदोली-23	07/000	गणेशखिंड	3.75	डांबरी	60	16	94	54	224
22	चिखली-पांगरी -24	05/000	निगुंडळ	3.75	डांबरी	72	14	73	39	198
23	चिखली-अबलोली -24	05/200	पांगरी	3.70	डांबरी	180	28	142	125	475
24	पालशेत-वेळंब -24	11/000	वेळंब	3.70	डांबरी	23	10	32	29	99
25	बो-घा-मार्गताम्हाणे-27	08/000	बो-घाफाट	3.70	डांबरी	170	16	125	138	449
26	हेदळी-रामपूर -29	01/000	रामपूर	3.70	डांबरी	73	32	133	79	317
27	मार्गता-आबीटगांव-30	00/000	मा. ताम्हा.	3.70	डांबरी	62	20	115	79	276
28	गणेशखिंड-कुटरे -31	13/400	सावई	3.70	डांबरी	2584	86	177	2357	5204
29	गणेशखिंड-दुर्गेवाडी-31	00/200	गणेशखिंड	3.70	डांबरी	277	21	358	109	765
30	असुई-कोंडभरणे -32	00/000	असुई	3.70	डांबरी	138	14	161	83	396
31	आरवली-संगमेश्वर -33	01/000	आरवली	3.70	डांबरी	350	42	311	347	1050
32	खेरशेत-पेढांबे -34	00/000	कळंबोशी	3.70	डांबरी	71	11	19	24	125
33	आबिटगाव-ताडली -35	02/000	वहाळ	3.70	डांबरी	23	4	44	21	92
34	आबलोली-काजुर्ली -36	00/200	आबलोली	3.70	डांबरी	39	12	57	37	145
35	वाफे-गणपतीपुळे -37	07/000	नेवरेफाटा	3.70	डांबरी	824	94	446	254	1618
36	तिवराड-पिरेवणे -39	06/200	वेतोशी	3.70	डांबरी	234	10	152	159	555
37	रत्नागिरी-वांदी -40	02/000	मिरजोळे	3.70	डांबरी	655	255	278	477	1665

जिल्हा : रत्नागिरी.

अ. क्र.	मार्गाचा प्रकार, नांव व प्रकार	लांबी कि. मी.	जवळचे शहर/खेडे	स्तंभ्याची रुंदी	पृष्ठ भागाचा प्रकार	मंदगती वाहने				दर दिवशी सरासरी वाहन भार मॅ. टन
						जनावरांकडून ओढली जाणारी वाहने	सायकली	इतर वाहने	एकूण	
1	2	3	4	5	6	12	13	14	15	16
11	खेड-बिरमणी -12	00/400	भरणे	3.70	डांबरी	28	233	-	261	4002
12	खेड-खोपी -14	01/000	वेरळ	3.70	डांबरी	28	223	-	251	3632
13	वाकवली-ऊहवरे -16	02/400	टेटवली	3.70	डांबरी	54	155	-	209	2409
14	त्रिंघार-मुंबके -17	02/000	सुसेरी	3.70	डांबरी	37	223	-	260	4777
15	सवेणी-गुणदे -18	00/000	हेदली	3.70	डांबरी	27	30	41	98	528
16	खोपी-धामणंद -19	12/000	कासई	3.70	डांबरी	11	33	-	44	800
17	पिंपळी-नांडिवसे -19	15/200	पिंपळी	3.70	डांबरी	33	634	-	667	5432
18	चिपळूण-चोरवणे -20	11/000	काडवली	3.70	डांबरी	59	241	-	300	3003
19	तरवळ-राई -20	02/300	आगवे	3.70	डांबरी	-	27	-	27	695
20	कोढये-करंबवणे -22	07/000	करंबवणे	3.70	डांबरी	27	29	22	78	1929
21	गणेशखिंड-मालखोली-23	07/000	गणेशखिंड	3.75	डांबरी	14	97	45	156	1099
22	चित्तली-पांगरी -24	05/000	निगुंडळ	3.75	डांबरी	11	34	34	235	898
23	चित्तली-आबलोली -24	05/200	पांगरी	3.70	डांबरी	24	9	25	58	2107
24	पालशेत-वेळंब -24	11/000	वेळंब	3.70	डांबरी	6	20	26	52	445
25	बो-धा-मार्गताम्हाणे-27	08/000	बो-धा फा.	3.70	डांबरी	28	22	10	60	2057
26	हेदवी-रामपूर -29	01/000	रामपूर	3.70	डांबरी	40	146	33	219	1593
27	मार्गता. -आबीटगांव-30	00/000	माताम्हाणे	3.70	डांबरी	10	151	32	193	1308
28	गणेशखिंड-कुटरे -31	13/400	सावई	3.70	डांबरी	10	2459	-	2469	8439
29	गणेशखिंड-दुर्गेवाडी-31	00/200	गणेशखिंड	3.70	डांबरी	6	30	-	36	4423
30	आसुई-काँडभरणे -32	00/000	आसुई	3.70	डांबरी	17	34	44	145	1758
31	आरवली-संगमेश्वर -33	01/000	आरवली	3.70	डांबरी	167	773	-	940	4607
32	खेरशेत-पेढांबे -34	00/000	कळंबोशी	3.70	डांबरी	10	28	9	47	383
33	आबीटगांव-ताँडली -35	02/000	वहाळ	3.70	डांबरी	14	25	21	60	471
34	आबलोली-कांजुर्ली -36	00/200	आबलोली	3.70	डांबरी	17	14	22	53	812
35	चाफे-गणपतीपुळे -37	07/000	नेवरेफाटा	3.70	डांबरी	14	30	-	44	6351
36	तिवराड-पिंखवणे -39	06/200	वेतोशी	3.70	डांबरी	39	53	-	92	2121
37	रत्नागिरी-वांदी -40	02/000	मिरजोळे	3.70	डांबरी	32	59	-	91	6357

जिल्हा : रत्नागिरी.

अ. क्र.	मार्गाचा प्रकार, नांव व क्रमांक	लांबी कि. मी.	जवळचे शहर/खेडे	स्तंभ्याची रुंदी मीटर	पृष्ठ भागाचा प्रकार	जलदगती वाहने				
						कार, जी. एस.	बस गाड्या	माल मोटारी	दुचाकी वाहने	एकूण 7 ते 10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
38	तुरळ-अंत्रवली -40	00/500	तुरळ	3.70	डांबरी	346	10	214	208	1278
39	संगमेश्वर-नायरी -42	01/210	कसबा	3.70	डांबरी	678	16	203	174	1071
40	कोळंबे-फणसवळे -43	22/800	कोसुंब	3.70	डांबरी	333	36	74	140	583
41	देवरुख-तळेकांटे -45	23/600	तळेकांटे	3.70	डांबरी	640	37	196	417	1290
42	देवरुख-कुंडी -46	02/200	देवरुख	3.70	डांबरी	1203	11	755	984	2953
43	देवरुख-कळकदरा -47	02/200	हातीव	3.70	डांबरी	402	67	332	174	975
44	देवळे-देवरुख -48	16/000	देवळे	3.70	डांबरी	436	17	364	284	1101
45	साखरपा-विशाळगड -49	00/640	भडकंबा	3.70	डांबरी	543	14	44	159	750
46	देवरुख-मुचरी -49	02/500	ओझरे खुर्द	3.70	डांबरी	265	18	104	144	531
47	दाभाळे-वाटूळ -50	16/000	भांबेड	3.70	डांबरी	417	78	242	222	959
48	लांजा-खोरनिनको -51	02/400	कोळंबे	3.70	डांबरी	407	76	204	239	976
49	आगवे-चांदेराई -52	00/000	चांदेराई	3.70	डांबरी	101	20	33	46	206
50	आगवे-चांदेराई -52	00/000	आगवे	3.70	डांबरी	45	14	28	32	119
51	रत्नागिरी-लावणवाडी -58	04/000	फणसोप	3.70	डांबरी	174	54	52	136	416
52	लांजा-धारतळे -54	00/200	लांजा	3.70	डांबरी	170	21	35	130	356
53	वहेळ-जवळेधर -55	17/600	पाचल	3.70	डांबरी	141	30	41	94	306
54	वहेळ-जवळेधर -55	08/600	रिंगणेकांड	3.70	डांबरी	95	12	41	39	187
55	मूर-काजीडी -56	00/000	मूर	3.70	डांबरी	33	6	16	21	76
56	सांदळ-हातदे -57	00/000	सांदळ	3.70	डांबरी	26	4	21	18	69
57	राजापूर-गोठणे -58	00/200	शिळ	3.70	डांबरी	395	9	134	80	618
58	राजापूर-गोठणे -60	00/500	धोपेश्वर	3.70	डांबरी	42	12	21	37	112
59	राजापूर-गोठणे -60	33/000	सोलगांव	3.70	डांबरी	22	10	21	21	74
60	राजापूर-सागवे -61	00/400	कोंडपेतड	3.70	डांबरी	164	13	56	84	322
61	राजापूर-सागवे -61	11/500	डोंगर	3.70	डांबरी	111	20	52	94	277
62	उन्हाळे-जवळेधर	01/000	उन्हाळे	3.70	डांबरी	426	23	191	266	906

पुढे चालू

जिल्हा : रत्नागिरी.

अ. क्र.	मार्गाचा प्रकार, नांव व क्रमांक	लांबी कि. मी.	जवळचे शहर/खेडे	रस्त्याची रुंदी	पृष्ठ भागाचा प्रकार	मंडगती वाहने				दर दिवशी सरासरी वाहन भार मे. टन
						जनाव-रांकडून ओढली जाणारी वाहने	सायकली	इतर वाहने	एकूण	
1	2	3	4	5	6	12	13	14	15	16
38	तुरळ-आंत्रवली -40	00/500	तुरळ	3.70	डांबरी	60	62	-	122	3191
39	सगमेश्वर-नाथरी -42	01/210	कसबा	3.70	डांबरी	46	64	-	110	2875
40	कोळंबे-फणसवळे -43	22/800	कोसुंब	3.70	डांबरी	1	109	-	110	1774
41	देवरुस-तळेकांटे -45	23/600	तळेकांटे	3.70	डांबरी	-	14	-	14	3669
42	देवरुस-कुंडी -46	02/200	देवरुस	3.70	डांबरी	555	854	-	1409	8679
43	देवरुस-कळकदरा -47	02/200	हातीव	3.70	डांबरी	88	37	-	125	8354
44	देवळे-देवरुस -48	16/000	देवळे	3.70	डांबरी	126	191	-	317	5192
45	सातरपा-विशाळगड -49	00/640	भडकंबा	3.70	डांबरी	18	275	-	288	1524
46	देवरुस-मुष्ठी -49	02/500	जीझरे सुई	3.70	डांबरी	93	202	-	295	1567
47	दाभोळे-वाटुळ -50	16/000	भांबेड	3.70	डांबरी	10	65	-	75	3992
48	लांजा-सोरनिनका -51	02/400	कोळंबे	3.70	डांबरी	12	92	-	104	3742
49	आगवे-चांदेसाई -52	00/000	चांदेसाई	3.70	डांबरी	8	32	-	40	796
50	आगवे-चांदेसाई -52	00/000	आगवे	3.70	डांबरी	-	-	-	-	426
51	रत्नागिरी-लागणवाडी -53	04/000	फणसोप	3.70	डांबरी	-	39	-	39	1382
52	लांजा-धारतळे -54	00/200	लांजा	3.70	डांबरी	12	113	-	125	939
53	व्हेळ-जवळेधर -55	17/600	प्राचल	3.70	डांबरी	32	108	-	140	1015
54	व्हेळ-जवळेधर -55	08/600	रिंगणेकांड	3.70	डांबरी	24	104	-	128	744
55	मूर-काजीडी -56	00/000	मूर	3.70	डांबरी	18	28	-	46	295
56	साईळ-हातदे -57	00/000	साईळ	3.70	डांबरी	16	16	-	32	324
57	राजापूर-गोठणे -58	00/200	शिळ	3.70	डांबरी	8	63	-	71	1931
58	राजापूर-गोठणे -60	00/500	धोपेश्वर	3.70	डांबरी	25	21	-	46	420
59	राजापूर-गोठणे -60	33/000	सोलगांव	3.70	डांबरी	19	22	-	41	376
60	राजापूर-सागवे -61	00/400	कांडयेतड	3.70	डांबरी	26	91	-	117	1077
61	राजापूर-सागवे -61	11/500	डोंगर	3.70	डांबरी	17	90	-	107	953
62	उन्हाळे-जवळेधर -62	01/000	उन्हाळे	3.70	डांबरी	-	-	-	-	3182

आधार : 1) अधिकक अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम मंडळ, रत्नागिरी.

पोस्ट, तारघरे, दुरध्वनी सेवा व दुरदर्शन संघ यांची आकडेवारी (मार्च, 2000 अखेर)
जिल्हा : रत्नागिरी.

अ. क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1	पोस्टांची संख्या	651
2	तारघरांची संख्या	153
3	पत्र पेट्यांची संख्या	2198
4	पोस्टमनांची संघ संख्या	
	अ) नियमित आस्थापनेवरील	111
	ब) नियमित आस्थापने व्यतिरिक्त	681
5	दुरध्वनी संख्या	39581
6	पोस्टाची सुविधा असलेल्या गावांची संख्या	640
7	शासनाने वाटप केलेल्या दुरदर्शन संचांची संख्या	46

आधार : 1) अधीक्षक, डाकघर, रत्नागिरी. 2) दूरसंचार जिल्हा अभियंता, रत्नागिरी.
3) तंत्रसहाय्यक, ग्रामीण ध्वनीक्षेपण उपविभागीय कार्यालय, औरीस, सिंधुदुर्ग.

तक्ता क्रमांक 10.1

स्थानिक संस्थांचे उत्पन्न व खर्च

[वर्ष 1999-2000 करिता]

जिल्हा : रत्नागिरी.

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	बाब	ग्रामपंचायत	जिल्हा परिषद	नगर परिषद
1	2	3	4	5
	संख्या	843	1	4
अ)	प्राप्ती			
	1) सुरुवातीची शिल्लक	67316	43979	60023
	2) अनुदाने व वर्गणी	100273	2190718	97825
	3) चालू वर्षातील उत्पन्न	62263	1216757	144984
	एकूण प्राप्ती	229852	3451454	302832
ब)	खर्च			
	1) चालू वर्षातील खर्च	164743	3403842	226362
	2) अखेरची शिल्लक	65109	47612	76470
	एकूण खर्च	229852	3451454	302832

आधार : 1) उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, ग्रामपंचायत विभाग, त्रि. घ. रत्नागिरी.
2) मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, रत्नागिरी.
3) मुख्याधिकारी, नगर परिषद, रत्नागिरी, सेड, विपणन, मजापूर.

ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च 1999-2000 या वर्षाकरीता

जिल्हा : रत्नागिरी

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	पंचायत समिती	ग्रामपंचायती व गट ग्राम-पंचायतींची संख्या	उत्पन्न			अंशदान
			सुरुवातीची शिल्लक	सहाय्यक अनुदाने शासकीय	इतर	
1	2	3	4	5	6	7
1	रत्नागिरी	94	8701	719	11952	701
2	गुहागर	63	6563	412	4381	-
3	दापोली	102	5803	418	13240	-
4	मंडणगड	49	3495	313	4697	299
5	खेड	114	9544	1384	19694	-
6	चिपळूण	130	10046	751	8321	50
7	संगमेश्वर	128	11337	471	14493	46
8	लांजा	62	3193	320	12372	130
9	राजापूर	101	8534	657	5678	156
जिल्हा बेरीज		843	67316	5445	94823	1382

तक्ता क्रमांक 10.2 पुढे चालू

अ. क्र.	पंचायत समिती	ग्रामपंचायती व गट ग्राम-पंचायतींची संख्या	उत्पन्न					
			द्वेगमी	कर	शुल्क	इतर	एकूण 5 ते 11	एकूण 4+12
1	2	3	8	9	10	11	12	13
1	रत्नागिरी	94	-	8416	-	4143	25931	34632
2	गुहागर	63	-	2055	-	1546	3394	14957
3	दापोली	102	32	2931	-	2231	18352	24655
4	मंडणगड	49	6	1084	-	391	6790	10285
5	खेड	114	-	5334	-	5427	31359	41383
6	चिपळूण	130	88	3936	-	6324	19970	30016
7	संगमेश्वर	128	205	2970	-	1247	19432	30819
8	लांजा	62	-	1725	-	1820	16367	19560
9	राजापूर	101	-	1591	-	6379	14961	23545
जिल्हाएकूण		843	331	30042	-	30508	162536	229852

पुढे चालू

ग्रामपंचायतीचे उत्पन्न व खर्च 1999-2000 या वर्षाकरिता

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	पंचायत समिती.	खर्च										
		आरो- ग्य सेवा	साव्ज- निक बांध काम	सामा- जिक नैतिक वृद्धी	प्रशा- सन	समाज कल्या ण	पशु ध- ना- चे संव र्धन	जमीन महसू ल वसु ली व देस- भाल	इ त र	स्तंभ 14 ते 21 ची बेरीज	अखेर ची शिल्ल- क 118 वजा 22 1	एकूण 22+23
1	2	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1	रत्नागिरी	2762	17037	1725	2605	501	4	-	-	24634	9998	34632
2	गुहागर	999	6126	935	1278	242	-	-	-	9580	5377	14957
3	दापोली	812	15668	651	1625	333	-	-	-	19094	5561	24655
4	मंडणगड	36	6628	356	1060	87	3	-	-	8180	2105	10285
5	खेड	5141	24854	1412	1520	643	-	-	-	33575	7308	41883
6	चिपळूण	4705	10801	910	1995	253	-	-	-	18669	11347	30016
7	संगमेश्वर	460	17328	337	1356	217	-	-	-	20698	10121	30819
8	लांजा	2611	10350	343	2022	219	5	-	-	15550	4010	19560
9	राजापूर	3542	8626	678	1299	618	-	-	-	14763	8782	23544
	एकूण	21068	117428	7847	15280	3128	12	-	-	164743	65109	229851

आधार : उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, ग्रामपंचायत विभाग, जिल्हापरिषद, रत्नागिरी.

जिल्हा परिषदेचे बाबदार उत्पन्न व खर्च [1999-2000 या वर्षाकरिता]
जिल्हा : रत्नागिरी [रुपये हजारात]

अ. क्र.	लेखाशीर्ष	प्रत्यक्ष 1998-99	सुधारित 1999-2000	अंदाजित 2000-2001
1	2	3	4	5
एक	जमा			
	1) स्वनिर्मित उत्पन्न			
	अ) स्थानिक उपकर मुद्रांक शुल्कासह	10483	15125	5535
	ब) शिक्षण	2277	35	88
	क) कृषि	257	300	150
	ड) इमारत व दळणवळण	2519	2469	2273
	इ) इतर	31430	18931	9056
	एकूण (1)	47016	207840	17102
	2) शासकीय अनुदाने			
	अ) सहेतुक अनुदान	961131	1619025	1185132
	ब) आस्थापना अनुदान	162525	230465	175717
	क) योजनांतर्गत योजने साठी अनुदान	354909	203593	116893
	वजा शासनाकडे परत भरणा	(-) 12929	--	--
	ड) इतर	--	--	--
	भांडवलकांडे वर्ग	--	--	--
	एकूण (2)	1465636	2053083	1477742
	3) कर्जे			
	अ) कर्जे व अग्रीम	(-) 26100	1500	2727
	ब) ठेवी व अग्रीम	65311	22447	14456
	क) वित्त प्रेषण	1123688	5000	11798
	ड) इतर	--	--	--
	एकूण (3)	1167399	28947	23981
	4) आरंभीची शिल्लक	60712	75	109
	एकूण (1 ते 4)	2741263	2289945	1523934

अ. क्र.	लेखाशीर्ष	प्रत्यक्ष 1998-99	सुधारित 1999-2000	अंदाजित 2000-2001
1	2	3	4	5
दोन	स्वर्च			
	अ) सामान्य प्रशासन	124741	183800	155067
	ब) शिक्षण	655993	1203074	881065
	क) वैद्यकीय	99924	112320	88399
	ड) प्रशुसंवर्धन	11203	11575	10856
	इ) इमारती व दळणवळण	269631	277333	146286
	फ) समाज कल्याण	14136	10436	8289
	ग) सिंचन	130384	149450	62904
	ह) कृषि	8308	9301	1690
	न) इतर	191464	307051	140354
	एकूण (अ ते न)	1505784	2264390	1494910
	कर्ज			
	अ) कर्जे व अग्रीम	8335	2727	2727
	ब) ठेवी व अग्रीम	58978	10921	14456
	क) वित्त प्रेषण	1129187	5000	5000
	ड) इतर	--	--	--
	एकूण (अ ते ड)	1191500	18648	22183
	एकूण स्वर्च	2697284	2253038	1517093
	अखेरची शिल्लक	43979	6907	6841
	(स्वर्च+अखेरची शिल्लक)	2741263	2289945	1523934

आधार : मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी, जिल्हा परिषद, रत्नागिरी.

महानगरपालिका, कटक मंडळे व नगरपालिकांचे उत्पन्न व खर्च
1999-2000 वर्षाकरिता ।

जिल्हा : रत्नागिरी.

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	महानगरपालिका/कटक मंडळे/नगरपालिका	सुरुवातीची शिल्लक	अनुदानवर्गीणी		नगरपालिकेचे उत्पन्न				नगरपालिकेच्या मालमते पासून मिळालेला एकूण महसूल	इतर
			शासकीय	इतर	जकात	घर व जमीन याचा वरील कर	इतर कर	एकूण		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	रत्नागिरी	13100	75724	1261	17277	14865	199	32341	2464	21728
2.	खेड	2146	11633	--	--	2310	94	2304	695	4470
3.	चिपळूण	43690	10468	--	29727	8503	272	38502	2000	24690
4.	राजापूर	1037	3093	4420	590	1517	9	2116	716	3584
	सर्व न. पा.	60023	100918	5681	47594	27695	574	75863	5875	54472

तक्ता क्रमांक 10.4 पुढे चालू

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	महानगरपालिका/कटक मंडळे/नगरपालिका	एकूण उत्पन्न	खर्च								एकूण	अखेरची शिल्लक
			सामान्य प्रशासन	कर वसुलीचा खर्च	सार्वजनिक सुरक्षा	सार्वजनिक आरोग्य व सोयी	सार्वजनिक बांधकाम	शिक्षण	इतर			
1	2	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
1.	रत्नागिरी	146613	7667	8023	5009	41294	20199	21652	27601	131450	15168	
2.	खेड	21843	1279	980	633	3934	3354	660	6327	17172	4676	
3.	चिपळूण	119350	8051	2647	895	14325	17812	934	20612	63276	56074	
4.	राजापूर	15016	1149	1209	750	2646	1125	251	7334	14464	552	
	सर्व न. पा.	302932	16146	12864	7292	62199	42490	23497	61874	226362	76470	

आधार : मुख्याधिकारी, नगरपरिषद, रत्नागिरी, खेड, चिपळूण, राजापूर.

विनिध विकास शिर्षासाली झालेला योजनांतर्गत खर्च 1999-2000

जिल्हा : रातनागिरी

[रुपये लाखात]

अ. क्र.	विकास शिर्ष व उपशिर्ष	जिल्हा पातळीवरील योजनांवरील खर्च			
		जिल्हा वार्षिक योजना बिगर आदिवासी, आदिवासी क्षेत्राबाहेरील योजना व विशेष घटक योजना मिळून	स्टेट-पूल (इंधन मार्केड कार्य-क्रम)	अनु-शेष	एकूण
1	2	3	4	5	6
(एक)	कृषी संलग्न सेवा				
	1) पीक संवर्धन	53.77	-	-	53.77
	2) फलोत्पादन	30.37	-	-	30.37
	3) मृदा व जलसंधारण	1.25	-	571.00	572.25
	4) पशुसंवर्धन	20.20	-	-	20.20
	5) दुग्ध व्यवसाय विकास	0.28	-	-	0.28
	6) मत्स्य व्यवसाय	69.50	-	-	69.50
	7) वने	1.30	-	-	1.30
	8) पणन, कोठारे व वसारी	-	-	-	-
	9) सहकार	6.92	-	-	6.92
	एकूण (एक)	183.59	-	571.00	754.59
(दोन)	ग्रामीण विकास				
	1) एकात्मिक ग्रामीणविकास कार्यक्रम	49.98	-	-	49.98
	2) अचर्येण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम	-	-	-	-
	3) जवाहर रोजगार योजना	184.56	-	-	184.56
	4) रोजगार हमी योजना	238.22	1256.58	-	1539.80
	5) जमीन सुधारणा	-	-	-	-
	6) सामुहिक विकास	-	-	-	-
	7) ग्रामीण स्वच्छता कार्यक्रम	121.41	-	-	121.41
	एकूण (दोन)	639.17	1256.58	-	1895.75

पुढे चालू

क्र. क्र.	विकास शिर्षे व उपशिर्षे	जिल्हा पातळीवरील योजनांवरील खर्च			
		जिल्हा वार्षिक योजना (विंगर आ-दिवासी, अदिवासी, अदिवासी क्षेत्राबाहेरील योजना व विशेष घटक योजना मिळून)	स्टेट-पूल (इंधन मार्केट कार्य-क्रम)	अनु-शेष	एकूण
1	2	3	4	5	6
(तीन)	<u>पाटबंधारे व पूर नियंत्रण</u> 1) लघु पाटबंधारे 2) जलप्रवाह क्षेत्र विकास कार्यक्रम 3) अघाकट विकास 4) पूर नियंत्रण कामे 5) मोठे व मध्यम पाटबंधारे प्रकल्प	198.25	290.67	1836.80	2825.72
	एकूण (तीन)	198.25	290.67	1836.02	2421.94
(चार)	<u>विद्युत विकास</u>	292.14	-	-	292.14
(पाच)	<u>उद्योग व क्षाणकाम</u> 1) मोठे व मध्यम उद्योग 2) ग्रामीण व लघु उद्योग	-	-	-	-
	एकूण (पाच)	42.53	-	-	42.53
(सहा)	<u>वाहतूक व दळणवळण</u> 1) मोठी व जहान बंदरे 2) अंतर्राष्ट्रीय जलवाहतूक 3) रस्ते विकास	43.29	-	-	43.29
	एकूण (सहा)	1254.11	1441.00	1984.44	4679.55
(सात)	<u>सामान्य आर्थिक सेवा</u> 1) पर्यटन 2) स्थानिक विकास कार्यक्रम	45.00	532.42	-	577.42
	एकूण (सात)	45.00	532.42	-	577.42

अ. क्र.	विकास शिर्ष व उपशिर्ष	जिल्हा पातळीवरील योजनांवरील खर्च			
		जिल्हा वार्षिक योजनांवरील आ- दिवासी, आदिवा- सी, आदिवासी क्षेत्राबाहेरील योजना व विशेष घटक योजना मिळून	स्टेट- पूल (इथर मार्केड कार्य- क्रम)	अनु- शेष	एकूण
1	2	3	4	5	6
[आठ]	सामाजिक आणि सामूहिक सेवा				
	1) सामान्य शिक्षण	227.65	-	-	227.65
	2) क्रिडा व युवक कल्याण	6.47	-	-	6.47
	3) कला व संस्कृती	6.85	-	-	6.85
	4) तांत्रिक शिक्षण	5.84	-	27.00	32.84
	5) वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये	-	-	-	-
	6) आरोग्य सेवा	202.16	-	59.09	261.18
	7) ग्रामीण पाणीपुरवठा व स्वच्छता	884.05	3260.04	-	4144.09
	8) गृहनिर्माण	-	-	-	-
	9) नगर विस्तार	165.22	13.92	-	179.15
	10) माहिती व प्रसिध्दी	-	-	-	-
	11) मागासवर्गीयांचे कल्याण	131.81	-	-	131.81
	12) कामगार व कामगार कल्याण	129.20	-	-	129.20
	13) समाज कल्याण	24.48	-	-	24.48
	14) पोषण	-	-	-	-
	एकूण [आठ]	1733.73	3273.97	86.02	5143.72
[नऊ]	1) पश्चिम घाट विकास कार्यक्रम	-	99.97	-	99.97
	2) सामाजिक वनीकरण	-	64.09	-	64.09
	3) डोंगरी विकास कार्यक्रम	-	223.66	-	223.66
	4) संकीर्ण	-	-	-	-
	एकूण [नऊ]	-	387.72	-	387.72
	एकूण [एक ते नऊ]	4466.52	7182.36	4556.49	16175.36
[दहा]	म्हाडा योजनेखालील तरतूद	-	-	-	-
[अकरा]	न्युकलीस बजेट	-	-	-	-

आधार: जिल्हा नियोजन अधिकारी, रत्ना गिरी.

योजनेसाठीील महत्त्वाची भौतिक साध्ये 1999 - 2000 या वर्षाकरीता

जिल्हा : सतनागिरी .

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
एक	कृषी व संलग्नसेवा I. पिक संवर्धन 1)एकात्मिक तृणधान्य विकास कार्यक्रम सुधारीत ज्वजारे . 2)तेलबिया उत्पादन कार्यक्रम ओपिक संरक्षक ज्वजारे अपिसबी पाकिटे कौतुषार संघ 3)विशेष अन्नधान्य उत्पादन (भात) पाँवर टिलर II. फलोत्पादन 1)बागायती रोपमळ्याची स्थापना/बळकटी- करण-कलमे/रोपे 2)कृषी क्षेत्रात प्लॅस्टीकच्या वापराकरीता ठिबक सिंचन पध्दती संघ 3)फलोद्यान रोपसंरक्षण (के. पु. यो. (50. 50)क्षेत्र III. मृदसंधारण 1)एकात्मिक पाणलोटक्षेत्रविकास (कारुडेप) मृदसंधारणाकरीता फलोद्यान-वळण बंधारे IV. पशुसंवर्धन 1)फिरत्या पशुवैद्यकीय दवाखान्यांची स्थापना --दवाखाने 2)संकरीत कालवडी सुधारीत पार्याची जोपासना करण्यासाठी विशेष पशुधन निकास कार्यक्रम --कालवडी 3)तोडाचे व पायाचे रोगावर (लाळ व सुंखुतो)नियंत्रण ठेवण्यासाठी अर्थसहाय्य लसमात्रा	संख्या संख्या संख्या संख्या संख्या संख्या संख्या संख्या संख्या संख्या संख्या संख्या संख्या संख्या संख्या	415 42 260 8 8 10.24 408 482 2 2 49 21800	- - - - - - - - - - - - - -	- - - - - - - - - - -

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर- आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	4) पशुवैद्यकीय दवाखाना प्रथमोपचार केंद्राची स्थापना -- दवाखाने	संख्या	6	-	-
	V. मत्स्यव्यवसाय				
	1) मच्छीमार नौकांचे यांत्रिकीकरण आणि मच्छीमार नौकामध्ये सुधारणा-यांत्रिकी नौका	संख्या	25	-	-
	2) मत्स्यव्यवसायोपयोगी आवश्यक सामग्री खरेदीसाठी सहाय्य-बिगर यांत्रिकी नौका -नाचलॉन जाळी	संख्या कि. मॅ.	31 3191	-	-
	VI. वने	संख्या			
	1) मध्यवर्ती रोपमळ्याची स्थापना-रोपनिर्मिती	लाखात	-	-	-
	2) औद्योगिक व व्यापारी उपयोगासाठी लागणाऱ्या वनझाडांच्या जातीच्या लागवडीची योजना, सुरु लागवड, विद्वतीय वर्ष - क्षेत्र लागवडपूर्व कामे - क्षेत्र	हेक्टर हेक्टर	5.00 4.00	-	-
	VII सहकार				
	1) शहरी संस्थाना भागमांडवल संस्था	संख्या	-	-	-
	2) लहान शेतकऱ्यांना अर्थसहाय्य-लाभार्थी	संख्या	4553	-	497
	3) पिक उत्पादन प्रोत्साहन योजना-लाभार्थी	संख्या	10991	-	1584
दोन	ग्रामीण विकासासाठी विशेष कार्यक्रम				
	1) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम लाभार्थी कुटुंबे	संख्या	3458	96	720
	2) जवाहर रोजगार योजना मनुष्य दिन	संख्या लाखात	6.58	0.03	-
	3) रोजगार हमी योजना मनुष्य दिन -- संख्या	लाखात	13.00	-	-
	4) ग्रामीण सफाई कार्यक्रम -- लाभार्थी	संख्या	4503	-	356
	5) ग्रामीण स्वच्छता कार्यक्रम -- लाभार्थी	संख्या	2248	-	335

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साधने		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
तीन	पाटबंधारे व प्रनियंत्रण 1) लघुपाटबंधारे योजना (स्था. क्षेत्र 100 हेक्टर पेक्षा कमी)- अ) बंधारे ब) पाझरतलाव 2) लघुपाटबंधारे योजना (राज्य क्षेत्र 101 ते 250 हेक्टर) --प्रकल्प	संख्या हेक्टर संख्या	3 42.50 1	- - -	- - -
चार	विद्युत विकास I) घरगुती दिवे कनेक्शन 2) औद्योगिक कनेक्शन 3) शेती पंप 4) वाहया II. पध्दती सुधारणा 1) रोहित्र उभारणी 2) रोहित्र क्षमता वाढविणे 3) मोठी विद्युत वाहिनी 4) लहान विद्युत वाहिनी	संख्या संख्या संख्या संख्या संख्या संख्या कि. मी. कि. मी.	9688 230 366 3 32 18 16.06 13.00	- - - - - - - -	117 - - - - - - 5.08
पाच	उद्योग क्षणकाम I. ग्रामीण व लघुउद्योग 1) उद्योजकता प्रशिक्षण कार्यक्रम-लाभार्थी 2) सुशिक्षित बेरोजगारासाठी अर्थ सहाय्य/बीज भांडवल-लाभार्थी 3) जिल्हा उद्योग केंद्रे छोटीया उद्योगधारका- साठी कर्ज योजना - लाभार्थी	संख्या संख्या संख्या	180 61 7	- - -	- 6 2
सहा	वाहतूक व ढळणवळण I. मोठी व लहान बंदरे 1) आंतरदेशीय जलवाहतूक कामे -- जेट्टी --प्रवासी निवारे	संख्या संख्या	5 3	- -	- -

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साधे		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	II. रस्ते विकास				
	1) जिल्हा रस्ते (किमान गरजा कार्यक्रम सोडून, राज्य व स्थानिक क्षेत्र धरून) अ) खडीकरण	कि. मी.	39.90	-	-
	ब) मातीकाम	कि. मी.	18.00	-	-
	क) डांबरीकरण	कि. मी.	29.30	-	-
	ड) मोज्या	संख्या	43	-	-
	2) किमान गरजा कार्यक्रमाखालील जिल्हा रस्ते (राज्य व स्था. क्षेत्र धरून) अ) खडीकरण	कि. मी.	28.18	-	-
	ब) मातीकाम	कि. मी.	17.75	-	-
	क) मोज्या	संख्या	46	-	-
	3) साकव बांधणी कार्यक्रम - पूल	संख्या	106	-	-
	4) हरीजन वस्त्यांगी जोडणारे जोडरस्ते				
	अ) खडीकरण	कि. मी.	-	-	40.80
	ब) मातीकाम	कि. मी.	-	-	31.28
	क) काँजवे	संख्या	-	-	12
	ड) मोज्या	संख्या	-	-	32
सात	सर्वसाधारण आर्थिक सेवा				
आठ	सामाजिक व सामुहिक सेवा				
	I. सामान्य शिक्षण				
	1) प्राथमिक शाळेत बालवाड्या सुरु करणे	संख्या	200	-	-
	2) प्राथ. शाळेत पुस्तक पेढ्या उघडणे-विद्यार्थी	संख्या	8356	806	8543
	3) माध्य. शाळेत पुस्तक पेढ्या उघडणे-विद्यार्थी	संख्या	6476	-	4643
	4) अशासकीय माध्यमिक शाळांचा विकास व विस्तार -- जाळा तुकड्या	संख्या	113	-	-
	5) अशासकीय नवीन माध्य. शाळा उघडणे व विना अनुदानात माध्य. शाळा अनुदान तत्वावर आणणे - शाळा	संख्या	49	-	-
	9) इ. 10 वी पर्यंतच्या मुलांना मोफत शिक्षण-विद्यार्थी	संख्या	93510	-	-

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1.	2.	3.	4.	5.	6.
	II. क्रिडा व युवक कल्याण				
	1) क्रिडांगणाचा विकास/तालुकास्तरावर प्रेक्षागृह बांधणे -- क्रिडांगणे	संख्या	7	-	-
	2) गाव तेथे मैदान व व्यायामशाळा-मैदाने	संख्या	5	-	-
	3) सामाजिक सेवा शिबीरे भरविणे -- शिबीरे	संख्या	5	-	-
	4) जिल्हा क्रिडा प्रशिक्षण कार्यक्रम व क्रिडा प्रशिक्षण केंद्रांची स्थापना करणे -- केंद्रे	संख्या	1	-	-
	III. कला व संस्कृती				
	सांस्कृतिक/ग्रामपंचायत मंडालयाना सहाय्यक अनुदान देणे - मंडालये	संख्या	19	-	-
	IV. तांत्रिक शिक्षण				
	अधिक दोन स्तरावरील व्यावसाय शिक्षण आणि राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणांतर्गत किमान कौशलयावर आधारित अभ्यासक्रम - संस्था	संख्या	-	-	-
	V. आरोग्य सेवा	संख्या			
	1) राष्ट्रीय हिवताव निर्मूलन कार्य - रक्तनमुने	लाखात	8.20	-	-
	2) पल्स पोलिओ कार्यक्रम - लसीकरण	संख्या	187676	-	-
	3) गावेतील मुलांची वैद्यकीय आरोग्य तपासणी - विद्यार्थी	संख्या	144174	-	-
	VI. पाणीपुरवठा व स्वच्छता				
	1) निजामने पाणीपुरवठा (स्वस उपाय जि. प.) - नळ पाणी पुरवठा योजना	संख्या	28	-	3
	2) निजामने पाणीपुरवठा (स्वस उपाय महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण) - न. पा. पु. योजना	संख्या	48	-	-
	3) ग्रामीण जलनिःसारण/स्त्याकडील गटारे	मीटर	1355	-	-
	4) जी. एस. डी. ए. चा नलिका विहिरी स्वणण्याचा कार्यक्रम- विंथन विहिरी	संख्या	45	-	1
	5) विहिरी बांधणे साधे उपाय (जि. प.)-विहिरी	संख्या	19	1	10

जिल्हा : त्तनागिरी

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1	2	3	4	5	6
	<u>VII. गृहनिर्माण</u>				
	<u>VIII. नगरविकास</u>				
	1) नगरपालिकाना आर्थिक सहाय्य- न. पा.	संख्या	4	-	-
	<u>IX. मागासवर्गीयांचे कल्याण</u>				
	1) मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क व परिक्षा शुल्क - विद्यार्थी	संख्या	300	-	1500
	2) विमुक्त जाती व भटक्या जमातीसाठी भारत सरकार शिष्यवृत्ती/वि. मा. प्र. वर्ग-विद्यार्थी	संख्या	157	-	-
	3) व्यवसायीक शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी असलेल्या वस्तीगृहातील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता देणे- विद्यार्थी	संख्या	30	-	47
	4) 5 वी ते 7 वी इयत्तेत शिकणाऱ्या मुलींना शिष्यवृत्ती देणे- विद्यार्थीनी	संख्या	333	-	1003
	5) मागासवर्गीयाना मंगलूरी कौले -लाभार्थी	संख्या	37	-	91
	6) विशेष मागासवर्ग व विमुक्त जाती व भटक्या जमातीतील विद्यार्थ्यांना शिक्षण शुल्क/परिक्षा शुल्क देणे --विद्यार्थी	संख्या	15	-	-
	<u>X. कामगार व कामगार कल्याण</u>				
	1) चालू औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थामधील उपकरणाची त्रुटी भरून काढणे- संस्था	संख्या	1	-	-
	2) संजय गांधी स्वावलंबन योजना-लाभार्थी	संख्या	-	-	-
	3) आय. टी. आय. साठी कर्मशाळा/प्रशासकीय इमारत इ. बांधकाम- संस्था	संख्या	2	-	-
	4) नवीन औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची स्थापना संस्था	संख्या	4	-	-
	5) चालू औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थामधील जादा जागा सुरू करणे -- व्यवसाय	संख्या	1	-	-

जिल्हा : स्नागिरी

अ. क्र.	विकास शीर्ष/ उपशीर्ष/ बाब	परिमाण	भौतिक साध्ये		
			बिगर आदिवासी योजना	आदिवासी योजना	विशेष घटक योजना
1.	2	3	4	5	6
	XI. समाजकल्याण				
	1) 7 वी व 8 वी पर्यंतच्या शारिरीकदृष्ट्या अपंग विद्यार्थ्यांना राज्यशिक्षवृत्त्या-लाभार्थी शिस्वयंसेवायोजना योजनेखाली व्यक्तीगत अनुदान - लाभार्थी	संख्या	80	-	80
	2) महिला व बालकल्याण समिती- लाभार्थी	संख्या	400	-	-
	3) स्त्रियांसाठी पुस्तकृत योजना आणि निराश्रित स्त्रियांसाठी विविध व्यवसायातील व्यवसायिक प्रशिक्षण - लाभार्थी	संख्या	782	-	-
	4) वृद्ध विकलांग व्यक्तींसाठीच्या गृहांना सहाय्यक अनुदान -- वृद्धाश्रम	संख्या	48	-	-
	5) अपंगांना लघुउद्योग सुरू करणेसाठी रक्कम/ अर्थसहाय्य -- लाभार्थी	संख्या	1	-	1
	6) हुंडा पध्दती नष्ट करण्यासाठी योजना प्रचार कार्यक्रम	संख्या	1	-	1

आधार : जिल्हा नियोजन अधिकारी, स्नागिरी.

रोजगार हमी योजना [1999-2000 वर्षाकरिता]

जिल्हा : रत्नागिरी

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	बाब	कामाचा प्रकार						एकूण
		सिंचन कामे	सार्व-जनिक कामे (रस्ते)	कृषि	वनीकरण	इतर		
						कच्चे बंधारे	फलोत्पादन	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	नियोजित कामाची संख्या	1224	783	2089	112.85	4000	11167.00	8096
2.	मंजूर केलेल्या कामाची संख्या	1224	783	2089	112.85	1540	10202.74	5636
3.	सुरु केलेल्या कामाची संख्या	757	272	--	112.85	454	9851.00	1433
4.	पूर्ण केलेल्या कामाची संख्या	27	152	--	112.85	454	9851.00	633
5.	मध्येच बंद केलेल्या कामाची संख्या	--	--	--	--	--	--	--
6.	कामासाठी केलेली तरतूद	14000	152980	5003	1252	4500	85473	264208
7.	कामावर झालेला एकूण खर्च	7735	142484	--	312	1650	73984	226165
8.	रोजगार निर्मिती (मनुष्य दिवस)	116000	1168600	--	1300	2700	1524000	2812000

टिप : अ. क्र. 1 ते 5 समोरील वनीकरण (रकाना-6) तसेच फलोत्पादन (रकाना-8) यांची आकडेवारी ही क्षेत्राची असून ती हेक्टर मध्ये देण्यात आलेली आहे. म्हणून त्याचा समावेश एकूण मध्ये (रकाना-9) करण्यात आलेला नाही
 आधार : जिल्हाधिकारी कार्यालय, रोजगार हमी शाखा, रत्नागिरी.

रोजगार हमी योजनेसाठी घेतलेली कामे, त्यावरील रोजगार व सर्व

1999-2000 चा वर्षाकरिता

जिल्हा : स्नागिरी

अ. क्र.	माहिती	एकूण सर्व (रुपये लाखात)		मनुष्य दिवस (लाखात)	रोजगार हमी योजनेसाठी ल कामाची संख्या
		प्रत्यक्ष	संचित		
1	2	3	4	5	6
1.	एप्रिल, 1999	-	-	-	252
2.	मे, 1999	60.02	60.02	0.72	260
3.	जून, 1999	620.80	650.82	5.98	24
4.	जुलै, 1999	108.76	759.58	2.25	-
5.	ऑगस्ट, 1999	49.03	838.61	0.05	2
6.	सप्टेंबर, 1999	182.80	1027.41	1.27	2
7.	ऑक्टोबर, 1999	10.99	1038.40	-	18
8.	नोव्हेंबर, 1999	17.68	1056.08	0.12	67
9.	डिसेंबर, 1999	131.52	1187.60	2.70	190
10.	जानेवारी, 2000	100.59	1288.19	0.51	262
11.	फेब्रुवारी, 2000	222.22	1510.41	8.40	244
12.	मार्च, 2000	751.24	2261.65	6.72	250

आधार : जिल्हाधिकारी कार्यालय, रोजगार हमी योजना शाखा, स्नागिरी.

पिण्याच्या पाण्याच्या सोयी व टंचाई संबंधी केलेल्या उपाययोजना [1999-2000]

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	बाब	तहसील				
		रत्नागिरी	गुहागर	दापोली	मंडणगड	खेड
1	2	3	4	5	6	7
1	वस्तीच्या एकूण गावांची संख्या [1991 च्या जनगणनेनुसार]	199	122	175	109	215
2	गावातील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	990	684	953	337	1020
3	बारा महिने पुसे पाणी उपलब्ध असलेल्या					
	अ) गावांची संख्या	132	62	69	52	158
	ब) त्यातील वाड्या/वस्त्यांची संख्या	696	353	540	185	775
4	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना					
	अ) टँकरने पुरवठा होणा-या					
	1. गावांची संख्या	22	4	14	7	40
	2. गावातील वाड्या/वस्त्यांची संख्या	45	8	21	10	86
	3. टँकरची संख्या	7	2	4	2	8
	ब) बैलगाडीने पुरवठा होणा-या					
	1. गावांची संख्या	-	-	-	-	-
	2. त्यातील वाड्या/वस्त्यांची संख्या	-	-	-	-	-
	3. बैलगाडीची संख्या	-	-	-	-	-
	क) इतर साधनांनी पुरवठा होणा-या					
	1. गावांची संख्या	-	-	1	-	-
	2. गावातील वाड्या/वस्त्यांची संख्या	-	-	1	-	-
	3. साधने (होडी)	-	-	1	-	-

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	बाबी	तहसील				एकूण
		विपळण	संगमेश्वर	लाजा	राजापूर	
1	2	3	4	5	6	7
1	वस्तीच्या एकूण गावांची संख्या (1991 च्या जनगणनेनुसार)	188	194	122	216	1515
2	गावातील वाड्या व वस्त्यांची संख्या	1202	1268	650	994	3098
3	बारा महिने पुऱ्हे पाणी उपलब्ध असलेल्या					
	अ) गावांची संख्या	99	111	89	100	372
	ब) त्यातील वाड्या/वस्त्यांची संख्या	821	987	468	547	5322
4	पिण्याच्या पाण्याची टंचाई असलेली गावे व त्यासाठी केलेली उपाय योजना					
	अ) टँकरने पुरवठा होणा-या					
	1. गावांची संख्या	34	21	9	15	168
	2. गावातील वाड्या/वस्त्यांची संख्या	69	84	15	28	316
	3. टँकरची संख्या	9	7	3	6	43
	ब) बैलगाडीने पुरवठा होणा-या					
	1. गावांची संख्या	-	-	-	-	-
	2. गावातील वाड्या/वस्त्यांची संख्या	-	-	-	-	-
	3. बैलगाडीची संख्या	-	-	-	-	-
	क) इतर साधनांनी पुरवठा होणा-या					
	1. गावांची संख्या	-	-	-	-	1
	2. गावातील वाड्या/वस्त्यांची संख्या	-	-	-	-	1
	3. साधने (होडी)	-	-	-	-	1

आधार : अधिकांक अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण मंडळ, रत्नागिरी.

संकरित व अधिक उत्पादन देणा-या पिकांच्या जाती व त्याखालील क्षेत्र
[1999-2000 वर्षाकरीता]

जिल्हा : रत्नागिरी

[क्षेत्र हेक्टरमध्ये]

अ. क्र.	तहसिल	अधिक उत्पादन देणारी पिके		संकरित पिके		सुधारित पिके	
		पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र	पिकाचे नाव	क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
1	जिल्हा बेरीज	भात	78452	भात	52	भात	78400
		नागली	19800	-	-	नागली	19800
		इतर तृणधान्य	10642	-	-	इतर तृणधान्य	10642
		तूर	450	-	-	तूर	450
		मूग	80	-	-	मूग	80
		उडीद	635	-	-	उडीद	635
		इतर कडधान्य	1070	-	-	इतर कडधान्य	1070
		भुईमूग	128	-	-	भुईमूग	128
		तीळ	88	-	-	तीळ	88
		कारळा	5500	-	-	कारळा	5500

जिल्ह्यांतील रासायनिक सतांचे वाटप (वर्ष 1999-2000) या वर्षाकरीता

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	तहसिल	रासायनिक सतांचे वाटप (मि. टनात)			शेरा
		नियंत्रित संस्थाकडून	साजगी संस्थाकडून	एकूण	
1	2	3	4	5	6
1	रत्नागिरी	1625	1902	3527	
2	गुहागर	1879	595	2474	
3	दापोली	1802	588	2170	
4	मंडणगड	290	80	370	
5	खेड	1445	797	2242	
6	विपळण	2857	-	2857	
7	संगमेश्वर	1840	1388	2708	
8	लांजा	1071	430	1501	
9	राजापूर	1827	815	2642	
	जिल्हा एकूण	13986	6555	20491	-

तक्ता क्रमांक 11.9
दुग्ध संस्थांची संख्या [वर्ष 1999-2000]

- 155 -

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	तहसिल	दुग्ध सहकारी संस्थांची संख्या	एकूण सभासदांची संख्या	गोळा केलेले दुग्ध		शीतकरण केंद्रांची संख्या	शीतकरण केंद्रांची क्षमता [000 लिटर]
				एकूण दुग्ध [000 लिटर]	प्रतिदिन सरासरी [000 लिटर]		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	रत्नागिरी	1	32	20	0.055	1	20
2	गुहागर	3	144	21	0.053	-	-
2	जापोली	10	788	125	0.345	-	-
4	मंडणगड	5	191	22	0.063	-	-
5	खेड	50	7224	725	2.014	-	-
6	त्रिपुळण	13	4343	390	2.438	1	40
7	संगमेश्वर	15	6315	1243	3.419	1	5
8	लांजा	26	3313	493	1.332	1	5
9	राजापूर	16	2221	147	0.403	-	-
जिल्हा एकूण		205	25049	3696	10.126	4	70

आधार : जिल्हा दुग्धउद्येवसाय विकास अधिकारी, रत्नागिरी.

जिल्ह्यातील एकात्मिक आदिवासी विकास कार्यक्रमाची प्रगती
त्यावरील तरतूद व खर्च 1 वर्ष 1999-2000

जिल्हा : रत्नागिरी

कार्यक्रमासाली

जसणा-या 11 तालुक्यांची संख्या : -
21 गावांची संख्या : -
31 एकूण लोकसंख्या : -

41 1991 च्या जनगणनेप्रमाणे
अनुसूचित जमातीची
लोकसंख्या : 14847

रुपये हजारत

अ. क्र.	विकास शिर्ष उपशिर्ष	1999-2000 साठी झालेली तरतूद		1999-2000 मध्ये झालेला खर्च		खर्चाची टक्केवारी	
		आदि-वासी क्षेत्र	ओ.टी.एस. क्षेत्र	आदि-वासी क्षेत्र	ओ.टी.एस. क्षेत्र	आदि-वासी क्षेत्र	ओ.टी.एस. क्षेत्र
1	2	3	4	5	6	7	8
एक	कृषी संलग्न सेवा	-	-	-	-	-	-
दोन	ग्रामीण विकास	-	8.33	-	2.63	-	78.98
तीन	पाटबंधारे व पूर नियंत्रण	-	-	-	-	-	-
चार	विद्युत विकास	-	-	-	-	-	-
पाच	उद्योग व स्वयंसेवा	-	-	-	-	-	-
सहा	वाहतूक व दळणवळण	-	-	-	-	-	-
सात	सामान्य आर्थिक सेवा	-	-	-	-	-	-
आठ	सामाजिक आणि सामुहिक सेवा	-	7.12	-	6.53	-	91.71
	एकूण (एक ते आठ)	-	10.45	-	9.16	-	87.66
नऊ	महाडा योजनेसालीन तरतूद	-	-	-	-	-	-
दहा	व्युत्पन्न बजेट *	-	1.00	-	-	-	-

टीप : * व्युत्पन्न बजेट तरतूद समाविष्ट केलेली आहे.

आधार : प्रमुख अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, पण जिल्हा रायगड.

वीस कलमी कार्यक्रम [1999-2000 वर्षाकरिता]

जिल्हा : रत्नागिरी

कलम क्रमांक	बाब	परिमाण	उद्दिष्ट	साध्य
1	2	3	4	5
1.	अ) एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम	लाभधारक संख्या	5570	4284
	ब) जवाहर ग्राम समृद्धी योजना	लाख मनुष्यदिवस	8.42	6.71
	क) तलपु उद्योग स्थापन करणे	उद्योग संख्या	730	738
5.	अ) अतिरिक्त जमिनीचे वाटप	हेक्टर	-	-
	ब) लाभधारक 1) अनुसूचित जाती	संख्या	-	-
	2) अनुसूचित जमाती	संख्या	-	-
	3) इतर	संख्या	-	-
7.	पिण्यासाठी स्वच्छ पाणी	हेडी संख्या	732	345
8.	मुलांची रोग प्रतिकार शक्ती वाढविणे			
	1) तिहेरी लस	मुले संख्या	39038	39191
	2) पोलिओ डोस	मुले संख्या	39038	39190
	3) बी. सी. जी. डोस	मुले संख्या	39038	40881
9.	अ) कुटुंब नियोजन शस्त्रक्रिया	संख्या	10400	10449
	ब) सममुल्य शस्त्रक्रिया			
	1) गर्भाशय क्लय बसविणे	लाभार्थी संख्या	8600	8246
	2) निरोध वापरणाऱ्या व्यक्ती	लाभार्थी संख्या	7161	4848
	3) तोंडाचे गोळ्या घेणाऱ्या व्यक्ती	लाभार्थी संख्या	7000	7266
11.	अ) अनुसूचित जातींच्या कुटुंबाना अर्थसहाय्य	कुटुंबे संख्या	3332	1616
	ब) अनुसूचित जमातींच्या कुटुंबाना अर्थसहाय्य	कुटुंबे संख्या	15	96
14.	सर्व सामान्यांसाठी गृहनिर्माण			
	क) डॅडिरा आवास योजना	लाभार्थी संख्या	446	387
	ड) आर्थिक दृष्ट्या दुर्बल घटकांसाठी घर बांधणी	लाभार्थी संख्या	-	-
	ड) कमी उत्पन्न घटकांसाठी घरबांधणी	लाभार्थी संख्या	-	-
15.	गलिच्छ वस्ती सुधारणा	लोकसंख्या	-	-
	वनीकरणांसाठी नवीन धोरण			
	अ) झाडे लावणे	संख्या लाखात	-	-
18.	रास्त भावाची दुकाने उघडणे	संख्या	5	8
19.	ब) पंप संचाचे विद्युतीकरण	पंपसंच संख्या	300	366
	क) सुधारित चुली	चुली संख्या	2000	2003
	ड) बायोगॅस संच बसविणे	संच संख्या	300	300

आधार : जिल्हा नियोजन अधिकारी, रत्नागिरी.

विशेष घटक योजना [1998-2000 वर्षाकरिता]

जिल्हा : रत्नागिरी

(रुपये लाखात)

अ. क्र.	मुख्य विकास शिर्ष	उपलब्ध झालेली आर्थिक तरतूद	झालेला खर्च रुपये	खर्चाची टक्केवारी
1	2	3	4	5
1	कृषी व संलग्न सेवा	56.14	51.69	92.07
2	ग्रामीण विकासासाठी विशेष कार्यक्रम	64.13	61.47	95.85
3	घाटबंधारे व पूरनिबंधन	--	--	--
4	विद्युत विकास	12.00	12.06	100.50
5	उद्योग व साणकाम	1.53	1.53	100.00
6	वाहतूक व दळणवळण	245.03	227.50	92.85
7	सामाजिक व सामुहिक सेवा	390.98	396.77	101.48
8	सर्वसाधारण व आर्थिक सेवा	--	--	--
	एकूण 1 ते 8	759.81	751.02	97.56
9	महाडा योजनेखालील तरतूद	--	--	--
10	न्युकलीयस बजेट	--	--	--

आधार : जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, रत्नागिरी.

तक्ता क्रमांक 11.14 (अ)

- 159 -

जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम वर्ष 1999-2000

जिल्हा : रत्नागिरी

लोकसभा

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	लोकसभा मतदार संघाचे नांव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामांची संख्या			मंजूर कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च
			जुनी अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	एकूण कामे		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	रत्नागिरी	20000	22	51	73	22219	8684
2	राजापूर	6000	21	16	37	4097	1755
	एकूण 1 ते 2	26000	43	67	110	26316	10439

आधार : जिल्हा नियोजन अधिकारी, रत्नागिरी.

तक्ता क्रमांक 11.14 (ब)

जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम वर्ष 1999-2000

जिल्हा : रत्नागिरी

विधानसभा

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	विधानसभा मतदार संघाचे नांव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामांची संख्या			मंजूर कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च
			जुनी अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	एकूण कामे		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	रत्नागिरी	9750	60	30	90	5666	9508
2	गुहागर	6500	30	6	36	1194	3574
3	दापोली	6500	49	3	57	3041	4698
4	खेड	6500	56	11	67	1969	4947
5	विधळूण	6500	53	3	56	319	5537
6	संगमेश्वर	6500	51	9	60	2177	4878
7	राजापूर	9500	55	19	74	5458	7508
	एकूण 1 ते 7	51750	404	96	490	19824	40645

आधार : जिल्हा नियोजन अधिकारी, रत्नागिरी.

तक्ता क्रमांक 11.14 (क)
जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम वर्ष 1999-2000

जिल्हा : स्तनागिरी

विधानपरिषद

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	विधानपरिषद सदस्याचे नांव	मतदार संघाला मंजूर तरतूद	मंजूर कामांची संख्या			मंजूर कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च
			जुनी अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	एकूण कामे		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	सौ. विधा बेळोसे	8851	41	6	47	2600	7508
2	श्री. वसंत बापट	-	8	-	8	-	80
3	श्री. अशोक मोडक	1500	17	-	17	-	1670
4	श्री. विजय सार्वत	1500	9	-	9	-	1858
5	श्री. संदेश कोंडविलकर	-	6	-	6	-	59
6	श्री. रविंद्र मिलेकर	-	8	-	8	-	313
7	श्रीमती उमेशा पवार	-	8	-	8	-	10
8	सौ. जिला देसाई	-	2	-	2	-	-
9	श्री. हुसेन डलवाई	1500	6	2	8	326	1118
10	श्री. विजय गिरकर	1500	2	5	7	1031	900
11	श्री. भालेराव	300	-	2	2	404	103
12	श्री. पटणे	50	-	1	1	70	40
1 ते 12 एकूण		15001	92	16	108	4431	13654

आधार : जिल्हा नियोजन अधिकारी, स्तनागिरी.

तक्ता क्रमांक 11.14 (ड)
जिल्हयाचा स्थानिक विकास कार्यक्रम वर्ष 1999-2000

जिल्हा : स्तनागिरी

राज्यसभा

[रुपये हजारात]

अ. क्र.	राज्यसभा सदस्याचे नांव	राज्यसभा सदस्यांना मंजूर तरतूद	मंजूर कामांची संख्या			मंजूर कामांची अंदाजित किंमत	संदर्भ वर्षात झालेला एकूण खर्च
			जुनी अपूर्ण कामे	संदर्भ वर्षातील नवीन कामे	एकूण कामे		
1	2	3	4	5	6	7	8
1	नजमा हेपतुल्ला	--	6	--	6	--	1639

आधार : जिल्हा नियोजन अधिकारी, स्तनागिरी.

जिल्ह्यातील मुख्यालयाच्या ठिकाणाच्या महत्वाच्या वस्तूंच्या मासिक सरासरी किरकोळ किंमती. (किंमत "0.00" रुपयात)

जिल्हा: राजागिरी

वर्ष: 1999

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	मासिक सरासरी किरकोळ किंमती (1999)						
				जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च	एप्रिल	मे	जून	जुलै
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	धान्ये									
1.	तांदुळ	उत्तम	किलो	18.20	18.50	18.50	19.40	20.00	20.00	22.40
2.	तांदुळ	मध्यम	किलो	15.00	15.00	14.50	14.00	14.20	15.00	15.00
3.	तांदुळ	हलका	किलो	12.80	12.00	12.38	11.70	11.75	12.50	12.60
4.	गहू	उत्तम	किलो	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	15.00	15.00	15.00	15.00
5.	गहू	मध्यम	किलो	12.50	12.50	12.50	12.30	11.68	12.00	12.00
6.	ज्वारी	देशी	किलो	17.00	17.00	17.00	15.20	15.29	15.38	15.20
7.	ज्वारी	संकरित	किलो	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
8.	बाजरी	मध्यम	किलो	8.00	8.38	8.50	8.50	8.25	8.00	उ. ना.
	डाळी									
9.	तुरडाळ	मध्यम	किलो	41.00	34.25	30.00	30.60	35.50	37.00	37.00
10.	चनाडाळ	मध्यम	किलो	23.30	22.00	21.00	20.40	20.00	20.00	20.00
11.	मुगाडाळ	मध्यम	किलो	31.30	30.00	31.75	33.00	33.00	33.00	33.00
12.	उडीदडाळ	मध्यम	किलो	34.40	32.00	32.00	32.00	32.00	32.00	32.00
13.	मसूर डाळ	मध्यम	किलो	27.40	24.00	23.75	24.00	25.00	25.00	25.60
	साखर, गूळ									
14.	साखर	सु. बा.	किलो	15.38	15.25	15.62	15.80	15.38	15.05	15.00
15.	साखर	स्वधादु	किलो	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05
16.	गूळ	म. पि.	किलो	14.30	14.00	14.00	14.20	15.00	15.00	15.00
	तेल									
17.	गोडतेल	भुईमूग	किलो	55.20	52.25	53.00	53.00	52.78	49.25	47.00
18.	बोबोल तेल	सुटे	किलो	70.00	70.00	70.00	76.00	80.00	80.00	80.00
19.	वनस्पतीतुप	डाळडा	किलो	56.40	56.00	56.00	56.00	56.00	53.00	50.00
	दुध, दुग्धजन्यपदार्थ									
20.	सुटे दुध	महशीचे	लिटर	17.60	17.00	17.00	18.00	18.00	18.00	18.00
21.	सुद्ध तुप	महशीचे	किलो	200.00	200.00	200.00	200.00	200.00	200.00	200.00
	मांस, मासे									
22.	मांस	बोकडाचे	किलो	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
23.	साजे मासे	स्था. मध्यम	किलो	35.00	35.00	35.00	35.00	35.00	35.00	35.00
24.	अंडी	कॉबडीची	डझन	18.72	16.65	16.65	15.60	17.55	18.55	19.20
	मसाल्याचे पदार्थ									
25.	सेंगदाणे	मध्यम	किलो	34.40	32.00	30.50	30.40	31.50	30.25	30.00

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रजात	परिमाण	मासिक सरासरी बिरकोळ किंमती(1999)					वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
				ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर		
1	2	3	4	12	13	14	15	16	17	18
1.	धान्ये									
1.	तांदुळ	उत्तम	किलो	22.00	23.00	22.00	22.00	23.00	21.00	17.28
2.	तांदुळ	मध्यम	किलो	15.00	15.00	14.40	14.00	14.00	14.59	12.86
3.	तांदुळ	हलका	किलो	13.00	12.88	12.50	12.50	12.50	12.43	10.80
4.	गहू	उत्तम	किलो	15.00	15.00	12.50	13.00	12.00	14.36	15.36
5.	गहू	मध्यम	किलो	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00	12.12	11.98
6.	ज्वारी	देशी	किलो	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00	15.59	12.45
7.	ज्वारी	संकरित	किलो	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
8.	बाजरी	मध्यम	किलो	9.00	9.00	9.00	9.00	9.20	8.62	8.11
	डाळी									
9.	तूरडाळ	मध्यम	किलो	35.50	37.25	39.00	37.50	33.80	35.62	37.97
10.	चनाडाळ	मध्यम	किलो	22.50	21.25	22.00	22.75	22.80	21.54	22.75
11.	मुगाडाळ	मध्यम	किलो	33.00	30.00	29.80	29.00	29.00	31.35	31.73
12.	उडीडडाळ	मध्यम	किलो	32.00	32.00	32.30	33.50	36.20	32.74	24.31
13.	मसूर डाळ	मध्यम	किलो	28.00	27.50	28.00	28.00	28.00	26.02	26.32
	सासर, गूळ									
14.	सासर	सु. बा.	किलो	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00	15.23	15.56
15.	सासर	स्वधादु	किलो	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05	9.05
16.	गूळ	म. पि.	किलो	15.00	16.00	16.00	15.50	14.40	14.91	16.22
	तेल									
17.	गोडतेल	भूईमूग	किलो	49.00	52.00	53.00	52.00	47.30	51.36	58.10
18.	खोबरेलतेल	सुटे	किलो	80.00	80.00	80.20	77.50	80.00	76.98	80.43
19.	वन. तूप	डालडा	किलो	45.25	45.00	45.00	45.00	45.00	50.30	53.91
	दुध, दुग्धजन्यपदार्थ									
20.	सुटे दुध	महशीचे	लिटर	18.25	18.50	18.50	18.50	18.50	17.99	17.17
21.	गूळ तूप	महशीचे	किलो	207.50	230.00	230.00	230.00	230.00	210.63	187.92
	मांस, मासे									
22.	मांस	बोकड्याचे	किलो	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
23.	साजे मासे	स्था. मध्यम	किलो	35.00	35.00	35.00	35.00	35.00	35.00	33.00
24.	अंडी	कॉबडीची	डझन	17.55	16.50	18.24	19.35	20.28	17.85	17.95
	मसाल्याचे पदार्थ									
25.	शेंगदाणे	मध्यम	किलो	30.00	30.00	30.00	28.00	29.20	30.52	33.95

अ. क्र.	वस्तुचे नाव	वस्तुची प्रत/जात	परि-माप	मासिक सरासरी किरकोळ किंमती (1999)						
				जाने-वारी	फेब्रु-वारी	मार्च	एप्रिल	मे	जून	जुलै
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
26.	सोबरे	सुकी वाटी	किलो	57.00	54.50	55.00	55.00	53.50	52.00	58.40
27.	मिरची	सु. संकेश्वरी	किलो	76.00	70.00	70.00	70.00	70.00	70.00	70.00
फळे, भाजीपाला										
28.	केळी मध्यम	जळगाव	डझन	10.80	11.00	12.00	12.00	12.00	12.00	12.00
29.	कांदे	मध्यम	किलो	14.40	8.00	7.00	6.20	8.00	9.00	8.00
30.	बटाटे	मध्यम	किलो	12.80	10.00	9.00	8.00	8.00	8.50	8.00
31.	चहा	OTCपत्ती	किलो	136.00	132.50	140.00	140.00	147.50	150.00	150.00
32.	काँफी	पावडर	100 ग्रॅम	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00
जळण, दिवाबत्ती										
33.	सॅकेल	--	लिटर	8.32	8.32	8.32	8.32	8.32	8.32	8.32
34.	लाकड	जळाऊ	40किलो	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00
35.	कोळसा	लाकडी	40किलो	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
कपडे										
36.	साडी	4.5 मी.	1 नग	108.00	110.00	110.00	110.00	110.00	110.00	110.00
37.	शर्टिंग	टॅरीकाँ.	मिटर	125.00	125.00	125.00	105.00	100.00	100.00	100.00
38.	पोलका	2 X 2	1 नग	85.00	85.00	85.00	85.00	85.00	85.00	85.00
39.	भांडी									
39.	पातले	स्टिल	किलो	140.00	140.00	140.00	140.00	140.00	135.00	130.00
40.	पातले	पितळ	किलो	180.00	180.00	180.00	180.00	180.00	180.00	180.00
संकीर्णवस्तु										
41.	प्रसाधन	लक्ष	100ग्रॅम	10.16	9.87	10.16	10.50	10.50	9.50	9.50
साबण										
42.	धुण्याचा	501	250ग्रॅम	14.50	14.50	14.50	14.50	14.50	14.50	14.50
साबण										
43.	टुथपेस्ट	कोलगेट	100ग्रॅम	22.50	22.50	22.50	22.50	22.50	23.25	23.50
44.	केशतेल	टाटा हे. ऑ	100ग्रॅम	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.
45.	सुभारी	मध्यम	किलो	160.00	160.00	160.00	184.00	170.00	162.50	160.00
46.	विडी	--	25नग	3.25	3.25	3.25	3.25	3.62	3.50	3.50
47.	सिगारेट	पनामा	10नग	7.00	7.00	7.00	7.40	7.50	7.50	7.50
48.	तंबासू	जर्दा	किलो	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00
49.	विड्याची	पाने	100नग	9.80	17.50	14.25	7.80	9.00	8.00	8.40

अ. क्र.	वस्तूचे नाव	वस्तूची प्रत/जात	परिमाण	मासिक सरासरी किरकोळ किंमती(1999)					वर्षाची सरासरी	मागील वर्षाची सरासरी
				ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर		
1	2	3	4	12	13	14	15	16	17	18
26.	खोबरे	सुकी वाटी	किलो	59.50	60.00	67.00	70.00	67.00	58.91	58.11
27.	मिरची	सु. संकेश्वरी	किलो	70.00	70.00	70.00	75.00	80.00	71.75	72.57
फळे, भाजीपाला										
28.	केळी मध्यम	जळगाव	डझन	11.50	10.00	10.00	10.00	10.00	11.11	11.08
29.	कांदे	मध्यम	किलो	8.00	10.00	10.00	9.50	8.00	8.84	17.53
30.	बटाटे	मध्यम	किलो	8.00	8.00	8.80	10.00	8.80	9.06	13.10
31.	चहा	OTCपत्ती	किलो	150.00	150.00	150.00	150.00	150.00	145.50	148.75
32.	कॉफी	पाचडर	100गॅम	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00
जळण, दिवा बत्ती										
33.	रीकेल	--	लिटर	3.32	3.50	3.50	3.50	3.50	3.38	3.28
34.	लाकूड	जळाऊ	40किलो	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	80.00	61.92
35.	कोळसा	लाकडी	40किलो	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	240.00
36.	कपडे									
36.	साडी	4.5 मीटर	1 नग	110.00	100.00	100.00	100.00	100.00	106.50	99.87
37.	शर्टींग	टेरीकॉट	मिटर	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	106.67	125.00
38.	पोलका	2 X 2	1 नग	85.00	80.00	80.00	80.00	80.00	83.33	84.92
39.	भांडी									
39.	पातेले	स्टील	किलो	130.00	130.00	130.00	130.00	130.00	124.58	121.65
40.	पातेले	पितळ	किलो	180.00	180.50	180.00	180.00	180.00	180.00	178.79
संकीर्णवस्तु										
41.	प्रसा. सावण	लक्ष	100गॅम	9.50	10.25	10.50	10.50	10.50	10.12	9.27
42.	धुण्या. सावण	501	250गॅम	14.50	14.50	14.50	14.50	14.50	14.50	14.27
43.	दुधपेस्ट	कोलगेट	100गॅम	23.50	23.50	23.50	24.25	24.50	23.21	20.79
44.	केशोल टाट	हे. ऑ.	100गॅम	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	उ. ना.	14.50
45.	सुपारी	मध्यम	किलो	180.00	180.00	180.00	185.00	188.00	172.46	173.35
46.	बिडी	--	25नग	3.50	3.50	3.50	3.50	3.50	3.43	3.25
47.	सिगारेट	पनामा	10नग	7.50	7.50	7.50	7.50	7.50	7.37	6.63
48.	तंबाखू	जर्दा	किलो	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	40.00	34.48
49.	बिड्याची	पाने	100नग	8.00	7.75	7.80	6.50	8.20	9.42	7.68

कामगारांचे माहक किमतीचे निर्देशांक सन 1999-2000.
[पायाभूत वर्ष : 1982 = 100]

जिल्हा : रत्नागिरी

केंद्र : मुंबई

अ. क्र.	महिना	वर्ष	अन्न मट	पान, सुपारी तंबाखू इ.	इंधन व दिवाबत्ती	घरबांधणी	कापड, बिछाने व पादत्राणे	संकीर्ण	सर्वसाधारण निर्देशांक
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	एप्रिल	1999	489	612	228	657	365	444	464
2.	मे	1999	489	616	229	657	365	444	470
3.	जून	1999	497	608	229	657	363	444	468
4.	जुलै	1999	499	607	230	636	349	447	470
5.	ऑगस्ट	1999	500	606	232	636	347	447	471
6.	सप्टेंबर	1999	500	606	231	636	359	446	471
7.	ऑक्टोबर	1999	503	605	233	636	346	448	472
8.	नोव्हेंबर	1999	497	606	235	636	339	448	468
9.	डिसेंबर	1999	495	607	224	636	353	444	468
10.	जानेवारी	2000	517	623	238	702	375	445	484
11.	फेब्रुवारी	2000	522	648	227	702	375	448	489
12.	मार्च	2000	525	645	242	702	375	448	491
	वार्षिक सरासरी	xx	504	616	233	636	359	446	474

आधार : कामगार अधक, पांचे कार्यालय, मुंबई.

जिल्हयातील पोलीस अधिकारी / कर्मचा-यांची एकूण संख्या

सन 1999-2000

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	बाब	संख्या
1	2	3
1.	पोलीस अधिकारी/कर्मचा-यांची संख्या	
	का) पोलीस उप महानिरीक्षक. [वर्ग-1]	--
	खा) पोलीस आयुक्त.	--
	गा) अप्पर पोलीस आयुक्त.	--
	घा) पोलीस उप आयुक्त.	--
	चा) पोलीस अधिक्षक.	1
	छा) सहाय्यक अधिक्षक.	--
	जा) पोलीस उप अधिक्षक.	3
	झा) पोलीस निरीक्षक.	10
	टा) पोलीस उप निरीक्षक.	41
	मा) सहाय्यक पोलीस उपनिरीक्षक.	65
	ठा) पोलीस जमादार.	--
	डा) पोलीस हवालदार.	298
	ढा) पोलीस शिपाई.	928
	णा) इतर.	--
	एकूण पोलीस अधिकारी/कर्मचा-यांची संख्या	1816
2.	पोलीस ठाणे.	13
3.	आऊट पोस्ट.	29
4.	सब पोस्ट.	5
5.	लॉकअपस.	15
6.	पोलीस ठाणे, आऊट पोस्ट व सब पोस्ट आदिची सोय असलेली गावे व शहरे	48
7.	पोलीस दलांचा एकूण खर्च [रुपये लाखात]	1704.21

आधार : जिल्हा पोलीस अधिक्षक, रत्नागिरी.

जिल्ह्यातील गुन्ह्यासंबंधीची आकडेवारी, सन 1999-2000.

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	गुन्ह्यांचे प्रकार	प्रकरणांची संख्या	चौकशी चालू असलेली प्रकरणे	मागील वर्षाची चौकशी चालू असलेली प्रकरणे	न्यायालयात चौकशीसाठी प्रविष्ट केलेली प्रकरणे	न्यायालयाने काढून टाकलेली, शिक्षा दिलेली, जामीन दिल्यासह निकाली काढलेली प्रकरणे	निर्दोष म्हणून सोडलेली प्रकरणे	दोषी असलेली प्रकरणे	वर्षाचे शेवटी न्यायालयातील प्रलंबीत प्रकरणे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	दखलपत्र गुन्ह्यात मदत करणे.	-	-	-	-	-	-	-	-
2.	दखलपत्र गुन्ह्याबाबत कट करणे.	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	सार्वजनिक शांतता, सुरक्षितता व न्यायाबाबतचे गुन्हे.	88	2	249	81	7	65	-	208
4.	व्यक्तीविषयक गंभीर गुन्हे.	80	8	159	20	-	54	14	121
5.	व्यक्ती व मालमत्ता विषयक किंवा फक्त मालमत्तेविषयक गंभीर गुन्हे.	117	22	257	89	-	41	3	292
6.	व्यक्तीविषयक किरकोळ गुन्हे.	243	10	364	212	1	97	5	973
7.	मालमत्ताविषयक किरकोळ गुन्हे.	199	35	410	84	7	84	11	392
8.	वर न नोंदलेले हंडी-घन पिनलकोड झालिलेले इतर गुन्हे.	757	87	2913	653	163	486	87	2835
	(एकूण (1 ते 8))	1384	164	4907	1039	178	827	120	4821

पुढे चालू

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	गुन्ह्यांचे प्रकार	प्रकरणांची संख्या	चौकशी चालू असलेली प्रकरणे	मागील वर्षाची कोर्टात जाऊ असलेली प्रकरणे	न्यायालयात चौकशीसाठी प्रविष्ट केलेली प्रकरणे	न्यायालयाने काढून टाकलेली, शिक्षा दिलेली, जागीन दिल्यासह निकाली काढलेली प्रकरणे	निर्दोष म्हणून सोडलेली प्रकरणे	दोषी असलेली प्रकरणे	वर्षाचे शेवटी न्यायालयातील प्रलंबीत प्रकरणे
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
9.	जर नमूद न केलेले इतर गुन्हे.								
	क) विशेष किंवा स्थानिक कायद्याखालील उखलपात्र ठरलेले गुन्हे.	2549	130	5859	2983	792	2332	204	5514
	ख) बी. एच. ओ. आर, 1947 या कायद्याखालील गुन्हे.	4	-	4	-	-	-	-	4
	एकूण (9 (क+ख))	2553	130	5863	2983	792	2332	204	5518
	एकूण 1 ते 8 व 9	4937	294	10770	4022	970	3159	324	10339

आधार : जिल्हा पोलीस अधीक्षक, रत्नागिरी.

तुरुंगात दाखल केलेले गुन्हेगाऱ, सन 1999-2000

जिल्हा : सतनागिरी

अ. क्र.	बाब	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5
1.	सुट्टे अधिनियम.	-	-	-
2.	मुंबई पोलिस अधिनियम.	69	3	72
3.	मुंबई दारुबंदी अधिनियम.	44	2	46
4.	क्रिमीनल प्रोसीजर कोड अधिनियम.	67	-	67
5.	घरफोडी आणि चोरी.	101	8	109
6.	सोटे दस्तऐवज व फसवणूक.	20	3	23
7.	सून व सुनाचा प्रयत्न.	130	10	140
8.	डाके आणि दरोडे.	45	-	45
9.	हत्या व दुस्सापस करणे.	93	8	101
10.	फुस लावून पळवणे व बलात्कार.	46	-	46
11.	लष्करी गुन्हे.	-	-	-
12.	इतर.	58	6	64
	एकूण	633	40	723

आधार : अधीक्षक, सतनागिरी विशेष कारागृह, सतनागिरी.

तुरुंगात दाखल केलेल्या मुन्हेगाराचे वयोगटानुसार व शैक्षणिक पात्रतेनुसार वर्गीकरण, सन 1999-2000

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	बाब	पुरुष	स्त्रिया	एकूण
1	2	3	4	5
1.	18 वर्षावरील.			
	1.1) अशिक्षित.	6	-	6
	1.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	10	1	11
	1.3) वाचता व लिहिता येणारे	17	2	19
2.	18 ते 21 वर्ष			
	2.1) अशिक्षित.	27	3	30
	2.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	40	4	44
	2.3) वाचता व लिहिता येणारे	59	4	63
3.	22 ते 30 वर्ष			
	3.1) अशिक्षित.	35	3	38
	3.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	49	4	53
	3.3) वाचता व लिहिता येणारे	77	6	83
4.	31 ते 40 वर्ष			
	4.1) अशिक्षित.	32	4	36
	4.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	57	2	59
	4.3) वाचता व लिहिता येणारे	108	2	110
5.	41 ते 50 वर्ष			
	5.1) अशिक्षित.	62	3	65
	5.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	43	1	44
	5.3) वाचता व लिहिता येणारे	34	1	35
6.	60 वर्षावरील.			
	6.1) अशिक्षित.	13	-	13
	6.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	8	-	8
	6.3) वाचता व लिहिता येणारे	6	-	6
7.	एकूण.			
	7.1) अशिक्षित.	175	13	188
	7.2) अशिक्षित फक्त वाचता येणारे	207	12	219
	7.3) वाचता व लिहिता येणारे	301	15	316

आधार : अधिकांक, रत्नागिरी विशेष कारागृह, रत्नागिरी.

दिवाणी व फौजदारी न्यायालयात निकालात काढलेली कामे/प्रकरणे,
जिल्हा : रत्नागिरी सन 1999-2000.

दिवाणी				फौजदारी			
मूळ		अपील		मूळ		अपील	
नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण	नियमित	संकीर्ण
1	2	3	4	5	6	7	8
224	379	260	222	2206	4578	411	114

अधार : जिल्हा व सत्र न्यायाधिप, रत्नागिरी.

तक्ता क्रमांक 14.1

जिल्ह्यातील बँक कार्यालये, वर्गीकृत बँकांची संख्या, ठेवी व कर्जे,
सन 1999-2000

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	तहसील	बँकांची कार्यालये असलेली गावे व शहरे	बँकेतील कर्मचा-यांची संख्या	वर्गी-कृत बँका	वर्गीकृत बँकांची शाखा; कार्यालये	वर्गीकृत बँकांच्या ठेवी [रु. लाखात]	वर्गीकृत बँकांच्या अगाऊ रकमा [रु. लाखात]	सहकारी बँका व त्यांच्या शाखा
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	रत्नागिरी	18	658	18	30	**	**	14
2.	गुहागर	11	101	4	6	**	**	5
3.	दापोली	14	181	6	12	**	**	9
4.	मंडणगड	10	72	1	4	**	**	8
5.	खेड	16	226	6	13	**	**	10
6.	चिपळूण	17	329	9	18	**	**	8
7.	संगमेश्वर	15	210	3	10	**	**	9
8.	लांजा	12	44	1	4	**	**	6
9.	राजापूर	17	176	4	9	**	**	9
	जिल्हा एकूण	130	1996	14	106	115654	46504	78

टिप : 1) स्तंभ क्र. २ ची जिल्हा बेरीज जिल्ह्यातील एकूण वर्गीकृत बँकांची संख्या दर्शविताने, त्यामुळे बेरजा जुळणार नाहीत.

2) स्तंभ क्र. ९ खालील आकडेवारी सहकारी बँकांच्या कार्यालयांची संख्या दर्शविताने

३) स्तंभ ७ व ८ ची माहिती तालुकानिहाय उपलब्ध नाही.

अधार : तालुका जिल्हा तहसिलदार, बँक शाखा व बँका, सिव्हाजीनगर, रत्नागिरी.

जिल्ह्यातील 31, मार्च 2000, रोजी चालू असलेल्या
संयुक्त भांडवली संस्था

जिल्हा : रत्नागिरी

मर्यादित भागभांडवल असलेल्या संस्था		हमीद्वारे मर्यादित आणि नव्यासाठी काम न करणाऱ्या संस्था		एकूण
सार्वजनिक	स्वाजगी	सार्वजनिक	स्वाजगी	
1	2	3	4	5
11	88	1	1	101

आधार : कंपनी व्यवहार खाते, उद्योग मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली

तक्ता क्र. 14.3

उत्तरविलेच्या विमापत्रांची संख्या व विम्याची रक्कम
सन 1999-2000

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	बाब	परिमाण	तपशिल 1999-2000
1	2	3	4
1.	शाखा.	संख्या	4
2.	उत्तरविलेची विमापत्रे.	संख्या	24326
3.	व्यपगत विमापत्रे.	संख्या	8372
4.	विम्याची रक्कम.	रु. हजारात	1334958

आधार : 1) शाखाधिकारी, भारतीय जीवन विमा निगम, रत्नागिरी
2) शाखाधिकारी, भारतीय जीवन विमा निगम, दापोली
3) शाखाधिकारी, भारतीय जीवन विमा निगम, चिपळूण
4) शाखाधिकारी, भारतीय जीवन विमा निगम, राजापूर

जिल्हयातील चित्रपटगृहाविषयी आकडेवारी, सन 1999-2000.

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	तहसिल	कायमस्वरुपाची चित्रपटगृहे		फिरती चित्रपट गृहे		विहडीओ केंद्रे		वसूल केलेला करमणूक कर [रु. '000']
		संख्या	प्रत्येक खेळासाठी असलेली आसनक्षमता	संख्या	प्रत्येक खेळासाठी असलेली आसनक्षमता	संख्या	प्रत्येक खेळासाठी असलेली आसनक्षमता	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	रत्नागिरी	3	1033	-	-	2	30	3384
2.	गुहागर	-	-	-	-	1	30	153
3.	वापोली	-	-	-	-	4	155	158
4.	मंडणगड	-	-	-	-	2	60	20
5.	खेड	1	624	-	-	2	65	558
6.	चिपळूण	1	559	-	-	2	60	1352
7.	संगमेश्वर	-	-	-	-	1	50	176
8.	तांजा	-	-	-	-	1	50	97
9.	राजापूर	-	-	-	-	2	30	107
	जिल्हाएकूण	5	2371	-	-	17	630	6005

आधार : मा. जिल्हाधिकारी, (करमणूक शाखा) रत्नागिरी.

गोळा केलेली अल्पबचत गुंतवणूक व खातेदारांची संख्या, सन 1999-2000.

जिल्हा : रत्नागिरी

[रु. लाखात]

अ. क्र.	योजनेचे नाव	1999-2000 अखेर खाते- दारांची संख्या	सन 1998-99 मधील गुंतवणूक		सन 1999-2000 मधील गुंतवणूक	
			ढोबळ	नफत	ढोबळ	नफत
1	2	3	4	5	6	7
1.	टपाल बचत खाते.	182688	2978.67	290.49	3282.98	174.55
2.	संचित मुदत ठेव.	-	-	-	-	-
3.	पुनरावर्ती ठेव.	473710	2870.07	962.85	3002.66	1056.44
4.	समयबद्ध ठेव. [ते 8 वर्षे]	11667	310.02	12.44	378.61	37.93
5.	सार्वजनिक भ. नि. निधि स्टेट बँक.	4893	669.64	554.94	825.00	727.69
6.	सार्वजनिक भ. नि. निधि टपाल खाते.	1650	87.60	82.09	130.84	119.01
7.	राष्ट्रीय बचत प्रमाणपत्रे. [2 ते 4]	-	-	[-15.92	-	[-1 2.74
8.	8 वी मालिका.	उ. ना.	959.22	639.62	1436.09	1077.07
9.	इंदिरा विकास पत्रे.	उ. ना.	145.57	88.26	88.87	[-160.30
10.	किसान विकास पत्रे.	उ. ना.	3204.20	1936.47	4320.99	2171.73
11.	मासिक प्राप्त्य योजना.	20952	1449.64	957.68	2110.70	1411.33
12.	रा. ब. यो. -87.	-	-	[-150.61	-	[-127.27
13.	सामाजिक सुरक्षापत्रे.	-	-	-	-	-
14.	इतर सर्व योजना	-	-	-	-	-
15.	राष्ट्रीय बचत योजना-1992	92	0.69	[-11.28	0.79	[-1 5.41
	एकूण	x	12475.32	5462.03	15527.53	6680.03

आधार : सहाय्यक संचालक, अल्पबचत, (जिल्हाधिकारी कार्यालय) रत्नागिरी.

तहसीलनिहाय गोळा केलेला जमीन महसूल, सन 1999-2000

जिल्हा : रत्नागिरी

[रु. हजारात]

क्र. क्र.	तहसिल	सगळ्या वर्षाची जमीन महसूलाची एकत्रित मागणीपूर्वीची जमा रक्कम सोडून	एकत्रित जमीन महसूलाची धक्याची (अधिकृत व अनाधिकृत)	एकत्रित जमीन महसूलाची एकूण मागणी	रूट	निलंबित वसुली	वसुली पात्र	प्रत्यक्ष वसुली	जमीन महसूल देणा-या सातेदारांची संख्या
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	रत्नागिरी	2706	—	2706	489	—	2228	2220	51484
2.	सहागर	333	—	333	494	—	333	333	38487
3.	शंभोली	1615	—	1615	469	—	1146	1137	43763
4.	मंडणगड	622	—	622	219	—	413	413	21325
5.	वेड	1732	—	1732	532	—	1213	1212	46696
6.	विपळ्य	1640	—	1640	643	—	997	995	94506
7.	संगमेश्वर	1453	—	1453	327	—	323	343	67950
8.	लजा	355	—	355	327	—	523	523	31954
9.	राजापूर	1419	51	1470	529	—	941	835	60198
	जिल्हा एकूण	12938	51	13029	4380	—	9879	8579	461853

अधार : जिल्हाधिकारी कार्यालय, महसूल शाखा, रत्नागिरी.

मुद्रणालये आणि त्यात छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे आणि नियतकालिके
जिल्हा : रत्नागिरी 31.3.2000 असेर.

अ. क्र.	तहसिल	मुद्रणालयांची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके									
			दैनिक					साप्ताहिक				
			मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
1.	रत्नागिरी	35	9	-	-	-	9	13	-	-	1	14
2.	गुहागर	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	दापोली	9	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
4.	मंडणगड	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	खेड	12	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
6.	चिपळूण	11	1	-	-	-	1	1	-	-	-	1
7.	संगमेश्वर	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	लांजा	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	राजापूर	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	जिल्हाएकूण	98	10	-	-	-	10	16	-	-	1	17

संख्या क्रमांक 15.4 पुढे चालू

अ. क्र.	तहसिल	मुद्रणालयांची संख्या	छापलेली व प्रकाशित केलेली वर्तमानपत्रे व नियतकालिके									
			दैनिक					मासिक				
			मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण	मराठी	हिंदी	इंग्रजी	इतर	एकूण
1.	2.	3.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.
1.	रत्नागिरी	35	1	-	-	-	1	4	-	-	-	4
2.	गुहागर	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	दापोली	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	मंडणगड	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	खेड	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.	चिपळूण	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	संगमेश्वर	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	लांजा	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	राजापूर	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	जिल्हाएकूण	98	1	-	-	-	1	4	-	-	-	4

आधार : जिल्हाधिकारी कार्यालय, (उपचिटणीस शाखा) रत्नागिरी.

तक्ता क्रमांक 15.5

- 177 -

स्वस्त धान्य दुकानांना पुरविलेला तांदूळ, गहू व साखर,
सन 1999-2000.

जिल्हा : रत्नागिरी

(आकडे "00" टनामध्ये)

तांदूळ			गहू			साखर			नियमित
जिल्हा	जिल्हयातील इतर ठिकाणी	एकूण [1+2]	जिल्हा	जिल्हयातील इतर ठिकाणी	एकूण [4+5]	जिल्हा	जिल्हयातील इतर ठिकाणी	एकूण [7+8]	स्वस्त धान्य वाटप दुकाने [सह्या]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
45	245	290	44	214	258	4	9	13	805

आधार : जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, रत्नागिरी.

तक्ता क्रमांक 15.6

जिल्हयातील मागणी व वसुली केलेले धान्य,
सन 1999-2000.

जिल्हा : रत्नागिरी

(आकडे "00" मे. टनामध्ये)

मागणी	लेवही [वसुली केलेली]						मागणीशी वसुलीची टक्केवारी.	
	तांदूळ	गहू	ज्वारी	बाजरी	इतर	एकूण		
सर्व एकूण धान्याची मागणी	1	2	3	4	5	6	7	8
उद्दिष्ट टिकले नाही.	-	-	-	-	-	-	-	उद्दिष्ट नसल्यामुळे टक्केवारी नाही.

आधार : जिल्हा पुरवठा अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, रत्नागिरी

जिल्ह्यातील 1999 मधील लोकसभा व विधानसभा
निवडणूक संबंधी आंकडेवारी.

जिल्हा : रत्नागिरी

(आकडे हजारात)

अ. क्र.	मतदार संघाचे नाव	एकूण मतदारांची संख्या	मतदान केलेल्या मतदारांची संख्या			मतदारांची टक्केवारी	पक्षनिहाय मते मिळालेल्यांची संख्या		
			पुरुष	स्त्रिया	एकूण		काँग्रेस आय	भा. ज. पा.	शिव-सेना
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	लोकसभा सप्टेंबर, 1999 2 - रत्नागिरी	372	247	311	558	63.74	62	-	293
	लोकसभा एकूण	372	247	311	558	63.74	62	-	293
1.	विधानसभा सप्टेंबर, 1999 5 - राजापूर	185	34	45	79	58.52	22	-	32
2.	6 - रत्नागिरी	184	43	51	99	53.54	10	44	-
3.	7 - संगमेश्वर	142	40	49	89	63.02	8	-	35
4.	8 - गुहामर	188	33	53	86	62.08	6	38	-
5.	9 - चिपळूण	134	44	50	94	69.92	44	-	45
6.	10 - खेड	133	50	38	88	66.14	2	-	54
7.	11 - दापोली	137	37	54	91	66.23	28	-	50
	विधानसभा एकूण	1003	286	340	626	62.77	120	82	216

अ. क्र.	मतदार संघाचे नांव	पक्ष निहाय मते मिळालेल्यांची संख्या							
		राष्ट्रवादी काँग्रेस	स्वतंत्र पार्टी	भारतीय रिपब्लिकन पार्टी	जनता दल	बहुजन समाजवादी पार्टी	लोक दल	भारतीय समाजवादी काँग्रेस	अपक्ष, इतर
1	2	11	12	13	14	15	16	17	18
1	लोकसभा सप्टेंबर, 1999 रत्नागिरी	178	-	-	-	-	-	-	-
	लोकसभा एकूण	178	-	-	-	-	-	-	-
1	विधानसभा सप्टेंबर, 1999 5 - राजापूर	9	-	-	-	-	-	-	7
2	6 - रत्नागिरी	81	-	-	-	-	-	-	6
3	7 - संगमेश्वर	10	-	-	-	-	-	-	27
4	8 - गुहागर	25	-	-	-	-	-	-	8
5	9 - चिपळूण	1	-	-	-	-	-	-	*
6	10 - खेड	27	-	-	-	-	-	-	1
7	11 - दापोली	-	-	-	-	-	-	-	8
	विधानसभा एकूण	108	-	-	-	-	-	-	57

टीप : 1) रिकाना 7 लक्ष्मी टक्केवारी प्रत्यक्ष आकडेवारीवरून काढलेली आहे. 2) * अशी खूण याचसे पेक्षा कमी आकडेवारी दर्शविते. आधार : जिल्हा निवडणूक अधिकारी, रत्नागिरी.

जिल्ह्यातील 31.3.2000 रोजीची अधिकारी व प्रवासी यांचेसाठी असलेल्या
विश्रामगृहांची तालुकानिहाय यादी.

जिल्हा : रत्नागिरी

अ. क्र.	तहसील	विश्रामगृहाचे नांव व पत्ता	कक्षांची संख्या
1	2	3	4
1	रत्नागिरी	शासकीय विश्रामधाम, जुना माळजाका, रत्नागिरी	18
2	रत्नागिरी	शासकीय विश्रामधाम, जयगड, ता. रत्नागिरी	1
3	रत्नागिरी	शासकीय विश्रामधाम, गणपतीपुळे, ता. रत्नागिरी	2
4	रत्नागिरी	शासकीय विश्रामधाम, पाजी, ता. रत्नागिरी	2
5	रत्नागिरी	प्रकल्प तथा विश्रामधाम, भगवतीबंदर रोड, रत्नागिरी	3
6	रत्नागिरी	पाटबंधारे विभाग विश्रामगृह, कुवारबांव, रत्नागिरी	6
7	रत्नागिरी	जिल्हा परिषद विश्रामधाम, चाफे, ता. रत्नागिरी	2
8	रत्नागिरी	नगर परिषद विश्रामधाम, जयस्तंभ, रत्नागिरी.	1
9	गुहागर	शासकीय विश्रामधाम, गुहागर ता. गुहागर.	2
10	दापोली	शासकीय विश्रामधाम, दापोली, ता. दापोली.	4
11	मंडणगड	शासकीय विश्रामधाम, मंडणगड ता. मंडणगड.	1
12	खेड	शासकीय विश्रामधाम, खेड ता. खेड.	3
13	खेड	शासकीय विश्रामधाम, कडेडी, मुंबई गोवा रा. म. मार्ग, ता. खेड	2
14	खेड	पाटबंधारे विभाग विश्रामधाम भरणे, ता. खेड.	4
15	खेड	पाटबंधारे विश्रामधाम नातूनगर, ता. खेड.	2
16	खेड	जिल्हा परिषद, विश्रामधाम, खेड, ता. खेड.	3
17	चिपळूण	शासकीय विश्रामधाम पन्वेल-पणजी-महाड रोड, ता. चिपळूण	8
18	चिपळूण	जिल्हा परिषद विश्रामधाम, चिपळूण, ता. चिपळूण.	2
19	चिपळूण	न. प. विश्रामधाम एस्. टि. स्टॅंडजवळ, बुरुममळा, चिपळूण	4
20	संगमेश्वर	शासकीय विश्रामधाम संगमेश्वर, ता. संगमेश्वर.	2
21	संगमेश्वर	शासकीय विश्रामधाम देवरुख, ता. संगमेश्वर.	3
22	संगमेश्वर	शासकीय विश्रामधाम साखरपा, ता. संगमेश्वर.	1
23	लांजा	शासकीय विश्रामधाम लांजा, ता. लांजा.	2
24	राजापूर	शासकीय विश्रामधाम राजापूर, ता. राजापूर.	4
25	राजापूर	जिल्हा परिषद विश्रामधाम ओणी, ता. राजापूर.	1

- आधारः 1) कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम, उत्तर विभाग, रत्नागिरी.
2) कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम, दक्षिण विभाग, रत्नागिरी.
3) कार्यकारी अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम, चिपळूण विभाग चिपळूण.
4) कार्यकारी अभियंता (बांधकाम), जि. प. चिपळूण विभाग/रत्नागिरी विभाग.
5) कार्यकारी अभियंता, जलपाटबंधारे चिपळूण विभाग/दक्षिण विभाग, रत्नागिरी.
6) कार्यकारी अभियंता, रत्नागिरी, जि. प. बांधकाम विभाग रत्नागिरी.

निवडक निर्देशांकाचे कल, 1960-61 ते 1999-2000

जिल्हा : रायगिरी

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	1997-98	1998-99	1999-2000
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	क्षेत्रफळ व लोकसंख्या (1961, 1971, 1981 व 1991)								
	1. क्षेत्रफळ.	चौ. कि. मी	8249	8249	8249	8326	8326	8326	8326
	2. एकूण लोकसंख्या.	संख्या "000"	1146	1279	1379	1544	1544	1544	1544
	3. लोकसंख्येची घनता. (दर चौ. कि. मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या)	संख्या	139	155	167	185	185	185	185
	4. शेतकरी व एकूण शेतमजूर रांची एकूण काम करणा- -यांशी टक्केवारी	टक्केवारी	83.30	81.00	74.90	77.92	77.92	77.92	77.92
2	कृषी व सिंचन								
	1. जंगलाखालील क्षेत्र	हेक्टर "00"	50	50	90	65	67	63	उ. ना.
	2. लागवडीलायक क्षेत्र.	हेक्टर "00"	5740	5890	5610	5845	5825	6006	उ. ना.
	3. प्रत्येक कृषीकामकरणा-या मागोशेतमजूर व शेतकरी लागवडी योग्य क्षेत्र.	हेक्टर	1.34	1.59	1.54	1.39	1.26	1.29	उ. ना.
	4. एकूण पिकाखालील क्षेत्र.	हेक्टर "00"	2530	2510	2270	2305	2555	2616	उ. ना.
	क) अन्नधान्याखालील क्षेत्र	हेक्टर "00"	2510	1460	1370	1286	1113	1077	उ. ना.
	ख) उसाखालील क्षेत्र.	हेक्टर "00"	1	1	1	0	0	0	उ. ना.
	ग) भूईमूगाखालील क्षेत्र.	हेक्टर "00"	-	-	-	7	3	4	उ. ना.
	घ) कापसाखालील क्षेत्र.	हेक्टर "00"	-	-	-	-	-	-	उ. ना.
	5. निव्वळ पिकाखालील क्षेत्र	हेक्टर "00"	2490	2450	2210	2256	2533	2594	उ. ना.
	6. प्रत्येक कृषीकामकरणा-या मागोशेतकरी व शेतमजूर पेरलेले निव्वळ क्षेत्र.	हेक्टर	0.58	0.63	0.61	0.54	0.55	0.56	उ. ना.
	7. एकापेक्षा अधिकवेळा पेर- लेल्या क्षेत्राची निव्वळ पेर- लेल्या क्षेत्राशी टक्केवारी.	टक्केवारी	1.50	2.39	2.69	2.20	0.87	0.86	उ. ना.
	8. सिंचनाखालील एकूण क्षेत्र.	हेक्टर "00"	30	40	40	24	40	41	उ. ना.

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	1997-98	1998-99	1999-2000
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	9. एकूण सिंचनाखालील क्षेत्राची एकूण पिकाखालील क्षेत्राशी टक्केवारी.	टक्केवारी	1.19	1.59	1.91	1.03	1.55	1.56	उना
	10. निव्वळ सिंचन क्षेत्र.	हेक्टर"00"	30	40	30	16	32	24	उना
	11. कालव्याहारे सिंचितक्षेत्र	हेक्टर"00"	-	10	उना	उना	उना	उना	उना
	12. विहिरीद्वारे सिंचित क्षेत्र	हेक्टर"00"	10	10	10	6	28	18	उना
	13. इतरसाधनाने सिंचितक्षेत्र	हेक्टर"00"	20	20	20	10	4	6	उना
	14. सिंचनाखालील क्षेत्र को अन्नधान्ये.	हेक्टर"00"	10	10	10	6	15	11	उना
	खो उस.	हेक्टर"00"	1	1	1	9	0	0	उना
	गो मुईमूग.	हेक्टर"00"	-	-	-	7	0	4	उना
	घो कापूस.	हेक्टर"00"	-	-	-	-	-	-	उना
	चो फळे व भाजीपाला.	हेक्टर"00"	-	-	1	12	4	2	उना
3	मृदसंधारणाची कामे								
	को बांधबंदिस्त केलेले क्षेत्र	हेक्टर"00"	उना	-	-	उना	उना	उना	उना
	खो मजगीखालील क्षेत्र.	हेक्टर"00"	उना	20	1	उना	उना	उना	उना
	गो पुनःप्राप्त केलेले क्षेत्र.	हेक्टर"00"	उना	20	-	उना	उना	उना	उना
4	कृषि अवजारे								
	1. क) लाकडी नांगर	संख्या"000"	128	135	155	152	152	152	152
	ख) लोखंडी नांगर	संख्या"000"	0	0	0	0	0	0	0
	2. सिंचनाकरीता तेलावर चालणारे पंप.	संख्या	84	159	197	224	227	227	227
	3. सिंचनाकरीता विद्युत पंप	संख्या	12	355	1046	450	1659	1659	1659
	4. उसाचे चरक.								
	क) शक्तीवर चालणारे	संख्या	8	6	4	-	-	-	-
	ख) बैलाच्या मदतीने चालणारे	संख्या	6	6	3	-	2	2	2
5	पशुधन								
	1. एकूण पशुधन.	संख्या"000"	623	633	648	734	905	905	905
	2. प्रत्येक बैलजोडीमागे लागवड केलेले निव्वळ क्षेत्र	हेक्टर	1.87	2.00	1.92	1.85	1.93	1.93	1.93

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	1997-98	1998-99	1999-2000
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6	पशुधन पुढे चालू.								
	3. दुभत्या गायी.	संख्या "000"	52	41	59	65	50	50	50
	4. दुभत्या म्हशी.	संख्या "000"	27	17	13	20	18	18	18
	5. शेळ्या व मेंढ्या.	संख्या "000"	87	70	73	80	115	115	115
	6. कोंबड्या व तत्सम पक्षी.	संख्या "000"	724	814	1070	1087	1389	1389	1389
	मत्स्य व्यवसाय								
	1. समुद्रातील मत्स्य उत्पादन	मे. ट. "000"	उना	10	67	53	99	36	76
	2. गोड्या पाण्यातील मत्स्य	मे. टन	उना	उना	-	4	उना	उना	उना
	3. मत्स्य व्यवसायाच्या सहकारी संस्था.	संख्या	17	32	33	62	60	63	66
7	नोंदणीकृत कारखाने व कर्मचारी.								
	1. चालू कारखाने.	संख्या	32	43	93	194	249	269	289
	2. कामगारांची वैसुपरिथती	संख्या	2384	2089	2558	3323	11040	11008	11275
	3. लाख लोकसंख्येमागे नोंदलेल्या कामगारांची संख्या	संख्या	120	105	279	369	682	676	688
8	विद्युत								
	1. विद्युत निर्माती	दशलक्ष कि.वॅ/तास	1.3*	31.2*	58*	उना	उना	उना	उना
	2. वापरलेली वीज.	दशलक्ष कि.वॅ/तास	1.7*	12.5*	25.3*	165.2	454.8	477.9	506.2
	3. विद्युतीकरण झालेली शहरे	संख्या	3	9	11	9	8	8	8
	4. विद्युतीकरण झालेली गावे	संख्या	1	305	645	1388	1515	1515	1515
9	सहकार								
	1. संस्था.								
	कोशेती पतसंस्था.	संख्या	626*	683*	368	381	332	382	380
	खोबिगरशेती पतसंस्था.	संख्या	37*	151*	115	219	200	215	241
	गोबिगरशेती बिगर पतसंस्था व इतर संस्था.	संख्या	179*	235*	138	230	695	762	807
	2. संभासद.								
	कोशेती पतसंस्था.	संख्या "000"	93*	196*	150	203	232	236	238
	खोबिगरशेती पतसंस्था.	संख्या "000"	7*	26*	उना	53	165	163	179
	गोबिगरशेती बिगर पतसंस्था व इतर संस्था.	संख्या "000"	30*	63*	उना	117	126	137	121

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960 -61	1970 -71	1980 -81	1990 -91	1997 -98	1998 -99	1999 -2000
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	3. सेवते भांडवल								
	को शेती पतसंस्था.	रु. लाख	50*	168*	270	9128	656	2349	2767
	खो बिगरशेती पतसंस्था.	रु. लाख	7*	169*	उना.	1191	17588	20527	28411
	गो बिगरशेती बिगर पतसंस्था व इतर संस्था.	रु. लाख	128*	144*	उना.	4556	26326	30297	34834
	4. दिलेली कर्जे								
	को शेती पतसंस्था.	रु. लाख	27*	66*	99	4087	1139	977	1088
	खो बिगर शेती पतसंस्था.	रु. लाख	उना	उना	उना	उना	17857	18791	22522
	गो बिगरशेती बिगर पतसंस्था व इतर संस्था.	रु. लाख	105*	उना	उना	2341	4270	6631	10211
(10)	शिक्षण								
	1. प्राथमिक								
	को संस्था.	संख्या.	2611*	2775*	3501*	2525	2686	2691	उ. ना.
	खो विद्यार्थी.	संख्या*000	274*	343*	380*	224	231	228	उ. ना.
	गो शिक्षक.	संख्या	6771*	9087*	12302*	8383	9286	9151	उ. ना.
	घो प्रति शिक्षक विद्यार्थी	संख्या	40	37	30	28	25	25	उ. ना.
	2. माध्यमिक व उच्चमाध्यमिक								
	को संस्था.	संख्या.	101*	255*	264*	216	296	302	उ. ना.
	खो विद्यार्थी.	संख्या*000	20*	40*	94*	84	107	111	उ. ना.
	गो शिक्षक.	संख्या	864*	2064*	3593*	3019	3476	3527	उ. ना.
	घो प्रति शिक्षक विद्यार्थी	संख्या	23	19	26	27	31	32	उ. ना.
	3. महाविद्यालयीन								
	को संस्था.	संख्या.	1*	7*	9*	4	19	19	उ. ना.
	खो विद्यार्थी.	संख्या*000	1*	3*	7*	6	9	10	उ. ना.
	गो शिक्षक.	संख्या	32*	220*	284*	195	341	363	उ. ना.
	घो प्रति शिक्षक विद्यार्थी	संख्या	31	13	24	30	27	27	उ. ना.
	4. साक्षरतेची टक्केवारी.								
	को पुरुष.	टक्केवारी	37.48	48.23	55.65	76.64	76.64	76.64	76.64
	खो स्त्रिया.	टक्केवारी	11.83	26.19	34.46	51.61	51.61	51.61	51.61
	गो एकूण.	टक्केवारी	23.16	35.89	43.87	62.70	62.70	62.70	62.70

अ. क्र.	बाब	परिमाण	संदर्भ वर्ष						
			1960-61	1970-71	1980-81	1990-91	1997-98	1998-99	1999-2000
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	वैद्यकीय व आरोग्य सेवा								
	1. दवाखाने:	संख्या	14*	14	16	9	9	9	9
	2. रुग्णालये.	संख्या	3*	4	6	13	13	13	13
	3. प्रा. आ. केंद्र.	संख्या	2*	18	18	67	66	66	66
	4. खाटा.	संख्या	149*	313	784	1165	1212	1310	1304
	5. लाख लो. संख्येमागे खाटा	संख्या	15*	63	57	73	75	80	80
	6. उपचार केलेले रुग्ण.								
	का बाह्य रुग्ण.	संख्या "000"	170*	258	311	760	1077	1027	971
	खा आंतर रुग्ण.	संख्या "000"	9*	8	16	21	68	33	44
	7. जन्माचा दर.	दर हजारी	25.5*	21.0*	17.9	25.2	22.29	20.48	19.85
	8. मृत्यू दर.	दर हजारी	11.7*	10.0*	7.2	6.7	6.65	7.33	7.52
12	वाहतूक व दळणवळण								
	1. रस्ते लांबी (ज. पा. वगळून)	कि. मी.	3309*	5233*	6338*	5141	5364	5723	6026
	2. दर 100 चौकिमी. क्षेत्रामागे रस्ते पाधी लांबी (ज. पा. रस्ते वगळून)	कि. मी.	29*	41*	52*	63	65	69	72
	3. रस्ते पाधी लांबी, दर लाख लोकसंख्येमागे.	कि. मी.	212*	265*	324*	367	331	351	368
	4. एकूण रेल्वेमार्गाची लांबी	कि. मी.	-	-	-	-	176	194	194
	5. डाक कार्यालये.	संख्या	483*	633*	923*	626	639	647	651
	6. तार कार्यालये.	संख्या	51*	73*	117*	138	152	153	153
13	स्थानिक स्वराज्य संस्था								
	1. पंचायत समिती.	संख्या	9	9	9	9	9	9	9
	2. ग्रामपंचायत.	संख्या	666	739	750	789	831	837	843
	3. नगरपालिका.	संख्या	4	4	4	4	4	4	4
	4. कटक मंडळे.	संख्या	-	-	-	-	-	-	-
	5. महानगरपालिका.	संख्या	-	-	-	-	-	-	-
14	संकीर्ण								
	बँक शाखा (सर्व बँका)	संख्या	40*	71*	103	202	182	183	184

टिप: 1) * या घुणने दाखविलेली आकडेवारी जुन्या विभाजनपूर्व रत्नागिरी जिल्ह्याची आहे.
 2) कृषि अन्वयारे व पशुधन याची स्तंभ 4, 5, 6, व 7 मधील आकडेवारी ही अनुक्रमे 1972, 1977, 1982 व 1987 या वर्षांची असून स्तंभ 8 ते 10 ची आकडेवारी 1992 च्या पशुगणनेची आहे.
 3) कृषी व सिंचनाची 1998-99 ची माहिती तात्पुरती आहे. 4) "0" म्हणजे अत्यल्प आकडेवारी.
 5) स्तंभ 3 ते 10 साठी अनर्थक लेख प्रसिध्द लोकसंख्या वापर करण्यात आला आहे.
 अर्थात (3) व (4) मधील संख्या अत्यल्प आहेत.